

# Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Θ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

Σ Υ Ν Ο Δ Ο Σ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΛΘ'

Πέμπτη 5 Δεκεμβρίου 1996

Αθήνα, σήμερα στις 5 Δεκεμβρίου 1996, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.22' συνήλθε στην Αίθουσα συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή, σε Ολομέλεια, για να συνεδριάσει υπό την Προεδρία του Προέδρου κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Σταύρο Παναγιώτου, Βουλευτή Σερρών, τα ακόλουθα:

## Α' ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1. Οι Βουλευτές κ.κ. Εμμανουήλ Φραγκιαδουλάκης, Π. Ν. Κρητικός, Ν. Γκελεστάθης κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Ηρακλείου Κρήτης διαμαρτύρεται για τον αποκλεισμό της πόλης του από το θεσμό των "πόλεων ελαιολάδου".

2. Οι Βουλευτές κ.κ. Αναστάσιος Παπαληγούρας, Νικ. Γκελεστάθης κατέθεσαν αναφορά με την οποία Εργαζόμενοι και Επαγγελματίες Ανατολικής Κορινθίας ζητούν την άμεση επανασύνδεση της περιοχής τους με τη νέα εθνική οδό.

3. Οι Βουλευτές κ.κ. Ευάγγελος Πολύζος και Νικ. Γκελεστάθης κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Συνταξιούχων Πολιτικών Δημοσίων Υπαλλήλων Νομού Πιερίας ζητεί το ενιαίο μισθολόγιο των δημοσίων υπαλλήλων να εφαρμοσθεί ανάλογα και στους συνταξιούχους.

4. Ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής Λάρισας κ. Νικόλαος Κατσαρός κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Κεντρική Κλαδική Συνεταιριστική Ένωση Κτηνοτροφικών Προϊόντων "ΣΥΝ.ΠΕ." ζητεί τη λήψη άμεσων μέτρων για τη στήριξη του τομέα της ελληνικής κτηνοτροφίας.

5. Οι Βουλευτές κ.κ. Γεώργιος Κατσιμπάρδης, Π. Κρητικός, Ν. Γκελεστάθης κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Συμβούλιο Περιοχής 11ης Εδαφικής Περιφέρειας Νομού Βοιωτίας ζητεί την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει το Νομαρχιακό Νοσοκομείο Λιβαδειάς.

6. Ο Βουλευτής Θεσ/νίκης κ. Παναγιώτης Ψωμιάδης κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Συντονιστική Επιτροπή Επιτυχόντων του Διαγωνισμού για το Δημόσιο ζητεί τη νομοθετική ρύθμιση για τη συνολική απορρόφηση των αδιόριστων επιτυχόντων.

7. Οι Βουλευτές κ.κ. Κυριάκος Σπυριούνης, Π. Κρητικός, Ν. Γκελεστάθης κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Μουσικογυμναστικός Σύλλογος Αποφοίτων Ορφανών Παπαφείου Ορφανοτροφείου "ΜΕΛΙΤΕΥΣ" ζητεί οικονομική

ενίσχυση για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων του.

8. Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. Εμμανουήλ Φραγκιαδουλάκης κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αγροτικός Σύλλογος Καστελλίου Πεδιάδας Νομού Ηρακλείου ζητεί την ύπαρξη αγροφύλακα για την προστασία των καλλιεργειών από τους κτηνοτρόφους.

9. Ο Βουλευτής Θεσ/νίκης κ. Παναγιώτης Ψωμιάδης κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του Ιδρύματος Περιθάλψεως Παίδων "Ο Άγιος Δημήτριος" ζητεί την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

10. Ο Βουλευτής Θεσ/νίκης κ. Παναγιώτης Ψωμιάδης κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Έρευνας Αποκάλυψης Στοιχείων Υιοθετημένων Παιδιών διαμαρτύρεται για τη μη συμμετοχή εκπροσώπων του κατά τη συζήτηση στη Διάρκη Επιτροπή της Βουλής.

11. Ο Βουλευτής Κοζάνης κ. Λάζαρος Λωτίδης κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Μητροπολίτης Σερβίων και Κοζάνης ζητεί τη συνέχιση της κατασκευής του Υδροηλεκτρικού Σταθμού της ΔΕΗ πλησίον της Ιεράς Μονής Ιλαρίωνος Κοζάνης.

12. Ο Βουλευτής Κοζάνης κ. Λάζαρος Λωτίδης κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Π.Γκουρτζούμης, κάτοικος Αιανής Κοζάνης ζητεί να χορηγηθεί πρόωρη σύνταξη σε 17 αγρότες της περιοχής του.

13. Ο Βουλευτής Θεσ/νίκης κ. Κυριάκος Σπυριούνης κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων ΒΙ.ΠΕ. Θεσ/νίκης ζητεί τη ρύθμιση των χρεών των μελών του προς το ΙΚΑ και την Εφορία.

## Β' ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 377/4.11.96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1166/26.11.96 έγγραφο από τον Υφυπουργό Παιδείας η ακόλουθη απάντηση:

" Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 377/4.11.96 που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ. Αχ. Κανταρτζής και Στρ. Κόρακας σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Με τη διάταξη της παρ.23 του άρθρου 10 του Ν. 2327/1995, παρασχέθηκε η δυνατότητα στα λύκεια της χώρας (δημόσια και ιδιωτικά) και στις τάξεις Β' και Γ' να λειτουργούν τμήματα για την απόκτηση του Διεθνούς Απολυτηρίου.

Με την ίδια διάταξη το Διεθνές Απολυτήριο, το οποίο με τον ξενόγλωσσο τίτλο INTERNATIONAL BACCAULAUREATE

χορηγεί ο Οργανισμός Διεθνούς Απολυτηρίου (INTERNATIONAL BACCALAUREATE ORGANISATION), θεωρείται ισότιμο και αντίστοιχο του απολυτηρίου τίτλου που χορηγούν τα λύκεια της ημεδαπής.

Το Υπουργείο με την εγκύκλιό του Γ2/2767/3.6.1996 που απηύθυνε στις Δ/νσεις Δευτεροβάθμιας Εκπ/σης της χώρας, γνωστοποιούσε την δυνατότητα ίδρυσης τμημάτων για την απόκτηση Διεθνούς Απολυτηρίου.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι η διάταξη της παρ.23 του άρθρου 10 του Ν.2327/95 είναι δυναμικού και όχι υποχρετικού χαρακτήρα για τους μαθητές και τις σχολικές μονάδες.

'Αλλωστε η εφαρμογή της μέχρι τώρα έχει δείξει ότι στη δημόσια εκπ/ση είναι μηδενική ενώ στην Ιδιωτική σχεδόν μηδενική. Γενικώς, το θέμα εξετάζεται και μέσα από το πρίσμα της κοινωνικής αποδοχής του μέτρου.

Ο Υφυπουργός

**ΙΩΑΝ. ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ"**

2. Στην με αριθμό 383/4.11.96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 155/27.11.96 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

" Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 383/4.11.96 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Α. Γιαννόπουλος αναφορικά με το παραπάνω θέμα σας πληροφορούμε ότι:

Μετά την ανεμοθύελλα της 13ης Σεπτεμβρίου που έπληξε το Νομό Φθιώτιδας ο ΕΛΓΑ διενήργησε έγκαιρα (17-9-96) τις απαραίτητες επισημάνσεις με τους αρμόδιους γεωπόνους επόπτες οι οποίοι επισκέφθηκαν τη πληγείσα περιοχή ώστε να έχει άμεση και σαφή εικόνα της έκτασης και του ύψους των ζημιών καθώς και το είδος των καλλιεργειών που ζημιώθηκαν.

Από τις παραπάνω επισημάνσεις και τις εκτιμήσεις που διενεργήθηκαν στον ευρύτερο χώρο της κοιλάδας του ποταμού Σπερχειού διαπιστώθηκαν και καταγράφηκαν αρκετά σημαντικές ζημιές στη παραγωγή των ακνιδίων από την ανεμοθύελλα.

Ειδικότερα όμως στην Κοινότητα Καστρίου στην καλλιέργεια των ακνιδίων διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Πέραν των ζημιών που σημειώθηκαν σε μεγάλη έκταση στις υποσηλωσεις που όμως δεν καλύπτονται από τον ΕΛ.Γ.Α, οι ζημιές στην ηρτημένη παραγωγή ήταν περιορισμένες (ελήφθη υπόψη η καρπώπιση, η αφυδάτωση λόγω βλάβης του ποδίσκου, η ποιοτική υποβάθμιση από ηλιοεγκαύματα, μεταχρωματισμοί κ.λπ.) και σε περιορισμένο αριθμό αγροτεμαχίων αυτές υπερβαίνουν το ασφαλιστικά καλυπτόμενο από τον ΕΛ.Γ.Α. όριο.

Υπάρχει εντονότατο πρόβλημα μικροκαρπίας που οφείλεται στην μη ικανοποιητική επικοινωνία-γονιμοποίηση με αποτέλεσμα σε πολλές περιπτώσεις μεγάλο ποσοστό καρπών να έχει χάσει εντελώς την εμπορική του αξία.

Επειδή υπάρχει σύγχυση μεταξύ των παραγωγών ότι αιτία του προβλήματος είναι η ανεμοθύελλα της 13ης Σεπτεμβρίου, αναφέρουμε χαρακτηριστικά ότι οι καρποί που βρίσκονται πλησίον αρρένων φυτών (επικονιαστών) είναι ευμεγέθεις.

Πέραν τούτου θα πρέπει να αναφερθεί και η επιστημονικά τεκμηριωμένη θέση, ότι η απώλεια της φυλλικής επιφανείας των αντινιδίων στις 13.9.96, ανεξαρτήτως βαθμού, ελάχιστα επηρέασε την ανάπτυξη των καρπών αφού είναι δεδομένο ότι αυτή είχε σχεδόν ολοκληρωθεί πολύ πριν από την ημερομηνία της ζημιάς.

Παρά το γεγονός ότι ο ΕΛ.Γ.Α. γνωρίζει και κατανοεί απόλυτα το οξύτατο οικονομικό πρόβλημα, που αντιμετωπίζουν οι ακνιδιοπαραγωγοί της Κοινότητας αυτής εξ' αιτίας της μικροκαρπίας κατά την διενέργεια των εκτιμήσεων κατέγραψε τις όποιες ζημιές προεβλήθησαν στην εμπορεύσιμη παραγωγή, όμως οι αποζημιώσεις που τελικά θα καταβληθούν σε καμία περίπτωση δεν θα καλύψουν τη συνολική απώλεια του εισοδήματος των παραγωγών.

Ο ΕΛ.Γ.Α. κατά τρόπο υποδειγματικό ανταποκρινόμενος πλήρως στην αποστολή του, από την επομένη των ζημιών

κινητοποιήθηκε και με αλληπάλληλες επισκέψεις στην πληγείσα περιοχή είχε πλήρη και σαφή εικόνα των ζημιών σε όλες τις καλλιέργειες καθώς και γνώση όλων γενικώς των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν από την ανεμοθύελλα της 13ης Σεπτεμβρίου.

Στη διενέργεια των εκτιμήσεων δεν σημειώθηκε καθυστέρηση. Από πολύ νωρίς (30.9.96) εγκαταστάθηκε στη Λαμία πολυμελής κλιμάκιο γεωπόνων εκτιμητών (20 γεωπόνοι εκτιμητές) επικεφαλής των οποίων τοποθετήθηκε και δεύτερος γεωπόνος επόπτης.

Επισημαίνεται ότι ακτά την εκτίμηση δόθηκε προτεραιότητα στις καλλιέργειες που βρίσκονταν στο στάδιο της συγκομιδής (φυστίκια Αιγίνης, αμπέλια, καπνά κ.λπ.) και ακολούθησαν στη συνέχεια οι εκτιμήσεις στα ακνιδία και τις ελιές, καλλιέργειες οι οποίες συγκομίζονται αργότερα. Οι εκτιμήσεις και στις καλλιέργειες αυτές είχαν ήδη ολοκληρωθεί.

'Όσον αφορά την αντικειμενικότητα των εκτιμήσεων σας γνωρίζουμε ότι η διενέργεια αντικειμενικών και ακριβοδικαίων εκτιμήσεων που διασφαλίζουν τα συμφέροντα των ασφαλισμένων παραγωγών αποτελεί ζήτημα θμελιώδους σημασίας για τον ΕΛ.Γ.Α.

Για το λόγο αυτό, χρησιμοποιούνται γεωπόνοι εκτιμητές πτυχιούχοι Ανωτάτων Γεωπονικών Σχολών ειδικά ενημερωμένοι στο αντικείμενο των εκτιμήσεων υπό την άμεση επίβλεψη γεωπόνων εποπτών του ΕΛ.Γ.Α με μακροχρόνια εμπειρία στο αντικείμενο των εκτιμήσεων.

Η Α.Τ.Ε. κατά πάγια τακτική παρέχει στους παραγωγούς που γεωργοκτηνοτροφικές τους εκμεταλλεύσεις ζημιώνονται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες και λοιπά αίτια τις απαραίτητες πιστωτικές διευκολύνσεις για να μπορέσουν ν' αντιμετωπίσουν οικονομικές τους δυσχέρειες από τις ζημιές που έπαθαν και να συνεχίσουν ομαλά την παραγωγική τους δραστηριότητα.

Ο Υπουργός

**ΣΤ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"**

3. Στην με αριθμό 387/4.11.96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1168/27.11.96 έγγραφο από τον Υπουργό Παιδείας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση αρ.387/4.11.96 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ν. Κατσαρός, σχετικά με τα αιτήματα της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος, και στα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Το θέμα των μετεγγραφών φοιτητών, τέκνων πολυτέκνων από Α.Ε.Ι. του εξωτερικού στα Ελληνικά Παν/μια είναι γνωστό στο Υπουργείο Παιδείας, το οποίο όμως δεν προτίθεται προς το παρόν τουλάχιστον να προβεί στην αλλαγή της ισχύουσας νομοθεσίας για μετεγγραφές χωρίς εξετάσεις καθώς και θέσπιση ειδικού ποσοστού εισαγωγής στα ΑΕΙ και ΤΕΙ υποψηφίων πολυτέκνων, γιατί στην περίπτωση αυτή θα εξέλειπε το κριτήριο της ίσης μεταχείρισης όλων των υποψηφίων προς διαπίστωση ενός ελάχιστου επιπέδου γνώσεων.

Επισημαίνουμε ότι οι πολύτεκνοι φοιτητές έχουν το ευεργέτημα να μετεγγράφονται στο 5ο εξάμηνο σπουδών από τα Παν/μια του εξωτερικού πέραν του προβλεπόμενου ποσοστικού περιορισμού, αρκεί να συγκεντρώνουν την απαιτούμενη βάση στις εξετάσεις μετεγγραφών.

Ο Υπουργός

**ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Δ. ΑΡΣΕΝΗΣ"**

4. Στην με αριθμό 392/4-11-1996 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1170/27-11-1996 έγγραφο από τον Υπουργό Παιδείας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση υπ' αριθμ. 392/4.11.1996 του Βουλευτή κ. Νικ. Νικολόπουλου, σχετικά με την έδρα του Οικονομικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Πατρών στο Αγρίνιο, επιθυμώ να σας γνωρίσω τα ακόλουθα:

Το Υπουργείο Παιδείας από τις 2.10.1996 με σχετικό "Δελτίο Τύπου" ανακοίνωσε ότι οι εγγραφές των φοιτητών θα πρέπει

να γίνουν στην έδρα του τμήματος που είναι η πόλη του Αγρινίου, όπου και θα πρέπει να διεξάγεται το διδακτικό και ερευνητικό έργο από τα μέλη ΔΕΠ και το λοιπό προσωπικό του τμήματος.

Απαρέγκλιτη θέση του ΥΠΕΠΘ είναι η κατά νομον προβλεπόμενη λειτουργία του τμήματος Οικονομικών Επιστημών στο Αγρίνιο.

Τη θέση αυτή έχω γνωστοποιήσει και στη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Πατρών με την από 1 Νοεμβρίου τ.ε. επιστολή μου, με την οποία ζήτησα να επανεξετάσει άμεσα τις σχετικές αποφάσεις της περί μεταφοράς του εν λόγω τμήματος, οι οποίες κρίθηκαν παράνομες με την υπ' αριθμ. 468/1.8.1996 ομόφωνη γνωμοδότηση του τμήματος Διακοπών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Πιστεύω ότι οι αρμόδιες αρχές του ιδρύματος θα κατανοήσουν πλήρως την ανάγκη άμεσης εφαρμογής του νομικού καθεστώτος που διέπει το εν λόγω τμήμα ώστε να μην χρειασθεί να κινηθούν οι προβλεπόμενες από το νόμο διαδικασίες επιβολής κυρώσεων.

Ως προς την ουσία του θέματος τόνισα στη Σύγκλητο ότι είμαι διατεθειμένος εν συνεχεία να συζητήσω μαζί της εκτενώς για την ενίσχυση της αποδοτικής λειτουργίας του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών.

Ο Υπουργός

**ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Δ. ΑΡΣΕΝΗΣ"**

5. Στην με αριθμό 437/6-11-1996 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1181/26-11-1996 έγγραφο από τον Υφυπουργό Παιδείας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 437/6-11-1996 του Βουλευτή κ. Σπήλιου Σπηλιωτόπουλου, σχετικά με τη μεταφορά των μαθητών στα σχολεία της επαρχίας Καλαβρύτων σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1.- Για το θέμα της δωρεάν μεταφοράς των μαθητών Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπαίδευσης που κατοικούν μακριά από την έδρα του σχολείου τους εκδόθηκε η αριθμ. ΙΒ/6722/29-8-1996 (ΦΕΚ 794/29-8-1996 τ.Β') Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με θέμα "Μεταφορά μαθητών Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπαίδευσης".

Η κάθε λεπτομέρεια για τη μεταφορά των μαθητών ρυθμίζεται στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του οικείου Νομάρχη και στη συγκεκριμένη περίπτωση του Νομάρχη Αχαΐας, ο οποίος είναι γνώστης των τοπικών συνθηκών και ιδιαιτεροτήτων του χώρου, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η καλύτερη εξυπηρέτηση των μαθητών.

Ο Υφυπουργός

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ"**

6. Στην με αριθμό 442/6-11-1996 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 184/27-11-1996 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργία η ακόλουθη απάντηση:

Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 442/6.11.1996, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Σπήλιος Π. Σπηλιωτόπουλος αναφορικά με το παραπάνω θέμα σας πληροφορούμε ότι οι ζημιές που προξενήθηκαν στην κορινθιακή σταφίδα κατά την φάση της αποξήρανσης του προϊόντος εξ αιτίας της αυξημένης ατμοσφαιρικής υγρασίας δεν καλύπτονται ασφαλιστικά και δεν αποζημιώνονται από τον ΕΛΓΑ.

Το Υπουργείο Γεωργίας συγκεντρώνει στοιχεία για τις ζημιές που προκλήθηκαν στην παραγωγή σταφίδας από τις πρόσφατες δυσμενείς καιρικές συνθήκες και οι οποίες δεν καλύπτονται ασφαλιστικά από τον ΕΛΓΑ, προκειμένου να μορφώσει σαφή και ολοκληρωμένη εικόνα της έκτασης και του ύψους των ζημιών αυτών και στη συνέχεια να εξετάσει τη δυνατότητα και αναγκαιότητα λήψης μέτρων υπέρ των πληγέντων παραγωγών.

Η ΑΤΕ κατά πάγια τακτική χορηγεί στους παραγωγούς που γεωργοκτηνοτροφικές τους εκμεταλλεύσεις ζημιώνονται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες, πυρκαγιές και άλλα αίτια τις απαραίτητες πιστωτικές διευκολύνσεις (αναστολή εξόφλησης

των ληξιπρόθεσμων οφειλών, χορήγηση νέων καλλιεργητικών δανείων) για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν οικονομικές τους δυσχέρειες από τις ζημιές που έπαθαν και να συνεχίσουν ομαλά την παραγωγική τους δραστηριότητα.

Ο Υπουργός

**ΣΤΕΦ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"**

7. Στην με αριθμό 470/7-11-1996 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 27/26-11-1996 έγγραφο από τον Υπουργό Δικαιοσύνης η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αρ. 470/7-11-1996, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. Φ. Κουβέλης και Σπ. Δανέλλης σας γνωρίζουμε για το ίδιο θέμα (λειτουργία Ειρηνοδικείου Σύμης) ότι ήδη έχει σταλεί η με αρ. πρωτ. 12/14-11-1996 απάντησή μας σε όμοια έρωτηση (αρ. 219/25-10-1996) του Βουλευτή κ. Αν. Καραμάριου.

Ο Υπουργός

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ"**

8. Στην με αριθμό 482/7-11-1996 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1192/26-11-1996 έγγραφο από τον Υφυπουργό Παιδείας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 482/7-11-1996, σχετικά με τη στέγαση του 2ου Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου Βουτών Ηρακλείου, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Μ. Κεφαλογιάννης, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Το ΥΠ.Ε.Π.Θ. στα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων του καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την εύρυθμη λειτουργία όλων των σχολείων της Χώρας.

Για το σκοπό αυτό έχει καταρτίσει πρόγραμμα βελτίωσης της υλικοτεχνικής υποδομής της Α/θμιας Εκπ/σης που θα χρηματοδοτηθεί και από νέο δάνειο ΤΚΑΣΕ με πενταετή διάρκεια που αφορά κυρίως 10 μεγάλους Νομούς της Ελλάδος, (Αττικής, Θεσσαλονίκης, Ηρακλείου, Χανίων, Αχαΐας, Αιτωλίας, Ευβοίας, Μαγνησίας, Λάρισας, Ιωαννίνων) μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και ο Νομός Ηρακλείου.

Η πρώτη δόση του δανείου ύψους 24,5 δις δρχ. δεν έχει ακόμη εκταμιευθεί.

Το 1996 η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου έχει χρηματοδοτηθεί από το Π.Δ.Ε. (ΣΑΣ 041/4 & 047) και το ΤΚΑΣΕ με τα εξής ποσά:

Π.Δ.Ε.

Για κατασκευές 1.550.000.000.- δρχ.

Για επισκευές 330.000.000.- δρχ.

ΤΚΑΣΕ

Για κατασκευές 500.000.000.- δρχ.

Για επισκευές 30.000.000.- δρχ.

Αναφορικά με τη στέγαση του 2ου Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου Βουτών, σας γνωρίζουμε ότι, όπως μας πληροφόρησε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου, η επίλυση του ανωτέρω προβλήματος καθυστερεί, λόγω της αδυναμίας εξεύρεσης καταλλήλου οικοπέδου, για την ανέγερση του κτιρίου.

Εντός των προσεχών ημερών προκηρύσσεται δημοπρασία για την αγορά οικοπέδου και πιστεύουμε ότι με την προσφορά και αγορά του κατάλληλου οικοπέδου, θα αρχίσουν οι διαδικασίες ανέγερσης νέου σχολικού κτιρίου.

Ο Υφυπουργός

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ"**

9. Στην με αριθμό 497/7-11-1996 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1193/27-11-1996 έγγραφο από τον Υπουργό Παιδείας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 497/7-11-1996 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Δημ. Σιούφας σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Μέχρι τέλη Νοεμβρίου 1996 θα έχει παραδοθεί η 2η (και τελευταία) φάση διαμόρφωσης του κτιρίου της τέως Σχολής

Νηπιαγωγών, Καρδίτσας, σε χώρους εργαστηρίων, αμφιθεάτρων, Βιβλιοθήκης και Γραμματείας του Κτηνιατρικού Τμήματος, ύψους δαπάνης 450 εκατομμυρίων δραχμών. Η πρώτη φάση, ύψους δαπάνης 130 εκατομμυρίων δραχμών, έχει ήδη ολοκληρωθεί και παραδοθεί.

2. Η κατασκευή των εγκαταστάσεων Κλινικών του Τμήματος Κτηνιατρικής, προϋπολογισμού δαπάνης 485 εκατομμυρίων δραχμών, θα γίνει με το σύστημα "Μελέτη- Κατασκευή". Στην παρούσα χρονική στιγμή γίνεται αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών που έχουν υποβληθεί, ύστερα από δημόσιο μειοδοτικό διαγωνισμό, από αρμόδια επιτροπή. Εκτιμάται ότι η ανάδειξη εργοληπτικής επιχείρησης για την κατασκευή του έργου θα απαιτήσει τρεις περίπου μήνες, η δε ολοκλήρωση του έργου θα απαιτήσει περί τις 400 ημέρες.

3. Προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι ανάγκες των φοιτητών του 4ου έτους σπουδών σε Κλινικές, θα καταβληθούν προσπάθειες σταδιακής παράδοσης του έργου των Κλινικών. Αν τούτο δεν καταστεί εφικτό θα εφαρμοστούν εναλλακτικές λύσεις, όπως η μετατροπή ενός ισόγειου χώρου του κτηρίου των εργαστηρίων σε κλινική ή και η τοποθέτηση προκατασκευασμένων χώρων κλινικών στο προαύλιο του υπάρχοντος κτιρίου.

4. Έχουν διοριστεί τρία μέλη ΔΕΠ εργαστηριακών μαθημάτων, από τα οποία δύο έχουν ήδη αναλάβει υπηρεσία. Έχει σταλεί προς δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης η προκήρυξη πέντε νέων θέσεων ΔΕΠ. Στο Τμήμα επίσης υπηρετούν δύο μέλη ΕΔΤΠ από μετάταξη, δύο αποσπασμένοι καθηγητές μέση εκπαίδευσης, δύο διοικητικοί υπάλληλοι και ένας οδηγός αποσπασμένος από τη Νομαρχία Καρδίτσας.

5. Οι εκπαιδευτικές ανάγκες σε μαθήματα, για τα οποία δεν έχουν διοριστεί μέλη ΔΕΠ, ικανοποιούνται από συμβασιούχους του Π.Δ. 407/1980, από τους οποίους το Τμήμα Κτηνιατρικής διαθέτει 11 για τα χειμερινά και 14 για τα εαρινά.

Ο Υπουργός

**ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Δ. ΑΡΣΕΝΗΣ"**

10. Στην με αριθμό 519/8-11-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1197/26-11-96 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 519/8-11-96 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Π. Κουνιάλης, σας γνωρίζουμε ότι βρίσκεται στο τελικό στάδιο η διαδικασία για την έναρξη εφαρμογής μεγάλου αριθμού ταχύρρυθμων υποχρεωτικών επιμορφωτικών προγραμμάτων, που αφορούν στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών της Δ/θμιας Εκπ/σης στην εφαρμογή καινοτομιών στην εκπαίδευση.

Η υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών θα ανατεθεί στα 16 Π.Ε.Κ. της Χώρας και η χρηματοδότησή τους είναι ήδη εξασφαλισμένη μετά από την έγκριση από την Ευρωπαϊκή Ένωση του Τεχνικού Δελτίου Ενέργειας 1.3α "Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών" στην οποία περιλαμβάνονται έργα συνολικού προϋπολογισμού 24 δισ. δρχ. και των οποίων κύριος φορέας Επιμόρφωσης θα είναι τα Π.Ε.Κ..

Αν, με την έναρξη λειτουργίας των Π.Ε.Κ., κριθεί απαραίτητη η ύπαρξη πρωϊνών τμημάτων στο Π.Ε.Κ. Μυτιλήνης, τότε το ΥΠ.Ε.Π.Θ., σε συνεργασία με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λέσβου και τους τοπικούς φορείς θα φροντίσει να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να μην υπάρξει κανένα απολύτως πρόβλημα και να εξασφαλιστεί πλήρως η απρόσκοπτη λειτουργία και του Π.Ε.Κ. και του Ε.Π.Λ. Μυτιλήνης.

Ο Υφυπουργός

**ΙΩΑΝ. ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ"**

11. Στην με αριθμό 660/13-11-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 65380/26-11-96 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της αριθμ. 660/13-11-96 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ελ. Παπαγεωργόπουλος, σχετικά με τη

χορήγηση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης στην Κοινότητα Γραμπιάς, Νομού Ευβοίας, σας πληροφορούμε ότι δεν μπορεί προς το παρόν να ικανοποιηθεί το αίτημα της ανωτέρω Κοινότητας, γιατί οι πιστώσεις που έχει στη διάθεσή του το Υπουργείο είναι πολύ περιορισμένες.

Ο Υπουργός

**ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ"**

12. Στην με αριθμό 661/13-11-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 65370/26-11-96 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της αριθμ. 661/13-11-96 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ελ. Παπαγεωργόπουλος, σχετικά με τη χορήγηση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης στην Κοινότητα Καλλιανού, Νομού Ευβοίας, σας πληροφορούμε ότι δεν μπορεί προς το παρόν να ικανοποιηθεί το αίτημα της ανωτέρω Κοινότητας, γιατί οι πιστώσεις που έχει στη διάθεσή του το Υπουργείο είναι πολύ περιορισμένες.

Ο Υπουργός

**ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ"**

13. Στην με αριθμό 662/13-11-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 65371/26-11-96 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της αριθμ. 662/13-11-96 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ελ. Παπαγεωργόπουλος, σχετικά με τη χορήγηση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης στην Κοινότητα Κομήτου, Νομού Ευβοίας, σας πληροφορούμε ότι δεν μπορεί προς το παρόν να ικανοποιηθεί το αίτημα της ανωτέρω Κοινότητας, γιατί οι πιστώσεις που έχει στη διάθεσή του το Υπουργείο είναι πολύ περιορισμένες.

Ο Υπουργός

**ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ"**

14. Στην με αριθμό 663/13-11-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 65378/26-11-96 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της αριθμ. 663/13-11-96 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ελ. Παπαγεωργόπουλος, σχετικά με τη χρηματοδότηση της Κοινότητας Αμυγδαλέας, Νομού Ευβοίας, για εκτέλεση έργων σας πληροφορούμε, ότι, το Υπουργείο μας, με την αριθ. 28299/17.6.96 απόφασή του επιχορήγησε την ανωτέρω κοινότητα με το ποσό των 5.000.000 δρχ. για την κάλυψη αναγκών της.

Ο Υπουργός

**ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ"**

15. Στην με αριθμό 664/13-11-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 65377/26-11-96 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της αριθμ. 664/13-11-96 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ελ. Παπαγεωργόπουλος, σχετικά με τη χρηματοδότηση της Κοινότητας Πλατανιστού, Νομού Ευβοίας, για εκτέλεση έργων σας πληροφορούμε, ότι, το Υπουργείο μας, με την αριθ. 17654/11.4.96 απόφασή του επιχορήγησε την ανωτέρω κοινότητα με το ποσό των 2.000.000 δρχ. για την κάλυψη αναγκών της.

Ο Υπουργός

**ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ"**

16. Στην με αριθμό 665/13-11-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 65376/26-11-96 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της αριθμ. 665/13-11-96 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ελ. Παπαγεωργόπουλος, σχετικά με τη χρηματοδότηση της Κοινότητας Αετού, Νομού Ευβοίας, για εκτέλεση έργων, σας πληροφορούμε, ότι, το Υπουργείο μας, με την αριθ. 2271/16.1.96 απόφασή του επιχορήγησε την

ανωτέρω κοινότητα με το ποσό των 3.000.000 δρχ. για την κάλυψη αναγκών της.

Ο Υπουργός

**ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ"**

17. Στην με αριθμό 666/13-11-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 65372/26-11-96 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της αριθμ. 666/13-11-96 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ελ. Παπαγεωργόπουλος, σχετικά με τη χορήγηση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης στην Κοινότητα Καλυβίων, Νομού Ευβοίας, σας πληροφορούμε ότι δεν μπορεί προς το παρόν να ικανοποιηθεί το αίτημα της ανωτέρω Κοινότητας, γιατί οι πιστώσεις που έχει στη διάθεσή του το Υπουργείο είναι πολύ περιορισμένες.

Ο Υπουργός

**ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ"**

18. Στην με αριθμό 667/13-11-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 65373/26-11-96 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της αριθμ. 667/13-11-96 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ελ. Παπαγεωργόπουλος, σχετικά με τη χορήγηση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης στην Κοινότητα Λεπούρων, Νομού Ευβοίας, σας πληροφορούμε ότι, δεν μπορεί προς το παρόν να ικανοποιηθεί το αίτημα της ανωτέρω Κοινότητας, γιατί οι πιστώσεις που έχει στη διάθεσή του το Υπουργείο είναι πολύ περιορισμένες.

Ο Υπουργός

**ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ"**

19. Στην με αριθμό 668/13-11-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 65375/26-11-96 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της αριθμ. 668/13-11-96 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ελ. Παπαγεωργόπουλος, σχετικά με τη χρηματοδότηση της Κοινότητας Βέλους, Νομού Ευβοίας, για εκτέλεση έργων σας πληροφορούμε, ότι, το Υπουργείο μας, με την αριθ. 17662/11.4.96 απόφασή του επιχορήγησε την ανωτέρω κοινότητα με το ποσό των 2.000.000 δρχ. για την κάλυψη αναγκών της.

Ο Υπουργός

**ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ"**

20. Στην με αριθμό 669/13-11-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 65374/26-11-96 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της αριθμ. 669/13-11-96 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ελ. Παπαγεωργόπουλος, σχετικά με τη χρηματοδότηση της Κοινότητας Δύστου, Νομού Ευβοίας, για εκτέλεση έργων σας πληροφορούμε, ότι, το Υπουργείο μας, με την αριθ. 17801/11.4.96 απόφασή του επιχορήγησε την ανωτέρω κοινότητα με το ποσό των 3.000.000 δρχ. για την κάλυψη αναγκών της.

Ο Υπουργός

**ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ"**

21. Στην με αριθμό 670/13-11-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 65381/26-11-96 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της αριθμ. 670/13-11-96 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ελ. Παπαγεωργόπουλος, σχετικά με τη χορήγηση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης στην Κοινότητα Αφρατίου, Νομού Ευβοίας, σας πληροφορούμε ότι δεν μπορεί προς το παρόν να ικανοποιηθεί το αίτημα της ανωτέρω Κοινότητας, γιατί οι πιστώσεις που έχει στη διάθεσή του το Υπουργείο είναι πολύ περιορισμένες.

Ο Υπουργός

**ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ"**

22. Στην με αριθμό 671/13-11-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 65379/26-11-96 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της αριθμ. 671/13-11-96 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ελ. Παπαγεωργόπουλος, σχετικά με τη χορήγηση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης στην Κοινότητα Πουρνού, Νομού Ευβοίας, σας πληροφορούμε ότι δεν μπορεί προς το παρόν να ικανοποιηθεί το αίτημα της ανωτέρω Κοινότητας, γιατί οι πιστώσεις που έχει στη διάθεσή του το Υπουργείο είναι πολύ περιορισμένες.

Ο Υπουργός

**ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ"**

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμεθα στην ημερήσια διάταξη

#### ΤΩΝ ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Επίκαιρες Ερωτήσεις Πρώτου Κύκλου.

Πρώτη στην ημερήσια διάταξη είναι η με αριθμό 347/2.12.96 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Εμμανουήλ Μπεντενιώτη προς τους Υπουργούς Γεωργίας, Εσωτερικών-Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, σχετικά με τις προθέσεις της Κυβέρνησης για την κατασκευή πρόχειρων φραγμάτων στους χειμάρρους της πεδιάδας της Τροιζηνίας για τον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα.

Η ερώτηση του κ. Μπεντενιώτη έχει ως εξής:

"Η πεδιάδα Τροιζηνίας, μετά από την πολύχρονη υπεράντληση του νερού από τις γεωτρήσεις και τις καλλιέργειες, αλλά και σε μερικές περιπτώσεις για εμπορία νερού, αντιμετωπίζει πρόβλημα υφαλμύρωσης του υπόγειου υδάτινου δυναμικού της.

Ακριβώς για τον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα και για την αποτροπή αυτής της μεγάλης καταστροφής της υφαλμύρωσης απαιτείται ο εμπλουτισμός με τα νερά των βροχοπτώσεων, έστω με πρόχειρα φράγματα των χειμάρρων.

Επειδή τώρα βρισκόμαστε στις αρχές του χειμώνα, με τις καθημερινές βροχές, είναι περισσότερο επίκαιρο να ερευνηθεί αυτή η ευθύνη για την ανάγκη εμπλουτισμού του υδροφόρου ορίζοντα της πεδιάδας της Τροιζηνίας από τα νερά των χειμάρρων που καταλήγουν στη θάλασσα.

Ερωτώνται οι κύριοι Υπουργοί:

Ποια είναι η πρόθεση της Κυβέρνησης για τη δημιουργία έστω και πρόχειρων φραγμάτων στους χειμάρρους της πεδιάδας της Τροιζηνίας;"

Ο Υφυπουργός Γεωργίας κ. Δημήτριος Σωτηρλής έχει το λόγο.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΩΤΗΡΛΗΣ (Υφυπ. Γεωργίας):** Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, το πρόβλημα της υφαλμύρωσης των υπογείων υδροφόρων της περιοχής Τροιζηνίας είναι γνωστό στο Υπουργείο μας από δεκαπενταετία και η έντασή του έχει διερευνηθεί με σχετική υδρολογική μελέτη, που χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων στην περίοδο 1984-1986.

Σύμφωνα με τα πορίσματα αυτής της μελέτης, το πρόβλημα προκαλείται από υπερεκμετάλλευση των υπογείων νερών με τις γεωτρήσεις, που έχουν ανορυχθεί και προτάθηκε να διερευνηθεί η δυνατότητα τεχνητού εμπλουτισμού των υπογείων υδροφόρων οριζόντων.

Το Υπουργείο Γεωργίας, για την υλοποίηση αυτής της πρότασης, έχει εγγράψει στα προγράμματά του ήδη από το 1994 αντίστοιχο έργο με τίτλο: "Υδρογεωλογική μελέτη τεχνητού εμπλουτισμού υπογείων υδροφόρων περιοχής Τροιζηνίας".

Το συγκεκριμένο έργο από το 1996 έχει ενταχθεί στην ΣΑΜ 081/2 και χρηματοδοτείται από Κοινοτικούς πόρους, στα πλαίσια του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Υπάρχει εγγεγραμμένος προϋπολογισμός 150 εκατ. δραχμών και πίστωση για το τρέχον έτος 40 εκατ. δραχμών. Από 2.9.96 έχει εγκατασταθεί ανάδοχος μελετητής και άρχισαν ερευνητικές εργασίες με χρονοδιάγραμμα, που προβλέπεται η περάτωσή του μέχρι το 1998.

Η μελέτη θα κοστίσει 31 εκατ. δραχμές αλλά υπάρχει πρόβλεψη να καλυφθούν χρηματοοικονομικά τα αναγκαία πειραματικά έργα εμπλουτισμού, όπως αυτά, όμως, θα προταθούν από το μελετητή και θα εγκριθούν από την αρμόδια υπηρεσία.

Θέλω να τονίσω, όπως ιδιαίτερα, για να γνωρίζετε και εσείς, κύριε συνάδελφε και οι συμπατριώτες σας, ότι το πλήρες κείμενο αυτής της μελέτης συνίσταται στην εξειδικευμένη διερεύνηση της δυνατότητας εφαρμογής τεχνητού εμπλουτισμού στον προσδιορισμό της ενδεδειγμένης μεθόδου και τον εντοπισμό περιοχών με κατάλληλη γεωλογική δομή για τέτοια παρέμβαση, όπως επίσης και στην αναζήτηση

υδατικών πόρων, που θα χρησιμοποιηθούν προς τούτο και στην περιγραφή των αναγκαίων έργων.

Έτσι, λοιπόν, στα πλαίσια αυτά, προβληματιστήκαμε στο Υπουργείο Γεωργίας, αν πρέπει τώρα να κάνουμε το βήμα και να προχωρήσουμε με εμπειρικές μεθόδους στον εμπλουτισμό των πηγών. Κρίθηκε προς στιγμή αναγκαίο -και δεν πρόκειται να σταματήσουμε ως εκεί, το συζητάμε το θέμα, γιατί θεωρούμε, ότι ο τεχνητός εμπλουτισμός είναι παρέμβαση στη φύση και απαιτεί ευαισθησία αλλά και σοβαρή επιστημονική τεκμηρίωση των έργων- να περιμένουμε πρώτα τα πορίσματα των μελετών και μετά να προχωρήσουμε, έτσι ώστε η παρέμβασή μας να είναι αποτελεσματική.

Σε κάθε όμως περίπτωση, την υπόθεση αυτή την κοιτάζουμε πολύ σοβαρά και δεν αποκλείεται να παρέμβουμε έτσι ώστε να προχωρήσουμε τα πρώτα έργα εμπλουτισμού της περιοχής.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Ο κ. Μπεντενιώτης έχει το λόγο.

**ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΠΕΝΤΕΝΙΩΤΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, είναι κατανοητή η απάντηση του κυρίου Υφυπουργού. Όμως η απορία παραμένει. Έχει διαρρεύσει μία περίοδος πλέον της δεκαπενταετίας για να αντιμετωπισθεί ένα πρόβλημα που είναι κυρίαρχο για την πεδιάδα της Τροιζηνίας, η οποία είναι μία από τις υψηλότερης στρεμματικής απόδοσης και για την Ελλάδα και για την Ευρώπη.

Με το χρονοδιάγραμμα που ακούστηκε, ότι υπάρχει, για να ολοκληρωθεί η διαδικασία του εμπλουτισμού του υδροφόρου ορίζοντα της πεδιάδας, θα χάσουμε την πεδιάδα. Ακριβώς γι' αυτό έγινε η επίκαιρη ερώτηση και η πρόταση και ακριβώς γι' αυτό υπάρχει το ενδιαφέρον για μία παρέμβαση εμπειρικής διαδικασίας εμπλουτισμού του υδροφόρου ορίζοντα, προκειμένου μέχρι το 1998, που σημειώνω, ότι θα έχουμε τελειώσει τις μελέτες και θα έχουμε αρχίσει τα έργα, να έχουμε καταφέρει τον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα της πεδιάδας, έτσι ώστε να μη χάσουμε τελειώς τη μεγάλη αξία της.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΩΤΗΡΛΗΣ (Υφυπ. Γεωργίας):** Κύριε συνάδελφε, κατανοώ το επίκαιρο της ερώτησής σας. Η επίλυση, όμως, ποσοπικών και ποιοτικών προβλημάτων των υδατικών πόρων δεν είναι μία εύκολη ιστορία. Αυτήν τη στιγμή οι μόνες εμπειρίες που έχουμε από τέτοιες επεμβάσεις τεχνητού εμπλουτισμού με δείγματα καλών αποτελεσμάτων είναι μόνο από τις Η.Π.Α. και το Ισραήλ.

Τόνισα και προηγούμενα -και αυτή είναι η ουσία της απάντησής μου- ότι την προηγούμενη εβδομάδα, πριν καν έρθει η ερώτησή σας, ξανακοιτάξαμε το θέμα και αναζητούμε τρόπους δοκιμαστικής παρέμβασης εμπλουτισμού έξω από τις διαδικασίες της ανάθεσης των μελετών, που πραγματικά είναι χρονοβόρες, που, όμως, έχουν ένα χρονοδιάγραμμα πέρατος των εργασιών των έργων. Είναι το 1998. Θα σας ενημερώσω, όμως, και ιδιαίτερα σε συζήτησή μας, αν θέλετε, στο Υπουργείο.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα, ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα Δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ", σαράντα οκτώ μαθητές και πέντε συνοδοι-δάσκαλοί τους, από το 10ο Δημοτικό Σχολείο Γαλατίου.

(Χειροκροτήματα από όλες τις Πτέρυγες).

Δεύτερη στην ημερήσια διάταξη είναι η με αριθμό 335/27.11.96 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Αθανασίου Νάκου προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για τον οικονομικό έλεγχο της θυγατρικής της Αγροτικής Τράπεζας "Αγροτική Τεχνική" και έχει ως εξής:

"Τη σκανδαλώδη λειτουργία της Αγροτικής Τράπεζας, που όλοι υποπτευόμαστε, απέδειξε η προ ημερών έκθεση των

στελεχών της Τράπεζης με αφορμή τον έλεγχο των οικονομικών και την προοπτική της θυγατρικής εταιρείας "Αγροτική Τεχνική".

'Ετσι αποκαλύπτεται, ότι με λογιστικά τεχνάσματα παρουσίαζε η εν λόγω εταιρεία θετικό οικονομικό αποτέλεσμα, συμμετέχοντας μάλιστα σε διαγωνισμούς, διεκδικώντας κοινοτικά κονδύλια, ενώ στην πραγματικότητα, το αρνητικό αποτέλεσμα, που δεν μπορεί παρά τις αλχημείες να αποκρυβεί, ανέρχεται σε 70 εκατομμύρια δραχμές.

Κατόπιν αυτών ερωτάται ο κύριος Υπουργός:

Τι σκοπεύει να κάνει με τους ψευδείς ισολογισμούς; Πρόκειται να διατάξει έλεγχο στα οικονομικά της "Αγροτικής Τεχνικής" και κατ'επέκταση στον τρόπο που γίνονται οι ισολογισμοί στην Αγροτική Τράπεζα; 'Η είναι σε γνώση του και για λόγους κομματικούς ανέχεται αυτήν την απαράδεκτη τακτική;.

Ο Υφυπουργός Γεωργίας κ. Σωτηρλής έχει το λόγο.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΩΤΗΡΛΗΣ (Υφυπ. Γεωργίας):** Κύριε Πρόεδρε και κύριε συνάδελφε, θα αποφύγω να αναφερθώ στις επισημάνσεις σας για σκανδαλώδη λειτουργία της Αγροτικής Τράπεζας ή για αλχημείες και λογιστικά τεχνάσματα στη θυγατρική της εταιρεία "Αγροτική Τεχνική", γιατί το τρίλεπτο είναι φυσικό να μην μου επιτρέπτε αναλυτική και τεκμηριωμένη απάντηση ουσίας στις καταγγελίες σας, που είναι περισσότερο αντιπολιτευτικής σκοπιμότητας. Γι'αυτό, κύριε Πρόεδρε και κύριε συνάδελφε, θα απαντήσω χωρίς ιδιαίτερες μακρηγορίες και αναλύσεις στις ερωτήσεις σας, όπως μπαίνουν στην επίκαιρη ερώτησή σας.

Οι ισολογισμοί της Αγροτικής Τράπεζας από την ίδρυσή της το έτος 1985 απεικονίζουν την πραγματική θέση της εταιρείας και ουδέποτε, τουλάχιστον από τα στοιχεία που έχουμε στη διάθεσή μας -και είναι και στη δική σας διάθεση- απέκρυψαν ή παρουσίασαν ψευδή στοιχεία. Παρ' όλο ότι η εταιρεία δεν είναι υποχρεωμένη από το νόμο να ελέγχεται από το Σώμα Ορκωτών Λογιστών, σας γνωρίζουμε, ότι η "Αγροτική Τεχνική" ακριβώς για να εξασφαλιστεί η διαφάνεια και η νομιμότητα των ενεργειών της διοίκησης κάθε φορά, ελέγχεται από ορκωτό ελεγκτή-λογιστή. Έχω στη διάθεση του Σώματος και τη δική σας, τους ισολογισμούς των τριών τελευταίων ετών και τα αντίστοιχα πιστοποιητικά ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή-λογιστή, από τα οποία φαίνεται ότι η εταιρεία εφάρμοσε ορθά το γενικό λογιστικό σχέδιο. Άλλωστε σχεδόν το σύνολο των μετοχών της "Αγροτικής Τεχνικής Α.Ε." το κατέχει η Αγροτική Τράπεζα, ώστε να μην υπάρχει κανένας λόγος για σύνταξη και δημοσίευση ανελλειπών ισολογισμών από την εταιρεία και παραπλάνηση οποιουδήποτε τρίτου.

Επίσης η εμπιστευτική έκθεση στελεχών της εταιρείας -και όχι της Αγροτικής Τράπεζας- στις αρχές του 1996 αναφέρεται στα αποτελέσματα της "Αγροτικής Τεχνικής" και όχι της Αγροτικής Τράπεζας. Εκφράζουν δε και είναι φυσικό και πρέπει και καλώς τα εκφράζουν, τους προβληματισμούς τους όσον αφορά την πορεία των αποτελεσμάτων της εταιρείας. Είναι διαπιστώσεις τις οποίες έκαναν εκτιμώντας μια μη επιθυμητή κάμψη των εργασιών της εταιρείας για πρώτη φορά μέσα στη δεκαετή πορεία της. Παρόμοια, όμως, κάμψη παρατηρείται σε όλες τις άλλες με παρεμφερείς δραστηριότητες εταιρείες.

Τέλος, θέλω να γνωρίσω στο Σώμα και στον κύριο συνάδελφο, ότι στην "Αγροτική Τεχνική" έχει ανατεθεί ένας σημαντικός αριθμός μελετών από τον όμιλο εταιρειών της Αγροτικής Τράπεζας. Πιστεύουμε, ότι θα αναστραφεί η πράγματι μη επιθυμητή κάμψη των εργασιών της, όπως αυτό φαίνεται και από τις εκθέσεις των στελεχών που έκαναν τον έλεγχο.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Ο κ. Νάκος έχει το λόγο.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΝΑΚΟΣ:** Κύριε Υπουργέ, φοβούμαι ότι δεν απαντήσατε στην ερώτησή την οποία έκανα, διότι οι κύριοι Στέλιος Χρυσάκης, Σαράντος Χριστοφίλης και η κα Χαρίκλεια Μαναβή της Αγροτικής Τράπεζας, γράφουν επί λέξει τα εξής: "Οι διαδικασίες που ακολουθούνται από τη διοίκηση για το κλείσιμο του ισολογισμού είναι εκτός πεδίου νομιμότητας". Το "εκτός πεδίου νομιμότητας" είναι μια κομψή έκφραση για να πούνε, ότι είναι παράνομος ο τρόπος με τον οποίο έγινε ο

ισολογισμός.

Ερωτάται κανείς: Γιατί έγινε παράνομος ισολογισμός από την "Αγροτική Τεχνική"; Ποιο είναι το έργο το οποίο επιτελεί η "Αγροτική Τεχνική", κύριε Υπουργέ, όταν έχει μονοπωλική αντιμετώπιση από την Αγροτική Τράπεζα μελετητής της Αγροτικής Τράπεζας; Όπως όλες οι εταιρείες αυτές οι θυγατρικές, που τις είδαμε και στην ΕΤΒΑ, όταν διαγράφαμε τα χρέη, που παρ' όλον το μονοπωλικό τους χαρακτήρα, μπαίνουν μέσα 70 εκατ. το χρόνο. Εμφανίζουν λοιπόν ισολογισμό, σύμφωνα με τους ελεγκτές της Αγροτικής Τράπεζας, ψευδή, ούτως ώστε να μπορούν να διακινούν κοινοτικά κονδύλια και να παίρνουν μελέτες. Διότι αν δεν το έκαναν αυτό, δεν θα είχαν το δικαίωμα. Χρωστάει ΦΠΑ, τον οποίο δεν μπορεί να πληρώσει η "Αγροτική Τεχνική" και προφανώς κρατείται στη ζωή για να εξυπηρετεί άλλες σκοπιμότητες.

Όταν η Αγροτική Τράπεζα, η οποία έχει αμαρτίες χιλιάδες, διατηρεί τέτοιες θυγατρικές προκειμένου να εξυπηρετεί την κομματική πελατεία -και ξέρετε πάρα πολύ καλά τι εννοώ- μετά βεβαίως δανείζεται χρήματα με τόκο 8% και ζητάει από τον αγρότη 19,5%.

Με αυτούς τους τρόπους προφανώς η Α.Τ.Ε. δεν μπορεί να δανείσει τον αγρότη με επιτόκιο δύο μονάδες κάτω από αυτό που προσφέρει. Άρα δικαίως αγανακτούν όταν τα ελλείμματα της Α.Τ.Ε. οφείλονται σε εταιρείες οι οποίες δεν έχουν λόγο ύπαρξης όπως η "Αγροτική Τεχνική".

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Ο κύριος Υφυπουργός έχει το λόγο.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΩΤΗΡΛΗΣ (Υφυπ. Γεωργίας):** Κύριε συνάδελφε, σ' αυτές τις επίκαιρες ερωτήσεις εγώ τουλάχιστον προσπαθώ να απαντήσω επί της ουσίας. Και πάλι προκαλείτε με αυτά που λέτε.

Θα σας παρακαλέσω να καταθέσετε τα όποια στοιχεία, γιατί τα υπονοούμενα για κομματική πελατεία δεν ξέρω τι σημαίνουν. Σας προκαλώ να προσκομίσετε κάποια στοιχεία επ'αυτών που λέτε, γιατί το καταστατικό και το ιδρυτικό της ανώνυμης εταιρείας μελετών και κατασκευών συμβούλων επιχειρήσεων όπως είναι η "Αγροτική Τεχνική" έχει να επιτελέσει ένα συγκεκριμένο σκοπό, να συντάξει μελέτες σκοπιμότητας, βιωσιμότητας, να εκτελεί πάσης φύσεως τεχνικά έργα κ.α.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΝΑΚΟΣ:** Το θέμα είναι αν επιτυγχάνει το σκοπό της.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΩΤΗΡΛΗΣ (Υφυπ. Γεωργίας):** Ιδρύθηκε με κεφάλαιο της Α.Τ.Ε. κατά 90% για να έχει ευελιξία παρέμβασης στα συγκεκριμένα έργα του αντικείμενου της. Έχει δεκαετή παρουσία στις δραστηριότητές της και δεν έχει αρνητικό ισοζύγιο μέχρι τώρα.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, κύριε συνάδελφε, θέλω να δεσμευθώ, να ελέγξω ακόμα περισσότερο τα στοιχεία που εσείς βάζετε, όχι όμως μ' αυτόν τον αόριστο τρόπο. Εδώ είναι Κοινοβούλιο και θα πρέπει αυτά που λέγονται να είναι και σαφή και να προδιαγράφουν σωστές απαντήσεις αλλά και ερωτήσεις.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΝΑΚΟΣ:** Να πάρете την έκθεση των ανθρώπων της Α.Τ.Ε..

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Τρίτη στην ημερήσια διάταξη είναι η με αριθμό 355/2.12.96 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Σταύρου Παναγιώτου προς την Υπουργό Ανάπτυξης, σχετικά με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για το βραχυπρόθεσμο δανεισμό της χαρτοβιομηχανίας "SOFTEX" από τις κρατικές τράπεζες προκειμένου να συνεχίσει τη λειτουργία της.

Η ερώτηση έχει ως εξής: "Η πολιτική της Κυβέρνησης οδηγεί τη μεγαλύτερη χαρτοβιομηχανία της Χώρας μας τη "SOFTEX" στη συρρίκνωση, τη χρεοκοπία και τελικά όπως φαίνεται στο ξεπούλημα.

Σήμερα τα χρέη της επιχείρησης ξεπερνούν τα 20 δις. και υπάρχουν καθυστερήσεις στις πληρωμές, ενώ υπάρχουν

πληροφορίες, ότι ήδη η Εμπορική Τράπεζα προχωρά σε διαδικασία εκποίησης της "SOFTEX" για 2,5 δισ. δραχμές. Η διαδικασία αυτή θα είναι καταστροφική για την επιχείρηση για τους δύο χιλιάδες πεντακόσιους εννήντα εργαζόμενους, αλλά και για τη βιομηχανία της Χώρας μας.

Αυτό που χρειάζεται είναι να σταματήσει κάθε προσπάθεια ιδιωτικοποίησης, να υπάρξει βραχυπρόθεσμος δανεισμός από τις κρατικές τράπεζες ύψους 3,5 δισ. δραχ., να προχωρήσουν τα επενδυτικά προγράμματα που έχει καταθέσει η διοίκηση της "SOFTEX" και έχουν εγκριθεί από το Υπουργείο, αλλά μέχρι σήμερα δεν έχουν υλοποιηθεί και να προχωρήσει η Κυβέρνηση στην εφαρμογή κλαδικής πολιτικής στον τομέα της χαρτοβιομηχανίας με κορμό τη "SOFTEX", ώστε να στηριχθούν και να αναπτυχθούν οι στρατηγικής σημασίας βιομηχανίες της Χώρας μας.

Ερωτάται η κυρία Υπουργός, εάν προτίθεται η Κυβέρνηση να προχωρήσει στην υλοποίηση των παραπάνω μέτρων".

Η Υφυπουργός Ανάπτυξης κα Άννα Διαμαντοπούλου έχει το λόγο.

**ANNA ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Υφυπ. Ανάπτυξης):** Εάν θέλαμε πολύ σύντομα να απεικονίσουμε την κατάσταση στη "SOFTEX", πρέπει να πούμε ότι αυτή η μεγάλη επιχείρηση με τους δύομυριάς εργαζομένους, κυρίως στην Πάτρα και την Αθήνα, σήμερα βρίσκεται σε εξαιρετικά δυσμενή κατάσταση, αφού οι συνολικές υποχρεώσεις της είναι περισσότερες από 20 δισ. δραχμές. Εξακολουθεί βέβαια να είναι μία εταιρεία, της οποίας το όνομα μετράει στη διεθνή αγορά και τα προϊόντα της είναι καλά ποιοτικά, γι' αυτό πρέπει να γίνουν γρήγορες κινήσεις, ώστε σήμερα που είναι μία εταιρεία που έχει ακόμα αξία ως επιχείρηση και όχι απλά ως σύνολο περιουσιακών στοιχείων, να μπορέσουμε να διασφαλίσουμε το μέλλον της.

Προς αυτήν την κατεύθυνση, έχουμε αποφασίσει την άμεση ιδιωτικοποίηση της επιχείρησης. Εδώ και είκοσι μέρες έχει υπογραφεί η διυπουργική απόφαση, με την οποία αποφασίζεται η ιδιωτικοποίηση της εταιρείας και έχουν αρχίσει οι διαδικασίες με στόχο, μέσα σ' ένα χρονικό διάστημα εννέα έως δώδεκα μηνών, να προχωρήσουμε στην ιδιωτικοποίησή της.

Όσον αφορά τις προτάσεις που αφορούν τη σημερινή χρηματοδότηση και αναφέρονται από τον κύριο συνάδελφο για 3,5 δισ. που χρειάζεται η επιχείρηση, νομίζω ότι είναι κατανοητό από τον καθένα, πως σε μία επιχείρηση που έχει χρέη ήδη 20 δισ. είναι αδύνατον να εξασφαλισθεί δάνειο 3,5 δισ. έτσι όπως αναφέρεται.

Αυτό που προσπαθούμε είναι να γίνει μία αναδιάρθρωση των δανειακών της υποχρεώσεων έτσι ώστε να υπάρχει η απαραίτητη ρευστότητα, που θα την βοηθήσει να λειτουργήσει όλο αυτό το διάστημα και να διατηρήσει το ρόλο της στην αγορά. Η αναδιάρθρωση αυτή είναι εξαιρετικά δύσκολη -των δανειακών υποχρεώσεων εννοώ- τη στιγμή που εμπλέκονται δεκατέσσερις τράπεζες, μεγάλες, μικρές, ελληνικές και ξένες. Έτσι ανακεφαλαιώνοντας λέω, ότι πρώτος στόχος είναι η αναδιάρθρωση των χρεών, ώστε να μπορεί να σταθεί στην αγορά, δεύτερος στόχος είναι οι εξυγιαντικές παρεμβάσεις που προσπαθούμε να κάνουμε μέχρι να βγει σε προκήρυξη και τρίτος, να ακολουθηθούν όλες οι διαδικασίες που είναι απαραίτητες, όπως η πρόσληψη συμβούλου για την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων, που είναι σε εξέλιξη και μετά η πρόσληψη χρηματοοικονομικού συμβούλου για την ιδιωτικοποίηση της επιχείρησης.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Ο κύριος συνάδελφος έχει το λόγο.

**ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ:** Κύριε Πρόεδρε, άκουσα την απάντηση που δίνει η κυρία Υπουργός, θέλω, όμως, να σημειώσω, ότι η Κυβέρνηση αθετεί μία υπόσχεση απέναντι στους εργαζόμενους. Θα θυμίσω την υπόσχεση της κας Βάσως Παπανδρέου και του κ. Τζουμάκα σε μία συγκέντρωση των εργαζομένων πριν τις εκλογές του 1993, που υπόσχονταν, ότι η επιχείρηση δεν θα πουληθεί. Δυστυχώς για μία ακόμα φορά διαπιστώνουμε, ότι είστε ανακόλουθοι, ότι δηλαδή άλλα λέτε και άλλα πράτετε και ότι υπάρχει μία διάσταση, ανάμεσα

στα λόγια και στα έργα, που γενικά σας χαρακτηρίζει όλο αυτό το διάστημα που κυβερνάτε τον Τόπο.

Επίσης, διαπιστώνουμε, ότι τις ιδιωτικοποιήσεις τις έχετε αναγάγει σε πανάκεια και δεν έχετε διδαχθεί από μία σειρά περιπτώσεις, που ενώ έχετε προχωρήσει στις ιδιωτικοποιήσεις, δεν έχετε πετύχει το αναμενόμενο αποτέλεσμα. Αναφέρω σύντομα την περίπτωση της "ΜΕΛ" καθώς επίσης και του "ΠΕΡΑΤΙΚΟΥ". Για εμάς η Χαρτοβιομηχανία "SOFTEX", όπως είπατε, έχει μεγάλες δυνατότητες που αν της δοθεί αυτό το δάνειο των 3,5 εκατομμυρίων για το εργοστάσιο στη Δράμα και άλλα 4,5 εκατ. για το εργοστάσιο της Αθήνας, μπορεί να αντιμετωπίσει και να ξεπεράσει τα προβλήματα, γιατί σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουμε κατέχει το 40% της εγχώριας αγοράς και το 60% των εξαγωγών χαρτιού της Χώρας μας.

Επίσης, αν προχωρήσει η επένδυση και εκσυγχρονιστεί το εργοστάσιο της Δράμας, θα μπορεί να καλύψει το δημοσιογραφικό χαρτί. Φαίνεται, όμως, ότι έχετε κάνει κανόνα τις ιδιωτικοποιήσεις, χωρίς να ενδιαφέρεστε για τις συνέπειες που θα έχουν στους εργαζόμενους, οι οποίοι θα προστεθούν στην στρατιά των ανέργων.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Η κα Διαμαντοπούλου έχει το λόγο.

**ANNA ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Υφυπ. Ανάπτυξης):** Κύριε συνάδελφε, επειδή αναφερθήκατε σε υποσχέσεις της Κυβέρνησης ή στελεχών της Κυβέρνησης, θα πρέπει να τονίσω μία διαφορά στη φιλοσοφία που αντιμετωπίζουμε τα θέματα: ότι οι δημόσιες επιχειρήσεις δεν λειτουργούν προς όφελος των εργαζομένων. Λειτουργούν προς όφελος του Ελληνικού Λαού. Όταν λοιπόν μία επιχείρηση συσσωρεύει εξαιρετικά μεγάλα χρέη, τα οποία πληρώνει ο Ελληνικός Λαός, θα πρέπει να βρεθεί τρόπος να απαλλαγούμε από τα χρέη αυτά.

Δεύτερον, είναι εξαιρετικά, νομίζω, απλό να πούμε, ότι δεν είναι δυνατόν το Ελληνικό Κρατος να παράγει χαρτί υγείας. Άρα είναι απαραίτητο μία επιχείρηση που παράγει τέτοιου είδους καταναλωτικά αγαθά, να περάσει στον ιδιωτικό τομέα. Από εκεί και πέρα η προσπάθεια και την προηγούμενη χρονιά και αυτή είναι να εξασφαλίσουμε τους καλύτερους δυνατούς όρους ιδιωτικοποίησης. Αυτό που αναφέρατε για τη "ΜΕΛ" και τον "ΠΕΡΑΤΙΚΟ" δεν μας αγγίζουν, γιατί το έχουμε καταγγείλει και έγιναν με ένα θεσμικό πλαίσιο ιδιωτικοποιήσεων, το οποίο εμείς θεωρήσαμε απαράδεκτο, γι' αυτό το αλλάξαμε και γι' αυτό υπάρχουν πολλοί βασικοί διαφορετικοί όροι ιδιωτικοποίησης από ό,τι πριν από τρία χρόνια.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός):** Κύριοι συνάδελφοι, πριν περάσουμε στη συζήτηση της επόμενης επίκαιρης ερώτησης, θα σας διαβάσω το δελτίο των επικαιρών ερωτήσεων της Παρασκευής, 6ης Δεκεμβρίου 1996.

**Α. Επίκαιρες Ερωτήσεις Πρώτου Κύκλου (Άρθρα 129, παρ. 3, 130 παρ. 2 & 3 Καν. Βουλής)**

1. Η με αριθμό 360/2.12.96 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Παναγιώτη Σγουρίδη προς τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος-Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Γεωργίας, σχετικά με τις καταστροφές που προκλήθηκαν από τις βροχοπτώσεις στο Νομό Ξάνθης και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων αντιμετώπισης των ζημιών, οικονομικής ενίσχυσης των πληγέντων κ.λπ.

2. Η με αριθμό 362/29/2.12.96 επίκαιρη ερώτηση του Προέδρου της Νέας Δημοκρατίας κ. Μιλτιάδη Έβερτ προς τον κύριο Πρωθυπουργό, σχετικά με την ανάληψη πρωτοβουλιών, για να γίνει διάλογος με τους αγρότες και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων επίλυσης των προβλημάτων του αγροτικού τομέα.

3. Η με αριθμό 359/28/2.12.96 επίκαιρη ερώτηση της Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κας Αλέκας Παπαρήγα προς τον κύριο Πρωθυπουργό, σχετικά με τις κινητοποιήσεις των αγροτών, την εισοδηματική ενίσχυση των βαμβακοπαράγωγών, τη ρύθ-



μιση των αγροτικών χρεών, την αύξηση των εξισωτικών αποζημιώσεων στους κτηνοτρόφους κ.λπ.

4. Η με αριθμό 367/30/2.12.96 επίκαιρη ερώτηση του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Νικολάου Κωνσταντόπουλου προς τον κύριο Πρωθυπουργό, σχετικά με τα κριτήρια της χαριστικής ρύθμισης χρεών και οφειλών φυσικών και νομικών προσώπων, τις προθέσεις της Κυβέρνησης για ρύθμιση των αγροτικών χρεών και τη λήψη μέτρων προστασίας του εισοδήματος των αγροτών.

5. Η με αριθμό 368/31/2.12.96 επίκαιρη ερώτηση του Προέδρου του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Δημητρίου Τσοβόλα προς τον κύριο Πρωθυπουργό, σχετικά με τα μέτρα που προτίθεται να λάβει η Κυβέρνηση για ρύθμιση των αγροτικών χρεών, την κατάργηση των τόκων υπερημερίας, την οικονομική ενίσχυση των βαμβάκοπαργων κ.λπ.

Β. Επίκαιρες Ερωτήσεις Δεύτερου Κύκλου (Άρθρο 130 παρ. 2 & 3 Καν. Βουλής)

1. Η με αριθμό 380/3.12.96 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ιωάννη Καλαμακίδη προς τον Υπουργό Πολιτισμού (Αρμόδιο για θέματα αθλητισμού), σχετικά με δημοσίευμα στον Τύπο, αναφερόμενο σε μεθόδευση διεξαγωγής του αγώνα πρωταθλήματος ΠΟΛΟ κατηγορίας Α1 μεταξύ των ομάδων Ναυτικού Ομίλου Πατρών και Ναυτικού Ομίλου Χαλκίδας.

2. Η με αριθμό 381/3.12.96 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Σάββα Τσιτουρίδη προς τον Υπουργό Γεωργίας, σχετικά με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την καταβολή των κοινοτικών στρεμματικών ενισχύσεων στους σιτοπαραγωγούς του Νομού Κιλκίς.

Η με αριθμό 386/4.12.96 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Ευστρατίου Κόρακα, προς τους Υπουργούς Περιβάλλοντος-Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Αιγαίου, σχετικά με τις πρόσφατες καταστροφικές πλημμύρες στη Μυτιλήνη και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την αποζημίωση των πληγέντων, την κατασκευή των αναγκαίων αντιπλημμυρικών έργων κ.λπ.

4. Η με αριθμό 363/2.12.96 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κας Στέλλας Αλφιέρη προς τους Υπουργούς Εμπορικής Ναυτιλίας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με τις απαργιακές κινητοποιήσεις των εργαζομένων στα λιμάνια και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για τη χορήγηση του πριμ παραγωγικότητας.

5. Η με αριθμό 374/3.12.96 επίκαιρη ερώτηση του Προέδρου του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Δημητρίου Τσοβόλα προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικά με την αποβιομηχάνιση του Νομού Ευβοίας και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων.

Ερχόμαστε στη συζήτηση της τέταρτης στην ημερήσια διάταξη επίκαιρης ερώτησης με αριθμό 353/2.12.96 του Βουλευτή του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Πέτρου Κουνάλακη, προς τον Υπουργό Πολιτισμού, σχετικά με τον προγραμματισμό των εκδηλώσεων, των έργων υποδομής, της αξιοποίησης των χώρων, ώστε να προετοιμαστεί όσο το δυνατόν καλύτερα η Θεσσαλονίκη ως πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης για το 1997, η οποία έχει ως εξής στο περιεχόμενό της:

"Σε ένα μήνα η Θεσσαλονίκη θα είναι για ένα ολόκληρο χρόνο η πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης. Παρά της πανηγυρικές δηλώσεις και εξαγγελίες, είναι διάχυτη η ανησυχία για την πραγματοποίηση ενός συνεκτικού καλλιτεχνικού προγράμματος για την έγκαιρη αποπεράτωση των έργων υποδομής και τη γενικότερη προετοιμασία της πόλης, να ανταποκριθεί στο ρόλο της πολιτιστικής πρωτεύουσας.

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός:

1. Είναι εξασφαλισμένο το καλλιτεχνικό πρόγραμμα που ανακοινώθηκε πρόσφατα και εντάσσεται σε μια πολιτιστική στρατηγική;

2. Πού οφείλονται οι μεγάλες καθυστερήσεις και πότε θα είναι έτοιμα τα έργα υποδομής που κατασκευάζονται;

3. Υπάρχει σχεδιασμός για την αξιοποίηση των χώρων και των θεμάτων που δημιουργούνται μετά το τέλος των εκδηλώσεων, ώστε να αναβαθμιστεί μακροπρόθεσμα η πολιτιστική δραστηριότητα και ο ρόλος της Θεσσαλονίκης".

Ο Υπουργός Πολιτισμού κ. Ευάγγελος Βενιζέλος έχει το λόγο.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπ. Πολιτισμού):** Κύριε Πρόεδρε, σημειώνω με ιδιαίτερη χαρά το ενδιαφέρον του συναδέλφου κ. Κουνάλακη για τις εκδηλώσεις της Θεσσαλονίκης ως πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης το 1997.

Θα δοθεί άλλωστε η ευκαιρία και σ' εμένα και στους συναδέλφους μου, τους Υπουργούς Περιβάλλοντος και Μακεδονίας-Θράκης, να παρουσιάσουμε αναλυτικά στους συναδέλφους τα όσα έχουν προγραμματιστεί και τα όσα έχουν γίνει, σε ειδική συνεδρίαση της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, η οποία θα είναι ανοιχτή σε όλους τους κυρίους και τις κυρίες Βουλευτές, σύντομα, σε λίγες μέρες.

Η Θεσσαλονίκη είναι απολύτως έτοιμη να υποδεχθεί το θεσμό της πολιτιστικής πρωτεύουσας. Την Πρωτοχρονιά αρχίζει μία κινητοποίηση δυνάμεων, έτσι ώστε στη Θεσσαλονίκη να προβληθεί όχι μόνο η τοπική και η εθνική καλλιτεχνική δημιουργία, αλλά να προβληθεί η ευρωπαϊκή πολιτιστική δημιουργία, να γίνει η Θεσσαλονίκη το κέντρο του ευρωπαϊκού πολιτιστικού γίγνεσθαι, όχι μόνο για το 1997, αλλά και για τις επόμενες δεκαετίες, καθώς όλα τα έργα υποδομής, όχι μόνο κτιριακής υποδομής, αλλά και θεσμικής υποδομής, δεν εξαντλούνται στον ορίζοντα του 1997, αλλά αναγνωρίζουν και τονίζουν την ιδιαίτερη θέση της Θεσσαλονίκης ως κέντρο της ευρύτερης βαλκανικής, ως κέντρο της νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Πρέπει όμως να περάσουμε μέσα από πολλά στρώματα προκαταλήψεων και μεμφιμοιρίας για να φθάσουμε στην ουσία του θέματος. Γιατί, αν θέλουμε να πετύχει η Θεσσαλονίκη ως πολιτιστική πρωτεύουσα, πρέπει εμείς οι ίδιοι να αντιμετωπίσουμε το θεσμό, την προετοιμασία, τις εκδηλώσεις, την ατμόσφαιρα της Θεσσαλονίκης με αισιοδοξία και εμπιστοσύνη σε ένα τελικό αποτέλεσμα, που δεν ανήκει στην Κυβέρνηση ή σε ορισμένες πολιτικές δυνάμεις, ή τους τοπικούς παράγοντες της Θεσσαλονίκης, αλλά ανήκει σε όλους τους Έλληνες πολίτες, σε όλους τους ευρωπαίους πολίτες.

Για να μην αναφέρομαι σε αόριστες έννοιες, πρέπει να σας πω και επισήμως, ότι ήδη έχει ανακοινωθεί το πρόγραμμα των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.

Το πρόγραμμα των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων του πρώτου τετραμήνου, περιλαμβάνεται στο καλαίσθητο και λειτουργικό αυτό φυλλάδιο, το πολυσέλιδο που είναι το ημερολόγιο των εκδηλώσεων. Ξεφυλλίζοντάς το ο καθένας μπορεί να δει την ποιότητα, την πυκνότητα και τη λογική που διέπει τις εκδηλώσεις αυτές.

Η Θεσσαλονίκη είναι ελληνική πόλη βεβαίως, ευρωπαϊκή, βαλκανική, είναι πόλη που βρίσκεται πολύ κοντά στις παρευξινίες πρωτοβουλίες. Είναι μια πόλη που τονίζει το χαρακτήρα της ως Δύση της Ανατολής και Ανατολή της Δύσης, αυτήν τη σύνθεση την πολιτιστική και την ιδεολογική αν ήθελε. Είναι ο Νότος του Βορρά και ο Βορράς του Νότου, με βάση τα αναπτυξιακά δεδομένα που υπάρχουν και τις αναπτυξιακές προοπτικές. Αυτή είναι η λογική των εκδηλώσεων που εκτείνονται σε όλο το φάσμα της σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας.

Η λογική που διέπει την πολιτική του Υπουργείου Πολιτισμού μπορεί να συνοψιστεί σε δύο θέσεις, κύριε Κουνάλακη: Διαχρονία του ελληνικού πολιτισμού και συνέργεια όλων των δημιουργικών δυνάμεων ώστε να πολλαπλασιαστεί το αποτέλεσμα. Και αυτό το βλέπει κανείς στις σύνθετες εικαστικές εκδηλώσεις, τις μουσικές, τις χορευτικές, τις θεατρικές με τη συμμετοχή σαράντα χωρών στο πρόγραμμα.

Είχα την ευκαιρία το Σαββατοκύριακο να παρουσιάσω το πρόγραμμα αυτό σε όλους τους διαπιστευμένους στην Αθήνα πρέσβεις των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των συνδεδεμένων με την Ευρωπαϊκή Ένωση, των Βαλκανικών χωρών και των άλλων χωρών που μετέχουν επισήμως στο πρόγραμμα.

Παρακολούθησαν την ενημέρωση αυτή σαράντα πρέσβεις με όλους τους πολιτιστικούς συντάκτες και όλους τους ξένους ανταποκριτές, που είναι διαπιστευμένοι στην Αθήνα. Και είχαν την ευκαιρία να διαπιστώσουν το επίπεδο της προετοιμασίας που έχει γίνει. Ποτέ άλλοτε σε πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης δεν έχουν επενδυθεί τόσα πολλά χρήματα για να γίνουν τόσα πολλά πράγματα στην υποδομή της πόλης, την κτιριακή, τη λειτουργική, τη θεσμική.

Όπως έχω πει κατ' επανάληψη και δημόσια, είμαστε έτοιμοι με το επικείμενο νομοσχέδιο που θα κατατεθεί για τους θεσμούς και τα μέτρα πολιτιστικής ανάπτυξης, να νομοθετήσουμε και να τυποποιήσουμε τους νέους θεσμούς που έχουν προκύψει μέσα από την προετοιμασία της πολιτιστικής πρωτεύουσας, όπως είναι το Μουσείο Κινηματογράφου, όπως είναι το Μουσείο Βιομηχανικού Σχεδίου, όπως είναι το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης που αποκτά την έδρα του στο νέο Ολύμπιον και όλοι οι άλλοι θεσμοί οι οποίοι συγκροτούνται ή αναβιώνουν στη Θεσσαλονίκη.

Η προσπάθεια είναι τεράστια. Το δε μείζον γεγονός είναι, όπως έχουμε πει κατ' επανάληψη, η έκθεση των θησαυρών του Αγίου Όρους. Είναι μια έκθεση που θα συγκεντρώσει το ενδιαφέρον της παγκόσμιας κοινής γνώμης και θα είναι η ελληνική και η ευρωπαϊκή απάντηση σε ανάλογες εκθέσεις που γίνονται στην άλλη μεριά του Ατλαντικού.

(Στο σημείο αυτό ακούγεται ο προειδοποιητικός ήχος λήξης του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή.)

Τελειώνω με μια φράση την αγόρευσή μου στη φάση αυτή, λέγοντας ότι για την πορεία εξέλιξης των έργων έχει κατ' επανάληψη κάνει ανακοινώσεις ο συνάδελφός μου, ο Υπουργός Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ο κ. Λαλιώτης, ο οποίος και εποπτεύει τον Οργανισμό Πολιτιστικής Πρωτεύουσας κατά το σκέλος αυτό.

Έχει γίνει μια τεράστια προετοιμασία. Βρίσκονται σε εξέλιξη ή έχουν τελειώσει τριακόσια έργα μικρά και μεγάλα. Η επένδυση υπερβαίνει κατά πολύ τον ανοικτό προϋπολογισμό.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν.Κρητικός):** Παρακαλώ τελειώστε. Θα τα πείτε στη δευτερολογία σας.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπ.Πολιτισμού):** Όλα αυτά πρέπει να σας πω, κύριε Πρόεδρε, και τελειώνω...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν.Κρητικός):** Μα, επιτέλους κύριε Υπουργέ.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπ.Πολιτισμού):** Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Όλα αυτά δεν έχουν γίνει για τις ανάγκες του 1997, τις στενά εννοούμενες, αλλά έχουν γίνει με αφορμή και κίνητρο το 1997 και στοχεύουν σε μια Θεσσαλονίκη του 21ου αιώνα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν.Κρητικός):** Να προλάβετε και το Φεστιβάλ!

Ο κ. Κουνάλακης έχει το λόγο.

**ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ:** Θα ζητήσω παραπάνω χρόνο. Δεν είναι δυνατό να μιλάω εγώ δύο λεπτά και ο κ. Βενιζέλος έξι.

Νομίζω κατ' αρχήν ότι, όπως συνηθίζει ο κ.Βενιζέλος, ωραιοποιεί τα πράγματα. Ούτε ο Συνασπισμός ούτε εγώ προσωπικά θέλουμε να είμαστε μεμψίμοιροι και μίζεροι. Ανησυχούμε όμως και θέλουμε η ανησυχία αυτή να λειτουργήσει θετικά ως έμπνευση και εγρήγορση για να πάνε καλά τα πράγματα.

Κύριε Υπουργέ, είπατε για το καλλιτεχνικό πρόγραμμα αυτά που είπατε. Εγώ όμως, θέλω να σας πω κάποια άλλα. Γιατί π.χ. ενώ είναι τόσο ρόδινα όλα πριν από λίγες μέρες απεργούσαν οι συνεργάτες του καλλιτεχνικού διευθυντή, γιατί δεν είχαν να πληρωθούν μήνες ολόκληρους; Έχουν συμβάσεις όπως ξέρετε, με πολύ χαμηλούς μισθούς και δεν είχαν να πάρουν αυτά τα λεφτά και κατέβασαν τα μολύβια και δεν δούλευαν.

Δεύτερον, γιατί πριν από λίγες μέρες δεν μπορούσαν να υπογραφούν συμβόλαια για τα καλλιτεχνικά προγράμματα, γιατί δεν υπήρχε δεκάρα στο ταμείο της πολιτιστικής πρωτεύουσας, όσον αφορά το καλλιτεχνικό πρόγραμμα. Αυτά δεν τα απαντάτε.

Θέλω επίσης να μου πείτε ποια κονδύλια θα δοθούν για το

καλλιτεχνικό πρόγραμμα σε σχέση με τα 16-17 δισ., τα οποία κατ' αρχήν είχαν προγραμματιστεί.

Το επόμενο που θέλω να πω για το καλλιτεχνικό πρόγραμμα. Υπάρχει ένας σχεδιασμός, κύριε Υπουργέ; Γιατί και εγώ είδα τις εκδηλώσεις, που είναι αξιόλογες, αλλά νομίζω ότι είναι ένα φεστιβάλ πλούσιο, διάρκειας ενός χρόνου. Δεν βλέπω τον συνεκτικό ιστό, δεν βλέπω όλα αυτά να εντάσσονται σε μια στρατηγική. Και ξέρετε ότι τέτοια φεστιβάλ μπορεί να κάνει κανείς πάρα πολύ εύκολα όταν ξοδέψει ορισμένα χρήματα.

Ξέρετε τι είπε ο Στέλιος Νέστορας; Δεν πιστεύω να αμφισβητείτε την αγάπη του για τη Θεσσαλονίκη. Είπε ότι οι μόνοι που ήξεραν από την αρχή τι ήθελαν είναι οι πάσης φύσεως εργολάβοι του πολιτισμού.

Θέλω να έλθω στα έργα. Σας ακούω τις τελευταίες μέρες να λέτε ότι τα έργα δεν έχουν σχέση με την πολιτιστική πρωτεύουσα. Έτσι είναι τα πράγματα; Τα έργα δεν προγραμματίστηκαν και δεν γίνονται για να φιλοξενήσουν την πολιτιστική πρωτεύουσα; Γιατί λέτε τώρα ότι τα έργα είναι ανεξάρτητα απ' αυτά;

(Στο σημείο αυτό ακούγεται ο προειδοποιητικός ήχος λήξης του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Και τι λέει ο Ανδρέας Κουράκης, μέλος της διοικούσας επιτροπής του Τεχνικού Επιμελητηρίου; Λέει: "Επεικώς επικρατεί τεράστια προχειρότητα, ηθελημένη προσπάθεια συγκάλυψης της πραγματικότητας και τα περισσότερα από τα έργα αυτά βρίσκονται στο στάδιο εκπόνησης των μελετών." Αυτή είναι μία άλλη άποψη.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν.Κρητικός):** Εν συντομία παρακαλώ. Έχουμε και άλλες ερωτήσεις και πρέπει να τελειώνουμε.

**ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ:** Όταν τελειώσουν αυτά τα έργα, όποτε τελειώσουν, το 1999, το 2000, αν υπάρχει ένα σχέδιο αξιοποίησης αυτών των θεσμών και των υποδομών. Διότι υπάρχει και μια ανησυχία, ότι θα γίνουν κάποτε και δεν θα ξέρουμε τι να τα κάνουμε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν.Κρητικός):** Ο κύριος Υπουργός Πολιτισμού έχει το λόγο.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπ.Πολιτισμού):** Επειδή δεν θέλω να ανησυχείτε και επειδή θέλω να σας καθησυχάσω, καταθέτω για τα Πρακτικά της Βουλής το καλλιτεχνικό πρόγραμμα του πρώτου τετράμηνου. Και στο τέλος του φυλλαδίου αυτού, θα βρείτε τη διακήρυξη της πολιτιστικής πρωτεύουσας με την ιδεολογική και πολιτική σύλληψη των εκδηλώσεων, καθώς και τη θεωρητική βάση του προγράμματος του 1997, πάνω στην οποία συντίθεται -και έτσι πολλαπλασιάζεται- η δυναμική των εκδηλώσεων αυτών.

( Στο σημείο αυτό, ο Υπουργός κ. Ε. Βενιζέλος καταθέτει το σχετικό φυλλάδιο για τα Πρακτικά της Βουλής, που βρίσκεται στο αρχείο της Στενογραφικής Υπηρεσίας της Βουλής και είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου.)

Επαναλαμβάνω για μια ακόμη φορά, ότι η Θεσσαλονίκη γίνεται πρωτεύουσα του πολιτισμού και όχι πρωτεύουσα των κατασκευαστών και των εργολάβων. Γίνεται όμως ένα τεράστιο κατασκευαστικό έργο, το οποίο αντιστοιχεί σε πολύ συγκεκριμένους πολιτιστικούς θεσμούς της πόλης. Το θέατρο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, το Βασιλικό Θέατρο και το θέατρο της Μονής Λαζαριστών συνδέονται άμεσα με τις δραστηριότητες του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος. Το Ολύμπιον συνδέεται με το φεστιβάλ Θεσσαλονίκης. Κάθε έργο συνδέεται με συγκεκριμένη πολιτιστική δραστηριότητα και με συγκεκριμένο θεσμό.

Η ανησυχία ως προς το πρόγραμμα και τον προϋπολογισμό του, είναι μια ανησυχία η οποία πρέπει να διασκεδαστεί. Πράγματι, η πολιτιστική πρωτεύουσα ως οργανισμός, έχει επεξεργαστεί ένα μαξιμαλικό μπουρ να πω προϋπολογισμό, που υπερβαίνει τα 17 δισ. δραχμές. Το πρόγραμμα αυτό χρηματοδοτείται ολόκληρο από κρατικούς, από εθνικούς πόρους. Στο πλαίσιο δε των δημοσιονομικών μας δυνατοτήτων φθάνουμε στο ακραίο σημείο, διασφαλίζοντας σε πρώτη φάση 10 δισ. από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων με αυξητική

διάθεση. Και σ'αυτά, πρέπει να προστεθεί και η αναζήτηση χορηγών και άλλων πόρων.

Θεωρώ ότι το ποσό αυτό, είναι αρκετό για ένα πρόγραμμα που θα είναι το δυναμικότερο και το πλουσιότερο που έχει παρουσιαστεί σε πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης.

Δεν με συγκινεί οποιαδήποτε διαμαρτυρία για υψηλότερες αποδοχές συνεργατών της πολιτιστικής πρωτεύουσας. Αυτό που πρέπει να γίνεται, είναι να διασφαλιστεί η χρηματοδότηση των εκδηλώσεων στο πλαίσιο των ανειλημμένων συμβατικών υποχρεώσεων. Υπάρχει δε μια ροή χρηματοδότησης από το Υπουργείο Πολιτισμού που είναι η ταχύτερη απ' όσες έχουν υπάρξει στο παρελθόν. Μόνο επί Υπουργίας μου, δηλαδή τους τελευταίους δύο μήνες, έχουν μεταφερθεί πόροι 1 δισ. δραχμών στη Θεσσαλονίκη -για τις ανάγκες προετοιμασίας και όχι για τις ανάγκες αυτών καθ' αυτών των εκδηλώσεων- είτε από πόρους του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, είτε από πόρους του ΛΟΤΤΟ και του ΠΡΟΤΟ.

'Αρα λοιπόν, οι ανησυχίες έχουν διασκεδαστεί. Ας υποδεχθούμε όλοι με αισιοδοξία και ετοιμότητα ένα μεγάλο γεγονός, τη Θεσσαλονίκη πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης που είναι και πολιτικό γεγονός γιατί μας επιτρέπει να αναλάβουμε πολύ σημαντικές πολιτικές πρωτοβουλίες για την πολιτιστική Ευρώπη και για την πολιτιστική ισοτιμία των κρατών-μελών ενόψει και της διακυβερνητικής διάσκεψης.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός):** Επίκαιρες ερωτήσεις δευτέρου κύκλου:

Πρώτη στην ημερήσια διάταξη είναι η με αριθμό 333/27.11.96 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ευάγγελου Βλασσόπουλου προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων ώστε να μεταστέγαστεί το Τεχνικό Επαγγελματικό Λύκειο Λευκάδας, την αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων του Οργανισμού Σχολικών Κτιρίων (ΟΣΚ) κ.λπ.

Η επίκαιρη ερώτηση του κ. Βλασσόπουλου σε περίληψη έχει ως εξής:

"Από μερικές ημέρες στο μέσον του χειμώνα οι μαθητές του ΤΕΛ Λευκάδος απέχουν από τα μαθήματα και έχουν καταλάβει το σχολικό συγκρότημα διεκδικώντας μεταξύ των άλλων σχολική στέγη που θα παρέχει ασφάλεια και ανθρώπινες συνθήκες σχολικής διαβίωσης και εργασία στη σχολική κοινότητα".

Είναι αυτό προφανώς που στεγαστήκατε και σεις, κύριε Βλασσόπουλε και ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Βεβαίως.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός):** "Πρόκειται για κτίριο που παρουσιάζει ρωγμές στους τοίχους και την οροφή και στηρίζεται σε αμφίβολης ανθεκτικότητας φέροντα οργανισμό.

Πέραν όμως της ανάγκης μεταστέγασης του ΤΕΛ Λευκάδας σε κτίριο κατάλληλο και ασφαλές η Λευκάδα αντιμετωπίζει πρόβλημα έλλειψης σχολικών αιθουσών και αυτό παρά τις φιλότιμες προσπάθειες της πολιτείας και του Υπουργείου Παιδείας που προικοδότησαν τη Λευκάδα τα τελευταία χρόνια με νέες σύγχρονες σχολικές κτιριακές μονάδες.

Μετά τα παραπάνω ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων:

1. Σε τι άμεσες ενέργειες πρόκειται να προβεί για να μεταστέγαστεί το γρηγορότερο το ΤΕΛ Λευκάδας σε κτίριο κατάλληλο και ασφαλές;

2. Τι προτίθεται να πράξει για την αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων του ΟΣΚ στη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση που από τη φύση της και το πλαίσιο λειτουργίας της είναι περισσότερο ευέλικτη και αποτελεσματική".

Ο κύριος Υπουργός Παιδείας έχει το λόγο.

**ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ (Υπ. Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων):** Όπως παρατήρησε και ο συνάδελφος κ. Βλασσόπουλος, στο Νομό της Λευκάδας έχουν γίνει πολλά έργα για την υποδομή των σχολείων. Πράγματι, όσον αφορά την περίπτωση του ΤΕΛ Λευκάδας, υπήρχε και υπάρχει ακόμη

πρόβλημα, το οποίο αντιμετωπίζεται. Το ΤΕΛ Λευκάδας στεγάζεται σε νοικιασμένο κτίριο το οποίο να μην δεν είναι σε καλή κατάσταση, αλλά δεν υπάρχει θέμα επικινδυνότητας. Έγιναν οι σχετικοί έλεγχοι από μηχανικούς της Νομαρχίας.

Τώρα το πρόβλημα της έλλειψης των σχολικών αιθουσών λύθηκε γι' αυτό το ακαδημαϊκό έτος με την παραχώρηση δυο αιθουσών διδασκαλίας και χώρων διοίκησης στο Μουσικό Γυμνάσιο και Λύκειο.

Τώρα, όσον αφορά τη μεταστέγαση του ΤΕΛ Λευκάδας σε κτίριο κατάλληλο και ασφαλές, βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία δημοπράτησης από τη διεύθυνση τεχνικών υπηρεσιών της Νομαρχίας Λευκάδας, για την εξεύρεση και ενοικίαση καταλλήλου κτιρίου και τη στέγαση και λειτουργία του ΤΕΛ.

Έχει αρχίσει επίσης πρόσφατα η διαδικασία για την κατασκευή νέου κτιρίου ΤΕΛ, σε οικόπεδο δέκα στρεμμάτων που έχει βρεθεί. Αυτό το κτίριο θα κατασκευασθεί με προδιαγραφές λειτουργίας ενιαίου πολυκλαδικού λυκείου.

Τέλος, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να τονίσω ότι οι αρμοδιότητες για κατασκευές, επισκευές και συντηρήσεις σχολείων εκτός Αττικής, έχουν αποκεντρωθεί από το 1994 στις αντίστοιχες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις. Οι πληροφορίες τις οποίες σας μεταφέρω, είναι πληροφορίες που έρχονται από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λευκάδας.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός):** Ο κ. Βλασσόπουλος έχει το λόγο.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Κύριε Υπουργέ, γνωρίζω την ευαισθησία σας για την παιδεία και τι προσπαθείτε να κάνετε για την υποδομή, σε σχολικά κτίρια.

Είναι αλήθεια πως η Λευκάδα έχει ένα έλλειμμα σχολικών αιθουσών πολλές δε από τις αίθουσες, που αυτήν τη στιγμή υπάρχουν και στις οποίες στεγάζονται οι μαθητές, είναι κακής ποιότητας. Γεγονός είναι πως οι μαθητές του ΤΕΛ Λευκάδος, εξακολουθούν να απέχουν έχοντας καταλάβει το σχολικό τους κτίριο.

Πρέπει να απαντήσω στις καθησυχαστικές σας διαβεβαιώσεις ότι τα πράγματα δεν είναι όπως σας τα έχουν μεταφέρει σε ό, τι αφορά το κτίριο. Πραγματικά, μιλάμε για ένα κτίριο -το έχω επισκεφθεί- το οποίο παρουσιάζει εικόνα ενός τριτοκοσμικού κτιρίου ή κτιρίου, το οποίο υπάρχει και λειτουργεί, σε μια τριτοκοσμική χώρα.

Ευχαριστώ για τη διαβεβαίωση που δίνετε ότι πάρα πολύ γρήγορα θα δημοπρατηθεί και τελικά θα κτισθεί με προδιαγραφές πολυκλαδικού σχολείου, το κτίριο του ΤΕΛ Λευκάδος, σε οικόπεδο, το οποίο υπάρχει. Πρέπει όμως να πω στο Σώμα πως οι τοπικοί "τσελγκάδες" της εξουσίας, έχουν μέχρι σήμερα φρενάρει τη δημιουργία αυτού του κτιρίου. Θα παρακαλούσα επίσης να λάβετε υπόψη την έλλειψη που υπάρχει σε προσωπικό και τέλος να σταθείτε με μεγαλύτερη ευαισθησία και κατανόηση στο θέμα της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων στην τοπική νομαρχιακή αυτοδιοίκηση που από τη φύση της είναι περισσότερο ευέλικτη και περισσότερο αποτελεσματική. Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός):** Ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Γεράσιμος Αρσένης έχει το λόγο.

**ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ (Υπ. Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων):** Αναγνωρίσαμε και εμείς ότι το νοικιασμένο κτίριο, στο οποίο λειτουργεί τώρα το ΤΕΛ, δεν βρίσκεται σε καλή κατάσταση. Αυτή είναι μία κατάσταση που δεν δημιουργήθηκε χθες, αλλά υπάρχει πολλά χρόνια. Γι' αυτό το λόγο και από τη δική μας τη μεριά, πιέζουμε την Τοπική Αυτοδιοίκηση να βρει κατάλληλο κτίριο για μετεγκατάσταση, να το ενοικιάσει μέχρις ότου κτισθεί, σε οικόπεδο που έχουμε ήδη βρει, το κτίριο, με προδιαγραφές πολυκλαδικού λυκείου. Πρέπει να σας διαβεβαιώσω, από τη μεριά της Κυβέρνησης και του Υπουργείου, ότι δεν υπάρχει πρόβλημα χρημάτων. Υπάρχουν τα χρήματα στον προϋπολογισμό. Όλες αυτές οι διαδικασίες είναι στα χέρια της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και θα παρακαλούσα και σας, κύριε συνάδελφε, να κινήσετε την τοπική κοινωνία, να επισπεύσει αυτές τις διαδικασίες για τη μετεγκατάσταση του ΤΕΛ και για το κτίσιμο του κτιρίου

του ΤΕΛ. Όλες οι αρμοδιότητες τις οποίες πρέπει να έχει στα χέρια της η Τοπική Αυτοδιοίκηση, έχουν αποκεντρωθεί από τον ΟΣΚ στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Εάν υπάρχει κανένα συγκεκριμένο επιπλέον πρόβλημα, ευχαρίστως να το συζητήσουμε μαζί.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός):** Κύριοι συνάδελφοι, μετά την ερώτηση προς τον κ. Βενιζέλο ήταν να συζητηθεί η ερώτηση προς τον κ. Λαλιώτη αλλά παρασυρθείς από το ρεύμα του κ. Βενιζέλου έφτασαν στην ερώτηση του δευτέρου κύκλου. Δεν είχε κάνει και τα σχετικά αναχώματα ο κύριος Υπουργός ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.!

Συνεπώς, θα επανέλθουμε στη συζήτηση αυτής της επίκαιρης ερώτησης πρώτου κύκλου προς τον κ. Λαλιώτη και ζητώ συγγνώμη.

Πέμπτη στην ημερήσια διάταξη είναι η με αριθμό 350/2.12.96 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Γεωργίου Καρατάσου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με τις ενέργειες της Κυβέρνησης ώστε οι εταιρείες που έχουν αναλάβει την κατασκευή του διεθνούς αεροδρομίου στα Σπάτα να εκπληρώσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις κ.λπ. η οποία έχει στο περιεχόμενό της ως εξής:

"Το Δημοτικό Συμβούλιο Γλυκών Νερών με απόφασή του στις 20.11.96 καταγγέλλει την εταιρεία "ΧΟΧΤΙΦ", το "Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών Α.Ε." και το Ελληνικό Δημόσιο γιατί δεν εκπληρώνουν τις συμβατικές υποχρεώσεις τους που προβλέπονται από τη σύμβαση κατασκευής του αεροδρομίου των Σπατών.

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός σε ποιες ενέργειες προτίθεται να προβεί προκειμένου να εκπληρωθούν οι συμβατικές υποχρεώσεις των παραπάνω εταιρειών που μεταξύ άλλων προβλέπουν:

1. Την εγκατάσταση σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης στους Δήμους Γλυκών Νερών, Σπατών, Αρτέμιδος, Μαρκόπουλου και Παλλήνης.
2. Την κατασκευή ζωνών αστικού πράσινου".

Ο κύριος Υπουργός Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων έχει το λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ (Υπ. ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.):** Κύριε Πρόεδρε, είναι γνωστό ότι ο Νέος Αερολιμένας Αθηνών στα Σπάτα είναι ένα σύγχρονο μεγάλο έργο, ένα έργο πνοής για την Ελλάδα, για την Αττική και για την Αθήνα. Οι θετικές και οι όποιες αρνητικές επιπτώσεις από τη λειτουργία αυτού του μεγάλου έργου στα Σπάτα και στην ευρύτερη περιοχή θα πρέπει να συσχετισθούν με όρους και προϋποθέσεις ενός συγκεκριμένου Χωροταξικού, Πολεοδομικού και Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού και ακριβώς αυτό έχει γίνει.

Επίσης, θα πρέπει από τώρα να εφαρμοστούν όλες οι προβλέψεις της κυρωμένης σύμβασης από την Ελληνική Βουλή.

Στην ερώτησή του ο αξιότιμος κύριος συνάδελφος περιγράφει δύο απ' αυτές τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η Εταιρεία του "Αερολιμένα Αθηνών", που έχει την ευθύνη διαχείρισης του νέου αεροδρομίου και κατά την κατασκευή και κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του. Ακριβώς γι' αυτό το λόγο έχει κάνει έναν Οργανισμό Περιβάλλοντος που θα έχει διαχρονική λειτουργία και θα έχει ως ευθύνη την τήρηση όλων των όρων και των προϋποθέσεων που έχουν περιγραφεί στη σύμβαση.

Ως προς το συγκεκριμένο ερώτημα, για τους ρύπους και τη μέτρηση των ρύπων έχει αρχίσει η διαδικασία ως υποχρέωση της Εταιρείας του Αεροδρομίου. Η Εταιρεία του Αεροδρομίου έχει αναθέσει στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο να κάνει μια έρευνα για τους ρύπους που πρόκειται να καταμετρηθούν - είναι τα οξείδια του θείου, είναι τα οξείδια του αζώτου, είναι τα οξείδια του άνθρακος- όπως και για τους υδρογονάνθρακες και αυτά θα συσχετιστούν και με τις μετεωρολογικές συνθήκες της περιοχής.

Μετά το τέλος αυτής της Μελέτης που κάνει το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, θα υποδειχθεί σε ποιο σημείο ακριβώς θα μπουν οι μετρητές της ρύπανσης, στην ευρύτερη περιοχή

στο Μαρκόπουλο, στα Σπάτα, στο Κορωπί, στην Παλλήνη και στα Γλυκά Νερά.

Κατά συνέπεια, θα ξέρουμε που και πως θα μπει σε ενεργοποίηση όλος αυτός ο εξοπλισμός και με ποιές προδιαγραφές θα αγοραστεί, για να είναι σύγχρονες οι προδιαγραφές και να ενσωματώνονται στο σύστημα μέτρησης που έχουμε και για το υπόλοιπο της Αττικής.

Άρα, υπάρχει μια συγκεκριμένη δέσμευση και μια συγκεκριμένη διαδικασία για την απόλυτη κάλυψη αυτής της δέσμευσης που προβλέπει η σύμβαση.

Δεύτερον, στα πλαίσια του ειδικού χωροταξικού πολεοδομικού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού στα Μεσόγεια που εκπονεί ο κ. Λουκάκης, για λογαριασμό του Οργανισμού του Ρυθμιστικού της Αθήνας και του ΥΠΕΧΩΔΕ, θα καθορισθούν και θα οριοθετηθούν οι χρήσεις. Κατά συνέπεια, θα οριοθετηθούν και οι χώροι όπου θα πρέπει να γίνει πυκνή φύτευση αστικού πρασίνου, πάντα σε συνεργασία των Δήμων με την Εταιρεία του Αεροδρομίου.

Είναι και αυτή μία υποχρέωση που θα γίνει πράξη μετά την οριοθέτηση αυτών των ζωνών. Κατά συνέπεια, ο κύριος συνάδελφος ας μην ανησυχεί, έχουν γνώση οι φύλακες που και εμείς ως Υπουργείο, αλλά και η Βουλή ως Σώμα θεωρούμε ότι είναι αναγκαίο όλες οι δεσμεύσεις που προβλέπονται από τη σύμβαση να τηρηθούν από την εταιρεία του αεροδρομίου και από τους κατασκευές. Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός):** Ο κ. Καρατάσος έχει το λόγο.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΑΣΟΣ:** Κύριε Υπουργέ, καλά είναι αυτά που λέτε αλλά ο εργολάβος συνεχίζει και δουλεύει. Τα προβλήματα της περιοχής είναι πάρα πολλά και δεν είναι μόνο αυτά που λέτε. Υπάρχουν και άλλες καταγγελίες από το Δήμαρχο. Ο Δήμαρχος λέει ότι στους υπερβολικούς δουλεύουν άτομα τα οποία δεν έχουν καθόλου ασφάλιση αδιαφορώντας για τους ντόπιους κατοίκους εκεί της περιοχής, οι οποίοι είναι άνεργοι.

Δεύτερον, δεν έχουν κατασκευασθεί ζώνες πρασίνου για ανάπλαση του ευρύτερου χώρου για τη διατήρηση της πανίδας. Δεν εξοπλίστηκαν οι πέντε Δήμοι με τα σάρωθρα, ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν αυξημένη ρύπανση.

Υπάρχει η καταγγελία, κύριε Υπουργέ, από το μορφωτικό Σύλλογο Ξενοφών, ότι για το αεροδρόμιο των Σπατών πρόκειται να γκρεμισθεί ένας λόφος, το Ζαγάνι, ο οποίος είναι προϊστορικός οικισμός της νεολιθικής εποχής τουλάχιστον πέντε χιλιάδες χρόνια.

Θα ήθελα γι' αυτά να μου δώσετε μία απάντηση.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ (Υπ. ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.):** Κύριε Πρόεδρε, εγώ απάντησα στα ερωτήματα που έθεσε ο κύριος συνάδελφος.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός):** Αυτά δεν περιλαμβάνονται στην ερώτησή σας, κύριε Καρατάσο, και δεν έχει καμία υποχρέωση ο κύριος Υπουργός να σας απαντήσει τώρα κατά τον Κανονισμό φυσικά.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ (Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ):** Όμως, δρώμενοι της ευκαιρίας, κύριε Πρόεδρε, να δώσω πολύ συνοπτικά απαντήσεις σ' αυτά που έθεσε εκ των υστέρων ο κύριος συνάδελφος.

Στην απσχόληση του εργατικού δυναμικού έχει ληφθεί πρόνοια σύμφωνα και με τις διατάξεις της σύμβασης, η συντριπτική πλειοψηφία των εργαζομένων να είναι Έλληνες και είναι Έλληνες. Επίσης, υπάρχει μία συνεργασία ανάμεσα στον κατασκευαστή, στην εταιρεία του αεροδρομίου και στους δήμους να υπάρχει η μεγαλύτερη δυνατή πρόσβαση κατά ειδικότητα στην ευρύτερη περιοχή των Μεσογείων, να αντλούν το εργατικό δυναμικό τους οι εταιρείες από εκείνη την περιοχή. Νομίζω, ότι χρειάζεται μία συνεργασία και καλό πνεύμα, για να βρεθούν λύσεις.

Το άλλο θέμα που έθεσε ο κ. Καρατάσος, σχετικά με το λόφο Ζαγάνι, υπάρχει συγκεκριμένη πρόταση στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο που είναι το αρμόδιο να λάβει αποφάσεις. Έχει ληφθεί μέριμνα, έχουν δημιουργηθεί οι

πρώτες προϋποθέσεις και οι πρώτες μελέτες και θα ληφθεί απόφαση και γι' αυτό το θέμα από το αρμόδιο όργανο που είναι το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο. Αν θέλετε οποιαδήποτε άλλη ενημέρωση, να σας κάνω.

Επίσης, και για τα σάρωθρα έχει ξεκινήσει η διαδικασία για την προμήθειά τους, ως υποχρέωση της εταιρείας του αεροδρομίου, απλώς είναι ορισμένοι δήμοι που θέλουν άλλου τύπου μηχανήματα και κατά κάποιον τρόπο πρέπει αυτό να το συμφωνήσουν, διότι δεν υπάρχει αντίρρηση, απλώς υπάρχει η συγκεκριμένη ειδική αναφορά στη σύμβαση και πρέπει να υπάρξει μία διαφοροποίηση στην πρόβλεψη της σύμβασης, πάντα σύμφωνα με τα αιτήματα των δήμων.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός):** Η δεύτερη της ημερήσιας διάταξης με αριθμό 344/29.11.96 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κου Αδάμ Ρεγκούζα προς τον Υπουργό Εξωτερικών, σχετικά με τις ελλείψεις υποδομής στην Ελληνική Πρεσβεία στο Βελιγράδι, τη στελέχωση της κ.λπ., ματαιώνεται λόγω απουσίας όλων των Υπουργών και Υφυπουργών στο Εξωτερικό.

Αυτό συμβαίνει, κύριε Ρεγκούζα. Όταν κωλύονται οι Υπουργοί δεν συζητείται.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα, ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν σαράντα τέσσερις μαθητές και δύο συνοδοί-δασκαλοί από το Γ Δημοτικό Σχολείο Αμαρουσίου, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην Αίθουσα "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ".

Τους καλωσορίζουμε στο Κοινοβούλιο.

(Χειροκροτήματα από όλες τις Πτέρυγες).

Θα παρακαλέσω, κύριοι συνάδελφοι, να προταθεί η τελευταία επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή κου Αράπη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων. Το Σώμα συμφωνεί.

**ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός):** Επομένως, η πέμπτη στην ημερήσια διάταξη με αριθμό 351/2.12.96 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κου Ιωάννη Αράπη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος- Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων, ώστε οι ιδιοκτήτες των ακινήτων της περιοχής του Άνω Περάματος που έχει ενταχθεί στο σχέδιο πόλεως να λάβουν τα παραχωρητήριά τους, έχει ως εξής:

"Στην περιοχή του Άνω Περάματος οι πρώτες εκτός σχεδίου πόλεως οικίες άρχισαν να κτίζονται τη δεκαετία του 1970. Σήμερα είκοσι πέντε χρόνια μετά και παρά τις υποσχέσεις και δεσμεύσεις τόσων Κυβερνήσεων και Υπουργών οι ιδιοκτήτες δεν έχουν λάβει ακόμη τα παραχωρητήρια.

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός:

Σε ποιες ενέργειες θα προβεί ώστε οι χίλιες τριακόσιες οικογένειες της πρόσφατα ενταχθείσας στο Σχέδιο Πόλης περιοχής να λάβουν τα παραχωρητήρια που αντιπροσωπεύουν κόπους και στερήσεις σχεδόν τριών δεκαετιών".

Ο Υπουργός Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων έχει το λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ (Υπ. ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.):** Κύριε Πρόεδρε όπως και εσείς ξέρετε, έτσι και ο κ. Αράπης, ότι με το ν. 2242/1994 έχει δοθεί μετά από πρωτοβουλία του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. με τη σύμφωνη γνώμη της Βουλής -γιατί αυτό το άρθρο του νόμου το ψήφισε όλη η ελληνική Βουλή, η δυνατότητα να παραχωρηθούν στο Δήμο Περάματος δημόσια κτίσματα. Υπήρχε όμως ως υποχρέωση ότι μετά από αυτήν την πράξη παραχώρησης από το Ελληνικό Δημόσιο προς το Δήμο Περάματος, ο Δήμος Περάματος θα παραχωρήσει την κυριότητα αυτών των οικοπέδων στους δημότες που κατέχουν, έστω με αυθαίρετο τρόπο εδώ και δεκαετίες τις εκτάσεις αυτές είτε έχουν κτίσει σπίτια είτε δεν έχουν κτίσει σπίτια.

Από το νόμο αυτό ο Δήμος Περάματος έχει την υποχρέωση μέσα σε 1 χρόνο από την έναρξη της ισχύος του συγκεκριμένου ν. 2242/1994, να συντάξει και να υποβάλει για έγκριση στον Υπουργό Οικονομικών ειδικό κτηματολογικό διάγραμμα και πίνακα στα οποία θα αναφέρονται τα ονόματα

των δικαιούχων και θα αποτυπώνονται οι παραχωρούμενες εκτάσεις κατά θέση εμβαδόν και διαστάσεις στους συγκεκριμένους δικαιούχους, έτσι ώστε να είναι έγκυρη η διαδικασία παραχώρησης και η παραχώρηση να είναι μία πραγματικότητα για κάθε ιδιοκτήτη.

Όμως, υπήρχαν ορισμένα προβλήματα, που έβαζαν φραγμό σε αυτή τη διαδικασία, γιατί πρώτα έπρεπε να είχε ρυθμιστεί η εισφορά των δικαιούχων σε γη και ακριβώς γι' αυτό το λόγο χρειάζεται μία νομοθετική ρύθμιση να ξεπεραστεί αυτό το εμπόδιο.

Δεν υπάρχει καμία αντίρρηση από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και ακριβώς γι' αυτό το λόγο, εδώ και αρκετούς μήνες το είχε ενσωματώσει σε ένα νόμο, με ειδικό άρθρο, μεσολάβησαν, όμως, οι εκλογές και αυτός ο νόμος που ήταν να περάσει, σύμφωνα με τον προγραμματισμό, στα θερινά τμήματα, δεν πέρασε. Σε πρώτη ευκαιρία το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. έχει δεσμευθεί -το ξέρουν οι κάτοικοι, οι πολίτες, ο Δήμος Περάματος- ότι θα το φέρει σε ένα νομοσχέδιο ως τροπολογία ή σαν αυτοτελές νομοσχέδιο που θα έχει και άλλες συναφείς νομοθετικές ρυθμίσεις, για να τελειώσει αυτό το θέμα.

Επίσης, η ρύθμιση που έχουμε κάνει και την έχουμε καταθέσει και στο δήμο και στους πολίτες, είναι απολύτως ευνοϊκή για τους πολίτες του Περάματος. Είναι διαδικαστικό το πρόβλημα, δεν υπάρχει καμία αντίρρηση.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός):** Ο κ. Αράπης έχει το λόγο.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΡΑΠΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ, που απαντάτε αυτήν τη στιγμή, ότι η περίφημη τροπολογία θα περάσει.

Εγώ το θέτω σε άλλη άποψη. Το Πέραμα επί τριάντα χρόνια αγωνίζεται να μπει στο σχέδιο και αν υπάρχει μία ακαταστασία, αν υπάρχει η παράγκα που υπάρχει σήμερα, είναι επειδή δεν έχει μπει στο σχέδιο. Οι κάτοικοι έχουν εξεγερθεί και πρέπει οριστικά αυτή την τροπολογία να την περάσετε σε πρώτο νομοσχέδιο γιατί είναι διατεθειμένοι να έρθουν ακόμα και στο Υπουργείο. Είναι τόσο επαναστατημένοι.

Και ο κύριος Πρόεδρος και ο κύριος Υπουργός βγαίνουν από την ίδια περιοχή. Πρέπει οριστικά, όσο μπορείτε πιο σύντομα, να λυθεί το πρόβλημα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός):** Θα στέρξουμε όλοι, κύριε Αράπη, στην ολοκλήρωση αυτού του θέματος.

Ορίστε κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ (Υπ. ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.):** Κύριε Πρόεδρε, και εσείς ως Βουλευτής της Β' Πειραιώς και ο κ. Αράπης και εγώ δεν ενώνουμε μόνο τις αγωνίες μας, ενώνουμε και τις δυνάμεις μας, ώστε το συντομότερο δυνατό να λάβει οριστικό τέλος αυτή η εκκρεμότητα.

Όμως, θα ήθελα εδώ να πω ότι το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., σε συνεργασία με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση της ευρύτερης περιοχής και σε συνεργασία με τους αζόπιδους Βουλευτές, που είχαν την ιδιότητα και πριν από τις εκλογές, έχουμε διαμορφώσει ένα πρόγραμμα πνοής για εκείνη την περιοχή, με έργα υποδομής και παρεμβάσεις για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και την προστασία του περιβάλλοντος.

Για το Πέραμα, που θεωρούμε ότι είναι από τις πιο υποβαθμισμένες περιοχές, υπάρχει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για την οικιστική, την περιβαλλοντική και τη χωροταξική και την παραγωγική ανασυγκρότησή του. Βεβαίως θεωρούμε, ότι είναι χρέος μας να λειτουργήσει το ΥΠΕΧΩΔΕ ως καταλύτης για να ολοκληρωθούν και τα έργα υποδομής, αλλά και να δοθεί το φιλί της ζωής στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη, γιατί το Πέραμα είναι η περιοχή με τη μεγαλύτερη ανεργία.

Νομίζω ότι πρέπει να ενώσουμε, όπως είπα στην αρχή, και τις αγωνίες μας, αλλά και τις προσπάθειες και τις δυνάμεις μας για το Πέραμα. Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός):** Επανέρχόμεθα στη συζήτηση της τρίτης στην ημερήσια διάταξη με αριθμό 356/2.12.96 επίκαιρης ερώτησης δεύτερου κύκλου του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Απόστολου Τασούλα προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με τις κινητοποιήσεις των εκτάκτων εκπαιδευ-

τικών των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την επίλυση του προβλήματός τους.

Η ερώτηση του κ. Τασούλα έχει ως εξής:

"Σε κινητοποιήσεις βρίσκονται οι έκακτοι εκπαιδευτικοί των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, διαμαρτυρόμενοι για την τροπολογία που κατατέθηκε στο νομοσχέδιο για την "Διαπολιτισμική Εκπαίδευση", η οποία καταστρατηγεί θεμελιώδη εργασιακά τους δικαιώματα και ζητούν την άμεση ανάκλησή της. Με την τροπολογία δημιουργούνται δύο ξεχωριστές βαθμίδες εκτάκτων, περιορίζονται οι ώρες διδασκαλίας που μπορούν να ανατεθούν σε κάθε έκτακτο, αφαιρείται το δικαίωμα ψήφου του έκτακτου προσωπικού στα όργανα του ΤΕΙ και περιορίζεται η συμμετοχή του στα όργανα, προβλέπεται απαγόρευση αδειών ασθενείας και εκπαιδευτικών αδειών, απώλεια της ασφάλειας και του επιδόματος, ανεργία το καλοκαίρι για τους περισσότερους κ.α.

Οι αλλαγές αυτές οδηγούν στην παραπέρα χειροτέρευση της θέσης των εκτάκτων και σε μεγαλύτερη υποβάθμιση των σπουδών στα ΤΕΙ, δεδομένου ότι στα περισσότερα τμήματα των ΤΕΙ και κυρίως στα επαρχιακά καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος των εκπαιδευτικών αναγκών. Ακόμη προκαλούν αναστάτωση στα ΤΕΙ, πολλά από τα οποία αδυνατούν να βρουν έκτακτο εκπαιδευτικό προσωπικό για να καλύψουν τις ανάγκες τους, εξαιτίας των χαμηλών αμοιβών, αλλά και των περιορισμών που εισάγονται με τις παραπάνω ρυθμίσεις.

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός:

Εάν προτίθεται να προχωρήσει στις αναγκαίες ρυθμίσεις (δυνατότητα πλήρους ωραρίου, αμοιβές ανάλογες με αυτές των μονίμων, συμβάσεις μεγαλύτερης διάρκειας κ.λπ.), ώστε να δοθεί μια άμεση διέξοδος στο πρόβλημα λειτουργίας των ΤΕΙ και να αρμειβονται αξιοπρεπώς οι έκτακτοι εκπαιδευτικοί;

Θα συνεχίσει η Κυβέρνηση να χρησιμοποιεί τους εκτάκτους σαν φθηνό επιστημονικό δυναμικό για την κάλυψη πάγιων εκπαιδευτικών αναγκών των ΤΕΙ ή θα δώσει τη δυνατότητα στα ΤΕΙ να προχωρήσουν στην κάλυψη των αναγκών αυτών με την προκήρυξη των αναγκαίων θέσεων μονίμου εκπαιδευτικού προσωπικού;"

Ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ.Γεράσιμος Αρσένης έχει το λόγο.

**ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ (Υπ. Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων):** Κύριε Πρόεδρε, πράγματι, με το ν. 2413 που πρόσφατα ψηφίστηκε το καλοκαίρι στη Βουλή, επήλθαν μεταβολές στον ιδρυτικό νόμο για τα ΤΕΙ, σε ό,τι αφορά την σχέση και ονομασία των εκπαιδευτικών, οι οποίοι καλύπτουν έκτακτες εκπαιδευτικές ανάγκες στα ΤΕΙ. Σε καμία, όμως, περίπτωση -και το υπογραμμίζω αυτό- δεν αφαιρέθηκε δικαίωμα ψήφου και συμμετοχής των εκπαιδευτικών αυτών στα διάφορα όργανα, γιατί τέτοια δικαιώματα δεν υπήρχαν ούτε στον ιδρυτικό νόμο περί ΤΕΙ.

Τώρα, όσον αφορά θέματα συνθηκών εργασίας, αδειας, ασθενείας, εκπαιδευτικές άδειες κ.λπ. αυτά καθορίζονται στις συμβάσεις. Ο τύπος της σύμβασης είναι αρμοδιότητα των διοικήσεων των Ιδρυμάτων και δεν προδιαγράφονται από το σχετικό νόμο. Γι'αυτό υπάρχουν διαφορές στην αντιμετώπιση αυτού του θέματος από ΤΕΙ σε ΤΕΙ. Πάντως, αυτό είναι θέμα αρμοδιότητας των ΤΕΙ και δεν αφορά το νόμο που πρόσφατα ψηφίστηκε.

Υπάρχει πράγματι πρόβλημα αμοιβών του προσωπικού αυτού και σας πληροφορώ ότι, μετά από συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών, προωθείται κοινή υπουργική απόφαση Υπουργού Παιδείας και Υπουργού Οικονομικών, για την αναπροσαρμογή της ετήσιας αποζημίωσης, μία αναπροσαρμογή που θα είναι σημαντική. Η απόφαση αυτή θα δημοσιευθεί εντός των ημερών.

Θα ήθελα επίσης να σας πληροφορήσω ότι στις 11 Νοεμβρίου, πάλι με υπουργική απόφαση, κατανεμήθηκαν τριακόσιες δέκα εννέα θέσεις τακτικού εκπαιδευτικού προσωπικού και ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού στα τμήματα ΤΕΙ, για να καλυφθούν οι αντίστοιχες κενές οργανικές θέσεις. Αυτή η κίνηση πιστεύουμε ότι θα καλύψει πολλά κενά, τα οποία υπογραμμίζει και η ερώτησή σας.

Τέλος, θα ήθελα να σας πω ότι το Υπουργείο Παιδείας βρίσκεται σε ανοικτό διάλογο με την Ομοσπονδία των εκτάκτων εκπαιδευτικών, για την μελέτη και την αναζήτηση λύσεων στα θέματα που τους αφορούν. Μερικά από τα θέματα αυτά τα συμπεριλαμβάνετε στην ερώτησή σας. Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν.Κρητικός):** Ο κ. Τασούλας έχει το λόγο.

**ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ:** Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ τα προβλήματα που δημιούργησε αυτή η τροπολογία είναι σοβαρά. Πράγματι, δεν υπήρχε το δικαίωμα της ψήφου και της συμμετοχής, αλλά αν είναι να καταθέσουμε τροπολογίες, να διορθώνουμε τα προβλήματα και όχι να λέμε "ήταν από πρώτα". Εν πάση περιπτώσει τα προβλήματα που δημιουργεί στο έκτακτο προσωπικό, έχουν σχέση με μικρότερες αποδοχές, με λιγότερη απασχόληση, με ανεπαρκή ασφάλιση, δεν έχουν άδειες οι άνθρωποι, δεν έχουν κάλυψη το καλοκαίρι με επίδομα ανεργίας, έχουν μικρές συμβάσεις και δεν αποκτούν προσόντα για την κατάληψη θέσεων. Έχει, όμως, επιπτώσεις αυτή η τροπολογία και στη λειτουργία των ΤΕΙ και ιδιαίτερα στην επαρχία. Γιατί αποτελούν οι έκτακτοι το 50% έως 80% συνολικά του προσωπικού. Καταλαβαίνετε ότι δεν μπορεί να έχουμε διδακτική πληρότητα από εκεί και πέρα στα ΤΕΙ.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ**)

Οι προτάσεις που εμείς θα λέγαμε είναι οι εξής: Πρώτα από όλα να αποσυρθεί η τροπολογία, να γίνει διάλογος εφ'όλης της ύλης και να θεσμοθετηθούν μέτρα στήριξης της λειτουργίας των ΤΕΙ και επαρκής χρηματοδότηση. Το δεύτερο, οι ανάγκες των ΤΕΙ να καλύπτονται από μόνιμο προσωπικό, δεν φθάνουν σε καμία περίπτωση οι τριακόσιες δέκα εννέα θέσεις, άρα χρειάζονται και νέες θέσεις για να λειτουργήσουν τα ΤΕΙ σωστά. Και φυσικά για όσο διάστημα υπάρχουν έκτακτοι, οι συμβάσεις που υπογράφουν να είναι τριετείς, να εντάσσονται σε αντίστοιχες βαθμίδες με τους μόνιμους και να έχουν το ίδιο καθεστώς αμοιβών, να έχουν δικαίωμα ψήφου και συμμετοχής στα όργανα και να οργανωθεί η διευκόλυνση, μέσω μεταπτυχιακών, προσόντων για την κατάληψη θέσεων. Εφόσον αυτά δεν υπάρχουν, καταλαβαίνετε ότι είναι πολύ φυσικό να βρίσκεται το έκτακτο προσωπικό των ΤΕΙ σε κινητοποιήσεις.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

**ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ (Υπ. Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων):** Όσον αφορά το θέμα των αποζημιώσεων, επί ωριαίας βάσεως, σας μίλησα ήδη. Έχουν ήδη γίνει κινήσεις για να αντιμετωπιστεί αυτό το θέμα και νομίζω ότι το θέμα αντιμετωπίζεται ικανοποιητικά.

Επίσης, με την προκήρυξη τριακοσίων δέκα εννέα θέσεων έχουμε την εκτίμηση ότι αντιμετωπίζεται ικανοποιητικά το θέμα των κενών θέσεων, προβλέπεται, όμως, και αύξηση αυτών των θέσεων και εντός του 1997.

Η τροπολογία, η οποία ψηφίστηκε το καλοκαίρι, είχε την πρόθεση να δημιουργήσει συνθήκες ευελιξίας διαχείρισης μέσα στα ΤΕΙ.

Εάν έχουν προκύψει -και πράγματι έχουν προκύψει- ορισμένα θέματα που αφορούν στις συνθήκες εργασίας του προσωπικού, αυτά τα θέματα μπορούν και είναι αντικείμενο διαλόγου -όπως σας είπα- ανάμεσα στο Υπουργείο, στα ΤΕΙ και στο Σύλλογο των εκτάκτων, που δουλεύουν τώρα στα ΤΕΙ. Πιστεύω ότι χωρίς την ανάγκη των κινητοποιήσεων, με διάλογο ο οποίος θα γίνει με καλή θέληση, αυτά τα θέματα θα λυθούν.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Κύριοι συνάδελφοι, η τέταρτη της ημερήσιας διάταξης με αριθμό 352/2.12.96 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Φώτη Κουβέλη, προς του Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Υγείας Πρόνοιας, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικά με τις προθέσεις της Κυβέρνησης να περικόψει το επίδομα από την πολύτεκνη συνταξιούχο, διαγράφεται γιατί ο κύριος Βουλευτής έχει αντικειμενική αδυναμία να προσέλθει.

Έχει αποκλειστεί στην Εθνική Οδό.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΤΣΩΝΗΣ** (Υφυπ. Υγείας και Πρόνοιας): Και εγώ τώρα το πληροφορούμαι. Έχω αποκλειστεί και εγώ όλο το πρωί εδώ.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ**(Απόστολος Κακλαμάνης): Ειδοποίησε ο κύριος Βουλευτής ότι έχει αποκλειστεί στο δρόμο, στην Εθνική Οδό

και δεν μπορεί να έλθει.

Η υπ' αριθμό 351/2.12.96 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Ιωάννη Αράπη έχει συζητηθεί.

Εξαντλήθηκε ο κατάλογος των επικαίρων ερωτήσεων.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμεθα στην ημερήσια διάταξη

#### ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Κύρωση ως Κώδικα του Σχεδίου Νόμου: "Υιοθεσία, επιτροπεία και αναδοχή ανηλίκου, δικαστική συμπαράσταση, δικαστική επιμέλεια ξένων υποθέσεων και συναφείς ουσιαστικές, δικονομικές και μεταβατικές διατάξεις".

Το νομοσχέδιο είναι του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Το νομοσχέδιο αυτό εισάγεται σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 108, παρ. 6 του Κανονισμού της Βουλής, δεδομένου ότι πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις.

Έγινε δεκτό στη Διάρκή Επιτροπή με πλειοψηφία των 4/5.

Υπενθυμίζω στους κυρίους συναδέλφους, ότι σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 108, σχέδια και προτάσεις νόμων που έγιναν ομοφώνως δεκτά ή με πλειοψηφία 4/5 του όλου αριθμού των μελών της αρμόδιας Διαρκούς Επιτροπής, ψηφίζονται από τη Βουλή χωρίς συζήτηση με ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Η παράγραφος 1 ορίζει, ότι στην αρχή της συνεδρίασης και πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης η Βουλή μπορεί να ψηφίσει κατ'αρχήν, κατ'άρθρο και στο σύνολο σχέδιο ή προτάσεις νόμων χωρίς συζήτηση. Αν προβληθούν αντιρρήσεις, ο Πρόεδρος καλεί το Βουλευτή ή τους Βουλευτές που τις διατύπωσαν να λάβουν το λόγο.

Παρακαλώ λοιπόν, ποιοί εκ των συναδέλφων έχουν αντιρρήσεις και θέλουν να λάβουν το λόγο για το νομοσχέδιο αυτό;

**ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ:** Εγώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Ο συνάδελφος κ. Κανταρτζής.

Άλλος συνάδελφος;

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΦΟΥΛΙΑΣ:** Εγώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Και ο κ. Γεώργιος Τσαφούλιας, τον οποίο έχει ορίσει για το νομοσχέδιο αυτό ως Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος ο Πρόεδρος του κ. Δημήτριος Τσοβόλας.

Άλλος εκ των συναδέλφων; Ουδείς.

Ορίστε, κύριε Κανταρτζή έχετε το λόγο.

**ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ και κύριοι συνάδελφοι, όπως είχαμε αναφέρει και στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή όταν συζητείται το νομοσχέδιο, είχαμε επισημάνει ότι οι αλλαγές οι οποίες προτείνονται με το νομοσχέδιο αυτό, κινούνται στη σωστή κατεύθυνση. Επισημάναμε βέβαια και ορισμένα ζητήματα, για τα οποία είχαμε διαφορετική γνώμη.

Εκφράσαμε επιφυλάξεις για επιμέρους ζητήματα τα οποία κατά τη γνώμη μας δεν αντιμετωπίζαμε και γι'αυτό το λόγο είχαμε ζητήσει τότε από την Κυβέρνηση να αποσύρει το νομοσχέδιο και να το επανακαταθέσει αφού λάβει υπόψη της τις επιμέρους παρατηρήσεις.

Επιγραμματικά μόνο θα αναφερθώ στο ποια είναι κατά τη γνώμη μας αυτά τα ζητήματα, για τα οποία εξακολουθούμε να έχουμε τις επιφυλάξεις μας, όσον αφορά τις διατάξεις της υιοθεσίας. Ενώ κατά τη γνώμη μας σωστά καταργείται η υιοθεσία των ενηλίκων, με μοναδική εξαίρεση την περίπτωση που αναφέρεται στο νομοσχέδιο, από την άλλη μεριά μένει ελεύθερο το πεδίο για την λεγόμενη ιδιωτική υιοθεσία, γεγονός το οποίο αφήνει ελεύθερο το έδαφος για να αναπτυχθούν τα διάφορα κυκλώματα της εμπορίας των βρεφών. Και για το λόγο αυτό δεν αντιμετωπίζονται.

Κατανοούμε βέβαια, την ανάγκη ότι άτεκνα ζευγάρια πριν απ'όλα θα απευθυνθούν στο συγγενικό τους κύκλο και γι'αυτό δεχόμαστε να ισχύσει όσον αφορά ένα περιορισμένο, στενό συγγενικό κύκλο, η αρχή της ιδιωτικής υιοθεσίας. Όχι, όμως, στη γενίκευση έτσι όπως προβλέπεται από το νομοσχέδιο.

Ένα δεύτερο ζήτημα, στο οποίο είχαμε εκφράσει τις αντιρρήσεις μας, ήταν όσον αφορά τις διατάξεις, όσον αφορά την υιοθεσία μέσω των διαφόρων ιδρυμάτων. Εδώ ζητήσαμε

να μπουν ασφαλιστικές δικλίδες. Η πρώτη ασφαλιστική δικλίδα είναι ότι πριν απ' όλα, αυτά τα ιδρύματα πρέπει να λειτουργούν κάτω από την εποπτεία του Κράτους και όχι άλλων οργανώσεων.

Το δεύτερο ζήτημα που έχει σχέση με τα ιδρύματα αυτά, είναι οι κανόνες διαφάνειας, οι οποίοι θα πρέπει να τα διέπουν, όσον αφορά την υιοθεσία. Πιο συγκεκριμένα, την αρχή της προτεραιότητας. Ποιοι έχουν προτεραιότητα, πώς διασφαλίζεται η προτεραιότητα όσον αφορά την υιοθεσία μέσω των ιδρυμάτων. Επίσης, είναι εξίσου απαραίτητο να ρυθμιστεί το να έχουν προτεραιότητα τα άτεκνα ζευγάρια, έναντι εκείνων οι οποίοι έχουν γνήσια τέκνα και επιθυμούν να ζητήσουν κι άλλα παιδιά.

Αυτά είναι, κατά τη γνώμη μας, βασικά ζητήματα, που έχουν σχέση με τη λειτουργία των ιδρυμάτων μέσω των οποίων γίνεται η υιοθεσία.

Επίσης, το θέμα που αφορά την υιοθεσία εκείνων που έχουν γνήσια τέκνα. Κατά τη γνώμη μας, θα έπρεπε η υιοθεσία στην περίπτωση αυτή να συνοδεύεται και από μία έκθεση των κοινωνικών οργανώσεων, όσον αφορά τις επιπτώσεις που θα υπάρχουν για τα γνήσια τέκνα.

Επίσης, θα ήθελα να υπενθυμίσω μία παρατήρηση, η οποία αφορούσε την υιοθεσία, όταν οι γονείς είναι αγνώστου διαμονής. Είχαμε ζητήσει να συμπεριληφθεί διάταξη, να γίνει δημοσίευση στον Τύπο και σύμφωνα με τις διατάξεις ή παραπλήσιες διατάξεις, όταν πρόκειται να κληθούν διάδικοι αγνώστου διαμονής, έτσι ώστε να δοθεί η δυνατότητα αυτή στους γονείς του υιοθετημένου, οι οποίοι είναι αγνώστου διαμονής, να λάβουν γνώση.

Τέλος, είχαμε επισημάνει με την παρατήρησή μας το θέμα που αφορά την ανάθεση της γονικής μέριμνας στην περίπτωση που εκπέσουν οι θετοί γονείς από τη μέριμνα επί του θετού τέκνου. Ζητήσαμε τότε να μην αποκλειστεί η περίπτωση, αλλά να είναι στην κρίση του δικαστηρίου, αφού συνεκτιμήσει όλα τα πραγματικά περιστατικά, να εκτιμήσει το δικαστήριο να ανατεθεί η γονική μέριμνα στους φυσικούς γονείς, συνεκτιμώντας, όπως προανέφερα, όλα τα πραγματικά περιστατικά.

Με αυτές τις παρατηρήσεις, ζητήσαμε τότε από την Κυβέρνηση την απόσυρση του νομοσχεδίου. Βέβαια, είχαμε επισημάνει κι ένα άλλο, κατά τη γνώμη μας, βασικό ζήτημα, για το οποίο και είχαμε κρατήσει επιφύλαξη, όσον αφορά την τελική μας στάση στην Ολομέλεια. Αφορά το επίμαχο θέμα των παρανόμων υιοθεσιών, που έγιναν στις δεκαετίες του 1940-1950, είναι γνωστές από το πανελλήνιο και δε θα χρειαστεί να επεκταθώ περισσότερο. Είχαμε ζητήσει, λοιπόν, να μην ισχύσει η μυστικότητα των υιοθεσιών, έναντι των φυσικών γονέων, αλλά και έναντι ενός στενού κύκλου συγγενικών προσώπων, οι οποίοι θα θελήσουν να αναζητήσουν τα χαμένα παιδιά, αφού πολλά από τα παιδιά που υιοθετήθηκαν εκείνη την περίοδο, δε γνωρίζουν την αλήθεια, δε γνωρίζουν ότι είναι θετά, για να μπορέσουν να κινήσουν αυτήν τη διαδικασία.

Παρά τις επιμέρους διαφωνίες μας, τις οποίες είχαμε εκφράσει σ' αυτά τα ζητήματα, εμείς δηλώνουμε σήμερα ότι θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο. Μένει, όμως, για μας ανοιχτό το ζήτημα της αντιμετώπισης του πελώριου προβλήματος των παρανόμων υιοθεσιών εκείνης της περιόδου. Εδώ θα χρειαστεί να εξεταστεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης η αντιμετώπιση πλέον πρακτικά αυτών των προβλημάτων, παρ' όλο που για εκείνη την περίοδο δεν υπάρχει μυστικότητα στις υιοθεσίες. Συναντούν οι γονείς άρνηση στα πρωτοδικεία από εσφαλμένη ερμηνεία του νόμου, να επιδείξουν οι γραμματείες τα σχετικά έγγραφα και να δώσουν τα σχετικά αρχεία. Συναντούν προβλήματα στις έρευνες που κάνουν, όσον αφορά τα ιδρύματα. Κατά τη γνώμη μας, δε πρέπει το Υπουργείο Δικαιοσύνης, αφού ακούσει τα επιμέρους προβλήματα, τα οποία συναντούν οι σύλλογοι χαμένων παιδιών και αφού ακούσει τις επιμέρους προτάσεις τους, να επανέλθει είτε με τροποποιήσεις του νόμου, όπου χρειάζεται είτε με σχετικές οδηγίες προς τις αρμόδιες υπηρεσίες, ώστε να παρέχουν κάθε σχετική διευκόλυνση.



Μ'αυτήν την επιφύλαξη και επαναλαμβάνω, κρατώντας ανοικτό το ζήτημα αντιμετώπισης του προβλήματος των παράνομων υιοθεσιών, το ΚΚΕ θα ψηφίσει το νομοσχέδιο έχοντας βέβαια τις επιφυλάξεις του, στα ζητήματα τα οποία ανέφερα.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ(Απόστολος Κακλαμάνης):** Ο κ. Τσαφούλιας έχει το λόγο.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΦΟΥΛΙΑΣ:** Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι δυνατόν να φέρει κανένας αντίρρηση στην ψήφιση του νομοσχεδίου, το οποίο άλλωστε ανεμένετο επί τόσα χρόνια και η καθυστέρηση της Πολιτείας, υπήρξε πάρα πολύ μεγάλη, ενώ τα προβλήματα είχαν ανακύψει πολύ νωρίτερα. Γιατί από την εφαρμογή του Αστικού Κώδικος εδώ και πενήντα χρόνια, οπωσδήποτε μια εικοσαετία και τριανταετία ήρκει για να αντιμετωπιστεί τότε το θέμα και όχι σήμερα.

Θέλω να επισημάνω, δύο πράγματα. Όσον αφορά τις παράνομες υιοθεσίες, οπωσδήποτε πρέπει να υπάρξει μια χρονική δέσμευση του κυρίου Υπουργού για τη σύσταση της Διακομματικής Επιτροπής, την οποία ο ίδιος επρότεινε. Πιστεύω, ότι αυτό πρέπει να είναι από τα πρώτα ζητήματα τα οποία πρέπει να αντιμετωπίσουμε.

Χρονικώς, θα πρέπει να υπάρξει κάποια δέσμευση ως προς την έκδοση των διαταγμάτων, για τη λειτουργία των συνιστωμένων κοινωνικών υπηρεσιών. Γιατί κατ'αυτόν τον τρόπο οπωσδήποτε θα επιταχυνθεί η λειτουργία της διαδικασίας αυτής, η οποία είναι τόσο πολύτιμη για την αντιμετώπιση όλων αυτών των προβλημάτων, τα οποία ρυθμίζονται πάρα πολύ καλά από το νομοσχέδιο.

Αυτά είχα να πω, κύριε Πρόεδρε, και τίποτε άλλο. Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ(Απόστολος Κακλαμάνης):** Κύριοι συνάδελφοι, δε ζήτησε κανείς άλλος το λόγο για να προβάλει αντιρρήσεις.

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης έχει το λόγο.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ (Υπ. Δικαιοσύνης):** Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ύστερα από πενήντα χρόνια τροποποιήθηκε και το τμήμα του Αστικού Δικαίου, όσον αφορά το Οικογενειακό Δίκαιο.

'Αλλα τμήματα του Αστικού Δικαίου, έχουν συμπληρωθεί, διορθωθεί, τροποποιηθεί με νόμους του '82, του '83 και επέκεινα.

Είναι γεγονός ότι το τμήμα αυτό του Οικογενειακού Δικαίου, το επεξεργάστηκαν έντεκα καθηγητές του Αστικού Δικαίου, που ασχολούνται ειδικώς με το Οικογενειακό Δίκαιο. Ψηφίστηκε ομοφώνως από την Επιτροπή εκείνη και βέβαια ομοφώνως προτείνεται η ψήφισή του τώρα εδώ.

Εκείνα τα οποία ο συνάδελφος κ.Κανταρτζής προέβαλλε ενώπιον της Διαρκούς Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, ο παριστάμενος Πρόεδρος της Επιτροπής, ο καθηγητής κ. Ιωάννης Δελιγιάννης, εκ των διακεκριμένων και των αριστέων του Αστικού Δικαίου καθηγητών, βρήκε ότι δεν πρέπει να διορθωθούν. 'Ετσι βρίσκω και εγώ.

Με πολύ χαρά άκουσα την πρόταση του κ.Κανταρτζή. Είχε πρόταση και ο κ.Θεοδώρου. Ο κ.Θεοδώρου είπε μερικά πράγματα, τα οποία ο κύριος καθηγητής δέχθηκε. Εάν συμβεί κάτι στο μεταξύ, μπορεί να το συμπληρώσουμε.

Γι'αυτό και εγώ θα παρακαλέσω, κύριοι συνάδελφοι, να ψηφιστεί ως έχει. Θα ήθελα μόνο, κύριε Πρόεδρε, να κάνω μια γλωσσολογική διόρθωση όσον αφορά το άρθρο 10, γιατί οι άλλες συμπληρώσεις έγιναν στη Διαρκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή και βρίσκονται εδώ στα Πρακτικά. Η διόρθωση στο άρθρο 10, αφορά την επιβολή ποινής και χρηματικής ποινής. Μιλάει για χρηματική ποινή μέχρι 500.000 μεταλλικών δραχμών. Επειδή η μεταλλική δραχμή καταργήθηκε με νόμο και μιλάμε μόνο για δραχμές, θα ήθελα να παρακαλέσω, κύριε Πρόεδρε, να δεχθείτε, αντί να λέμε μέχρι 500.000 μεταλλικών δραχμών, να πούμε μέχρι ενός εκατομμυρίου. Αυτό είναι στην παρ.1 του άρθρου 10.

Στην παρ.3 του ίδιου άρθρου εκεί που λέει, μέχρι ενός εκατομμυρίου μεταλλικών δραχμών, να πούμε μέχρι 5 εκατ. δραχμών. Αυτήν τη διόρθωση ήθελα να κάνω.

Σε ό,τι αφορά τη Διακομματική Επιτροπή, την οποία υποσχέθηκα ότι θα συγκροτήσουμε από κοινού, θα ήθελα να

σας πω ότι αυτό θα γίνει ευθύς μόλις δημοσιευθεί αυτός ο νόμος και γίνει νόμος του Κράτους. Τότε θα γίνει και αυτή η Διακομματική Επιτροπή. Αν μπορέσει να βγάλει τίποτα αυτή η Διακομματική Επιτροπή, αλλά δε βλέπω να βγάζει τίποτα. Αφού το θέσατε όμως, εγώ δεν αρνούμαι να την καταρτίσουμε και αυτήν την Επιτροπή.

'Ετσι, λοιπόν, ο Αστικός μας Κώδικας ύστερα από πενήντα χρόνια δέχθηκε τις αναγκαίες τροποποιήσεις οι οποίες έπρεπε να γίνουν. Να θυμίσω από τα παλιά ότι ο Αστικός Κώδικας από τότε που άρχισε να ισχύει είχε μια ταλαιπωρία. Από τον Φεβρουάριο του 1946 είχε δημοσιολογηθεί ότι θα καταρτισθεί εντός ολίγου χρόνου. Και το 1832 ο Όθωνα, είχε πει: "Μέχρις ου δημοσιευθεί ο Αστικός Κώδις, του οποίου την σύνταξιν παρηγγείλαμε ήδη, θέλουν ισχύσει οι νόμοι των Βυζαντινών Αυτοκρατόρων". Και οι εθνικόφρονες την εποχή εκείνη έβαζαν και το "ημών Βυζαντινών Αυτοκρατόρων".

**ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΑΥΔΗΣ:** Αειμνήστων.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ(Υπ. Δικαιοσύνης):** Και είπαμε εμείς οι νεότεροι Δικηγόροι τότε από το 1954-1955 που τον δουλεύαμε, ότι δεν ήταν όλοι τους Βυζαντινοί Αυτοκράτορες "ημών" ήταν Ρωμαίοι Αυτοκράτορες πολλοί οι περιεχόμενοι στην Εξάβιβλον του Αρμενοπούλου. Τα έθιμα δε, πολυχρόνιος και αδιάκοπος συνήθεια επέβαλαν, υπερισχύουν όπου επεκράτησαν. Αυτά τα λέω για να δείτε πόσο γρήγορα τροποποιούνται οι κώδικες. Ο παλιός έκανε πάρα πολλά χρόνια να συνταχθεί, ο νεότερος τροποποιήθηκε και φρονώ επιτυχώς. Γι' αυτό, κύριε Κανταρτζή, να μην επιμείνετε να τα βάλετε με έντεκα καθηγητές του Αστικού Δικαίου. Η πρακτική θα παρουσιάσει και άλλα θέματα τα οποία εμείς θα τα θεραπεύσουμε. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ(Απόστολος Κακλαμάνης):** Ορίστε, κύριε Ζαφειρόπουλε. Έχετε αντίρρηση επί του Κώδικα;

**ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ:** Εγώ δεν είμαι ρωμαϊστής, κύριε Υπουργέ, είμαι ελληνιστής Βυζαντινός, διότι τελείωσα το πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και ασπάζομαι τον καθηγητή Πανταζόπουλο, γράμμα προς γράμμα και λέξη προς λέξη τα συγγράμματά του. Ξέρετε ότι στο θέμα των Βυζαντινών Αυτοκρατόρων ημών, είναι ημών.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ(Απόστολος Κακλαμάνης):** Πλειοψηφούμε όσοι επιδόχθηκαν από τον Γεώργιο Πετρόπουλο.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης "Κύρωση ως Κώδικα του Σχεδίου Νόμου Υιοθεσία, επιτροπεία και αναδοχή ανηλίκου, δικαστική συμπαράσταση, δικαστική επιμέλεια ξένων υποθέσεων και συναφείς ουσιαστικές δικονομικές και μεταβατικές διατάξεις" με τη διευκρίνιση που έκανε ο κύριος Υπουργός;

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Δεκτό, δεκτό.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ(Απόστολος Κακλαμάνης):** Κατά συνέπεια το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης "Κύρωση ως Κώδικα του Σχεδίου Νόμου: Υιοθεσία, επιτροπεία και αναδοχή ανηλίκου, δικαστική συμπαράσταση, δικαστική επιμέλεια ξένων υποθέσεων και συναφείς ουσιαστικές, δικονομικές και μεταβατικές διατάξεις" έγινε δεκτό σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου, ομοφώνως, έχει δε ως εξής.

#### ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.

*Κύρωση ως Κώδικα του σχεδίου νόμου " Υιοθεσία, επιτροπεία και αναδοχή ανηλίκου, δικαστική συμπαράσταση, δικαστική επιμέλεια ξένων υποθέσεων και συναφείς ουσιαστικές, δικονομικές και μεταβατικές διατάξεις"*

#### Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται ως Κώδικας, σύμφωνα με το άρθρο 76 παρ. 6 του Συντάγματος και το άρθρο 16 παρ. 12 του ν. 2298/1995, το ακόλουθο σχέδιο νόμου το οποίο: α) συντάχθηκε από τη Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, η οποία συστάθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 8/τος 908/1971, όπως τροποποιήθηκε

μεταγενέστερα και την περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 2145/1993 και συγκροτήθηκε με την απόφαση αριθμ. 5279/20.1.1994 του Υπουργού Δικαιοσύνης, ο δε χρόνος λειτουργίας της παρατάθηκε με τις αποφάσεις αριθμ. 20399/18.3.1994 και 129781/27.12.1994 του ίδιου Υπουργού και β) αναθεωρήθηκε δυνάμει της απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης αριθμ. πρωτ. 35447/ 22.4.1996.

#### ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

*Υιοθεσία, επιτροπεία και αναδοχή ανηλίκου, δικαστική συμπαράσταση, δικαστική επιμέλεια ξένων υποθέσεων και συναφείς ουσιαστικές, δικονομικές και μεταβατικές διατάξεις*

#### ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

#### Η ΝΕΑ ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ

##### Άρθρο 1

Το δέκατο τρίτο Κεφάλαιο του Τέταρτου Βιβλίου του Αστικού Κώδικα που αναφέρεται στην υιοθεσία (άρθρα 1568 έως 1588) καταργείται στο σύνολό του.

Στη θέση των ήδη καταργημένων με το άρθρο 17 του ν. 1329/1983 άρθρων 1542 έως 1567 του Αστικού Κώδικα και των καταργούμενων με την προηγούμενη παράγραφο διατάξεων τίθεται νέο κεφάλαιο δέκατο τρίτο με το ακόλουθο περιεχόμενο:

#### "ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

#### ΥΙΟΘΕΣΙΑ

*Άρθρο 1542.* Πότε επιτρέπεται. Η υιοθεσία επιτρέπεται, με την εξαίρεση της περίπτωσης του άρθρου 1579, μόνο όταν αυτός που υιοθετείται είναι ανήλικος. Η υιοθεσία πρέπει να αποβλέπει στο συμφέρον του υιοθετούμενου.

*Άρθρο 1543.* Ποιος μπορεί να υιοθετήσει. Αυτός που υιοθετεί ανήλικο πρέπει να είναι ικανός για δικαιοπραξία, να έχει συμπληρώσει τα τριάντα χρόνια του και να μην έχει υπερβεί τα εξήντα.

*Άρθρο 1544.* Διαφορά ηλικίας. Αυτός που υιοθετεί ανήλικο πρέπει να είναι μεγαλύτερος από τον υιοθετούμενο τουλάχιστον κατά δεκαοκτώ, αλλά όχι και περισσότερο από σαρανταπέντε χρόνια. Σε περίπτωση υιοθεσίας τέκνου του συζύγου, καθώς και αν συντρέχει σπουδαίος λόγος, το δικαστήριο μπορεί να επιτρέπει την υιοθεσία και όταν υπάρχει διαφορά ηλικίας μικρότερη, αλλά όχι κάτω των δεκαπέντε ετών.

*Άρθρο 1545.* Υιοθεσία από περισσότερους. Δεν επιτρέπεται να υιοθετηθεί το ίδιο πρόσωπο ταυτόχρονα από περισσότερους, εκτός αν αυτοί είναι σύζυγοι. Επίσης δεν επιτρέπεται η υιοθεσία προσώπου, που είναι ήδη υιοθετημένο από άλλον, όσο διαρκεί η υιοθεσία, εκτός αν πρόκειται για διαδοχική υιοθεσία του ίδιου προσώπου και από το σύζυγο αυτού που υιοθετήσε πρώτος.

*Άρθρο 1546.* Υιοθεσία από έγγαμο. Ο έγγαμος δεν μπορεί να υιοθετήσει χωρίς τη συναίνεση του συζύγου του, η οποία παρέχεται αυτοπροσώπως με δήλωση στο δικαστήριο. Αν ο σύζυγος έχει τη συνήθη διαμονή του στην αλλοδαπή, η συναίνεσή του μπορεί να δοθεί και με δήλωση ενώπιον συμβολαιογράφου. Το δικαστήριο όμως μπορεί να επιτρέπει την υιοθεσία και χωρίς αυτή τη συναίνεση, αν η παροχή της είναι αδύνατη για νομικούς ή πραγματικούς λόγους ή αν εκκρεμεί ανάμεσα στους συζύγους δίκη διαζυγίου.

*Άρθρο 1547.* Υιοθεσία πολλών. Επιτρέπεται να υιοθετηθούν, από το ίδιο πρόσωπο, περισσότεροι ανήλικοι με την ίδια πράξη ή διαδοχικά.

*Άρθρο 1548.* Υιοθεσία υπό αίρεση ή προθεσμία δεν

επιτρέπεται.

*Άρθρο 1549. Διαδικασία.* Η υιοθεσία τελείται με δικαστική απόφαση, ύστερα από αίτηση του υποψήφιου θετού γονέα. Αυτός που υιοθετεί συναινεί αυτοπροσώπως ενώπιον του δικαστηρίου.

*Άρθρο 1550. Συναίνεση των γονέων ή του νόμιμου αντιπροσώπου.* Για να υιοθετηθεί ένας ανήλικος χρειάζεται να συναινέσουν ενώπιον του δικαστηρίου οι γονείς του ή ο ένας τους μόνο, αν ο άλλος έχει εκπέσει από τη γονική μέριμνα κατά το άρθρο 1537 ή η συναίνεσή του είναι αδύνατη γιατί έχει τεθεί σε στερητική δικαστική συμπαράσταση, που περιλαμβάνει και τη στέρηση της ικανότητας να συναινεί για την υιοθεσία του παιδιού του. Αν ο ανήλικος δεν έχει γονείς, συναινεί ενώπιον του δικαστηρίου ο επίτροπος, ύστερα από άδεια του εποπτικού συμβουλίου.

Η συναίνεση της προηγούμενης παραγράφου είναι, στην περίπτωση που ο ανήλικος προστατεύεται από αρμόδια κοινωνική υπηρεσία ή οργάνωση, έγκυρη και όταν αυτός που συναινεί δεν γνωρίζει το πρόσωπο του υποψήφιου θετού γονέα.

*Άρθρο 1551. Χρόνος της συναίνεσης.* Η συναίνεση των γονέων για υιοθεσία δεν επιτρέπεται να δοθεί προτού να συμπληρωθούν τρεις μήνες από τη γέννηση του τέκνου.

*Άρθρο 1552. Δικαστική αναπλήρωση της συναίνεσης.*

Η συναίνεση των γονέων για υιοθεσία του τέκνου τους αναπληρώνεται με απόφαση του δικαστηρίου: α) αν οι γονείς είναι άγνωστοι ή το τέκνο είναι έκθετο, β) αν και οι δύο γονείς έχουν εκπέσει από τη γονική μέριμνα ή βρίσκονται σε καθεστώς στερητικής δικαστικής συμπαράστασης που τους αφαιρεί και την ικανότητα να συναινούν για την υιοθεσία του παιδιού τους, γ) αν οι γονείς έχουν άγνωστη διαμονή, δ) αν το τέκνο προστατεύεται από αναγνωρισμένη κοινωνική οργάνωση, έχει αφαιρεθεί από τους γονείς η άσκηση της επιμέλειας σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1532 και 1533 και αυτοί αρνούνται καταχρηστικά να συναινέσουν.

Με απόφαση του δικαστηρίου αναπληρώνεται και η συναίνεση του επιτρόπου για την υιοθεσία του ανηλίκου, εφόσον ο τελευταίος προστατεύεται από αναγνωρισμένη κοινωνική οργάνωση και ο επίτροπος αρνείται καταχρηστικά να συναινέσει.

*Άρθρο 1553. Ακρόαση των συγγενών.* Στις περιπτώσεις υπό στοιχεία β' έως δ' της πρώτης παραγράφου, καθώς και στην περίπτωση της δεύτερης παραγράφου του προηγούμενου άρθρου, το δικαστήριο αποφασίζει, αφού ακούσει τους πλησιέστερους συγγενείς, αν η ακρόασή τους είναι εφικτή.

*Άρθρο 1554. Γενική εξουσιοδότηση.* Με την επιφύλαξη των διατάξεων των τριών προηγούμενων άρθρων, οι γονείς ή ο επίτροπος μπορούν να δίνουν, με δήλωσή τους ενώπιον του δικαστηρίου, στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία ή την αναγνωρισμένη κοινωνική οργάνωση, που περιθάλπουν τον ανήλικο, γενική εξουσιοδότηση να κινούν τη διαδικασία μελλοντικής υιοθεσίας του ανηλίκου από πρόσωπο ή από ζεύγος συζύγων που θα επιλέγονται ελεύθερα από την κοινωνική υπηρεσία ή την οργάνωση. Η εξουσιοδότηση αυτή μπορεί να ανακαλείται από τους γονείς ή τον επίτροπο, επίσης με δήλωσή τους προς το δικαστήριο, που θα πρέπει να κοινοποιείται στην υπηρεσία ή την οργάνωση το αργότερο έως την κατάθεση, από αυτές στο δικαστήριο, της αίτησης για υιοθεσία.

*Άρθρο 1555. Συναίνεση του ανηλίκου.* Ενώπιον του δικαστηρίου συναινεί αυτοπροσώπως και ο ανήλικος που υιοθετείται, εφόσον έχει συμπληρώσει το δωδέκατο έτος της ηλικίας του, εκτός αν βρίσκεται σε κατάσταση ψυχικής ή διανοητικής

διαταραχής που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του.

Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο, ανάλογα με την ωριμότητα του ανηλίκου, οφείλει να ακούει και τη δική του γνώμη.

*'Άρθρο 1556. Ακρόαση των τέκνων αυτού που υιοθετεί.* Όταν αυτός που υιοθετεί έχει ήδη τέκνα, το δικαστήριο, ανάλογα με την ωριμότητά τους, οφείλει να ακούει και τη δική τους γνώμη.

*'Άρθρο 1557. Κοινωνική έρευνα.* Πριν από την τέλεση της υιοθεσίας διεξάγεται από την κοινωνική υπηρεσία ή άλλη υπηρεσία ή κοινωνική οργάνωση, αναγνωρισμένη ότι ειδικεύεται στις υιοθεσίες, επισταμένη κοινωνική έρευνα και κατατίθεται εμπρόθεσμα στο δικαστήριο, σύμφωνα με τα οριζόμενα ειδικότερα στο νόμο, σχετική έκθεση για το αν, με βάση τα στοιχεία που προέκυψαν, η συγκεκριμένη υιοθεσία συμφέρει ή όχι τον υιοθετούμενο.

*'Άρθρο 1558.* Το δικαστήριο απαγγέλλει την υιοθεσία, εφόσον συντρέχουν οι όροι του νόμου και αφού διαπιστώσει, συνεκτιμώντας και την έκθεση του προηγούμενου άρθρου, ότι, εν όψει της προσωπικότητας, της υγείας και της οικογενειακής και περιουσιακής κατάστασης εκείνου που υιοθετεί και του υιοθετουμένου, καθώς και της αμοιβαίας ικανότητάς τους προσαρμογής, η υιοθεσία συμφέρει τον υιοθετούμενο.

*'Άρθρο 1559. Μυστικότητα της υιοθεσίας.* Η υιοθεσία ανηλίκων τηρείται μυστική. Στις περιπτώσεις της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1550, καθώς και του άρθρου 1552, η μυστικότητα ισχύει και έναντι των φυσικών γονέων.

Το θετό τέκνο έχει, μετά την ενηλικίωσή του, το δικαίωμα να πληροφορείται πλήρως από τους θετούς γονείς και από κάθε αρμόδια αρχή τα στοιχεία των φυσικών γονέων του.

*'Άρθρο 1560. Έναρξη αποτελεσμάτων.* Τα αποτελέσματα της δικαστικής απόφασης για την υιοθεσία αρχίζουν, αφού αυτή γίνει τελεσίδικη.

*'Άρθρο 1561. Ένταξη στην οικογένεια του θετού γονέα.* Με την υιοθεσία διακόπτεται κάθε δεσμός του ανηλίκου με τη φυσική του οικογένεια, με εξαίρεση τις ρυθμίσεις περί κωλυμάτων γάμου των άρθρων 1356 και 1357 και ο ανήλικος εντάσσεται πλήρως στην οικογένεια του θετού γονέα του. Έναντι του θετού γονέα και των συγγενών του ο ανήλικος έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τέκνου γεννημένου σε γάμο. Το ίδιο ισχύει και για τους κατόντες του θετού τέκνου. Σε περίπτωση ταυτόχρονης ή διαδοχικής υιοθεσίας περισσότερων, δημιουργείται μεταξύ τους συγγένεια όμοια με αυτήν που υπάρχει μεταξύ αδελφών.

*'Άρθρο 1562.* Όταν ο ένας σύζυγος υιοθετεί το τέκνο του άλλου, οι δεσμοί του υιοθετούμενου με το φυσικό γονέα του και τους συγγενείς του δεν διακόπτονται. Κατά τα λοιπά η υιοθεσία παράγει όλα τα αποτελέσματα υιοθεσίας που γίνεται και από τους δύο συζύγους.

*'Άρθρο 1563. Επώνυμο του θετού τέκνου.* Το θετό τέκνο παίρνει το επώνυμο του θετού γονέα. Έχει όμως δικαίωμα, όταν ενηλικιωθεί, να προσθέσει και το πριν από την υιοθεσία επώνυμό του. Αν το τελευταίο αυτό ή το επώνυμο του θετού γονέα αποτελείται από δύο επώνυμα, χρησιμοποιείται για το σχηματισμό του σύνθετου επωνύμου του θετού τέκνου το πρώτο από αυτά.

*'Άρθρο 1564.* Σε περίπτωση κοινής υιοθεσίας από συζύγους ή υιοθεσίας από τον ένα σύζυγο του τέκνου του άλλου, ισχύει και για το θετό τέκνο η δήλωση που τυχόν έκαναν οι σύζυγοι σχετικά με το επώνυμο των τέκνων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των δύο πρώτων παραγράφων του άρθρου 1505. Αν δεν έχει γίνει παρόμοια δήλωση, μπορεί να γίνει στο ληξιαρχο ταυτόχρονα με την καταχώριση της υιοθεσίας στα οικεία

ληξιαρχικά βιβλία.

*'Άρθρο 1565. Προσθήκη και άλλου κύριου ονόματος.* Το δικαστήριο μπορεί, με την απόφασή του περί υιοθεσίας, να επιτρέψει στον υποψήφιο θετό γονέα, ύστερα από αίτησή του, να προσθέσει στο κύριο όνομα του θετού τέκνου και άλλο όνομα. Αν το θετό τέκνο έχει συμπληρώσει το δωδέκατο έτος της ηλικίας του, είναι απαραίτητη, για τη χορήγηση της άδειας του δικαστηρίου, η συναίνεση και του ίδιου. Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 1555 εφαρμόζεται και εδώ.

*'Άρθρο 1566. Γονική μέριμνα.* Αφού του συντελεσθεί η υιοθεσία, τη γονική μέριμνα των φυσικών γονέων ή την επιτροπεία, υπό την οποία τυχόν τελούσε το θετό τέκνο, αντικαθιστά αυτοδικαίως η γονική μέριμνα των θετών γονέων. Οι φυσικοί γονείς δεν έχουν ούτε δικαίωμα επικοινωνίας με το θετό τέκνο. Αν ένας από τους συζύγους υιοθετήσει το τέκνο του άλλου, τη γονική μέριμνα έχουν από κοινού και οι δύο σύζυγοι.

*'Άρθρο 1567. Διαζύγιο, ακύρωση του γάμου ή διακοπή της συμβίωσης των θετών γονέων.* Σε περίπτωση κοινής υιοθεσίας ανηλίκου από συζύγους, αν ακολουθήσει διαζύγιο, ακύρωση του γάμου ή διακοπή της συμβίωσής τους, έχουν ανάλογη εφαρμογή, σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας, τα άρθρα 1513 και 1514. Όταν όμως πρόκειται για υιοθεσία, του τέκνου του άλλου συζύγου, η άσκηση της γονικής μέριμνας ανήκει αποκλειστικά στο φυσικό γονέα του ανηλίκου, εκτός αν το δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά λόγω συνδρομής σπουδαίου λόγου.

*'Άρθρο 1568. Συνέπειες παύσης της γονικής μέριμνας.* Αν κατά τη διάρκεια της ανηλικότητας του τέκνου η γονική μέριμνα του θετού ή των θετών γονέων έπαψε για οποιονδήποτε λόγο, δεν επανέρχεται στους εξ αίματος γονείς. Σ' αυτή την περίπτωση έχουν εφαρμογή οι διατάξεις για την επιτροπεία.

*'Άρθρο 1569. Προσβολή της υιοθεσίας.* Η υιοθεσία προσβάλλεται μόνο με την άσκηση των προβλεπόμενων ένδικων μέσων ή βοηθημάτων κατά της σχετικής δικαστικής απόφασης, αν δεν συνέτρεξαν οι όροι του νόμου ή αν η συναίνεση ενός από τα πρόσωπα που σύμφωνα με το νόμο ήταν αρμόδια να συναιέσουν υπήρξε άκυρη για οποιονδήποτε λόγο ή δόθηκε υπό την επήρεια πλάνης ως προς την ταυτότητα του προσώπου του θετού γονέα ή του θετού τέκνου, απάτης ως προς ουσιώδη περιστατικά ή παράνομης ή ανήλικης απειλής.

*'Άρθρο 1570. Ποιοι έχουν δικαίωμα να προσβάλουν.* Δικαίωμα να προσβάλουν την υιοθεσία για έναν από τους λόγους του προηγούμενου άρθρου έχουν, αν μεν υπήρξαν διάδικοι στη δίκη, με το ένδικο μέσο της έφεσης και, αν όχι, με τριτακοπή: 1. Στις περιπτώσεις μη συνδρομής των όρων του νόμου, οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον ή ο εισαγγελέας. 2. Στις περιπτώσεις έλλειψης έγκυρης συναίνεσης, καθώς και όταν αυτή υπήρξε προϊόν πλάνης, απάτης ή απειλής, αυτός του οποίου λέει η έγκυρη συναίνεση ή ο οποίος πλανήθηκε, εξαπατήθηκε ή απειλήθηκε, όχι όμως και οι κληρονόμοι τους.

*'Άρθρο 1571. Λύση με δικαστική απόφαση.* Αν ο θετός γονέας εκπέσει από τη γονική μέριμνα ή αν του αφαιρεθεί η άσκηση της για έναν από τους λόγους του άρθρου 1532, καθώς και αν συντρέχει λόγος αποκλήρωσης του θετού τέκνου για μια από τις περιπτώσεις 1, 2 και 3 του άρθρου 1840, το δικαστήριο μπορεί, εφόσον οι συνέπειες αυτές κρίνονται ανεπαρκείς, να διατάσει, λόγω της βαρύτητας της περίπτωσης ακόμη και τη λύση της υιοθεσίας.

*'Άρθρο 1572.* Η απόφαση του προηγούμενου άρθρου λαμβάνεται ύστερα από αγωγή του θετού τέκνου που συμπλήρωσε το δωδέκατο έτος της ηλικίας του και, αν δεν

το συμπλήρωσε, του ειδικού επιτρόπου του, ή του θετού γονέα ή του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως.

*Άρθρο 1573. Συναινετική λύση.* Όταν ο θετός γονέας και το θετό τέκνο, μετά την ενηλικίωσή του, συμφωνούν να λυθεί η υιοθεσία, μπορούν να το ζητήσουν από το δικαστήριο με κοινή αίτησή τους που δικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

Για να λυθεί η υιοθεσία, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, πρέπει να έχει διαρκέσει τουλάχιστον ένα χρόνο πριν από την κατάθεση της αίτησης και η συμφωνία των μερών να δηλωθεί στο δικαστήριο αυτοπροσώπως σε δύο συνεδριάσεις που να απέχουν μεταξύ τους τουλάχιστον έξι μήνες. Εφόσον από την πρώτη συνεδρίαση πέρασαν δύο χρόνια, η δήλωση της συμφωνίας παύει να ισχύει.

*Άρθρο 1574.* Σε περίπτωση κοινής υιοθεσίας ανηλίκου από συζύγους, η υιοθεσία μπορεί να λύνεται, σύμφωνα με τα άρθρα 1571 έως 1573, και μόνο ως προς τον ένα σύζυγο.

*Άρθρο 1575. Αποτελέσματα της λύσης.* Με την αμετάκλητη δικαστική απόφαση που λύνει την υιοθεσία, η υιοθεσία αίρεται για το μέλλον, παύει η σχέση συγγένειας του θετού τέκνου και των κατιόντων του με αυτόν που το υιοθέτησε και τους έως τότε συγγενείς του και αναβιώνουν οι δεσμοί με τη φυσική οικογένεια. Το δικαστήριο όμως μπορεί να αναθέτει, σ' αυτή την περίπτωση, την άσκηση της γονικής μέριμνας του θετού τέκνου, εφόσον είναι ανήλικο, σε τρίτον, αν το επιβάλλει το συμφέρον του.

*Άρθρο 1576. Αυτοδικαιη λύση.* Η υιοθεσία λύνεται αυτοδικαίως και αίρεται αναδρομικά η σχέση που απορρέει από αυτήν, αν τέλεσαν γάμο, κατά παράβαση του νόμου, ο θετός γονέας με το θετό τέκνο. Αν ο γάμος ακυρώθηκε, διατηρούνται από τη σχέση υιοθεσίας μόνο τα περιουσιακά δικαιώματα του θετού τέκνου.

*Άρθρο 1577. Το επώνυμο μετά τη λύση.* Με τη λύση της υιοθεσίας για οποιονδήποτε από τους λόγους των προηγούμενων άρθρων, παύει το δικαίωμα του θετού τέκνου να φέρει το επώνυμο του θετού γονέα, εκτός αν το δικαστήριο, εκπιώντας την ύπαρξη δικαιολογημένου συμφέροντος του τέκνου, αποφασίσει, με αίτησή του, διαφορετικά.

*Άρθρο 1578.* Σε περίπτωση κοινής υιοθεσίας από συζύγους ή υιοθεσίας, από σύζυγο, του τέκνου του συζύγου του, η λύση της υιοθεσίας ως προς τον έναν από τους συζύγους δεν συνεπάγεται αλλαγή του επωνύμου, το οποίο απέκτησε το θετό τέκνο δυνάμει του άρθρου 1564.

*Άρθρο 1579. Υιοθεσία ενηλίκου.* Η υιοθεσία ενηλίκου επιτρέπεται μόνο όταν ο υιοθετούμενος είναι τέκνο του συζύγου εκείνου που υιοθετεί.

*Άρθρο 1580. Ανάλογη εφαρμογή.* Στην υιοθεσία ενηλίκου έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις που ισχύουν για την υιοθεσία ανηλίκου, εφόσον δεν θεσπίζεται διαφορετική ρύθμιση από τις διατάξεις που ακολουθούν.

*Άρθρο 1581. Κοινή αίτηση υιοθετούντος και υιοθετούμενου.* Η υιοθεσία ενηλίκου απαγγέλλεται από το δικαστήριο, ύστερα από κοινή αίτηση αυτού που υιοθετεί και εκείνου που υιοθετείται. Αν ο υιοθετούμενος είναι ανίκανος για δικαιοπραξία, τη σχετική αίτηση υποβάλλει ο νόμιμος αντιπρόσωπός του.

*Άρθρο 1582. Περιορισμοί ως προς την ηλικία.* Αυτός που υιοθετεί πρέπει να έχει συμπληρώσει τουλάχιστον το τριάντα έτος της ηλικίας του και να είναι μεγαλύτερος από τον υιοθετούμενο τουλάχιστον κατά δεκαοκτώ χρόνια.

*Άρθρο 1583. Υιοθεσία εγγάμου.* Ο έγγαμος ανήλικος δεν μπορεί να υιοθετηθεί χωρίς τη συναίνεση του συζύγου του, που παρέχεται με αυτοπρόσωπη δήλωση στο δικαστήριο. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1546 έχει ανάλογη εφαρμογή.

*Άρθρο 1584. Αποτελέσματα.* Από την τέλεση της υιοθεσίας, το θετό τέκνο και οι κατιόντες του που γεννήθηκαν μετά την υιοθεσία έχουν θέση κοινού τέκνου και κοινών κατιόντων και των δύο συζύγων. Ο δεσμός του θετού τέκνου με τον άλλο φυσικό γονέα του και τους συγγενείς του διατηρείται.

*Άρθρο 1585.* Με την υιοθεσία του άρθρου 1579 δεν παράγεται

καμιά σχέση συγγένειας μεταξύ του θετού τέκνου και των συγγενών εκείνου που υιοθέτησε και αντίστροφα.

*Άρθρο 1586. Επώνυμο του θετού τέκνου.* Το θετό τέκνο παίρνει το επώνυμο του θετού γονέα του, στο οποίο έχει το δικαίωμα να προσθέσει και το πριν από την υιοθεσία επώνυμό του. Αν το τελευταίο αυτό ή το επώνυμο του θετού γονέα αποτελείται από δύο επώνυμα, χρησιμοποιείται για το σχηματισμό του σύνθετου επωνύμου του θετού τέκνου το πρώτο από αυτά.

*Άρθρο 1587.* Στην υποχρέωση για τη διατροφή του θετού τέκνου, εκείνος που υιοθέτησε προηγείται από τους εξ αίματος συγγενείς του τέκνου.

*Άρθρο 1588. Λύση της υιοθεσίας.* Η υιοθεσία ανηλίκου λύεται με δικαστική απόφαση, ύστερα από αγωγή του θετού γονέα ή του θετού τέκνου, αν συντρέχει παράπτωμα που δικαιολογεί την αποκλήρωση ή που συνιστά λόγο αχαριστίας του θετού τέκνου απέναντι σ' αυτόν που το υιοθέτησε κατά τους όρους του άρθρου 505".

## Άρθρο 2

Το άρθρο 23 του Αστικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

*“Άρθρο 23. Υιοθεσία.* Οι ουσιαστικές προϋποθέσεις για τη σύσταση και τη λύση της υιοθεσίας ρυθμίζονται από το δικαιο της Ιθαγένειας του κάθε μέρους.

Οι σχέσεις μεταξύ του ή των θετών γονέων και του θετού τέκνου ρυθμίζονται κατά σειρά: 1. από το δικαιο της τελευταίας κοινής τους ιθαγένειας κατά τη διάρκεια της υιοθεσίας. 2. από το δικαιο της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής τους κατά τη διάρκεια της υιοθεσίας. 3. από το δικαιο της ιθαγένειας την οποία είχε ο θετός γονέας κατά την τέλεση της υιοθεσίας και, σε περίπτωση υιοθεσίας από συζύγους, από το δικαιο που διέπει τις προσωπικές τους σχέσεις”.

## Άρθρο 3

Τέκνα αλλοδαπών, που έχουν εγκαταλειφθεί στην Ελλάδα και για τα οποία δεν εκδήλωσε κανένας, τουλάχιστον επί ένα εξάμηνο, ενδιαφέρον να τους παράσχει προστασία, υιοθετούνται σύμφωνα με το ελληνικό ουσιαστικό δικαιο.

## Άρθρο 4

Όταν ο υποψήφιος θετός γονέας ή ο υποψήφιος να υιοθετηθεί ανήλικος έχει τη συνήθη διαμονή του στο εξωτερικό, απαιτείται έκθεση κοινωνικής υπηρεσίας, ακόμα και αν αυτή δεν προβλέπεται από το εφαρμοστέο αλλοδαπό δικαιο. Στην περίπτωση αυτή, η έκθεση συντάσσεται από την αρμόδια ελληνική κοινωνική υπηρεσία ή κοινωνική οργάνωση που έχει αναγνωρισθεί ότι ειδικεύεται στις διακρατικές υιοθεσίες, σε συνεργασία με την αρμόδια κοινωνική υπηρεσία του εξωτερικού.

## Άρθρο 5

Στις περιπτώσεις του προηγούμενου άρθρου, η συναίνεση των υποψηφίων θετών γονέων δηλώνεται πάντοτε ενώπιον του αρμόδιου ελληνικού δικαστηρίου που τελεί την υιοθεσία.

'Όλες οι άλλες συναινέσεις, που είναι απαραίτητες για την τέλεση της υιοθεσίας, δίνονται, αν εκείνος που συναινεί έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα, ενώπιον του αρμόδιου ελληνικού δικαστηρίου που τελεί την υιοθεσία, σύμφωνα με τους ορισμούς της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 800 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και, αν έχει τη συνήθη διαμονή του στην αλλοδαπή, ενώπιον της αρμόδιας ελληνικής προξενικής αρχής ή της αρμόδιας αρχής του τόπου της συνήθους διαμονής του.

#### 'Άρθρο 6

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας και Πρόνοιας ορίζονται: α) οι υπηρεσίες και οι οργανώσεις, που αναγνωρίζονται ως εξειδικευμένες στις υιοθεσίες, για την εφαρμογή του άρθρου 1557 του Αστικού Κώδικα και την πραγματοποίηση υιοθεσιών ανηλίκων, που έχουν υπό την προστασία τους, στο εσωτερικό και β) εκείνες που αναγνωρίζονται ως ειδικά εξειδικευμένες στις διακρατικές υιοθεσίες, για την εφαρμογή του άρθρου 4 του παρόντος και την πραγματοποίηση των διακρατικών υιοθεσιών των ανηλίκων που έχουν υπό την προστασία τους.

2. Με το προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου ή με άλλα προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται επίσης με πρόταση των ιδίων Υπουργών, ρυθμίζονται στις λεπτομέρειές τους: α) η διαδικασία προπαρασκευής και πραγματοποίησης, από τις υπηρεσίες ή οργανώσεις υπό το στοιχείο α' της προηγούμενης παραγράφου, των υιοθεσιών των ανηλίκων που έχουν υπό την προστασία τους, β) η διαδικασία προπαρασκευής και πραγματοποίησης των διακρατικών υιοθεσιών του άρθρου 4, που αφορούν ανηλίκους τους οποίους οι αρμόδιες υπηρεσίες ή οργανώσεις έχουν υπό την προστασία τους ή γίνονται με τη μεσολάβησή τους, καθώς και τα σχετικά με τη συνεργασία των εν λόγω υπηρεσιών ή οργανώσεων με τις αλλοδαπές κοινωνικές υπηρεσίες και γ) η διαδικασία τήρησης στατιστικών στοιχείων για τις υιοθεσίες που τελούνται στην Ελλάδα, καθώς και για τις τελούμενες στο εξωτερικό διακρατικές υιοθεσίες ανηλίκων, οι οποίοι είχαν πριν από την τέλεση της υιοθεσίας τη συνήθη διαμονή τους στην Ελλάδα.

#### 'Άρθρο 7

1. Η κοινωνική έρευνα, που προβλέπεται από το άρθρο 1557 του Αστικού Κώδικα και από το άρθρο 4 του παρόντος, θα πρέπει να αφορά κάθε θέμα που μπορεί να έχει σημασία για την υιοθεσία και ιδίως την προσωπικότητα και την υγεία των ενδιαφερομένων, τα κίνητρα και την περιουσιακή κατάσταση του υποψήφιου θετού γονέα, την αμοιβαία ικανότητα προσαρμογής αυτού που υιοθετεί και εκείνου που υιοθετείται, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο από το οποίο μπορεί να διαγνωσθεί αν η υιοθεσία θα αποβεί προς το συμφέρον του ανηλίκου.

2. 'Όταν, για την υιοθεσία ανηλίκου, οι φυσικοί γονείς ή ο επίτροπος έρχονται σε απευθείας συνεννόηση με τους υποψήφιους θετούς γονείς χωρίς τη μεσολάβηση κοινωνικής υπηρεσίας ή οργάνωσης, οφείλουν, τόσο αυτοί όσο και οι υποψήφιοι θετοί γονείς, πριν από την παράδοση του παιδιού ή μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα από αυτήν, να ανακοινώνουν τη σχετική πρόθεσή τους στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία.

3. Η κοινωνική έρευνα διεξάγεται ύστερα από αίτηση του υποψήφιου θετού γονέα. Αμέσως μετά την υποβολή της αίτησης ή κοινωνικής υπηρεσίας ή οργάνωση ορίζει τα πιστοποιητικά που κρίνει απαραίτητα για τη διεξαγωγή της έρευνας και υποβάλλει την έκθεσή της απευθείας στο δικαστήριο μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι μηνών από την υποβολή ή την επίδοση σ' αυτήν της σχετικής αίτησης για συγκεκριμένο παιδί, ανεξάρτητα αν προσκομίστηκαν τα στοιχεία που ζητήθηκαν. Η προθεσμία μπορεί να παρατείνεται, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, επί τρεις ακόμη μήνες. Μετά την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας, το δικαστήριο δικάζει χωρίς έκθεση. Κατά την

κοινωνική έρευνα θα πρέπει, ανάλογα με την ωριμότητα του παιδιού και οπωσδήποτε μετά τη συμπλήρωση του δωδέκατου έτους του, να ζητείται και η δική του γνώμη, η οποία θα πρέπει να αναφέρεται στη σχετική έκθεση.

4. Η αποκλειστική προθεσμία των έξι μηνών, που ορίζεται από την προηγούμενη παράγραφο για την υποβολή της έκθεσης της κοινωνικής υπηρεσίας, αφορά μόνο τις περιπτώσεις, όπου τόσο το υποψήφιο θετό τέκνο όσο και οι υποψήφιοι θετοί γονείς έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην ημεδαπή. Για τις περιπτώσεις των διακρατικών υιοθεσιών του άρθρου 4, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί, κατ' εξαίρεση, το πολύ δύο φορές, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας.

#### 'Άρθρο 8

1. Εν όψει της μυστικότητας της υιοθεσίας ανηλίκων, που προβλέπεται από το άρθρο 1559 του Αστικού Κώδικα, τηρείται σε κάθε πρωτοδικείο απόρρητο βιβλίο, στο οποίο καταχωρίζονται τα πραγματικά ονοματεπώνυμα αυτών που υιοθετούνται και των θετών γονέων τους, η δικαστική απόφαση με την οποία τελέσθηκε η υιοθεσία, καθώς και όσα άλλα στοιχεία είναι απαραίτητα, ανάλογα με την περίπτωση. Με βάση απόρρητο απόσπασμα, που εξάγεται από αυτό το βιβλίο, συντάσσεται η ληξιαρχική πράξη της υιοθεσίας. 'Όσον αφορά τη χορήγηση αποσπασμάτων από την τελευταία αυτή πράξη τηρούνται οι διατάξεις της τρίτης παραγράφου του άρθρου 30 του κωδ. νόμου 5097 "περί ληξιαρχικών πράξεων", όπως αυτή προστέθηκε από το άρθρο 20 του ν.δ/τος 610/1970, που διατηρείται σε ισχύ.

2. 'Όπου στην ισχύουσα νομοθεσία προβλέπεται η έκδοση ανηγράφου ληξιαρχικής πράξης γέννησης, εκδίδεται, όταν πρόκειται για υιοθεσία, οποτεδήποτε και αν αυτή τελέσθηκε, απόσπασμα ληξιαρχικής πράξης γέννησης, που έχει, σε κάθε περίπτωση, θέση πλήρους ανηγράφου. Για τις υιοθεσίες, που έγιναν πριν αρχίσει να ισχύει το ν.δ. 610/1970, εξακολουθεί να ισχύει η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 22 αυτού του νομοθετικού διατάγματος.

#### 'Άρθρο 9

Σε όλη τη διαδικασία τέλεσης υιοθεσίας ανηλίκου και ύστερα από αυτήν, απαγορεύεται η δημοσίευση ή η διενέργηση στοιχείων ή γεγονότων ικανών να αποκαλύψουν την υιοθεσία και τα ατομικά χαρακτηριστικά της. Η τήρηση της εχεμύθειας ως προς τα πρόσωπα των θετών γονέων, του θετού τέκνου και των φυσικών γονέων του αποτελεί υπηρεσιακό καθήκον των δικαστών, των κοινωνικών υπηρεσιών ή οργανώσεων, καθώς και των όποιων άλλων υπαλλήλων αναμίχθηκαν στην υιοθεσία ή έλαβαν οπωσδήποτε γνώση της τέλεσής της με την ευκαιρία της άσκησης των καθηκόντων τους. Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 1559 του Αστικού Κώδικα δεν θίγεται.

#### 'Άρθρο 10

1. Εκείνος που, έχοντας υιοθετήσει ανήλικο, τον μεταχειρίζεται σε ασχολίες ανήλικες ή επικίνδυνες για τη σωματική ή την πνευματική του υγεία, τιμωρείται, εφόσον δεν συντρέχει αξιόποινη πράξη, που τιμωρείται βαρύτερα, με φυλάκιση τουλάχιστο δύο ετών και με χρηματική ποινή μέχρι ενός (1) εκατομμυρίου δραχμών.

2. Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με χρηματική ποινή μέχρι πεντακοσίων χιλιάδων μεταλλικών δραχμών τιμωρούνται: εκείνος που δίνει σε υιοθεσία το παιδί του, καθώς και εκείνος που μεσολαβεί στην υιοθεσία, αποκομίζοντας οι ίδιοι ή προσπορίζοντας σε άλλους αθέμιτο όφελος.

3. Εκείνος που τελεί κατ' επάγγελμα ή με πρόθεση κερδοσκοπίας τις αξιόποινες πράξεις, που προβλέπονται από τις δύο προηγούμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή μέχρι (5) εκατομμυρίων δραχμών.

## Άρθρο 11

1. Καταργούνται: α) το ν.δ. 610/1970 εκτός από τα άρθρα του 19, 20, 21, 22 παρ. 2 και 23, τα οποία διατηρούνται σε ισχύ και β) το άρθρο 42 του ν. 2082/1992 "αναδιοργάνωση της Κοινωνικής Πρόνοιας και καθιέρωση νέων θεσμών κοινωνικής προστασίας".

2. Διατηρούνται σε ισχύ: α) η παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 2130/1993 "τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της περιφερειακής διοίκησης, του Κώδικα της Ελληνικής Ιθαγένειας, του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα κ.λπ.", β) τα διατάγματα που έχουν εκδοθεί δυνάμει των άρθρων 9 παρ. 3 και 14 παρ. 1 του ν.δ/τος 610/1970, ωστόσο εκδοθούν νέα διατάγματα σε αντικατάστασή τους, όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 του παρόντος και γ) οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 7 της υπουργικής απόφασης Δ/4638 (Πρόνοιας) της 22.12.1992/18.1.1993, που εκδόθηκε σε εκτέλεση των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 42 του ν. 2082/1992 "αναδιοργάνωση της Κοινωνικής Πρόνοιας και καθιέρωση νέων θεσμών κοινωνικής προστασίας", ωστόσο εκδοθεί, σε αντικατάστασή τους, το προεδρικό διάταγμα, που προβλέπεται από την περίπτωση υπό το στοιχείο α' της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 6.

## ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

## ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ

## ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

## Άρθρο 12

Το δέκατο τέταρτο Κεφάλαιο του Τέταρτου Βιβλίου του Αστικού Κώδικα, που αναφέρεται στην επιτροπεία ανηλίκων (άρθρα 1589 έως 1665), καταργείται στο σύνολό του. Στη θέση του τίθενται νέα Κεφάλαια δέκατο τέταρτο και δέκατο πέμπτο με το ακόλουθο περιεχόμενο:

## "ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

## ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΑΝΗΛΙΚΟΥ

Άρθρο 1589. Ποιοι τελούν υπό επιτροπεία. Ο ανήλικος τελεί υπό επιτροπεία όταν κανένας γονέας δεν έχει ή δεν μπορεί να ασκήσει τη γονική μέριμνα, όταν το δικαστήριο διορίσει επίτροπο κατά τα άρθρα 1532 και 1535 ή αναθέσει την άσκηση της γονικής μέριμνας σε τρίτον κατά τα άρθρα 1513 και 1514, καθώς και όταν συντρέχουν οι περιπτώσεις των άρθρων 1660 και 1661.

Άρθρο 1590. Όργανα της επιτροπείας. Όργανα της επιτροπείας είναι το δικαστήριο, ο επίτροπος και το εποπτικό συμβούλιο.

Άρθρο 1591. Αρμοδιότητα του δικαστηρίου. Το δικαστήριο διατάσσει, ύστερα από αίτηση ή και αυτεπαγγέλτως, την επιτροπεία, διορίζει τον επίτροπο και ορίζει τα σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία της, σύμφωνα με το νόμο.

Οι δημόσιοι ή οι δημοτικοί υπάλληλοι, οι εισαγγελείς και τα όργανα των αρμόδιων κοινωνικών υπηρεσιών οφείλουν να γνωστοποιούν στο δικαστήριο κάθε περίπτωση που συνεπάγεται το διορισμό επιτρόπου αμέσως μόλις την πληροφορούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Την ίδια υποχρέωση έχουν και οι συγγενείς εξ αίματος του ανηλίκου έως τον τρίτο βαθμό.

Άρθρο 1592. Διορισμός επιτρόπου. Ο επίτροπος διορίζεται πάντοτε από το δικαστήριο (δ ο τ ή ε π ι - τ ρ ο π ε ί α). Επίτροπος διορίζεται κατά προτίμηση ένα από τα ακόλουθα πρόσωπα, με τη σειρά που αναφέρονται: 1. ο ενήλικος σύζυγος του ανηλίκου. 2. το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ορίστηκε με διαθήκη ή με δήλωση στον ειρηνοδίκη ή σε

συμβολαιογράφο από όποιον ασκούσε τη γονική μέριμνα κατά το χρόνο της δήλωσης και κατά το θάνατό του. 3. το κατά την κρίση του δικαστηρίου καταλληλότερο πρόσωπο με προτίμηση προς τους πλησιέστερους συγγενείς του ανηλίκου. Δεν διορίζεται επίτροπος αυτός που πρέπει να προτιμηθεί κατά το προηγούμενο εδάφιο, αν συντρέχει ένας από τους λόγους του άρθρου 1595, αν ο ίδιος αποποιείται την επιτροπεία ή αν αυτό επιβάλλεται από το συμφέρον του ανηλίκου.

Έως το διορισμό του επιτρόπου έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 1601 και 1602.

Άρθρο 1593. Στοιχεία που συνεκτιμά το δικαστήριο. Το δικαστήριο κατά το διορισμό του επιτρόπου, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο, συνεκτιμά υποχρεωτικά και την έρευνα της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας και αποφασίζει, αφού ακούσει, αν αυτό είναι δυνατόν, τους πλησιέστερους συγγενείς του ανηλίκου, καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο, το οποίο μπορεί κατά την κρίση του να το διαφωτίσει.

Άρθρο 1594. Κανόνες ο ένας επίτροπος. Το δικαστήριο διορίζει για τον ανήλικο έναν επίτροπο, εκτός αν ιδιαίτεροι λόγοι που αναφέρονται στο συμφέρον του ανηλίκου επιβάλλουν το διορισμό περισσοτέρων (συνεπίτροποι). Ένας μόνο επίτροπος διορίζεται και αν ακόμη είναι περισσότερα τα ανήλικα τέκνα των ίδιων γονέων. Όταν όμως συγκρούονται μεταξύ τους τα συμφέροντα των ανήλικων αδελφών, διορίζεται διαφορετικός επίτροπος για κάθε ανήλικο που έχει αντίθετο συμφέρον ή, αν η αντίθεση περιορίζεται σε ορισμένα θέματα ή είναι προσωρινή, ειδικός επίτροπος.

Άρθρο 1595. Λόγοι αποκλεισμού. Δεν διορίζεται επίτροπος: 1. αυτός που δεν έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα. 2. ο ενήλικος, για τον οποίο έχει διοριστεί προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης, σύμφωνα με το άρθρο 1672. 3. όποιος αποκλείστηκε από την επιτροπεία με διάταξη τελευταίας βούλησης εκείνου που δικαιούται να υποδείξει το πρόσωπο του επιτρόπου.

Άρθρο 1596. Συνέπειες διορισμού προσώπου που αποκλείεται. Ο διορισμός προσώπου που εμπίπτει στην πρώτη περίπτωση του προηγούμενου άρθρου δεν παράγει έννομα αποτελέσματα. Σε περίπτωση διορισμού προσώπου που εμπίπτει σε μια από τις δύο άλλες περιπτώσεις του ίδιου άρθρου, το δικαστήριο οφείλει να ανακαλεί το διορισμό και αυτεπαγγέλτως. Ωστόσο γίνει η ανάκληση, ο διορισμός παράγει όλα τα έννομα αποτελέσματά του.

Άρθρο 1597. Διορισμός υπό όρους. Το δικαστήριο μπορεί, εκμύνητας το συμφέρον του ανηλίκου, να επιφυλαχθεί, όταν διορίζει επίτροπο, να τον αντικαταστήσει για την περίπτωση που θα συνέβαινε ή δεν θα συνέβαινε ένα συγκεκριμένο γεγονός.

Άρθρο 1598. Γνωστοποίηση του διορισμού. Η απόφαση για το διορισμό του επιτρόπου καταχωρίζεται σε ειδικό δημόσιο βιβλίο, που τηρείται στη γραμματεία του δικαστηρίου, και επιδίδεται στον επίτροπο και στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία με την επιμέλεια του δικαστηρίου.

Άρθρο 1599. Δικαίωμα αποποίησης ή παραίτησης. Ο διοριζόμενος έχει το δικαίωμα να αποποιηθεί το διορισμό, εκτός αν έχει διοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 1600. Έχει επίσης το δικαίωμα να παραιτείται, μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος.

Άρθρο 1600. Αδυναμία διορισμού. Αν δεν βρίσκεται κατάλληλο φυσικό πρόσωπο για να διοριστεί επίτροπος, σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 1592, η επιτροπεία του ανηλίκου ανατίθεται σε ίδρυμα ή σωματείο που έχουν συσταθεί ειδικά για το σκοπό αυτόν και διαθέτουν το κατάλληλο προσωπικό και υποδομή, αλλιώς στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία.

*'Άρθρο 1601. Ενέργειες σε επείγουσες περιπτώσεις.* - Προσωρινός επίτροπος. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν διορίστηκε ακόμα ο επίτροπος ή αυτός που έχει διοριστεί εμποδίζεται να εκπληρώσει τα καθήκοντά του, αποποιείται το διορισμό του ή παραιτείται, ο προϊστάμενος της κοινωνικής υπηρεσίας παίρνει σε επείγουσες περιπτώσεις αυτεπαγγέλτως όλα τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία του προσώπου και της περιουσίας του ανηλίκου. Αν υπάρχει επείγουσα ανάγκη να εκπροσωπηθεί ο ανήλικος σε συγκεκριμένη δικαιοπραξία ή δίκη, το δικαστήριο με προσωρινή διαταγή του διορίζει, με αίτηση των συγγενών ή και αυτεπαγγέλτως, προσωρινό επίτροπο.

*'Άρθρο 1602. Υποχρέωση των συγγενών.* Ωσότου επιληφθεί, στην περίπτωση του προηγούμενου άρθρου, η κοινωνική υπηρεσία, οι συγγενείς του ανηλίκου έως τον τρίτο βαθμό εξ αίματος οφείλουν, σε περίπτωση ανάγκης, να μεριμνούν για το πρόσωπό του και τη συντήρηση της περιουσίας του.

*'Άρθρο 1603. Αρμοδιότητες του επιτρόπου εν γένει.* Στον επίτροπο ανήκουν, υπό τους όρους των διατάξεων που ακολουθούν, το καθήκον και το δικαίωμα να επιμελείται του προσώπου του ανηλίκου, να διοικεί την περιουσία του και να τον εκπροσωπεί σε κάθε δικαιοπραξία ή δίκη που αφορά το πρόσωπο ή την περιουσία του.

*'Άρθρο 1604. Περισσότεροι επίτροποι.* Όταν το δικαστήριο έχει διορίσει για το ίδιο πρόσωπο περισσότερους επιτρόπους, αυτοί, αν δεν ορίστηκε διαφορετικά, ασκούν τις αρμοδιότητές τους από κοινού.

*'Άρθρο 1605. Διαφωνία περισσότερων επιτρόπων.* Για κάθε διαφωνία των περισσότερων επιτρόπων αποφασίζει το εποπτικό συμβούλιο. Με αίτηση του επιτρόπου που διαφωνεί ή οποιουδήποτε άλλου έχει έννομο συμφέρον, το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει διαφορετικά.

*'Άρθρο 1606. Επιμέλεια του προσώπου.* Για την επιμέλεια του προσώπου του ανηλίκου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 1518. Στην περίπτωση περισσότερων επιτρόπων, ο επίτροπος που δεν έχει την επιμέλεια, καθώς και κάθε συγγενής εξ αίματος έως τον τρίτο βαθμό, δικαιούνται να αναφέρονται σχετικά με την επιμέλεια στο εποπτικό συμβούλιο.

*'Άρθρο 1607. Διαβίωση του ανηλίκου σε τρίτους.* Ο επίτροπος μπορεί, με την άδεια του δικαστηρίου, ύστερα από γνωμοδότηση του εποπτικού συμβουλίου, να εμπιστεύεται τη διαβίωση και την πραγματική φροντίδα του ανηλίκου σε κατάλληλη οικογένεια (α ν ά δ ο χ η ο γ έ ν ε ι α) και, αν δεν βρίσκεται τέτοια οικογένεια, σε κατάλληλο ίδρυμα. Αν το εποπτικό συμβούλιο αρνείται να γνωμοδοτήσει ή γνωμοδοτεί αρνητικά, το δικαστήριο μπορεί να αποφασίζει σχετικά και με μόνη την αίτηση του επιτρόπου.

Το δικαστήριο μπορεί, και χωρίς αίτηση του επιτρόπου, να εμπιστευθεί τη διαβίωση και την πραγματική φροντίδα του ανηλίκου σε οικογένεια ή σε ίδρυμα, είτε αυτεπαγγέλτως είτε με αίτηση του αρμόδιου εισαγγελέα ή οποιουδήποτε άλλου έχει έννομο συμφέρον, μετά γνώμη του εποπτικού συμβουλίου, αν η σωματική αγωγή ή η πνευματική ανάπτυξη του ανηλίκου δεν προάγονται με τις φροντίδες του επιτρόπου.

*'Άρθρο 1608.* Η κατά το προηγούμενο άρθρο ανάθεση γίνεται ύστερα από έρευνα της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας για το ήθος, τις βιοτικές συνθήκες και την εν γένει καταλληλότητα της οικογένειας ή του ιδρύματος. Η σχετική έκθεση συνεκτιμάται από το δικαστήριο.

*'Άρθρο 1609. Εισαγωγή σε ειδικά ιδρύματα.* Όταν η κατάσταση του ανηλίκου από την άποψη της σωματικής, της ψυχικής ή της πνευματικής του ανάπτυξης επιβάλλει την εισαγωγή του σε ειδικό ίδρυμα ή κατάσταση, απαιτείται άδεια του δικαστηρίου,

που παρέχεται ύστερα από αίτηση του επιτρόπου και γνώμη του εποπτικού συμβουλίου ή και αυτεπαγγέλτως με πρόταση του τελευταίου. Για την απόφασή του το δικαστήριο συνεκτιμά γνωμάτευση ειδικού επιστήμονα, καθώς και έκθεση της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας, ιδίως ως προς την καταλληλότητα του ιδρύματος ή του καταστήματος. Το εποπτικό συμβούλιο και η κοινωνική υπηρεσία παρακολουθούν την κατάσταση του ανηλίκου, όσο αυτός παραμένει στο ίδρυμα ή στο κατάστημα.

*'Άρθρο 1610. Πρόσθετες εγγυήσεις για τον ανήλικο.* Η απόφαση του δικαστηρίου για την εισαγωγή του ανηλίκου σε ειδικό ίδρυμα ή κατάσταση ισχύει για έξι μήνες. Η ισχύς της μπορεί να παρατείνεται για έξι μήνες κάθε φορά. Η απόφαση μπορεί να ανακαλείται οποτεδήποτε, αν εκλείψουν οι λόγοι που επέβαλαν τη λήψη αυτού του μέτρου.

*'Άρθρο 1611. Διοίκηση της περιουσίας.* Σύνταξη απογραφής. Ο επίτροπος οφείλει να συντάσσει παρουσία εκπροσώπου του εποπτικού συμβουλίου απογραφή της περιουσίας που υπάρχει ή που περιέχεται στον ανήλικο μετά το διορισμό και που υπάγεται στη διοίκηση του επιτρόπου. Στη σύνταξη της απογραφής καλείται να παρευστεί, αν είναι τούτο δυνατόν, και ο ανήλικος που συμπλήρωσε το 14ο έτος της ηλικίας του. Αντίγραφο της απογραφής επιδίδεται στο εποπτικό συμβούλιο και στην κοινωνική υπηρεσία.

Ο επίτροπος μπορεί και, ύστερα από παραγγελία του εποπτικού συμβουλίου, οφείλει να ζητήσει τη σύνταξη δικαστικής απογραφής.

*'Άρθρο 1612. Προσδιορισμός της ετήσιας δαπάνης του ανηλίκου.* Κατά την έναρξη της επιτροπείας ο επίτροπος οφείλει να προκαλέσει απόφαση του εποπτικού συμβουλίου, που να ορίζει κατά προσέγγιση την ετήσια δαπάνη για την επιμέλεια του προσώπου και τη διοίκηση της περιουσίας του ανηλίκου. Το δικαστήριο με αίτηση του επιτρόπου ή και αυτεπαγγέλτως μπορεί να αποφασίζει διαφορετικά.

*'Άρθρο 1613. Μετρητά χρήματα του ανηλίκου.* Αν στην περιουσία του ανηλίκου υπάρχουν ή περιέλθουν κατά τη διάρκεια της επιτροπείας μετρητά χρήματα, ο επίτροπος οφείλει χωρίς καθυστέρηση να χρησιμοποιήσει παραγωγικά ή να τοποθετήσει κατά τρόπον επωφελή το ποσό που απομένει μετά την αφαίρεση της ετήσιας δαπάνης. Ο τρόπος με τον οποίο γίνεται η τοποθέτηση των χρημάτων προσδιορίζεται από τον επίτροπο και εγκρίνεται από το εποπτικό συμβούλιο. Αν το εποπτικό συμβούλιο αρνείται την έγκριση, αποφασίζει το δικαστήριο.

*'Άρθρο 1614. Τίτλοι και πολύτιμα αντικείμενα.* Ο επίτροπος οφείλει να τοποθετεί στο όνομα του ανηλίκου σε ασφαλή τράπεζα ή σε άλλο κατάλληλο πιστωτικό ίδρυμα τα δημόσια χρεόγραφα, τις ομολογίες ή τις μετοχές ανώνυμων εταιρειών, τα πολύτιμα αντικείμενα ή τα μεγάλης σημασίας έγγραφα που υπάρχουν στην περιουσία του ανηλίκου. Το εποπτικό συμβούλιο οφείλει να ενεργεί περιοδικούς ελέγχους, όταν το κρίνει σκόπιμο και οπωσδήποτε μια φορά το έτος.

*'Άρθρο 1615. Διαχειριστική εξουσία του επιτρόπου.* Ο επίτροπος, όπου ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ενεργεί ως προς την περιουσία του ανηλίκου κάθε πράξη τακτικής διαχείρισης, ιδίως την πληρωμή χρεών και την εισπραξη απαιτήσεων.

*'Άρθρο 1616. Διοίκηση της περιουσίας που παραχωρήθηκε με διαχειριστικούς όρους.* Ο επίτροπος οφείλει να διοικεί την περιουσία που παραχωρήθηκε στον ανήλικο με χαρακτηριστική πράξη εν ζωή ή που περιήλθε σ' αυτόν με διαθήκη, σύμφωνα με τους όρους που έθεσε ο δωρητής ή ο διαθέτης. Το

δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει παρέκκλιση από αυτούς τους όρους, αν το επιβάλλει το συμφέρον του ανηλίκου.

Αν ο δωρητής ή ο διαθέτης ορίσουν να μην έχει τη διοίκηση της περιουσίας που παραχώρησαν ο επίτροπος και δεν όρισαν το πρόσωπο που θα έχει τη διοίκηση αυτής της περιουσίας, το δικαστήριο διορίζει ειδικό επίτροπο.

*Άρθρο 1617. Χαραριστικές πράξεις.* Ο επίτροπος δεν δικαιούται να καταρτίζει δικαιοπραξίες με χαριστική αιτία σε βάρος της περιουσίας του ανηλίκου. Εξαιρούνται με την επιφύλαξη των διατυπώσεων της πρώτης παραγράφου του άρθρου 1624, οι χαριστικές δικαιοπραξίες που επιβάλλονται από ιδιαίτερο ηθικό καθήκον ή από λόγους ευπρέπειας.

*Άρθρο 1618. Ιδιόχρηση περιουσίας του ανηλίκου.* Ο επίτροπος δεν δικαιούται να χρησιμοποιεί για δικό του λογαριασμό την περιουσία του ανηλίκου και ιδίως μετρητά χρήματά του.

*Άρθρο 1619. Πράξεις που απαιτούν την άδεια του εποπτικού συμβουλίου.* Με μόνη την άδεια του εποπτικού συμβουλίου ο επίτροπος δικαιούται στο όνομα του ανηλίκου: 1. να εκμισθώνει ή να μισθώνει ακίνητα. 2. να συνάπτει σύμβαση με αντικείμενο την παροχή της εργασίας του ανηλίκου ή σύμβαση μαθητείας. 3. να επιχειρεί και κάθε άλλη πράξη που υπερβαίνει τα όρια της τακτικής διαχείρισης, εφόσον αυτή δεν εμπίπτει στα άρθρα 1623, 1624 και 1625.

*Άρθρο 1620.* Άδεια του εποπτικού συμβουλίου απαιτείται και για να χορηγήσει ο επίτροπος στον ανήλικο τη γενική συναίνεση του άρθρου 136, καθώς και τη συναίνεσή του να ασκήσει επάγγελμα.

*Άρθρο 1621. Διεξαγωγή δικών.* Ο επίτροπος έχει, με μόνη την άδεια του εποπτικού συμβουλίου, το δικαίωμα να ασκεί στο όνομα του ανηλίκου εμπράγματα αγωγή για ακίνητο ή άλλη αγωγή με αντικείμενο που λόγω ποσού υπάγεται στην αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου ή αγωγή που αφορά την προσωπική κατάσταση. Το ίδιο ισχύει και για την αγωγή του ανηλίκου για διανομή κοινού πράγματος. Η έλλειψη της άδειας εξετάζεται από το δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως.

Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για την παραιτήση από αγωγή που έχει ασκηθεί.

Μέτρα που λαμβάνονται προσωρινά από τον επίτροπο για την εξασφάλιση των συμφερόντων του ανηλίκου σε επείγουσες περιπτώσεις εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου.

*Άρθρο 1622.* Σε περίπτωση άρνησης του εποπτικού συμβουλίου να χορηγή την άδεια των τριών προηγούμενων άρθρων, αποφασίζει το δικαστήριο.

*Άρθρο 1623. Γενική άδεια.* Ύστερα από γνωμοδότηση του εποπτικού συμβουλίου, το δικαστήριο μπορεί να παρέχει στον επίτροπο γενική άδεια να επιχειρεί απεριορίστως τις πράξεις που εμπίπτουν στο άρθρο 1619, εφόσον κρίνει ότι η άδεια αυτή είναι αναγκαία ή ωφέλιμη για τη διοίκηση της περιουσίας του ανηλίκου και ιδίως για την εκμετάλλευση επιχείρησής του. Με τον ίδιο τρόπο και τις ίδιες προϋποθέσεις μπορεί να δοθεί στον επίτροπο γενική άδεια να δανείζεται στο όνομα του ανηλίκου, να αναδέχεται ξένο χρέος και να παρέχει εγγύηση για χάρη της εκμετάλλευσης επιχείρησής του ανηλίκου.

*Άρθρο 1624. Πράξεις με άδεια του δικαστηρίου.* Ο επίτροπος, χωρίς τη γνωμοδότηση του εποπτικού συμβουλίου και την άδεια του δικαστηρίου, δεν έχει το δικαίωμα στο όνομα του ανηλίκου: 1. να διαθέτει την περιουσία του ανηλίκου συνολικά ή κατά ένα μέρος της. 2. να εκποιεί ή να αποκτά με αντάλλαγμα ακίνητο ή εμπράγματο δικαίωμα σε ξένο ακίνητο. 3. να εκχωρεί απαίτηση που έχει αντικείμενο τη μεταβίβαση ακινήτου στον ανήλικο. 4. να εκποιεί τους τίτλους και τα πολύτιμα αντικείμενα του άρθρου 1614. 5. να επιχειρεί οποιοδήποτε έργο σε ακίνητο του ανηλίκου που η δαπάνη του

υπερβαίνει το όριο της τρίτης παραγράφου του παρόντος άρθρου. 6. να εκποιεί εμπορική, βιομηχανική ή άλλη επιχείρηση που περιλαμβάνεται στην περιουσία του ανηλίκου, να αποφασίζει τη διάλυση και την εκκαθάρισή της, καθώς και να ιδρύει νέα επιχείρηση. 7. να εκμισθώνει ακίνητο του ανηλίκου για χρόνο που υπερβαίνει τα εννέα έτη. 8. να δανείζει ή να δανείζεται. 9. να παραιτείται από ασφάλεια για απαίτηση του ανηλίκου ή να ελαττώνει μια τέτοια ασφάλεια. 10. να συνάπτει συμβιβασμό ή συμφωνία περί διαιτησίας για αντικείμενο που η αξία του υπερβαίνει το όριο της τρίτης παραγράφου του παρόντος. 11. να εγγυάται ή να αναδέχεται από επαχθή αιτία ξένο χρέος, με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 1623. Οι παραπάνω διατυπώσεις, όταν αφορούν διαθέσεις, απαιτούνται και για τις σχετικές υποσχετικές συμβάσεις.

Η άδεια του δικαστηρίου μπορεί να δίνεται υπό όρους.

Το όριο πέρα από το οποίο δεν μπορεί ο επίτροπος να επιχειρεί τις πράξεις αριθμ. 5 και 10 της πρώτης παραγράφου του παρόντος ισούται με το ποσό της ετήσιας δαπάνης του ανηλίκου που έχει προσδιοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 1612.

*Άρθρο 1625. Κληρονομία ή κληροδοσία που επάγεται στον ανήλικο.* Ο επίτροπος, χωρίς τη γνωμοδότηση του εποπτικού συμβουλίου και την άδεια του δικαστηρίου, δεν έχει το δικαίωμα στο όνομα του ανηλίκου: 1. να αποποιείται κληρονομία ή να παραιτείται από τη νόμιμη μοίρα κληρονομίας που επάγεται στον ανήλικο. 2. να αποδέχεται κληροδοσία ή δωρεά που συνεπάγεται βάρη. 3. να αποποιείται κληροδοσία που περιέρχεται στον ανήλικο.

Όσον αφορά την αποδοχή κληρονομίας, η οποία επάγεται στον ανήλικο, έχει ανάλογη εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 1527.

*Άρθρο 1626. Λογοδοσία.* Ο επίτροπος οφείλει να λογοδοτεί στο εποπτικό συμβούλιο κάθε χρόνο. Το εποπτικό συμβούλιο μπορεί να καθορίζει τη λογοδοσία σε αραιότερα διαστήματα, πάντως όχι μεγαλύτερα από μια πενταετία, αν οι περιστάσεις δεν δικαιολογούν την ετήσια λογοδοσία.

*Άρθρο 1627. Ανικανότητα εκπροσώπησης.* Ο επίτροπος δεν μπορεί να εκπροσωπήσει τον ανήλικο σε δικαιοπραξίες και σε δίκες, όπου τα συμφέροντα του ανηλίκου συγκρούονται με τα δικά του ή του συζύγου του ή των συγγενών του, σε ευθεία γραμμή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας απεριορίστα και σε πλάγια γραμμή εξ αίματος έως το δεύτερο βαθμό.

*Άρθρο 1628. Διορισμός ειδικού επιτρόπου.* Στην περίπτωση του προηγούμενου άρθρου, όπως και σε κάθε άλλη περίπτωση κωλύματος, το δικαστήριο διορίζει, με αίτηση του επιτρόπου ή και αυτεπαγγέλτως ειδικό επίτροπο. Όταν ο ειδικός επίτροπος διορίζεται για να αναπληρώσει τον επίτροπο προσωρινά σε όλα τα έργα του λόγω κωλύματός του, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει και τη διάρκεια της ειδικής επιτροπείας.

*Άρθρο 1629.* Κάθε φορά που προβλέπεται από το νόμο ο διορισμός ειδικού επιτρόπου, ισχύουν, ως προς τη διαδικασία του διορισμού, τις αρμοδιότητες και την εν γένει δράση του, οι διατάξεις για την επιτροπεία.

*Άρθρο 1630. Άκυρες πράξεις.* Κάθε πράξη του επιτρόπου που επιχειρήθηκε χωρίς τις διατυπώσεις που τάσσει ο νόμος είναι άκυρη. Την ακυρότητα προτείνουν ο επίτροπος, ο ανήλικος και οι καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοί του.

*Άρθρο 1631. Αμοιβή και αποκατάσταση δαπανών.* Το δικαστήριο μπορεί, κατά τις περιστάσεις, να ορίζει, ύστερα από σχετική αίτηση και τη γνώμη του εποπτικού συμβουλίου, αμοιβή για την απασχόληση του επιτρόπου, ανάλογη με τους



κόπους του και το μέγεθος της περιουσίας που διαχειρίζεται. Αν η περιουσία αυτή δεν επαρκεί για να καταβληθεί στον επίτροπο αμοιβή ανάλογη με την έκταση της απασχόλησής του ή αν δεν υπάρχει καθόλου περιουσία και το δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει, λόγω των ειδικών περιστάσεων, να καταβληθεί αμοιβή, η αμοιβή την οποία καθορίζει καταβάλλεται στον επίτροπο από το δημόσιο ταμείο, όπως ορίζει ο νόμος.

Ο επίτροπος δικαιούται να απαιτήσει να του καταβληθεί κάθε δαπάνη που είναι αναγκαία για τη διεξαγωγή της επιτροπείας, σύμφωνα με τις διατάξεις για την εντολή.

*Άρθρο 1632. Ευθύνη του επιτρόπου.* Ο επίτροπος ευθύνεται για κάθε ζημία του ανηλίκου από πταίσμα του κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Αν έχουν διοριστεί περισσότεροι επίτροποι, είναι συνυπεύθυνοι εις ολόκληρον, εκτός αν έχουν διοριστεί με χωριστό κύκλο ενέργειας ο καθένας και ενεργούν αυτοτελώς.

*Άρθρο 1633. Απαλλαγή από περιορισμούς.* Ο γονέας που δικαιούται να υποδείξει επίτροπο με διαθήκη του ή με δήλωση στον ειρηνοδίκη ή σε συμβολαιογράφο, μπορεί να απαλλάσσει τον επίτροπο από τους περιορισμούς των άρθρων 1613 και 1614. Η απαλλαγή αυτή δεν ισχύει, αν το δικαστήριο κρίνει ότι θέτει σε κίνδυνο τα συμφέροντα του ανηλίκου.

*Άρθρο 1634. Εποπτικό συμβούλιο.* Πώς συγκροτείται. Συγχρόνως με το διορισμό του επιτρόπου το δικαστήριο οφείλει να διορίσει και το εποπτικό συμβούλιο. Το εποπτικό συμβούλιο, αποτελούμενο από τρία έως πέντε μέλη, συγκροτείται από συγγενείς του ανηλίκου ή φίλους των γονέων του. Με την ίδια απόφασή του το δικαστήριο ορίζει πρόεδρο του εποπτικού συμβουλίου ένα από τα μέλη του.

Το δικαστήριο μπορεί, αν κρίνει ότι το επιβάλλει το συμφέρον του ανηλίκου, ιδίως γιατί δεν υπάρχουν κατάλληλοι συγγενείς ή φίλοι ή συντρέχει άλλος σπουδαίος λόγος, να διορίσει ως μέλος του εποπτικού συμβουλίου και ένα όργανο της κοινωνικής υπηρεσίας ή να αναθέσει σε εξαιρετικές περιπτώσεις αποκλειστικά σ' αυτό τα έργα του εποπτικού συμβουλίου.

Το άρθρο 1593 έχει ανάλογη εφαρμογή.

*Άρθρο 1635.* Όταν ως επίτροπος, προσωρινός ή οριστικός, ενεργεί η κοινωνική υπηρεσία, καθώς και όταν δεν προβλέπεται ή δεν έχει συγκροτηθεί ακόμη εποπτικό συμβούλιο, τα έργα του εποπτικού συμβουλίου ασκεί ο ειρηνοδίκης. Το ίδιο ισχύει και όταν διορίζεται από το δικαστήριο ειδικός επίτροπος, σύμφωνα με τα άρθρα 1517 και 1521.

*Άρθρο 1636. Ποιοι αποκλείονται από μέλη.* Δεν επιτρέπεται να διορισθούν μέλη του εποπτικού συμβουλίου: 1. ο επίτροπος του ανηλίκου 2. αυτοί που δεν επιτρέπεται να διοριστούν επίτροποι, σύμφωνα με το άρθρο 1595.

*Άρθρο 1637. Συνεδριάσεις.* Το εποπτικό συμβούλιο συνεδριάζει κάθε φορά που το συγκαλεί ο πρόεδρος του. Ο πρόεδρος οφείλει να το συγκαλέσει, αν το ζητήσουν ένα από τα μέλη του ή ο επίτροπος.

*Άρθρο 1638. Προσωρινό κώλυμα και αντικατάσταση.* Σε κάθε περίπτωση που το συμφέρον κάποιου μέλους του εποπτικού συμβουλίου, του συζύγου του ή συγγενούς του σε ευθεία γραμμή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας απειριόριστα και σε πλάγια γραμμή εξ αίματος έως το δεύτερο βαθμό είναι αντίθετο προς το συμφέρον του ανηλίκου, καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση όπου συντρέχει σπουδαίος λόγος, το δικαστήριο διορίζει αντικατάστατη.

*Άρθρο 1639. Διάρκεια της θητείας.* Η θητεία των μελών του εποπτικού συμβουλίου διαρκεί όσο διαρκεί η επιτροπεία και λήγει για τους ίδιους λόγους που λήγει και η θητεία του

επιτρόπου. Τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου παύονται από το δικαστήριο και αντικαθίστανται, όταν συντρέχει σπουδαίος λόγος.

*Άρθρο 1640. Ευθύνη του προέδρου και των μελών.* Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για την ευθύνη των δημόσιων υπαλλήλων, όσον αφορά τα μέλη που είναι όργανα της κοινωνικής υπηρεσίας, ο πρόεδρος και τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου ευθύνονται όπως ο επίτροπος.

*Άρθρο 1641. Αποζημίωση των μελών.* Τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου δικαιούνται να αποζημιώνονται για κάθε δαπάνη τους, στην οποία υποβλήθηκαν για την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις για την εντολή. Αν η περιουσία του ανηλίκου δεν επαρκεί ή δεν υπάρχει καθόλου περιουσία, έχει ανάλογη εφαρμογή για την καταβολή των δαπανών το άρθρο 1631.

*Άρθρο 1642. Αρμοδιότητες.* Το εποπτικό συμβούλιο, εκτός από τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται με ειδικές διατάξεις, εποπτεύει γενικότερα το σύνολο της δράσης του επιτρόπου. Σε περίπτωση που ο επίτροπος διαφωνεί με τις αποφάσεις του, αποφασίζει το δικαστήριο με αίτηση του επιτρόπου, όποιου άλλου έχει έννομο συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως.

*Άρθρο 1643. Έλεγχος των λογαριασμών.* Το εποπτικό συμβούλιο ελέγχει τους λογαριασμούς που του υποβάλλει ο επίτροπος. Κατά τη λογοδοσία του επιτρόπου, σύμφωνα με το άρθρο 1626, καλείται να παραστεί, αν είναι δυνατόν, και ο ανήλικος που έχει συμπληρώσει το 12ο έτος της ηλικίας του.

*Άρθρο 1644. Αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων.* Σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης και εφόσον το εποπτικό συμβούλιο δεν μπορεί για οποιονδήποτε λόγο να συνεδριάσει, ο πρόεδρος αποφασίζει μόνος. Κακή χρήση αυτής της εξουσίας δεν θίγει το κύρος της πράξης που επιχειρείται, αλλά επισύρει τις συνέπειες των άρθρων 1639 και 1640.

Αν, στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, ο πρόεδρος του εποπτικού συμβουλίου κωλύεται ή αμελεί να πάρει τα επιβαλλόμενα μέτρα, αποφασίζει ο προϊστάμενος της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας.

*Άρθρο 1645. Σύμπραξη της κοινωνικής υπηρεσίας.* Η αρμόδια κοινωνική υπηρεσία επικουρεί το εποπτικό συμβούλιο στο έργο του, παρέχοντας σ' αυτό, όταν το ζητεί, πληροφορίες σχετικές με τον τρόπο που εκπληρώνει τα καθήκοντά του ο επίτροπος, καθώς και τις διαπιστώσεις της για την εν γένει προσωπική κατάσταση του ανηλίκου.

*Άρθρο 1646.* Η αρμόδια κοινωνική υπηρεσία οφείλει να αναγγέλλει στο δικαστήριο χωρίς καθυστέρηση κάθε περίπτωση που καθιστά αναγκαία την αυτεπάγγελτη ενέργειά του υπέρ ανηλίκου, να διαβιβάζει σ' αυτό κάθε χρήσιμο στοιχείο και πληροφορία και να υποβάλλει σχετικές προτάσεις.

Όπου στις διατάξεις αυτού του Κεφαλαίου απαιτείται, για την απόφαση του δικαστηρίου, έκθεση της κοινωνικής υπηρεσίας, ο γραμματέας του ειδοποιεί έγκαιρα την κοινωνική υπηρεσία να υποβάλει τη σχετική έκθεση.

*Άρθρο 1647. Ακρόαση του ανηλίκου.* Πριν από κάθε απόφαση οποιουδήποτε οργάνου της επιτροπείας, αυτό οφείλει, ανάλογα με την ωριμότητα του ανηλίκου, να ακούει και τη δική του γνώμη.

*Άρθρο 1648. Κριτήριο το συμφέρον του ανηλίκου.* Κάθε απόφαση οποιουδήποτε οργάνου της επιτροπείας πρέπει να αποβλέπει στο συμφέρον του ανηλίκου.

*Άρθρο 1649.* Λήξη της επιτροπείας. Η επιτροπεία λήγει με την ενηλικίωση του ανηλίκου ή το θάνατό του.

*Άρθρο 1650. Αυτοδίκαιη παύση του επιτρόπου.* Το λειτούργημα του επιτρόπου παύει αυτοδικαίως, αν αυτός, μετά την έναρξη της επιτροπείας, χάσει εν όλω ή εν μέρει τη δικαιοπρακτική του ικανότητα ή τεθεί υπό προσωρινό δικαστικό συμπαρασάτη. Επίσης, αν κηρυχθεί σε αφάνεια ή αν διαταχθεί δικαστική επιμέλεια των υποθέσεών του, σύμφωνα με το άρθρο 1689.

*Άρθρο 1651. Παύση με δικαστική απόφαση.* Το δικαστήριο παύει, με αίτηση του εποπτικού συμβουλίου ή και αυτεπαγγέλτως, τον επίτροπο, όταν συντρέχει σπουδαίος λόγος, ιδίως αν κρίνει ότι η συνέχιση της επιτροπείας του μπορεί να θέσει σε κίνδυνο, λόγω παραμέλησης των καθηκόντων του ή για άλλο λόγο, τα συμφέροντα του ανηλίκου.

*Άρθρο 1652. Απόδοση της περιουσίας και τελική λογοδοσία.* Ο επίτροπος μετά το τέλος της επιτροπείας του έχει υποχρέωση να παραδώσει την περιουσία που διοίκησε και να λογοδοτήσει για την όλη διοίκησή του.

*Άρθρο 1653. Παραγραφή.* Κάθε αξίωση κατά του επιτρόπου σχετική με τη διοίκησή του παραγράφεται πέντε χρόνια μετά τη λήξη της επιτροπείας ή την παύση του επιτρόπου. Από την παραγραφή αυτή εξαιρείται το κατάλοιπο από τη λογοδοσία.

*Άρθρο 1654. Πράξεις μετά τη λήξη.* Για το χρόνο μετά τη λήξη της επιτροπείας ή την παύση του επιτρόπου έχουν ανάλογη εφαρμογή τα άρθρα 1540 και 1541.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ

### ΑΝΑΔΟΧΗ ΑΝΗΛΙΚΟΥ

*Άρθρο 1655. Διατήρηση των σχέσεων με τη φυσική οικογένεια ή τον επίτροπο.* Όταν τρίτοι έχουν την πραγματική φροντίδα του προσώπου του ανηλίκου, γιατί τους την ανέθεσαν είτε οι φυσικοί γονείς ή ο επίτροπος είτε το δικαστήριο (α ν ά δ ο χ ο ι γ ο ν ε ι ς ή α ν ά δ ο χ ο ι κ α ο γ ε ν ε ι α), οι έννομες σχέσεις μεταξύ του ανηλίκου και της φυσικής του οικογένειας ή του επιτρόπου και ιδίως οι αρμοδιότητες από τη γονική μέριμνα ή την επιτροπεία παραμένουν αμετάβλητες, εφόσον δεν ορίζεται στο νόμο διαφορετικά.

*Άρθρο 1656. Υποχρεώσεις των ανάδοχων γονέων.* Οι ανάδοχοι γονείς οφείλουν να διευκολύνουν τις προσωπικές σχέσεις και την επικοινωνία των φυσικών γονέων ή του επιτρόπου με τον ανήλικο, εφόσον δεν παραβιάζονται ουσιώδη συμφέροντά του. Σε περίπτωση διαφωνίας αποφασίζει το δικαστήριο.

*Άρθρο 1657.* Οι ανάδοχοι γονείς οφείλουν επίσης να παρέχουν ανελλιπώς στους φυσικούς γονείς ή στον επίτροπο, καθώς και στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία, πληροφορίες σχετικές με το πρόσωπο και τις συνθήκες διαβίωσης και ανάπτυξης του ανηλίκου.

*Άρθρο 1658.* Οι ανάδοχοι γονείς δεν έχουν το δικαίωμα να ενεργούν εναντίον της βούλησης των φυσικών γονέων ή του επιτρόπου, αν αυτή εκφράσθηκε ρητά.

*Άρθρο 1659. Αρμοδιότητες και δικαιώματα.* Αν δεν παρέχονται σ' αυτούς περισσότερες αρμοδιότητες από το νόμο ή με δικαστική απόφαση, οι ανάδοχοι γονείς ασκούν, στο όνομα και για λογαριασμό των φυσικών γονέων ή του επιτρόπου, όσες αρμοδιότητες τους είναι απαραίτητες για να μεριμνούν για τις τρέχουσες και τις επείγουσες υποθέσεις του ανηλίκου. Έχουν επιπλέον, σε κάθε περίπτωση, το δικαίωμα να αξιώνουν από τους φυσικούς γονείς ή τον επίτροπο, πριν αυτοί λάβουν οποιαδήποτε απόφαση σχετική με τον ανήλικο, να τους παρέχουν τη δυνατότητα να διατυπώνουν τη γνώμη τους.

*Άρθρο 1660. Αφαίρεση αρμοδιοτήτων από τους φυσικούς γονείς ή τον επίτροπο.* Όταν η ένταξη του ανηλίκου στην ανάδοχη οικογένεια γίνεται διαρκέστερη, ενώ παράλληλα εξασθενούν οι δεσμοί του με τους φυσικούς γονείς του, οι

ανάδοχοι γονείς έχουν το δικαίωμα να ζητούν από το δικαστήριο να αφαιρεί από τους φυσικούς γονείς εν μέρει ή εν όλω την επιμέλεια του προσώπου του ανηλίκου ή και τη διοίκηση της περιουσίας του. Στην τελευταία περίπτωση οι ανάδοχοι γονείς καθίστανται επίτροποι.

*Άρθρο 1661.* Αν ο ανήλικος τελεί υπό επιτροπεία και συντρέχουν προϋποθέσεις ανάλογες με αυτές του προηγούμενου άρθρου, οι ανάδοχοι γονείς μπορούν να ζητήσουν από το δικαστήριο, είτε να διορισθούν συνεπίτροποι είτε να ανατεθεί σ' αυτούς ολόκληρη η επιτροπεία.

*Άρθρο 1662. Άρση της αναδοχής.* Με εξαίρεση τις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων άρθρων, οι φυσικοί γονείς ή ο επίτροπος που ανέθεσαν τη φροντίδα του προσώπου του ανηλίκου στους ανάδοχους γονείς με σύμβαση, έχουν το δικαίωμα να ανακαλούν την ανάθεση οποτεδήποτε. Με την ίδια εξαίρεση, μπορεί και το δικαστήριο, αν η ανάθεση έγινε με απόφασή του, να θέτει τέρμα σ' αυτήν, όταν το ζητούν οι φυσικοί γονείς ή ο επίτροπος, εφόσον διαπιστώνει ότι εξέλιπταν οι λόγοι για τους οποίους είχε αποφασισθεί το μέτρο.

*Άρθρο 1663.* Το δικαστήριο μπορεί επίσης να αίρει την ανάθεση και να εμπιστευτεί τη φροντίδα του ανηλίκου σε άλλους, με αίτηση των φυσικών γονέων ή του επιτρόπου, άλλων συγγενών, του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως, όταν διαπιστώνει ότι η ανάδοχη οικογένεια δεν είναι κατάλληλη να ανταποκριθεί στα καθήκοντά της.

*Άρθρο 1664. Τι συνεκτιμά το δικαστήριο.* Σε κάθε περίπτωση, η απόφαση του δικαστηρίου πρέπει να είναι σύμφωνη με το συμφέρον του ανηλίκου. Το δικαστήριο οφείλει, ανάλογα με την ωριμότητα του ανηλίκου, να ακούει, πριν αποφασίσει, και τη δική του γνώμη. Επίσης, οφείλει να ακούει τους ανάδοχους και τους φυσικούς γονείς ή τον επίτροπο και να συνεκτιμά την έκθεση της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας.

*Άρθρο 1665. Εποπτεία της κοινωνικής υπηρεσίας.* Σε κάθε περίπτωση αναδοχής ανηλίκου, η αρμόδια κοινωνική υπηρεσία παρακολουθεί με ειδικευμένα όργανά της την εξασφάλιση των απαραίτητων υλικών και ηθικών προϋποθέσεων για την κανονική διαβίωση και ανάπτυξη του ανηλίκου, επεμβαίνει με κατάλληλες συμβουλές ή άλλες πρόσφορες μεθόδους κάθε φορά που το επιβάλλει το συμφέρον του και αναφέρεται σχετικά στο δικαστήριο.

Όταν η αναδοχή του ανηλίκου γίνεται με σύμβαση, έχουν τόσο οι φυσικοί γονείς ή ο επίτροπος όσο και οι ανάδοχοι γονείς την υποχρέωση να αναγγέλλουν χωρίς καθυστέρηση τη σύμβαση στην κοινωνική υπηρεσία".

### Άρθρο 13

Τα Κεφάλαια δέκατο έκτο (άρθρα 1686 έως 1700), δέκατο έβδομο (άρθρα 1701 έως 1704) και δέκατο όγδοο (άρθρα 1705 έως 1709) του Τέταρτου Βιβλίου του Αστικού Κώδικα, που αναφέρονται στην επιτροπεία απαγορευμένων, την επιτροπεία απόντος και τη δικαστική αντίληψη, καταργούνται.

Στη θέση των ήδη καταργημένων με το άρθρο 21 του ν. 1329/1983 διατάξεων του παλαιού δέκατου πέμπτου Κεφαλαίου του Τέταρτου Βιβλίου του Αστικού Κώδικα, που αναφέρονταν στην κηδεμονία χειράφετων ανηλίκων (άρθρα 1666 έως 1685) και των διατάξεων που καταργούνται με την προηγούμενη παράγραφο τίθενται νέα Κεφάλαια δέκατο έκτο και δέκατο έβδομο με το ακόλουθο περιεχόμενο:

### "ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ

### ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

*'Άρθρο 1666. Ποιοι υποβάλλονται σε δικαστική συμπαράσταση.* Σε δικαστική συμπαράσταση υποβάλλεται ο ενήλικος: 1. Όταν λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής ή λόγω σωματικής αναπηρίας αδυνατεί εν όλω ή εν μέρει να φροντίζει μόνος για τις υποθέσεις του. 2. όταν, λόγω ασωτίας, τοξικομανίας ή αλκοολισμού, εκθέτει στον κίνδυνο της στέρησης τον εαυτό του, το σύζυγό του, τους κατιόντες του ή τους ανιόντες του.

Ο ανήλικος, που βρίσκεται υπό γονική μέριμνα ή επιτροπεία, μπορεί να υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση, αν συντρέχουν οι όροι της, κατά το τελευταίο έτος της ανηλικότητας. Τα αποτελέσματα της υποβολής σε δικαστική συμπαράσταση αρχίζουν, αφότου ο ανήλικος ενηλικιωθεί.

*'Άρθρο 1667.* Η υποβολή στη δικαστική συμπαράσταση αποφασίζεται από το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση του ίδιου του πάσχοντος ή του συζύγου του, εφόσον υπάρχει έγγραφη συμβίωση, ή των γονέων ή τέκνων του ή του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως. Στην περίπτωση της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1666, την αίτηση μπορεί να υποβάλει και ο επίτροπος του ανηλίκου.

Όταν το πρόσωπο πάσχει αποκλειστικά από σωματική αναπηρία, το δικαστήριο αποφασίζει μόνο ύστερα από αίτηση του ίδιου.

*'Άρθρο 1668.* Οι δημόσιοι ή δημοτικοί υπάλληλοι, οι εισαγγελείς, τα όργανα των αρμόδιων κοινωνικών υπηρεσιών, καθώς και οι προϊστάμενοι μονάδων ψυχικής υγείας οφείλουν να γνωστοποιούν στο δικαστήριο κάθε περίπτωση που μπορεί να συνεπάγεται την υποβολή ενός προσώπου σε δικαστική συμπαράσταση, αμέσως μόλις την πληροφορούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

*'Άρθρο 1669.* Ποιος διορίζεται δικαστικός συμπαραστάτης. Το δικαστήριο διορίζει δικαστικό συμπαραστάτη το φυσικό πρόσωπο που έχει προτείνει αυτός τον οποίο αφορά το μέτρο, εφόσον ο τελευταίος έχει συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος της ηλικίας του και το προτεινόμενο πρόσωπο κρίνεται κατάλληλο και μπορεί κατά το νόμο να διορισθεί. Αν αυτός που χρειάζεται τη συμπαράσταση δεν προτείνει κανέναν ή αν εκείνος που προτάθηκε δεν κρίνεται κατάλληλος, το δικαστήριο επιλέγει ελεύθερα αυτόν που κρίνει περισσότερο κατάλληλο για τη συγκεκριμένη περίπτωση, αφού λάβει υπόψη του την τυχόν εκφρασμένη βούληση του συμπαραστατέου, να αποκλεισθεί συγκεκριμένο πρόσωπο, τους δεσμούς του με τους συγγενείς του ή άλλα πρόσωπα και ιδίως με τους γονείς του, τα τέκνα του και το σύζυγό του, καθώς και τον κίνδυνο από την τυχόν υφιστάμενη αντίθεση συμφερόντων ανάμεσα στον συμπαραστατέο και σ' αυτόν που πρόκειται να διορισθεί.

*'Άρθρο 1670. Ποιοι αποκλείονται.* Δεν διορίζεται δικαστικός συμπαραστάτης: 1. αυτός που δεν έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα. 2. ο ενήλικος για τον οποίο έχει διοριστεί προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης κατά το άρθρο 1672. 3. αυτός που συνδέεται με σχέση εξάρτησης ή με οποιονδήποτε άλλο στενό δεσμό με τη μονάδα ψυχικής υγείας στην οποία ο συμπαραστατέος έχει εισαχθεί για θεραπεία ή απλώς διαμένει. Ο διορισμός που εμπίπτει στην πρώτη περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου δεν παράγει έννομα αποτελέσματα. Για τις δύο άλλες περιπτώσεις ισχύουν τα οριζόμενα στα δεύτερο και τρίτο εδάφια του άρθρου 1596.

*'Άρθρο 1671. Αδυναμία διορισμού.* Αν δεν βρίσκεται κατάλληλο φυσικό πρόσωπο για να διοριστεί δικαστικός συμπαραστάτης, σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 1669, η δικαστική συμπαράσταση ανατίθεται σε σωματείο ή ίδρυμα, που έχουν συσταθεί ειδικά για το σκοπό αυτόν και διαθέτουν το κατάλληλο προσωπικό και υποδομή, αλλιώς στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία. Το άρθρο 1635 έχει ανάλογη εφαρμογή.

*'Άρθρο 1672. Προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης.* Το δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε, πριν ή και μετά την έναρξη της διαδικασίας για την υποβολή ενός προσώπου σε δικαστική

συμπαράσταση, να διορίσει, με αίτηση ενός από τα πρόσωπα του άρθρου 1667 ή και αυτεπαγγέλτως, προσωρινό δικαστικό συμπαραστάτη. Η εξουσία του περιλαμβάνει κάθε ασφαλιστικό μέτρο απαραίτητο για να αποφευχθεί σοβαρός κίνδυνος για το πρόσωπο ή την περιουσία του συμπαραστατέου. Για το διάστημα από τη δημοσίευση της απόφασης έως την τελεσίδικία της, ο διορισμός προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη είναι υποχρεωτικός.

*'Άρθρο 1673.* Η προσωρινή δικαστική συμπαράσταση λήγει με την τελεσίδικία της απόφασης της κύριας δίκης. Το δικαστήριο μπορεί, ακόμη και αυτεπαγγέλτως, να αίρει την προσωρινή δικαστική συμπαράσταση και οποτεδήποτε άλλοτε, αν ο συμπαραστατέος δεν έχει πλέον ανάγκη αυτού του μέτρου.

*'Άρθρο 1674. Έκθεση της κοινωνικής υπηρεσίας.* Το δικαστήριο, προκειμένου να αποφασίσει την υποβολή ενός προσώπου σε δικαστική συμπαράσταση και το διορισμό δικαστικού συμπαραστάτη, καθώς και όταν πρόκειται να διορίσει προσωρινό δικαστικό συμπαραστάτη, συνεκτιμά την έκθεση της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας σχετικά με την αναγκαιότητα του μέτρου και την καταλληλότητα του προσώπου που πρόκειται να διοριστεί δικαστικός συμπαραστάτης ή του σωματείου ή του ιδρύματος, στα οποία πρόκειται να ανατεθεί η δικαστική συμπαράσταση.

*'Άρθρο 1675. Δημοσιότητα της απόφασης.* Το διατακτικό της απόφασης για την υποβολή σε δικαστική συμπαράσταση ή για το διορισμό προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη καταχωρίζεται σε ειδικό βιβλίο που τηρείται στη γραμματεία του δικαστηρίου.

*'Άρθρο 1676. Αποτελέσματα της υποβολής σε δικαστική συμπαράσταση.* Ανάλογα με την περίπτωση, το δικαστήριο που υποβάλλει ένα πρόσωπο σε δικαστική συμπαράσταση, είτε: 1. τον κηρύσσει ανίκανο για όλες ή για ορισμένες δικαιопραξίες, γιατί κρίνει ότι αδυνατεί να ενεργεί γι' αυτές αυτοπροσώπως (σ τ ε ρ η τ ι - κ ή δ ι κ α σ τ ι κ ή σ υ μ π α ρ ά σ τ α τ η ς) είτε 2. ορίζει ότι για την ισχύ όλων ή ορισμένων δικαιопραξιών του απαιτείται η συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη (επικουρική δικαστική συμπαράσταση, πλήρης ή μερική) είτε 3. αποφασίζει συνδυασμό των δύο προηγούμενων ρυθμίσεων. Το δικαστήριο δεν δεσμεύεται από την αίτηση, οφείλει όμως να επιβάλλει στον συμπαραστατούμενο τους ελάχιστους δυνατούς περιορισμούς που απαιτεί το συμφέρον του. Στην περίπτωση της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1667, το δικαστήριο δεν μπορεί να επιβάλει, με την αρχική ή την τροποποιητική απόφασή του, περιορισμούς περισσότερους από όσους ζητούνται.

*'Άρθρο 1677.* Με μεταγενέστερη απόφασή του, το δικαστήριο μπορεί να τροποποιεί και αυτεπαγγέλτως το είδος και την έκταση της δικαστικής συμπαράστασης.

*'Άρθρο 1678.* Η υποβολή του συμπαραστατουμένου σε καθεστώς πλήρους στέρησης της δικαιопρακτικής του ικανότητας πρέπει να ορίζεται στην απόφαση ρητά.

Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο ή στη δικαστική απόφαση, ο συμπαραστατούμενος δεν μπορεί να επιχειρεί, αν η δικαστική συμπαράσταση είναι στερητική, αυτοπροσώπως και, αν είναι επικουρική, χωρίς τη συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη, όσες πράξεις δεν μπορεί να επιχειρεί ο επίτροπος του ανηλίκου χωρίς την άδεια του δικαστηρίου, ούτε να διεξάγει τις συναφείς με αυτές δίκες.

Επίσης δεν μπορεί, εφόσον δεν του έχει επιτραπεί ρητά, να επιχειρεί μόνος χαριστικές δικαιопραξίες, να εισπράττει απαιτήσεις και να παρέχει εξόφληση.

Η διάταξη του άρθρου 1527 έχει ανάλογη εφαρμογή.

*Άρθρο 1679.* Όταν το δικαστήριο υποβάλλει τον συμπαραστατούμενο σε συνδυασμό στερητικής και επικουρικής δικαστικής συμπαράστασης, ορίζει ρητά στην απόφασή του ποιες πράξεις δεν μπορεί ο συμπαραστατούμενος να επιχειρεί αυτοπροσώπως και ποιες δεν μπορεί να επιχειρεί χωρίς τη συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη του. Ο συνδυασμός μπορεί να συνίσταται και στο να αφαιρεί το δικαστήριο από αυτόν τον οποίο υποβάλλει σε επικουρική δικαστική συμπαράσταση, την αυτοπρόσωπη διοίκηση της περιουσίας του, είτε στερώντας του ταυτόχρονα και την ελεύθερη διάθεση των εισοδημάτων από αυτόν είτε όχι, και να την αναθέτει στον δικαστικό συμπαραστάτη.

*Άρθρο 1680.* Αρμοδιότητες ως προς την επιμέλεια. Το δικαστήριο μπορεί να αναθέτει στον δικαστικό συμπαραστάτη εν όλω ή εν μέρει και την επιμέλεια του προσώπου του συμπαραστατούμενου. Κατά την άσκηση της επιμέλειας, ο δικαστικός συμπαραστάτης οφείλει να εξασφαλίζει στον συμπαραστατούμενο τη δυνατότητα να διαμορφώνει μόνος του τις προσωπικές του σχέσεις, εφόσον του το επιτρέπει η κατάσταση του.

*Άρθρο 1681. Έναρξη αποτελεσμάτων.* Τα αποτελέσματα της δικαστικής συμπαράστασης αρχίζουν αφότου δημοσιευθεί η σχετική απόφαση. Για την έναρξη όμως του λειτουργήματος του δικαστικού συμπαραστάτη απαιτείται τελεσιδικία της απόφασης που τον διορίζει.

*Άρθρο 1682.* Λειτουργία της δικαστικής συμπαράστασης. Σε κάθε περίπτωση στερητικής δικαστικής συμπαράστασης έχουν, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις για την επιτροπεία ανηλίκων. Τα έργα της εποπτείας της δικαστικής συμπαράστασης ασκεί συμβούλιο από τρία έως πέντε μέλη, τα οποία διορίζονται με την ίδια απόφαση που διορίζει τον δικαστικό συμπαραστάτη από συγγενείς ή φίλους του συμπαραστατούμενου (ε π ο π τ ι κ ό σ υ μ β ο ύ λ ι ο). Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 1634 εφαρμόζεται αναλόγως. Στην περίπτωση προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη, τα έργα της εποπτείας της δικαστικής συμπαράστασης ασκεί ο ειρηνοδίκης.

*Άρθρο 1683.* Η συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη, από την οποία εξαρτάται η ισχύς ορισμένων ή και όλων των δικαιωμάτων αυτού που έχει υποβληθεί σε επικουρική δικαστική συμπαράσταση, παρέχεται εγγράφως, μόνο πριν από την επιχείρηση της πράξης. Αν ο δικαστικός συμπαραστάτης αρνείται να συναινέσει, αποφασίζει το δικαστήριο ύστερα από αίτηση του συμπαραστατούμενου. Οι πράξεις του συμπαραστατούμενου, για τις οποίες ο νόμος απαιτεί τη συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη, είναι άκυρες, αν επιχειρήθηκαν χωρίς αυτή τη συναίνεση. Την ακυρότητα προτείνει μόνο ο δικαστικός συμπαραστάτης, ο συμπαραστατούμενος και οι καθολικοί και οι ειδικοί διάδοχοί του.

*Άρθρο 1684. Στοιχεία που συνεκτιμώνται.* Όλες οι πράξεις του δικαστικού συμπαραστάτη, του εποπτικού συμβουλίου ή του δικαστηρίου πρέπει να αποβλέπουν στο συμφέρον του συμπαραστατούμενου. Πριν από κάθε ενέργεια ή απόφαση, πρέπει να επιδιώκεται η προσωπική επικοινωνία με τον συμπαραστατούμενο και να συνεκτιμάται η γνώμη του.

*Άρθρο 1685. Άρση της δικαστικής συμπαράστασης.* Αν έλειψαν οι λόγοι που την προκάλεσαν, η δικαστική συμπαράσταση αίρεται με απόφαση του δικαστηρίου ύστερα από αίτηση των προσώπων που μπορούν να τη ζητήσουν ή και αυτεπαγγέλτως.

Στην περίπτωση της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1667, το δικαστήριο αποφασίζει την άρση της δικαστικής συμπαράστασης, κατά την ελεύθερη εκτίμησή του, μόνο όταν το ζητεί ο ίδιος ο συμπαραστατούμενος.

Η απόφαση που αίρει τη δικαστική συμπαράσταση

υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 1675.

*Άρθρο 1686.* Αν ο δικαστικός συμπαραστάτης γνωρίζει περιστατικά που δικαιολογούν οποιαδήποτε μεταβολή στο καθεστώς της δικαστικής συμπαράστασης, οφείλει να τα γνωστοποιεί στο δικαστήριο χωρίς καθυστέρηση.

*Άρθρο 1687. Ακούσια νοσηλεία.* Όταν η κατάσταση ενός προσώπου επιβάλλει την ακούσια νοσηλεία του σε μονάδα ψυχικής υγείας, αυτή γίνεται μετά προηγούμενη άδεια του δικαστηρίου και κατά τις διατάξεις ειδικών νόμων.

*Άρθρο 1688.* Δικαστική συμπαράσταση όσων εκτίουν ποινή στερητική της ελευθερίας. Με δικαστική απόφαση μπορεί να υποβληθεί σε επικουρική δικαστική συμπαράσταση και όποιος εκτίει ποινή στερητική της ελευθερίας του τουλάχιστον δύο ετών. Η δικαστική συμπαράσταση κηρύσσεται μόνο με αίτηση του προσώπου που εκτίει την ποινή και μόνο για τις πράξεις που αυτός προσδιόρισε στην αίτησή του.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ

### ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΞΕΝΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

*Άρθρο 1689. Περίπτωση απουσίας ενήλικου.* Αν απουσιάζει ενήλικος και είναι άγνωστος ο τόπος της διαμονής του, εφόσον η περιουσία του έχει ανάγκη από επιμέλεια, το δικαστήριο διορίζει και αυτεπαγγέλτως επιμελητή για τη διοίκηση της περιουσίας του. Το ίδιο ισχύει και αν ο απών έχει γνωστή διαμονή, εμποδίζεται όμως να επιστρέψει και να φροντίσει για την περιουσία του.

Αν ο απών έχει αντιπρόσωπο, επιμελητής διορίζεται μόνο αν οι περιστάσεις επιβάλλουν να ανακληθεί η εξουσία του αντιπροσώπου.

*Άρθρο 1690.* Το δικαστήριο μπορεί να διορίσει, για τον απόντα, επιμελητή και για ειδική μόνο υπόθεση.

*Άρθρο 1691.* Δικαστική επιμέλεια για χάρη άγνωστου ή αβέβαιου κυρίου. Αν δεν είναι γνωστό ή είναι αβέβαιο ποιος είναι ο κύριος μιας υπόθεσης και αυτή έχει ανάγκη από φροντίδα, το δικαστήριο μπορεί και αυτεπαγγέλτως να διορίσει για την υπόθεση αυτή επιμελητή για χάρη του κυρίου της.

*Άρθρο 1692.* Επιμελητής, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο, μπορεί να διοριστεί, για το χρονικό διάστημα έως την επαγωγή της κληρονομιάς, και υπέρ καταπιστευματοδόχου που δεν έχει ακόμα συλληφθεί ή που ο προσδιορισμός του προσώπου του έχει εξαρτηθεί στη διαθήκη από μελλοντικό γεγονός.

*Άρθρο 1693. Εφαρμογή των διατάξεων για την επιτροπεία.* Σε όλες τις περιπτώσεις αυτού του κεφαλαίου έχουν κατά τα λοιπά ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις για την επιτροπεία ανηλίκων, εφόσον δεν ορίζεται με ειδική διάταξη διαφορετικά. Την εποπτεία ασκεί ο ειρηνοδίκης.

*Άρθρο 1694. Άρση της δικαστικής επιμέλειας.* Η δικαστική επιμέλεια αίρεται με απόφαση του δικαστηρίου, μόλις εκλείψουν οι λόγοι που την επέβαλαν.

Η δικαστική επιμέλεια για μια μόνο υπόθεση αίρεται αυτοδικαίως μόλις περατωθεί η υπόθεση αυτή. Αυτοδικαίως αίρεται επίσης η δικαστική επιμέλεια της περιουσίας απόντος, αν αυτός κηρυχτεί άφαντος".

Άρθρο 14

Τα άρθρα 8 και 24 του Αστικού Κώδικα τροποποιούνται ως εξής:

"Άρθρο 8. Στέρηση της δικαιοπρακτικής ικανότητας. Η

στέρηση, καθώς και κάθε άλλος περιορισμός της δικαιοπρακτικής ικανότητας με δικαστική απόφαση ρυθμίζονται από το δίκαιο της Ιθαγένειας του προσώπου το οποίο αφορούν αυτά τα μέτρα.

Ελληνικό δικαστήριο μπορεί να υποβάλει σε καθεστώς στέρησης ή περιορισμού της δικαιοπρακτικής του ικανότητας αλλοδαπό που έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα. Αν ο αλλοδαπός απλώς διαμένει ή έχει περιουσία στην Ελλάδα, μπορούν να ληφθούν μόνο ασφαλιστικά μέτρα.

'Άρθρο 24. Επιμέλεια. Η επιτροπεία και κάθε άλλη επιμέλεια διέπονται από το δίκαιο της Ιθαγένειας του προσώπου το οποίο αφορούν.

Ελληνικό δικαστήριο μπορεί να διορίσει επίτροπο ή άλλο επιμελητή για αλλοδαπό που έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα. Αν ο αλλοδαπός απλώς διαμένει ή έχει περιουσία στην Ελλάδα μπορούν να ληφθούν μόνο ασφαλιστικά μέτρα.

Αν χρειάζεται να διοριστεί επιμελητής, επειδή είναι αβέβαιο ποιος είναι ο κύριος μιας υπόθεσης ή γιατί αυτός απουσιάζει και είναι άγνωστη η διαμονή του, εφαρμόζεται το δίκαιο του τόπου του δικαστηρίου".

### ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

#### ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΣΥΝΑΦΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

#### ΤΟΥ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

##### 'Άρθρο 15

Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 56 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

"Ο ανήλικος που τελεί υπό επιτροπεία ή όποιος τελεί υπό πλήρη στερητική δικαστική συμπαράσταση, έχει κατοικία την κατοικία του επιτρόπου ή του δικαστικού συμπαραστάτη του".

##### 'Άρθρο 16

Τα άρθρα 128, 129, 131 και η πρώτη παράγραφος του άρθρου 171 του Αστικού Κώδικα τροποποιούνται ως εξής:

"Άρθρο 128. Ανίκανοι για δικαιοπραξία. Ανίκανοι για δικαιοπραξία είναι: 1. όποιοι δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο έτος. 2. όποιοι βρίσκονται σε πλήρη στερητική δικαστική συμπαράσταση.

'Άρθρο 129. Περιορισμένα ικανοί. Περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία έχουν: 1. οι ανήλικοι που συμπλήρωσαν το δέκατο έτος. 2. όποιοι βρίσκονται σε μερική στερητική δικαστική συμπαράσταση. 3. όποιοι βρίσκονται σε επικουρική δικαστική συμπαράσταση.

'Άρθρο 131. Η δήλωση της βούλησης είναι άκυρη αν, κατά το χρόνο που έγινε, το πρόσωπο δεν είχε συνείδηση των πράξεών του ή βρισκόταν σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιόριζε αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του.

Οι κληρονόμοι μπορούν, μέσα σε μια πενταετία από την επαγωγή, να προσβάλουν για έναν από τους λόγους της προηγούμενης παραγράφου τις μη χαριστικές δικαιοπραξίες που έγιναν από τον κληρονομούμενο ή προς αυτόν τότε μόνο: 1. αν κατά την κατάρτιση της δικαιοπραξίας εκκρεμούσε διαδικασία για την υποβολή του κληρονομούμενου σε δικαστική συμπαράσταση λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής, που δεν πρόλαβε να ολοκληρωθεί ή αν μετά την κατάρτιση ο κληρονομούμενος υποβλήθηκε σε δικαστική συμπαράσταση για την παραπάνω αιτία. 2. αν η δικαιοπραξία καταρτίστηκε ενόσω αυτός βρισκόταν έγκλειστος σε ειδική για την κατάστασή του μονάδα ψυχικής υγείας. 3. αν η κατάσταση που επικαλούνται οι κληρονόμοι προκύπτει από την ίδια τη δικαιοπραξία που προσβάλλεται.

'Άρθρο 171. Δήλωση της βούλησης προς πρόσωπο που δεν έχει συνείδηση των πράξεών του ή που βρίσκεται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή, η οποία περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του, είναι άκυρη.

(Η παρ. 2 του ίδιου άρθρου παραμένει ως έχει)"

##### 'Άρθρο 17

Το άρθρο 258 του Αστικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 258. Παραγραφή κατά ανικώνων. Η παραγραφή τρέχει και σε βάρος προσώπων που είναι ανίκανα ή έχουν περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία.

Αν τα πρόσωπα αυτά δεν έχουν επίτροπο ή δικαστικό συμπαραστάτη, η παραγραφή δεν συμπληρώνεται πριν περάσουν έξι μήνες αφού έγιναν απεριορίστως ικανά ή απέκτησαν επίτροπο ή δικαστικό συμπαραστάτη. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται, εφόσον ο ανίκανος ή ο περιορισμένα ικανός έχει την ικανότητα να παραστεί στο δικαστήριο."

##### 'Άρθρο 18

Το άρθρο 726 του Αστικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 726. Λύση της εντολής. Η εντολή λύνεται, αν δεν ορίστηκε το αντίθετο, με το θάνατο του εντολέα ή του εντολοδόχου, καθώς επίσης με την υποβολή τους σε δικαστική συμπαράσταση ή την πτώχευσή τους. Το ίδιο αποτέλεσμα επιφέρει, σε περίπτωση νομικού προσώπου, η διάλυσή του".

##### 'Άρθρο 19

Το άρθρο 775 του Αστικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 775. Λύση με την υποβολή σε δικαστική συμπαράσταση ή την πτώχευση του ενός. Η εταιρεία λύνεται με την υποβολή σε δικαστική συμπαράσταση ή την κήρυξη σε πτώχευση ενός από τους εταίρους, εκτός αν συμφωνήθηκε ότι σ' αυτή την περίπτωση η εταιρεία θα συνεχίζεται μεταξύ των λοιπών εταίρων".

##### 'Άρθρο 20

Το άρθρο 331 και η πρώτη παράγραφος του άρθρου 915 του Αστικού Κώδικα τροποποιούνται ως εξής:

"Άρθρο 331. Αν ο οφειλέτης είναι ανήλικος κάτω των δεκατεσσάρων ετών ή δεν έχει συνείδηση των πράξεών του ή βρίσκεται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της κρίσης και της βούλησής του ή, τέλος, είναι κωφάλαλος, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 915 έως 918".

"Άρθρο 915. Περιπτώσεις μη καταλογισμού. Δεν ευθύνεται όποιος ζημίωσε άλλον χωρίς να έχει συνείδηση των πράξεών του ή ενώ βρισκόταν σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιόριζε αποφασιστικά τη λειτουργία της κρίσης και της βούλησής του".

(Η παρ. 2 του ίδιου άρθρου παραμένει ως έχει)

##### 'Άρθρο 21

Το άρθρο 923 του Αστικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 923. Ευθύνη εκείνου που εποπτεύει άλλον. Όποιος έχει την εποπτεία ανηλίκου ή ενηλίκου ο οποίος τελεί υπό δικαστική συμπαράσταση ευθύνεται για τη ζημία που τα πρόσωπα αυτά προξενούν παράνομα σε τρίτον, εκτός αν αποδείξει ότι άσκησε την προσήκουσα εποπτεία ή ότι η ζημία δεν μπορούσε να αποτραπεί.

Την ίδια ευθύνη έχει και όποιος ασκεί την εποπτεία με σύμβαση".

## Άρθρο 22

Το άρθρο 1055 του Αστικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 1055. Πράγματα που εξαιρούνται από τη χρησιμότητα. Εξαιρούνται από την τακτική ή έκτακτη χρησιμότητα τα πράγματα που ανήκουν σε πρόσωπα, τα οποία τελούν υπό γονική μέριμνα, επιτροπεία ή δικαστική συμπαράσταση ενόσω διαρκούν αυτές οι καταστάσεις".

## Άρθρο 23

Τα άρθρα 1351 και 1352 του Αστικού Κώδικα τροποποιούνται ως εξής:

"Άρθρο 1351. Δεν μπορούν να συνάψουν γάμο όσοι εμπίπτουν σε μια από τις περιπτώσεις του άρθρου 128 και της πρώτης παραγράφου του άρθρου 131, καθώς και εκείνοι στους οποίους έχει απαγορευθεί ειδικά η τέλεση γάμου, σύμφωνα με το άρθρο 129 αριθμ. 2.

Άρθρο 1352. Όποιος βρίσκεται σε επικουρική δικαστική συμπαράσταση, πλήρη ή μερική που περιλαμβάνει και το γάμο, συνάπτει γάμο μόνο με τη συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη του. Αν ο τελευταίος αρνείται να συναινέσει, το δικαστήριο μπορεί, αφού τον ακούσει, να δώσει την άδεια για τη σύναψη του γάμου, εφόσον το επιβάλλει το συμφέρον του συμπαραστατουμένου".

## Άρθρο 24

Η περίπτωση 4 του άρθρου 1373 του Αστικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

"4. Αν, στην περίπτωση του άρθρου 1352, ο δικαστικός συμπαραστάτης, το δικαστήριο ή ο ίδιος ο σύζυγος, αφού γίνει ικανός, εγκρίνει το γάμο".

## Άρθρο 25

Τα άρθρα 1501 και 1519 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 17 του ν.1329/1983, καταργούνται.

## Άρθρο 26

Το πρώτο εδάφιο της πρώτης παραγράφου του άρθρου 1521 του Αστικού Κώδικα, όπως αυτό τροποποιήθηκε από το άρθρο 17 του ν. 1329/1983, τροποποιείται εκ νέου ως εξής:

"Άρθρο 1521. Περιουσία του τέκνου από διαθήκη ή δωρεά. Η διοίκηση των γονέων δεν εκτείνεται και στα περιουσιακά στοιχεία που περιέρχονται στο τέκνο από διάταξη τελευταίας βούλησης ή από δωρεά με τον όρο να μην έχουν τη διοίκησή τους οι γονείς".

(Το β' εδάφιο της πρώτης παραγράφου, καθώς και η δεύτερη παράγραφος του ίδιου άρθρου παραμένουν ως έχουν)

## Άρθρο 27

Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1526, όπως αυτό τροποποιήθηκε από το άρθρο 17 του ν. 1329/1983, καταργείται.

## Άρθρο 28

Το άρθρο 1532 του Αστικού Κώδικα, όπως αυτό διατυπώθηκε με το άρθρο 17 του ν. 1329/1983, τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 1532. Συνέπειες κακής άσκησης. Αν ο πατέρας ή η μητέρα παραβαίνουν τα καθήκοντα που τους επιβάλλει το λειτούργημά τους για την επιμέλεια του προσώπου του τέκνου ή τη διοίκηση της περιουσίας του ή αν ασκούν το λειτούργημα αυτό καταχρηστικά ή δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν σ'

αυτό, το δικαστήριο μπορεί, εφόσον το ζητήσουν ο άλλος γονέας, οι πλησιέστεροι συγγενείς του τέκνου, ο εισαγγελέας ή και αυτεπαγγέλτως, να διατάξει οποιοδήποτε πρόσφορο μέτρο.

Το δικαστήριο μπορεί ιδίως να αφαιρέσει από τον ένα γονέα την άσκηση της γονικής μέριμνας ολικά ή μερικά και να την αναθέσει αποκλειστικά στον άλλο ή, αν συντρέχουν και στο πρόσωπο αυτού οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, να αναθέσει την πραγματική φροντίδα του τέκνου ή, ακόμη, και την επιμέλειά του ολικά ή μερικά σε τρίτον ή και να διορίσει επίτροπο".

## Άρθρο 29

Τα δεύτερο και τρίτο εδάφια της πρώτης παραγράφου του άρθρου 1533 του Αστικού Κώδικα, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 17 του ν.1329/1983, καταργούνται και μετά τη δεύτερη παράγραφο αυτού του άρθρου προστίθεται τρίτη παράγραφος με το εξής περιεχόμενο:

"Το δικαστήριο αποφασίζει την ανάθεση της πραγματικής φροντίδας ή της επιμέλειας στον τρίτο κατά τη δεύτερη παράγραφο του προηγούμενου άρθρου ή την πρώτη παράγραφο του παρόντος, ύστερα από έλεγχο του ήθους, των βιοτικών συνθηκών και γενικά της καταλληλότητάς του, στηριζόμενο υποχρεωτικά σε βεβαίωση της κοινωνικής υπηρεσίας.

Η ανάθεση γίνεται σε κατάλληλη οικογένεια, κατά προτίμηση συγγενική (α ν ά δ ο χ η ο ι κ ο γ έ - ν ε ι α ) και, αν αυτό δεν είναι δυνατό, σε κατάλληλο ίδρυμα".

## Άρθρο 30

Τα άρθρα 1719, 1720 και 1768 του Αστικού Κώδικα τροποποιούνται ως εξής:

"Άρθρο 1719. Ανίκανοι. Ανίκανοι να συντάσσουν διαθήκη είναι: 1. οι ανήλικοι. 2. όσοι βρίσκονται σε δικαστική συμπαράσταση με πλήρη στέρηση της δικαιοπρακτικής τους ικανότητας ή με ρητή στέρηση της ικανότητας να συντάσσουν διαθήκη. 3. όσοι κατά το χρόνο της σύνταξης της διαθήκης δεν έχουν συνείδηση των πράξεών τους ή βρίσκονται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής τους. Η ανικανότητα των συμπαραστατουμένων αρχίζει από τη στιγμή που υποβλήθηκε η αίτηση ή συντάχθηκε η πράξη για την αυτεπάγγελτη εισαγωγή της υπόθεσης προς συζήτηση, με βάση τις οποίες διατάχθηκε η υποβολή στη δικαστική συμπαράσταση.

Άρθρο 1720. Αν ο συμπαραστατούμενος, από τον οποίο αφαιρέθηκε (ή: έχει αφαιρεθεί) ρητά η ικανότητα να συντάσσει διαθήκη, συνέταξε διαθήκη προτού καταστεί τελεσίδικη η απόφαση που τον υπέβαλε στη δικαστική συμπαράσταση, η μεταγενέστερη τελεσιδικία της απόφασης δεν επιδρά στο κύρος της διαθήκης, αν ο διαθέτης πεθάνει πριν από την τελεσιδικία. Το ίδιο ισχύει, αν το πρόσωπο του προηγούμενου εδαφίου συνέταξε διαθήκη μετά την υποβολή της αίτησης για άρση της δικαστικής συμπαράστασης ή την έκδοση της πράξης με την οποία εισάγεται αυτεπαγγέλτως η υπόθεση της άρσης στο δικαστήριο και η άρση έγινε σύμφωνα με την αίτηση ή την πράξη.

Άρθρο 1768. Άλλοι όροι για την ανάκληση. Οι διατάξεις των άρθρων 1716 έως 1720 εφαρμόζονται αναλόγως και στην ανάκληση διαθήκης".

## ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ

## ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

## Άρθρο 31

Το άρθρο 121 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα

τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 121. Στις περιπτώσεις των άρθρων 42, 46, 79, 105, 111, 1350 παρ. 2, 1352 εδ. β', 1368, 1407, 1441, 1522, 1525, 1526, 1532, 1533, 1535, 1660 έως 1663, 1687, 1865, 1866, 1868, 1908, 1913, 1917 παρ. 2, 1919, 1920, 1956, 1965, 2021, 2024, 2027, 2028, 2031 του Αστικού Κώδικα, καθώς και σε κάθε δίκη που αφορά την υιοθεσία, την επιτροπεία, τη δικαστική συμπαράσταση ή την επιμέλεια ξένων υποθέσεων εφαρμόζεται η διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας".

#### Άρθρο 32

Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 63 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 63. Όποιος είναι ικανός για οποιαδήποτε δικαιοπραξία μπορεί να παρίσταται στο δικαστήριο με το δικό του όνομα. Όποιος έχει περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία ή βρίσκεται, κατά το χρόνο που επιχειρεί συγκεκριμένη δήλωση της βούλησής του, σε κατάσταση που δεν επιτρέπει να είναι αυτή έγκυρη, μπορεί να παρίσταται στο δικαστήριο με το δικό του όνομα, μόνο όπου κατά το ουσιαστικό δίκαιο έχει ικανότητα για δικαιοπραξία ή όπου ο νόμος επιτρέπει την αυτοπρόσωπη παράστασή του".

(Η δεύτερη παράγραφος του ίδιου άρθρου διατηρείται ως έχει).

#### Άρθρο 33

Η περίπτωση γ' της πρώτης παραγράφου του άρθρου 126 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας διαγράφεται.

#### Άρθρο 34

Η τρίτη περίπτωση του άρθρου 399 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

"3) πρόσωπα που, όταν έγινε το πραγματικό γεγονός που πρέπει να αποδειχθεί, βρίσκονταν σε κατάσταση ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής που περιόριζε αποφασιστικά τη λειτουργία της κρίσης και της βούλησής τους ή που βρίσκονται σε μια τέτοια κατάσταση, όταν πρόκειται να εξετασθούν".

#### Άρθρο 35

Το άρθρο 598 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 598. Οι ανήλικοι που συνάπτουν γάμο και τα πρόσωπα που βρίσκονται σε επικουρική δικαστική συμπαράσταση μπορούν να ασκούν μόνοι τους τις κατά το άρθρο 592 παρ. 1 αγωγές και να εμφανίζονται στο δικαστήριο, όταν αυτές εκδικάζονται, χωρίς τη συγκατάθεση κανενός".

#### Άρθρο 36

Στο άρθρο 614 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται η περίπτωση ε' της πρώτης παραγράφου και προστίθεται τέταρτη παράγραφος ως εξής:

"Άρθρο 614. 1. Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 615 έως 622, στην οποία εφαρμόζονται και τα άρθρα 598, 600, 601, 603, 605 και 606, δικάζονται οι διαφορές που αφορούν: α).....ε) την αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει υιοθεσία ή τη λύση της.

4. Στις δίκες που αφορούν τη λύση υιοθεσίας, έχουν επιπλέον εφαρμογή και τα άρθρα 744, 747 παρ. 4, 748 παράγραφοι 2 και 5 και 759 παρ. 3. Στις ίδιες αυτές δίκες το θετό τέκνο που συμπλήρωσε το δωδέκατο έτος της ηλικίας του έχει πλήρη ικανότητα να ασκεί αυτοπροσώπως τη σχετική αγωγή, να παρίσταται αυτοπροσώπως στο δικαστήριο με την ιδιότητα του ενάγοντος ή του εναγομένου, να επιχειρεί όλες τις διαδικαστικές πράξεις και να ασκεί ή να παραιτείται από ένδικα

μέσα".

#### Άρθρο 37

Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 619 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 41 του ν. 1329/1983, τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 619. 1. Η αγωγή για την προσβολή της πατρότητας τέκνου γεννημένου σε γάμο απευθύνεται: α) αν ασκείται από το σύζυγο της μητέρας ή έναν από τους γονείς του, κατά του τέκνου ή του ειδικού επιτρόπου του και της μητέρας του. β) αν ασκείται από το τέκνο, κατά της μητέρας και του συζύγου της. γ) αν ασκείται από τη μητέρα, κατά του τέκνου ή του ειδικού επιτρόπου του και κατά του συζύγου. σε περίπτωση που έχει πεθάνει κάποιος από αυτούς, απευθύνεται, με εξαίρεση την περίπτωση που πέθανε το ίδιο το τέκνο, κατά των κληρονόμων αυτού που πέθανε, αλλιώς απορρίπτεται".

(Οι υπόλοιπες παράγραφοι του άρθρου 619 παραμένουν ως έχουν).

#### Άρθρο 38

Το άρθρο 681 Γ του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 44 του ν. 1329/ 1983, τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 681 Γ. 1. Στις διαφορές της περίπτωσης β' της πρώτης παραγράφου του άρθρου 681 Β εφαρμόζονται και τα άρθρα 598, 600, 601, 605, 606, 744 και 759 παρ. 3. Αν οι διαφορές αυτές ενωθούν με οποιαδήποτε από τις διαφορές των άρθρων 592 παρ. 1 ή 614 παρ. 1, εφαρμόζονται τα άρθρα 744 και 759 παρ. 3.

2. Στις ίδιες διαφορές καθιερώνεται στάδιο υποχρεωτικής προδικασίας που περιλαμβάνει: α) την έρευνα, από όργανα της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας, των συνθηκών διαβίωσης του ανήλικου και την υποβολή στο δικαστήριο, έως την ημέρα της συζήτησης, σχετικής αναλυτικής έκθεσης η οποία, στις περιπτώσεις όπου φέρεται στο δικόγραφο της αγωγής ότι ο ένας από τους γονείς ή το ανήλικο τέκνο παρουσιάζει ψυχικά προβλήματα, θα πρέπει να συνοδεύεται και από ψυχιατρική έκθεση και β) την απόπειρα του δικαστή του μονομελούς δικαστηρίου και, αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, του προέδρου του, μέσα στο χρονικό διάστημα των οκτώ ημερών που προηγείται της συζήτησης της αγωγής στο ακροατήριο, να επιλύσει συμβιβαστικά τη διαφορά, ύστερα από ακρόαση του τέκνου, των διαδίκων και των πληρεξουσίων τους. Οι προϋποθέσεις των προηγούμενων εδαφίων τάσσονται με την ποινή του απαραδέκτου.

3. Το δικαστήριο αποφασίζει, αφού προηγουμένως ακούσει τους διαδίκους και λάβει υπόψη του τη γνώμη του τέκνου. Μπορεί, αν αποφασίσει τη διενέργειαπραγματογνωμοσύνης, να ορίζει ελεύθερα το χρόνο της διεξαγωγής της, χωρίς να δεσμεύεται από χρονικούς περιορισμούς.

4. Για την επικοινωνία με το τέκνο, ορίζονται, με πράξη του αρμόδιου δικαστή του μονομελούς δικαστηρίου ή του προέδρου του πολυμελούς, που επιδίδεται με επιμέλεια του γραμματέα μαζί με τη σχετική κλήση, ο τόπος και ο χρόνος της συνάντησης, καθώς και, στην περίπτωση του πολυμελούς δικαστηρίου, ο δικαστής που θα επικοινωνήσει με το τέκνο. Με την ίδια πράξη καλείται επίσης να παρουσιάσει το τέκνο όποιος διαμένει μαζί του. Η επικοινωνία του δικαστή με το τέκνο γίνεται ιδιαιτέρως και δεν επιτρέπεται να είναι παρόν σ' αυτήν άλλο πρόσωπο, εκτός αν ο δικαστής κρίνει διαφορετικά. Για το περιεχόμενο της συνομιλίας δεν συντάσσεται έκθεση".

#### Άρθρο 39

Το άρθρο 740 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, μετά την τροποποίηση της πρώτης παραγράφου του με το άρθρο 19 παρ. 1 του ν. 2331/1995, τροποποιείται εκ νέου ολόκληρο ως

εξής:

"Άρθρο 740. 1. Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται οι υποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 739, εκτός από: α) εκείνες που αφορούν την υιοθεσία, οι οποίες υπάγονται στην αρμοδιότητα των πολυμελών πρωτοδικείων, β) εκείνες που από το νόμο υπάγονται στην αρμοδιότητα των ειρηνοδίκων.

2. Στις υποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 739 δεν επιτρέπεται παρέκταση της αρμοδιότητας.

3. Στην κατά την πρώτη παράγραφο του παρόντος αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγεται και η θέση προσώπου σε ακούσια νοσηλεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου".

#### Άρθρο 40

Το άρθρο 796 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 796. 1. Όταν ζητείται ο διορισμός, η αντικατάσταση ή η παύση επιτρόπου, ειδικού επιτρόπου ή προσωρινού επιτρόπου, αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει τη συνήθη διαμονή του εκείνος που πρόκειται να τεθεί ή που βρίσκεται σε επιτροπεία. Το ίδιο δικαστήριο είναι αρμόδιο και για το διορισμό, την αντικατάσταση ή την παύση των μελών του εποπτικού συμβουλίου. Αν ο ανήλικος, που έχει την ελληνική ιθαγένεια, δεν έχει τη συνήθη διαμονή του στην ημεδαπή, η σχετική αίτηση μπορεί να ασκηθεί στο δικαστήριο της τελευταίας συνήθους διαμονής του στην Ελλάδα, διαφορετικά στο δικαστήριο της πρωτεύουσας του κράτους.

2. Σε όλες τις περιπτώσεις όπου, κατά την ισχύουσα νομοθεσία για την επιτροπεία ανήλικου, προβλέπεται η αυτεπάγγελτη ενέργεια του δικαστηρίου, αυτό οφείλει να συντάσσει χωρίς καθυστέρηση την κατά την τέταρτη παράγραφο του άρθρου 747 πράξη του, ώστε η υπόθεση να εισάγεται προς συζήτηση στη συντομότερη κατά το δυνατό δικάσιμο.

3. Η σχετική αίτηση ή η πράξη της τέταρτης παραγράφου του άρθρου 747 κοινοποιούνται υποχρεωτικά και στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία στις περιπτώσεις όπου ο νόμος προβλέπει ότι η σύνταξη και η υποβολή σχετικής έκθεσής της είναι υποχρεωτική. Η έκθεση της κοινωνικής υπηρεσίας πρέπει να κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου τρεις ημέρες πριν από αυτήν που ορίστηκε για τη συζήτηση. Η έκθεση δεν είναι υποχρεωτική για τις περιπτώσεις του άρθρου 781.

4. Σε όλες τις περιπτώσεις όπου οι ισχύουσες διατάξεις για την επιτροπεία των ανηλίκων προβλέπουν την επικοινωνία του δικαστηρίου με τον ανήλικο και την ακρόασή του ή κρίνουν αναγκαία τη διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης, έχουν εφαρμογή οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 681 Γ'.

#### Άρθρο 41

Το άρθρο 797 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 797. Όταν σύμφωνα με το νόμο ζητείται να δοθεί άδεια να ενεργήσουν κάποια πράξη ο ανήλικος, αυτός που ασκεί τη γονική μέριμνα, ο επίτροπος ανήλικου, ο δικαστικός συμπαραστάτης ενήλικου, ο ίδιος ο ενήλικος που βρίσκεται σε κατάσταση δικαστικής συμπαράστασης, ο κληρονόμος από απογραφή, ο κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας, ο εκκαθαριστής κληρονομίας και ο εκτελεστής διαθήκης, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της συνήθους διαμονής του ανήλικου ή αυτού που τελεί υπό δικαστική συμπαράσταση ή το δικαστήριο της κληρονομίας. Για τις περιπτώσεις της δικαστικής επιμέλειας ξένων υποθέσεων αρμόδιο είναι το δικαστήριο της συνήθους διαμονής αυτού που ζητεί το διορισμό του επιμελητή ή του τόπου όπου θα διεξαχθεί κυρίως η διαχείριση της υπόθεσης".

#### Άρθρο 42

Το άρθρο 799 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργείται.

#### Άρθρο 43

Το άρθρο 800 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 800. 1. Αρμόδιο για την τέλεση υιοθεσίας είναι το δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου έχουν τη συνήθη διαμονή τους εκείνος που υιοθετεί ή εκείνος που υιοθετείται.

2. Οι συναινέσεις για την υιοθεσία δηλώνονται ενώπιον μέλους της σύνθεσης του δικαστηρίου που τελεί την υιοθεσία. Οι συναινέσεις δηλώνονται σε ιδιαίτερο γραφείο χωρίς δημοσιότητα.

Η ίδια διαδικασία τηρείται και όταν πρόκειται για την ακρόαση, από το δικαστήριο, του υποψήφιου να υιοθετηθεί ανήλικου που δεν συμπλήρωσε το δωδέκατο έτος της ηλικίας του ή άλλων τέκνων του υποψήφιου θετού γονέα, στις περιπτώσεις που η ακρόαση αυτή προβλέπεται από το ουσιαστικό δίκαιο.

3. Οι προθεσμίες της έφεσης, της αναίρεσης και της αναψηλάφησης εναντίον απόφασης που απαγγέλλει την υιοθεσία είναι, αν δεν επιδοθεί η απόφαση, ένα έτος και αρχίζουν σε κάθε περίπτωση από τη δημοσίευση της απόφασης.

4. Η προθεσμία της τριτακοπής κατά της απόφασης που τελεί την υιοθεσία είναι έξι μήνες από τη γνώση της υιοθεσίας και εν πάση περιπτώσει τρία έτη από την τελεσιδικία της απόφασης. Ο φυσικός γονέας που, λόγω της εφαρμογής διατάξεων του ουσιαστικού δικαίου, δεν συναινέσε στην υιοθεσία του παιδιού του έχει το δικαίωμα, προκειμένου να ασκήσει τριτακοπή κατά της σχετικής δικαστικής απόφασης, να πληροφορείται τα στοιχεία αυτής της απόφασης από την αρμόδια κοινωνική υπηρεσία ή οργάνωση που συνέπραξε στην τέλεση της υιοθεσίας.

5. Οι ανήλικοι που έχουν συμπληρώσει το δωδέκατο έτος της ηλικίας τους έχουν την ικανότητα να παρίστανται αυτοπροσώπως στο δικαστήριο κατά την τέλεση της υιοθεσίας και να ασκούν ένδικα μέσα κατά της σχετικής απόφασης, ανεξάρτητα από το αντίστοιχο δικαίωμα του νόμιμου αντιπροσώπου τους.

6. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει, η κύρια διαδικασία τέλεσης της υιοθεσίας να διεξάγεται "κεκλεισμένων των θυρών".

#### Άρθρο 44

Τα άρθρα 801, 802, 803, 804 (όπως το β' εδάφιο της πρώτης παραγράφου του προστέθηκε από την παρ. 12 του άρθρου 9 του ν. 2145/1993) και 805 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργούνται και στη θέση τους τίθενται νέα άρθρα 801 έως 805 με το εξής περιεχόμενο:

"Άρθρο 801. 1. Όταν ζητείται ή πρόκειται να τεθεί αυτεπάγγελτως ένα πρόσωπο σε δικαστική συμπαράσταση και να διοριστεί δικαστικός συμπαραστάτης ή ειδικός δικαστικός συμπαραστάτης, να αντικατασταθούν ή να παυθούν αυτά τα πρόσωπα, καθώς και να αρθεί η δικαστική συμπαράσταση, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της συνήθους διαμονής του προσώπου. Το ίδιο δικαστήριο είναι αρμόδιο και για το διορισμό, την αντικατάσταση ή την παύση των μελών του εποπτικού συμβουλίου.

2. Αν Έλληνας δεν έχει συνήθη διαμονή στην ημεδαπή, αρμοδιότητα να τον θέσει σε δικαστική συμπαράσταση έχει το δικαστήριο της τελευταίας συνήθους διαμονής του στην Ελλάδα, διαφορετικά το δικαστήριο της πρωτεύουσας του κράτους. Αν έχει ήδη διοριστεί προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης από ημεδαπό δικαστήριο, το δικαστήριο αυτό είναι αρμόδιο και για την υποβολή, στη συνέχεια, στη δικαστική συμπαράσταση".



"Άρθρο 802. 1. Στις δίκες που αφορούν τη δικαστική συμπαράσταση ή την υποβολή προσώπου σε ακούσια νοσηλεία, το πρόσωπο αυτό, εφόσον έχει συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος της ηλικίας του, είναι πλήρως ικανό να παρίσταται στο δικαστήριο με το δικό του όνομα, να επιχειρεί όλες τις διαδικαστικές πράξεις, να επιχειρεί ή να δέχεται επιδόσεις κάθε είδους και να ασκεί ή να παραιτείται από ένδικα μέσα.

2. Σε δίκες για την υποβολή ενός προσώπου σε δικαστική συμπαράσταση, διατάσσεται υποχρεωτικώς η κλήτευση του ίδιου, καθώς και του τυχόν διορισμένου προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη του. Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 796 έχει εφαρμογή και εδώ.

3. Η διεξαγωγή ολόκληρης της συζήτησης, και ιδίως των αποδείξεων, γίνεται "κεκλεισμένων των θυρών", με εφαρμογή κατά τα λοιπά του άρθρου 114.

4. Κάθε σχετική απόφαση επιδίδεται, με την επιμέλεια του δικαστηρίου που την εξέδωσε, στα πρόσωπα που έλαβαν μέρος στη διαδικασία, στο δικαστικό συμπαραστάτη και στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η τέταρτη παράγραφος του άρθρου 805.

5. Το δικαστήριο γνωστοποιεί εγκαίρως στο πρόσωπο την απόφασή του, με την οποία το υποβάλλει σε δικαστική συμπαράσταση, ή διορίζει, αντικαθιστά ή παύει τον δικαστικό συμπαραστάτη. Στη γνωστοποίηση υπενθυμίζεται οπωσδήποτε στον συμπαραστατούμενο το δικαίωμά του να ασκήσει ένδικα μέσα. Η γνωστοποίηση παραλείπεται, αν υπάρχει προφανής αδυναμία του συμπαραστατούμενου να επικοινωνεί με το περιβάλλον ή βάσιμος κίνδυνος να προκληθεί βλάβη ή χειρότερηση της υγείας του. Σε κάθε περίπτωση λαμβάνεται πρόνοια προστασίας της προσωπικότητάς του".

"Άρθρο 803. 1. Κατά της απόφασης που υποβάλλει ένα πρόσωπο σε δικαστική συμπαράσταση, διορίζει τον δικαστικό συμπαραστάτη, καθορίζει την έκταση των περιορισμών που επιβάλλονται στον συμπαραστατούμενο ή τροποποιεί το είδος και την έκταση της δικαστικής συμπαράστασης, ή που αρνείται την υποβολή στη δικαστική συμπαράσταση και το διορισμό δικαστικού συμπαραστάτη έχουν το δικαίωμα να ασκήσουν ένδικα μέσα όλα τα πρόσωπα που έλαβαν μέρος στη διαδικασία, σύμφωνα με το νόμο. Όταν η διαδικασία μπορεί να κινηθεί μόνο με αίτηση αυτού τον οποίο αφορά το μέτρο και αυτή απορρίφθηκε, δικαίωμα να ασκήσει ένδικα μέσα έχει μόνο το πρόσωπο αυτό. Ένδικα μέσα μπορεί να ασκήσει και ο δικαστικός συμπαραστάτης, στο όνομά του ή στο όνομα του συμπαραστατούμενου, κατά των αποφάσεων που αφορούν τον κύκλο των αρμοδιοτήτων του.

2. Παρέμβαση ή τριτανakoπή μπορούν να ασκήσουν μόνο τα πρόσωπα που νομιμοποιούνται να ζητήσουν την υποβολή του προσώπου σε δικαστική συμπαράσταση.

3. Το δικαστήριο μπορεί να παύσει τον δικαστικό συμπαραστάτη και με προσωρινή διαταγή του, σύμφωνα με το άρθρο 781, όταν πείθεται ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την παύση του, καθώς και ότι η αναβολή της λήψης του μέτρου συνεπάγεται επικείμενο κίνδυνο για τον συμπαραστατούμενο. Η σχετική απόφαση αρχίζει να ισχύει και με μόνη την κατάθεσή της στη γραμματεία του δικαστηρίου με σκοπό τη γνωστοποίησή της".

"Άρθρο 804. 1. Το δικαστήριο επικοινωνεί με αυτόν τον οποίο αφορά το μέτρο, ώστε να σχηματίσει άμεση αντίληψη για την κατάστασή του. Η προσωπική επικοινωνία μπορεί να γίνεται μέσα στο συνηθισμένο περιβάλλον του συμπαραστατέου, αν το ζητεί ο ίδιος ή αν αυτό διευκολύνει τη διευκρίνιση των πραγμάτων και δεν αντιτίθεται ο συμπαραστατέος. Η επικοινωνία παραλείπεται μόνο αν πιστοποιείται αρμοδίως ότι υπάρχει βάσιμος κίνδυνος για την υγεία του προσώπου, για το οποίο πρόκειται, ή αν αυτό βρίσκεται σε προφανή αδυναμία να επικοινωνήσει με το περιβάλλον. Κατά τα λοιπά έχει ανάλογη εφαρμογή η τέταρτη παράγραφος του άρθρου 681 Γ.

2. Η διενέργεια πραγματογνωμοσύνης μπορεί, κατά την κρίση του δικαστηρίου, να παραλείπεται, αν προσκομίζεται βεβαίωση δημόσιας αρχής ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου για την κατάσταση του συμπαραστατέου."

"Άρθρο 805. 1. Οι διατάξεις της πρώτης παραγράφου του άρθρου 801 ισχύουν και για το διορισμό του προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη. Για το διορισμό όμως προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη μετά την κίνηση της διαδικασίας για να τεθεί ένα πρόσωπο σε δικαστική συμπαράσταση, αρμόδιο είναι το δικαστήριο που δικάζει την κύρια υπόθεση. Η δεύτερη και η τρίτη παράγραφοι του άρθρου 802, καθώς και η πρώτη παράγραφος του άρθρου 804 εφαρμόζονται και για το διορισμό προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη πριν από την κίνηση της διαδικασίας της δικαστικής συμπαράστασης.

2. Προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης μπορεί να διοριστεί και με προσωρινή διαταγή του δικαστηρίου, σύμφωνα με το άρθρο 781, όταν από ιατρικό πιστοποιητικό συνάγεται ότι συντρέχουν, λόγω της κατάστασης της υγείας του προσώπου το οποίο αφορά το μέτρο, επείγοντες λόγοι υπέρ του διορισμού δικαστικού συμπαραστάτη και ότι απειλείται από την αναβολή κίνδυνος για τα συμφέροντά του. Η προσωρινή διαταγή εκδίδεται ύστερα από προηγούμενη ακρόαση του συμπαραστατέου και έκθεση της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας, εκτός αν επίκειται κίνδυνος από οποιαδήποτε αναβολή. Το β' εδάφιο της τρίτης παραγράφου του άρθρου 803 έχει εφαρμογή και εδώ.

3. Εφόσον το κρίνει απαραίτητο για τη διασφάλιση των συμφερόντων του συμπαραστατέου, το δικαστήριο που διόρισε τον προσωρινό δικαστικό συμπαραστάτη ορίζει ότι αυτός, εκτός από τις εξουσίες που του παρέχει το ουσιαστικό δικαιο, παραστέκει τον συμπαραστατέο στη διενέργεια κάθε διαδικαστικής πράξης και την άσκηση ένδικων μέσων, τόσο κατά τη διεξαγωγή της κύριας δίκης για την υποβολή στη δικαστική συμπαράσταση, όσο και σε κάθε άλλη δίκη που αφορά το πρόσωπο ή την περιουσία του.

4. Αν διορίστηκε προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης, όλες οι επιδόσεις πρέπει να γίνονται σ' αυτόν και σ' εκείνον για τον οποίο διορίστηκε.

5. Ο διορισμός προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη για το χρονικό διάστημα μετά την έκδοση της απόφασης, με την οποία το πρόσωπο υποβλήθηκε σε δικαστική συμπαράσταση, καθώς και η διατήρηση ή αντικατάσταση, για το ίδιο χρονικό διάστημα, αυτού που είχε ήδη διοριστεί, γίνονται με την ίδια απόφαση, που απαγγέλλει την υποβολή στη δικαστική συμπαράσταση".

#### Άρθρο 45

Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 950 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 950. 1. Αν η απόφαση διέταξε να αποδοθεί ή να παραδοθεί τέκνο, ο δικαστικός επιμελητής, συνοδευόμενος από όργανο της Κοινωνικής Υπηρεσίας, αφαιρεί το τέκνο και το παραδίδει στο πρόσωπο που ορίζει η απόφαση. Αν το τέκνο δεν βρεθεί, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 861 έως 866".

#### Άρθρο 46

Το άρθρο 1048 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 1048. Προσωπική κράτηση δεν διατάσσεται: α) κατά των ανηλίκων που τελούν υπό γονική μέριμνα ή υπό επιτροπεία και κατά των προσώπων που έχουν τεθεί σε κατάσταση δικαστικής συμπαράστασης, β) κατά βουλευτών όσο διαρκεί η βουλευτική περίοδος και τέσσερις εβδομάδες μετά τη λήξη της, γ) κατά προσώπων που συμπλήρωσαν το εξηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους και δ) κατά κληρικών κάθε βαθμού κάθε γνωστής θρησκείας".

## Άρθρο 47

Στις περιπτώσεις των άρθρων 1515, 1517, 1521, 1522, 1525, 1526, 1532 παρ. 1, 1594 παρ. 2, 1613, 1616, 1622, 1623, 1624, 1625 και 1630 του Αστικού Κώδικα δεν επιτρέπεται το ένδικο μέσο της έφεσης. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις υποθέσεων σχετικών με την άσκηση της γονικής μέριμνας, την επιτροπεία και τη δικαστική συμπαράσταση, όπου συγχωρείται το ένδικο αυτό μέσο, είναι δυνατό να επιτραπεί, κατά τη δίκη στο εφετείο, η εξέταση μαρτύρων και στο ακροατήριο. Στις ίδιες αυτές περιπτώσεις έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 761 έως 763 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

## Άρθρο 48

1. Η εκδίκαση όλων των υποθέσεων οικογενειακού δικαίου γίνεται υποχρεωτικά, σε όλα τα πολιτικά δικαστήρια της ουσίας, από ειδικό τμήμα τους, το οποίο έχει αποκλειστικά αυτή την αρμοδιότητα.

Στο τμήμα αυτό, το οποίο συγκροτείται σε κάθε δικαστήριο με τη διαδικασία που προβλέπεται από το νόμο για τη συγκρότηση των τμημάτων των δικαστηρίων εν γένει, τοποθετούνται τακτικοί δικαστές με εξειδίκευση στα θέματα του οικογενειακού δικαίου και της προστασίας των ανηλίκων.

Στα πρωτοδικεία οι δικαστές αυτοί πρέπει να έχουν προϋπηρεσία στο βαθμό του πρωτοδίκου τουλάχιστον πέντε ετών. Η θητεία στο ειδικό αυτό τμήμα είναι διετής, με δυνατότητα ανανέωσής της ύστερα από αίτηση των ιδίων των δικαστών που υπηρετούν σ' αυτό.

2. Η εξειδίκευση των δικαστών που υπηρετούν στα ειδικά τμήματα οικογενειακού δικαίου, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου, θα γίνεται στο πλαίσιο των προγραμμάτων επιμόρφωσης που προβλέπονται από την πέμπτη παράγραφο του άρθρου 3 του ν. 2236/1994 περί της "Εθνικής Σχολής Δικαστών". Ωστόσο λειτουργήσουν αυτά τα προγράμματα και υπάρξουν εξειδικευμένοι δικαστές σε επαρκή αριθμό, που να προέρχονται από αυτά, θα είναι δυνατή η χρησιμοποίηση και δικαστών με απλή μόνο εμπειρία στα σχετικά θέματα. Επίσης, σε πρωτοδικεία της χώρας όπου δεν υπάρχουν δικαστές με προϋπηρεσία τουλάχιστον πέντε ετών στο βαθμό του πρωτοδίκου, θα μπορούν να χρησιμοποιούνται και δικαστές με μικρότερη προϋπηρεσία.

3. Όπου στον παρόντα νόμο και, γενικότερα, στο Τέταρτο Βιβλίο του Αστικού Κώδικα γίνεται λόγος για δικαστήριο, εννοείται το δικαστήριο της πρώτης παραγράφου αυτού του άρθρου.

## ΠΕΜΠΤΟ ΜΕΡΟΣ

## Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

## Άρθρο 49

1. Ιδρύεται σε κάθε πρωτοδικείο Κοινωνική Υπηρεσία που λειτουργεί ως αυτοτελής και αποκεντρωμένη υπηρεσία υπό την εποπτεία των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας και Πρόνοιας. Η εποπτεία του Υπουργού Δικαιοσύνης αφορά τη σχέση των Κοινωνικών Υπηρεσιών με τα δικαστήρια, των οποίων επικουρούν το έργο. Η εποπτεία του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας αφορά την κοινωνική εργασία που ανατίθεται σ' αυτές τις Υπηρεσίες με τον παρόντα ή άλλο νόμο.

2. Οι Κοινωνικές Υπηρεσίες διοικούνται από επιτροπή που αποτελείται από ειδικούς στα θέματα οικογενειακού δικαίου και, ειδικότερα, των ανηλίκων. Το έργο και η εν γένει λειτουργία τους συντονίζονται και εποπτεύονται από επιτροπή με όμοια σύνθεση, που ιδρύεται με τον παρόντα νόμο και λειτουργεί επίσης ως αυτοτελής και αποκεντρωμένη υπηρεσία υπό την εποπτεία των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας και Πρόνοιας, με έδρα την Αθήνα (Συντονιστική Επιτροπή Κοινωνικών Υπηρεσιών).

## Άρθρο 50

1. Οι Κοινωνικές Υπηρεσίες των πρωτοδικείων ασκούν τις

γνωμοδοτικές και αποφασιστικές αρμοδιότητες, που τους αναθέτει ο νόμος, και επικουρούν εν γένει το έργο του δικαστηρίου του προηγούμενου άρθρου μέσω των ειδικευμένων οργάνων τους που ενεργούν συλλογικά ως διεπιστημονικές ομάδες.

2. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Υγείας και Πρόνοιας και Οικονομικών μπορούν να ιδρυθούν και να λειτουργήσουν, στις Κοινωνικές Υπηρεσίες ορισμένων τουλάχιστον πρωτοδικείων, και άλλα Τμήματα, εκτός από αυτό που αφορά τους ανηλίκους, με αρμοδιότητες συναφείς προς τις αρμοδιότητες του δικαστηρίου, για την επικουρία του έργου του οποίου έχουν ιδρυθεί.

3. Στα Τμήματα Ανηλίκων των Κοινωνικών Υπηρεσιών ανήκει και η αρμοδιότητα να παρέχουν στο πρόσωπο, που νομιμοποιείται να ασκεί τις αξιώσεις ανηλίκου τέκνου κατά του γονέα του ο οποίος αθετεί τις αντίστοιχες υποχρεώσεις του, ή και στο ίδιο το τέκνο, κάθε πρόσφορη βοήθεια για την αναγκαστική είσπραξη των εν λόγω αξιώσεων. Τα ίδια αυτά Τμήματα έχουν, εξάλλου, και την αρμοδιότητα να παρέχουν την υποστήριξή τους, εφόσον τους ζητηθεί, στους γονείς ή τους επιτρόπους, κατά την άσκηση της επιμέλειας των ανηλίκων που τελούν υπό τη γονική μέριμνα ή την επιτροπεία τους, καθώς και τη βοήθεια και τις συμβουλές τους στους φυσικούς γονείς που επιθυμούν να δώσουν το παιδί τους για υιοθεσία και σ' εκείνους που επιθυμούν να υιοθετήσουν.

## Άρθρο 51

1. Για τη στελέχωση των Τμημάτων Ανηλίκων των Κοινωνικών Υπηρεσιών συνιστάται, ενιαίο για όλες, ειδικό σώμα υπαλλήλων με την ονομασία "Σώμα Επιτροπικών Λειτουργών Ανηλίκων". Το σώμα τούτο αποτελείται από κοινωνικούς λειτουργούς με πτυχίο αναγνωρισμένης ανώτατης ή ανώτερης Σχολής Κοινωνικής Εργασίας της ημεδαπής ή της αλλοδαπής και άδεια άσκησης επαγγέλματος, από παιδαγωγούς, ψυχολόγους και από παιδοψυχιάτρους ή ψυχιάτρους, που διορίζονται, ανάλογα με τα τυπικά τους προσόντα, στον εισαγωγικό βαθμό του αντίστοιχου κλάδου τους, ύστερα από προκήρυξη της θέσης και επιτυχία σε ειδικό κλαδικό διαγωνισμό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην τρίτη παράγραφο του άρθρου 52.

2. Για την κάλυψη των κενών σε οργανικές θέσεις ή αναγκών λόγω έλλειψης οργανικών θέσεων ορισμένης ειδικότητας, μπορούν να χρησιμοποιούνται, με την ιδιότητα του εξωτερικού συνεργάτη, οι αντίστοιχοι επιστήμονες (ιδίως ψυχολόγοι και παιδοψυχίατροι ή ψυχίατροι) των κατά τόπους δημόσιων υπηρεσιών ή άλλων οργανισμών του δημόσιου τομέα.

3. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του πρώτου εδαφίου της τρίτης παραγράφου του άρθρου 50, χρησιμοποιούνται ειδικοί υπάλληλοι ή εξωτερικοί συνεργάτες που έχουν την ιδιότητα του δικηγόρου. Εξωτερικοί συνεργάτες, προερχόμενοι από τους οικείους επιστημονικούς κλάδους ή επαγγέλματα, χρησιμοποιούνται και για την εν γένει επικουρία των Κοινωνικών Υπηρεσιών στην εκπλήρωση του έργου τους. Οι Κοινωνικές Υπηρεσίες συνεργάζονται επίσης με τους αρμόδιους εισαγγελείς, ιδίως για την εφαρμογή του δεύτερου εδαφίου της τρίτης παραγράφου του άρθρου 50, καθώς και με άλλες αρχές και οργανισμούς, ιδίως τις υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, καθώς και τις εποπτευόμενες από αυτές κοινωνικές οργανώσεις, κάθε φορά που θα πρόκειται για ανηλίκους που οι τελευταίες έχουν υπό την προστασία τους.

## Άρθρο 52

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας και Πρόνοιας, ρυθμίζονται στις λεπτομέρειές τους τα σχετικά με: α) τον αριθμό των μελών και τη σύνθεση των Επιτροπών Διοίκησης των κατά πρωτοδικεία Κοινωνικών Υπηρεσιών και της Συντονιστικής τους Επιτροπής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, καθώς και την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ τους, β) την οργανωτική

διάρθρωσή τους, γ) τον καθορισμό του αριθμού και την ίδρυση των θέσεων Επιτροπικών Λειτουργιών Ανηλίκων, καθώς και των απαιτούμενων θέσεων διοικητικού ή άλλης φύσεως προσωπικού, την κατανομή τους κατά πρωτοδικεία και τη διαβάθμισή τους, δ) τα τυπικά προσόντα των υποψηφίων για την κατάληψη αυτών των θέσεων, ε) την υπηρεσιακή κατάσταση και την εξέλιξη του προσωπικού, στ) τον τρόπο πρόσληψης, τη σχέση με την Κοινωνική Υπηρεσία και τον τρόπο καθορισμού της αμοιβής των εξωτερικών συνεργατών και ζ) τον τρόπο της συλλογικής εργασίας και της εν γένει λειτουργίας των Κοινωνικών Υπηρεσιών στις γενικές γραμμές τους.

2. Οι λεπτομέρειες του τρόπου άσκησης των αρμοδιοτήτων που αναθέτει ο νόμος στις Κοινωνικές Υπηρεσίες, του τρόπου εργασίας και λειτουργίας τους εν γένει, καθώς και της συνεργασίας τους με τις αρχές, τις υπηρεσίες και οργανώσεις του γ' εδαφίου της τρίτης παραγράφου του άρθρου 51, καθορίζονται με τους εσωτερικούς κανονισμούς που καταρτίζονται από τη Συντονιστική Επιτροπή Κοινωνικών Υπηρεσιών και εγκρίνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας και Πρόνοιας.

3. Η πλήρωση των θέσεων Επιτροπικών Λειτουργιών Ανηλίκων, καθώς και του λοιπού προσωπικού των Κοινωνικών Υπηρεσιών γίνεται με τις διαδικασίες του ν. 2190/1994.

#### Άρθρο 53

1. Η έναρξη της ισχύος των άρθρων 49 έως 52 του παρόντος καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Υγείας και Πρόνοιας και Οικονομικών. Ωστόσο εκδοθεί αυτό το διάταγμα και αρχίσουν να λειτουργούν οι Κοινωνικές Υπηρεσίες, τα έργα τους ασκούνται από τις Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων, που λειτουργούν ήδη στα κατά τόπους πρωτοδικεία, μέσω των κοινωνικών υπηρεσιών τους, όπου υπάρχουν, και εν πάση περιπτώσει με την επιχορήγηση των ποινικών Επιμελητών Ανηλίκων του ν. 378/1976, των Κοινωνικών Λειτουργιών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Κοινωνικών Λειτουργιών, καθώς και άλλων ειδικών επιστημόνων (ιδίως ψυχολόγων, ψυχιάτρων ή παιδοψυχιάτρων) των αρμόδιων Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, καθώς και των κοινωνικών οργανώσεων που εσποπτεύονται από αυτές.

2. Η χρησιμοποίηση των Επιμελητών Ανηλίκων, Κοινωνικών Λειτουργιών ή άλλων ειδικών επιστημόνων, στους οποίους αναφέρεται η προηγούμενη παράγραφος, γίνεται με ανάθεση, στηριζόμενη σε απόφαση της διοίκησης της αρμόδιας κάθε φορά Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων, ύστερα από σχετική συνεννόηση με την οικεία υπηρεσία ή τον οικείο οργανισμό. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και ο κοινωνικός λειτουργός που θα ασκεί τις αρμοδιότητες που ο παρών ή άλλος νόμος αναθέτουν στον προϊστάμενο της κάθε Κοινωνικής Υπηρεσίας.

#### Άρθρο 54

1. Όπου στον παρόντα ή σε άλλο νόμο προβλέπονται αρμοδιότητες κοινωνικής υπηρεσίας στο πλαίσιο της λειτουργίας του θεσμού της δικαστικής συμπαράστασης, οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται, για όσο διάστημα και σε όσες Κοινωνικές Υπηρεσίες δεν έχουν συγκροτηθεί ακόμα ειδικά Τμήματα, από ειδικούς επιστήμονες των Τμημάτων Ανηλίκων αυτών των Υπηρεσιών και, ωστόσο συγκροτηθούν και αρχίσουν να λειτουργούν και αυτά τα Τμήματα, από ειδικούς επιστήμονες των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, καθώς και των κοινωνικών οργανώσεων που εσποπτεύονται από αυτές.

2. Με προεδρικό διάταγμα εκδιδόμενο με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας και Πρόνοιας θα καθοριστούν οι λεπτομέρειες της χρησιμοποίησης των επιστημόνων των εν λόγω υπηρεσιών για τους σκοπούς της λειτουργίας του θεσμού της δικαστικής συμπαράστασης.

#### Άρθρο 55

Το άρθρο 78 του ν. 1329/1983 καταργείται.

#### Άρθρο 56

Το άρθρο 79 του ν. 1329/1983 καταργείται.

#### ΕΚΤΟ ΜΕΡΟΣ

#### ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

#### Άρθρο 57

1. Με εξαίρεση τις ρυθμίσεις που ακολουθούν, υιοθεσίες που έγιναν πριν από την έναρξη της ισχύος αυτού του νόμου διέπονται ως προς το κύρος τους και τα έννομα αποτελέσματα από το έως τώρα δίκαιο. Οι διατάξεις όμως των άρθρων 1569 έως 1577 του Αστικού Κώδικα εφαρμόζονται και στις υιοθεσίες που τελέσθηκαν υπό το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς.

2. Υιοθεσίες ανηλίκων που έγιναν κατά παράβαση της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 4 του ν.δ. 610/1970 ισχυροποιούνται αναδρομικά από την τέλεσή τους, εκτός αν η ακυρότητά τους είχε ήδη απαγγελθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου.

3. Στις περιπτώσεις υιοθεσιών ανηλίκων που έγιναν πριν από την έναρξη της ισχύος του παρόντος, ο θετός γονέας έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το δικαστήριο, με αίτησή του που δικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, την πλήρη ένταξη του τέκνου στην οικογένειά του, σύμφωνα με τα άρθρα 1561 έως 1566 του Αστικού Κώδικα. Για την αλλαγή αυτή πρέπει να συναινεί και το τέκνο που συμπλήρωσε το δωδέκατο έτος της ηλικίας του και σε κάθε περίπτωση πρέπει, ανάλογα με την ωριμότητά του, να ακούεται η γνώμη του. Για τη συναίνεση ή την ακρόαση του θετού τέκνου τηρείται η διαδικασία της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 800 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

4. Υποθέσεις περί υιοθεσίας, που εκκρεμούν στον πρώτο βαθμό, κρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου.

5. Στις περιπτώσεις υιοθεσιών ανηλίκων, που τελέσθηκαν πριν από την έναρξη της ισχύος του παρόντος υπό συνθήκες που εξασφάλισαν τη μυστικότητα τους, σύμφωνα με τους όρους του νόμου ο οποίος ίσχυε κατά το χρόνο της τέλεσής τους, το θετό τέκνο έχει μετά την ενηλικίωσή του το δικαίωμα να πληροφορείται πλήρως τα στοιχεία των φυσικών γονέων του, σύμφωνα με την τρίτη παράγραφο του άρθρου 1559 του Αστικού Κώδικα. Οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι υπάλληλοι της τοπικής αυτοδιοίκησης, οι εισαγγελείς και τα όργανα των αρμόδιων κοινωνικών υπηρεσιών ή ιδρυμάτων έχουν την υποχρέωση να παρέχουν στους ενδιαφερομένους, κατά την άσκηση του παραπάνω δικαιώματός τους, τη συνδρομή τους.

#### Άρθρο 58

Η επιτροπεία ανηλίκων που υπάρχει κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος διέπεται στο εξής από τις διατάξεις αυτού του νόμου και διεξάγεται σύμφωνα με αυτές. Ο επίτροπος που υπάρχει κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος διατηρεί αυτή την ιδιότητα.

#### Άρθρο 59

Όποιος έχει τεθεί σε κατάσταση δικαστικής απαγόρευσης ή δικαστικής αντίληψης πριν από τη θέση σε ισχύ αυτού του νόμου, εξομοιώνεται με πρόσωπο που βρίσκεται σε κατάσταση στερητικής ή επικουρικής δικαστικής συμπαράστασης, αντίστοιχα, με περιεχόμενο αυτό που ίσχυε για τον απαγορευμένο ή για αυτόν που βρισκόταν σε δικαστική αντίληψη υπό το καθεστώς του προηγούμενου δικαίου. Ο επίτροπος του απαγορευμένου ή ο αντίληπτος που υπάρχει κατά την έναρξη της ισχύος αυτού του νόμου συνεχίζει το λειτουργήμα του ως δικαστικός συμπαράστατης του προσώπου.

Το άρθρο 1677 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιείται

με το άρθρο 3 του παρόντος, έχει εφαρμογή και εδώ.

#### Άρθρο 60

Διαδικασίες διορισμού επιτρόπου ανηλίκου, υποβολής σε δικαστική απαγόρευση ή σε δικαστική αντίληψη, καθώς και διορισμού προσωρινού διαχειριστή απαγορευτέου, που εκκρεμούν στον πρώτο βαθμό κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος, συνεχίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου. Αν είχε διοριστεί προσωρινός διαχειριστής σύμφωνα με τις διατάξεις της προϊσχύουσας νομοθεσίας, αυτός συνεχίζει το λειτούργημά του ως προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης του ενδιαφερομένου.

#### Άρθρο 61

Πρόσωπα που βρίσκονται, κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος, σε κατάσταση νόμιμης απαγόρευσης παύουν αυτοδικαίως, με τη θέση σε ισχύ αυτού του νόμου, να τελούν υπό το καθεστώς αυτό.

#### Άρθρο 62

Οι περιπτώσεις επιτροπείας παρόντος, που λειτουργούν κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος, διέπονται στο εξής από τις διατάξεις των άρθρων 1689, 1693 και 1694 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιούνται με το άρθρο 2 του παρόντος. Η διάταξη του άρθρου 42 εφαρμόζεται ανάλογα και εδώ.

#### Άρθρο 63

Όπου στην ισχύουσα νομοθεσία γίνεται λόγος για δικαστική ή νόμιμη απαγόρευση, δικαστική αντίληψη, επιτροπεία παρόντος, επίτροπο απαγορευμένου, παρεπίτροπο, προσωρινό διαχειριστή, αντιλήπτορα, συγγενικό συμβούλιο, επίτροπο παρόντος ή για οποιονδήποτε άλλο συναφή θεσμό ή έννοια, η σχετική αναφορά έχει το νόημα της παραπομπής στους αντίστοιχους θεσμούς ή έννοιες του νέου δικαίου.

#### Άρθρο 64

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας και Πρόνοιας ορίζονται τα ιδρύματα και τα σωματεία που λόγω του εξειδικευμένου προσωπικού τους κρίνονται κατάλληλα να αναλαμβάνουν επιτροπείες ανηλίκων, σύμφωνα με το άρθρο 1600, ή τη δικαστική συμπαραστάση ενηλίκων, σύμφωνα με το άρθρο 1671 του Αστικού Κώδικα, όπως οι διατάξεις αυτές τροποποιούνται με τα άρθρα 12 και 13 του παρόντος. Με το ίδιο ή άλλο προεδρικό διάταγμα, ορίζονται και τα ειδικά ιδρύματα ή καταστήματα, καθώς και οι μονάδες ψυχικής υγείας που προβλέπονται από τα άρθρα 1609 και 1687 του Αστικού Κώδικα, όπως επίσης τροποποιούνται με τον παρόντα. Όλα τα ιδρύματα, σωματεία, καταστήματα ή μονάδες ψυχικής υγείας των δύο προηγούμενων εδαφίων τελούν υπό τον έλεγχο και την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

#### Άρθρο 65

1. Το άρθρο 9 του ν. 2082/1992 "Αναδιοργάνωση της Κοινωνικής Πρόνοιας και καθιέρωση νέων θεσμών Κοινωνικής Προστασίας" (ΦΕΚ 158 Α') τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 9. Ανάδοχες οικογένειες. 1. Σε περίπτωση που συντρέχει λόγος να ανατεθεί, με απόφαση του δικαστηρίου, η πραγματική φροντίδα ή και μέρος ή το σύνολο της επιμέλειας του προσώπου ενός ανηλίκου σε κατάλληλη οικογένεια, σύμφωνα με τους ορισμούς του Αστικού Κώδικα, και δεν βρίσκεται τέτοια οικογένεια στο περιβάλλον του ανηλίκου, πρόθυμη να αναλάβει αυτό το έργο, το δικαστήριο μπορεί να απευθύνεται για την υπόδειξη της οικογένειας, μέσω της αρμόδιας Κοινωνικής Υπηρεσίας, στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας. Το Υπουργείο αυτό ασκεί την εν λόγω αρμοδιότητά του μέσω των υπηρεσιών του ή των ιδρυμάτων ή άλλων κοινωνικών οργανώσεων που εποπτεύει, βάσει προγραμμάτων που καταρτίζει το ίδιο ή που τελούν υπό τον έλεγχο και την εποπτεία του και χωρίς να θίγονται τα

οριζόμενα από τα άρθρα 1655 έως 1665 του Αστικού Κώδικα.

2. Στα προγράμματα ανάδοχων οικογενειών της προηγούμενης παραγράφου μπορούν να υπάγονται ανήλικοι, και όταν το ζητούν οι ίδιοι οι γονείς ή ο επίτροπός τους, σύμφωνα με τους ορισμούς του Αστικού Κώδικα.

3. Σε ανάδοχη οικογένεια μπορεί να ανατίθεται, με βάση ειδικά προγράμματα, και η φροντίδα ενηλίκων με ειδικές ανάγκες ή ηλικιωμένων, εφόσον το ζητούν οι ίδιοι.

4. Ανάδοχη οικογένεια, με την έννοια αυτού του νόμου, είναι κάθε οικογένεια που αποτελείται από συζύγους με ή χωρίς παιδιά και έχει αναγνωρισθεί με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας ως κατάλληλη να αναλαμβάνει προσωρινά τη φροντίδα, ανατροφή, διαπαιδαγώγηση και προστασία των προσώπων που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους. Δεν χρειάζεται η ειδική αναγνώριση, όταν το δικαστήριο ανέθεσε τη φροντίδα ή και την επιμέλεια του προσώπου του ανηλίκου σε κατάλληλη οικογένεια, συγγενική ή μη, με υπόδειξη αυτών που ζήτησαν τη λήψη του μέτρου ή όταν συγγενική ή άλλη κατάλληλη οικογένεια είναι πρόθυμη, στις περιπτώσεις της δεύτερης παραγράφου αυτού του άρθρου, να αναλάβει αυτά τα έργα. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, τα έργα της ανάδοχης οικογένειας μπορούν να ανατίθενται και σε μεμονωμένα άτομα με ή χωρίς παιδιά.

5. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Πρόνοιας και Δικαιοσύνης, ρυθμίζονται στις λεπτομέρειές τους η οργάνωση και η λειτουργία του θεσμού των ανάδοχων οικογενειών μέσα στα όρια που χαράσσονται από τα άρθρα 1655 έως 1665 του Αστικού Κώδικα και των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου. Με κοινή απόφαση, εξάλλου, των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας καθορίζεται το ύψος της παρεχόμενης στην ανάδοχη οικογένεια οικονομικής ενίσχυσης, καθώς και ο τρόπος της καταβολής της".

2. Καταργούνται τα άρθρα 1 έως 9 του π.δ/τος 337 της 25. Αυγ. - 2 Σεπτ. 1993 (ΦΕΚ 144 Α'), που εκδόθηκε σε εκτέλεση του άρθρου 9 του ν. 2082/1992, όπως αυτή η διάταξη είχε πριν από την τροποποίησή της με την πρώτη παράγραφο αυτού του άρθρου. Οι υπόλοιπες διατάξεις αυτού του προεδρικού διατάγματος διατηρούνται σε ισχύ, ωστόσο εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται από την παρ. 5 του άρθρου 9 του ν. 2082/1992, όπως αυτό τροποποιείται με το παρόν άρθρο.

#### Άρθρο 66

Στον Κρατικό Προϋπολογισμό και σε βάρος των κονδυλίων του Υπουργείου Δικαιοσύνης αναγράφεται υποχρεωτικά κάθε χρόνο η δαπάνη που απαιτείται για να καταβάλλονται στους επιτρόπους ή τους δικαστικούς συμπαραστάτες ή αμοιβή τους και στους ίδιους, καθώς και στα μέλη των εποπτικών συμβουλίων οι δαπάνες τους, που είναι καταβλητέες από το δημόσιο ταμείο, σύμφωνα με τα άρθρα 1631 και 1641, καθώς και το πρώτο εδάφιο του άρθρου 1682 του Αστικού Κώδικα. Η έναρξη της ισχύος αυτής της διάταξης ορίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Πρόνοιας και Δικαιοσύνης.

#### Άρθρο δεύτερο

1. Συνιστάται "Εθνικό Συμβούλιο Υιοθεσίας" που θα λειτουργεί στο πλαίσιο του Εθνικού Συστήματος Πρόνοιας και θα έχει ως αρμοδιότητα να γνωμοδοτεί για τη χάραξη πολιτικής για την υιοθεσία, το συντονισμό των αρμόδιων φορέων που εμπλέκονται στο αντικείμενο αυτό, την οργάνωση της εκπαίδευσης και της επιμόρφωσης του προσωπικού που ασχολείται με τις υιοθεσίες, καθώς και τη συγκέντρωση, την έρευνα και την αξιολόγηση στατιστικών στοιχείων σχετικών με την υιοθεσία. Το Εθνικό Συμβούλιο Υιοθεσίας εποπτεύεται από

τους Υπουργούς Υγείας και Πρόνοιας και Δικαιοσύνης. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Πρόνοιας και Δικαιοσύνης ορίζονται τα σχετικά με τις αρμοδιότητες, τη σύνθεση, την οργάνωση και τη λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου Υιοθεσίας, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με το ίδιο διάταγμα καθορίζεται και ο χρόνος έναρξης της λειτουργίας του.

2. Ως "δημόσιο ταμείο", όπου αυτό αναφέρεται στον παρόντα νόμο εννοείται η αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία.

3. Στην έκδοση του προβλεπόμενου στην παράγραφο 1 του άρθρου 52 του παρόντος νόμου προεδρικού διατάγματος συμπράττει και ο Υπουργός Οικονομικών.

4. Ο προβλεπόμενος στην παρ. 2 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου εύλογος χρόνος δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα.

5. Το προβλεπόμενο στο άρθρο 48 του παρόντος νόμου ειδικό τμήμα των πολιτικών δικαστηρίων της ουσίας συγκροτείται υπό μονομελή μεν σύνθεση σε όλα τα δικαστήρια, υπό πολυμελή δε σύνθεση σε όσα δικαστήρια υπηρετούν περισσότεροι των δεκαπέντε δικαστών.

#### 'Αρθρο τρίτο

Η ισχύς αυτού του νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται άλλως στις επί μέρους διατάξεις του.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ(Απόστολος Κακλαμάνης):** Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών της σημερινής συνεδρίασης όσον αφορά την ψήφιση στο σύνολο του πάρα πάνω νομοσχεδίου.

**ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ(Απόστολος Κακλαμάνης):** Παρεσχέθη η ζητηθεία εξουσιοδότηση.

Εισερχόμαστε στη συζήτηση του νομοσχεδίου, αρμοδιότητος του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου:

"Τροποποίηση του ν. 711/1977 ΦΕΚ 284 Α' "περί Ειδικών Τουριστικών Λεωφορείων" και άλλες διατάξεις".

Κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 107 του Κανονισμού της Βουλής, αποφάσισε η Διάσκεψη των Προέδρων να συζητηθεί με τη διαδικασία της οργανωμένης συζήτησης σε δύο συνεδριάσεις. Εν τούτοις, με εξαίρεση το Κόμμα του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου, τα άλλα Κόμματα δεν έδωσαν τον κατάλογο των ομιλητών τους όπως ορίζει ο Κανονισμός. Αυτό προφανώς σημαίνει -αυτήν την ερμηνεία δίνει ο Προεδρείο-ότι θα ήθελαν τα Κόμματα να διατεθούν αυτές οι δύο μέρες με την τακτική διαδικασία συζήτησης του νομοσχεδίου.

Εφ' όσον συμφωνείτε, να προχωρήσουμε στη συζήτηση του νομοσχεδίου με τον τρόπο αυτό. Είμαστε σύμφωνοι;

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ(Απόστολος Κακλαμάνης):** Αποφασίστηκε ομόφωνα να διατεθούν οι δύο αυτές συνεδριάσεις, για τη συζήτηση του νομοσχεδίου αλλά με τη διαδικασία της τακτικής και όχι της οργανωμένης συζήτησης. Η πρόταση είναι να συζητηθεί σήμερα η αρχή του νομοσχεδίου και την προσεχή Τρίτη να συζητηθούν τα άρθρα, εκτός αν προκρίνεται να προχωρήσουμε στη συζήτηση των άρθρων του νομοσχεδίου σήμερα και να αφήσουμε ορισμένα από τα άρθρα, που ίσως απαιτήσουν περισσότερη συζήτηση, για την προσεχή Τρίτη.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ(Απόστολος Κακλαμάνης):** Ορίστε, κύριε Σιούφα, έχετε το λόγο.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Κύριε Πρόεδρε, η μεθόδευση που κάνετε δε μας βρίσκει διαφωνούντες. Να συζητήσουμε επί της αρχής σήμερα και επί των άρθρων στην επόμενη συνεδρίαση.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ(Απόστολος Κακλαμάνης):** Είπα και κάτι άλλο, έχοντας υπόψη μάλιστα τη θέση του Κόμματός σας στη Διαρκή Επιτροπή. Μπορούμε να προχωρήσουμε και στη συζήτηση

κάποιων άρθρων του νομοσχεδίου και να κρατήσουμε για την Τρίτη εκείνα τα άρθρα ενδεχομένως τα οποία κατά την άποψη του Κόμματός σας θα χρειαστούν περισσότερη συζήτηση. Είδα ότι για κάποιο από τα άρθρα αυτά αποχωρήσατε και από την Επιτροπή. Ο,τι νομίζετε σας.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Δε θα θέλαμε να πούμε όχι και σ' αυτό. Αντιλαμβανόμαστε την καλή σας πρόθεση. Αλλά ως αφήσουμε να το δούμε στη διαδρομή.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Ας μπούμε επί της αρχής, λοιπόν, και βλέπουμε μετά.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Να συζητήσουμε επί της αρχής και αν υπάρξει θέμα, θα το δούμε στη διαδρομή.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Ο κ.Ιωάννης Μαγκριώτης, Εισηγητής της Πλειοψηφίας, έχει το λόγο.

Έχει αποκοπεί και εκείνος στα Τέμπη;

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ:** Είναι εδώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Νομίζω ότι τα έχετε καλά εσείς εκεί και σας άφησαν και περάσατε, γιατί τον κ.Κουβέλη τον έχουν κρατήσει.

Κύριοι συνάδελφοι, να ορίσουμε και χρόνο. Είναι καλά να τελειώσουμε κατά τις 15.00' η ώρα;

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Στις 15.00' η ώρα θα τελειώσουμε.

Ο κ.Μαγκριώτης έχει το λόγο.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ:** Το παρόν σχέδιο νόμου, με τίτλο "Τροποποίηση του ν. 711/77 περί τουριστικών λεωφορείων", διαμορφώθηκε μετά από ένα συστηματικό διάλογο μεταξύ των συναρμόδιων Υπουργείων και των εμπλεκόμενων παραγωγικών τάξεων. Ο διάλογος αυτός ήταν αναγκαίος, γιατί τα τελευταία χρόνια υπάρχουν συχνές αλληλοεπικαλύψεις στο μεταφορικό έργο που πραγματοποιούν οι δύο κλάδοι -τα ΚΤΕΛ, τα παραδοσιακά μεταφορικά μέσα της Χώρας μας από τη μια πλευρά και τα τουριστικά λεωφορεία από την άλλη. Υπήρχαν συχνές ανπιδικίες που υποβάθμιζαν, θα έλεγα και το προσφερόμενο έργο των δύο κλάδων, αλλά και το επίπεδο των υπηρεσιών που προσέφερε η Χώρα μας.

Μετά, λοιπόν, από αυτόν το βασανιστικό διάλογο, υπήρξε αυτή η ευτυχής, θα έλεγα, κατάληξη και η συμφωνία των εμπλεκόμενων φορέων με τα συναρμόδια Υπουργεία, που αποτυπώθηκε στο παρόν σχέδιο νόμου.

Αυτό το σχέδιο νόμου εναρμονίζει το καθεστώς λειτουργίας των ΚΤΕΛ και των τουριστικών λεωφορείων, αλλά και των άλλων μεταφορικών μέσων, σ' ένα μεγάλο βαθμό με τα ευρωπαϊκά δεδομένα. Βεβαίως, είναι προσαρμοσμένο στην ελληνική πραγματικότητα και παίρνει πάντοτε υπόψη την επιχειρηματική και κοινωνική πραγματικότητα των κλάδων.

Διευκρινίζει σημαντικά το μεταφορικό έργο των ΚΤΕΛ, των τουριστικών λεωφορείων, των TAXI, των λεωφορείων του ΟΣΕ, των οδικών γραμμών του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος και φυσικά και των άλλων μεταφορικών μέσων.

Περιέχει, επίσης, ρυθμίσεις ζωτικές και αναγκαίες για τα τουριστικά γραφεία, τις τουριστικές γενικότερα επιχειρήσεις. Πατί με τις ρυθμίσεις αυτές μειώνεται το κόστος λειτουργίας των τουριστικών επιχειρήσεων και καθίστανται ευέλικτες. Στηρίζει τη διαδικασία των συγχωνεύσεων των μικρών επιχειρήσεων για να αντέξουν στο μεγάλο ανταγωνισμό. Στηρίζει τη μικρή και μεσαία επιχείρηση.

Αναβαθμίζει την προσφερόμενη ποιότητα των υπηρεσιών μέσα σε μία γενικότερη προσπάθεια αναβάθμισης των τουριστικών υπηρεσιών στη Χώρα μας. Όλοι γνωρίζουμε πως η τουριστική βιομηχανία είναι μία από τις πιο σημαντικές βιομηχανίες -να τη χαρακτηρίσουμε έτσι- της Χώρας μας. Είναι επίσης και συναλλαγματοφόρα. Βεβαίως, είναι και μία βιομηχανία, ένας κλάδος, μία δραστηριότητα η οποία καλύπτει και πολλές θέσεις απασχόλησης στην ιδιότυπη αυτή παραγωγική βάση της Χώρας μας, όπου βλέπουμε συνεχώς ο κλάδος παροχής υπηρεσιών να αυξάνεται και μάλιστα με υψηλούς ρυθμούς τα τελευταία χρόνια.

Αυτό το σχέδιο νόμου έρχεται να λειτουργήσει συμπληρωματικά με το προεδρικό διάταγμα, που τροποποιούσε τον παλαιότερο νόμο 393/76 και την τελευταία απόφαση του Γενικού Γραμματέα του ΕΟΤ για τη δημιουργία τουριστικών επιχειρήσεων, οδικών μεταφορών σε εκτέλεση και επιταγή του ν.2160/93. Βλέπουμε, δηλαδή, στο συγκεκριμένο παραγωγικό χώρο, ένα συνεχή νομοθετικό εκσυγχρονισμό, μία βελτίωση και προσαρμογή. Εκτιμώ πως αυτή η προσαρμογή θα συνεχισθεί αναγκαστικά και τα επόμενα χρόνια, γιατί οι συνθήκες και τα δεδομένα αλλάζουν και βεβαίως, πρέπει να υπάρξει και ανάλογη προσαρμογή της Χώρας μας.

Μία άλλη σημαντική τομή που πραγματοποιείται με το παρόν σχέδιο νόμου, το συζητούμενο σήμερα στην Ολομέλεια της Βουλής, είναι η αποδέσμευση του τουριστικού γραφείου, γενικότερα της τουριστικής επιχείρησης, από τα τουριστικά λεωφορεία. Αυτό βοηθά στην ευελιξία των επιχειρήσεων, γιατί μέχρι τώρα υπήρχε υψηλό κόστος σε μία επιχείρηση, που ήταν αναγκασμένη να έχει και τουριστικά λεωφορεία, να παρέχει και γενικότερο, θα έλεγα, τουριστικό έργο.

Με αυτήν την αποδέσμευση αναπτύσσονται πολύ καλύτερα και οι τουριστικές επιχειρήσεις, γιατί έχουν ένα συγκεκριμένο προσανατολισμό και τα τουριστικά λεωφορεία ακόμη και οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, ακόμη και μεμονωμένοι επαγγελματίες, που έχουν στην κατοχή τους άδεια κίνησης μόνο ενός τουριστικού λεωφορείου. Και σ'αυτούς με άλλες διατάξεις, δίνεται η δυνατότητα αυτοτελώς να επιτελούν μεταφορικό έργο, ενώ μέχρι τώρα δεν την είχαν.

Επίσης, πρέπει να τονίσω πως προσπαθείται με το παρόν νομοσχέδιο και αυτό είναι ένα θέμα που πρέπει να ερευνηθεί περισσότερο από τα αρμόδια Υπουργεία- να διευκρινιστεί το καθεστώς λειτουργίας των κοινοτικών τουριστικών λεωφορείων στη Χώρα μας, αφού ο οικονομικός χώρος είναι ενιαίος και έχουν τη δυνατότητα κίνησης και λειτουργίας και στον ελλαδικό χώρο.

Όμως, επειδή υπάρχουν πολλές κρυφές πλευρές του μεταφορικού έργου, με το παρόν νομοσχέδιο προσπαθείται να υπάρξει μία βελτίωση του καθεστώτος λειτουργίας των τουριστικών λεωφορείων για να μην ανταγωνίζονται τα κοινοτικά τουριστικά λεωφορεία με αθέμιτους όρους τα ελληνικά.

Πολύ περισσότερο θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην πειρατεία που ασκούν και στο παράνομο μεταφορικό έργο τα τουριστικά λεωφορεία τρίτων χωρών και ιδιαίτερα βαλκανικών και χωρών της Ανατολικής Ευρώπης. Τα λεωφορεία αυτά έχουν πολύ χαμηλό κόστος λειτουργίας, έρχονται στη Χώρα μας για τη μεταφορά κάποιας προσχηματισμένης ομάδας από τη δική τους χώρα, παραμένουν, όμως, παρανόμως εδώ και καλύπτουν και έργο των τουριστικών λεωφορείων, αλλά και των ΚΤΕΛ. Με το παρόν νομοσχέδιο -και ίσως αυτή είναι η πιο μεγάλη τομή, επιχειρείται σε ένα ιδιόμορφο καθεστώς με πολλές αλληλοεπικαλύψεις -όπως είναι το καθεστώς των ΚΤΕΛ που παλαιότερα ήταν μονοπωλιακός φορέας στη Χώρα μας, λόγω των ιδιόμορφων παραγωγικών συνθηκών που είχαμε, αλλά και των γεωγραφικών χαρακτηριστικών της χώρας, να ρυθμιστεί το μεταφορικό έργο των δύο κλάδων.

Τα ΚΤΕΛ εκτελούν το συγκοινωνιακό έργο. Το τουριστικό έργο με την έννοια της ολικής μίσθωσης προσχηματισμένης ομάδας εκτελείται από τα τουριστικά λεωφορεία.

Βεβαίως δεν μπορεί να υπάρξουν τέτοιοι απόλυτοι διαχωρισμοί. Και με αυτή την έννοια υπάρχουν και πάλι σημεία κοινού μεταφορικού έργου. Το παρόν νομοσχέδιο προσπαθεί να διαμορφώσει όρους υγιούς ανταγωνισμού, που σε τελευταία ανάλυση θα διαλύσουν τις αβεβαιότητες, θα περιορίσουν τις συγκρούσεις μεταξύ των κλάδων. Είναι υπέρ των καταναλωτών Ελλήνων και αλλοδαπών, αφού διευρύνει το πεδίο του υγιούς ανταγωνισμού και αναβαθμίζει τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

Μία άλλη σημαντική βελτίωση για τη λειτουργία των τουριστικών επιχειρήσεων στη Χώρα είναι η κατάργηση της διάκρισης του γενικού τουρισμού και του εσωτερικού τουρισμού. Μία διάκριση, που έρχεται από πολύ παλιά,

αναχρονιστική, που δυστυχώς τη συντηρούσαμε μέχρι σήμερα, η οποία δημιουργούσε πολλούς περιορισμούς στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, που ήθελαν πέρα από τον εσωτερικό τουρισμό και την εσωτερική διακίνηση τουριστών, να αναπτυχθούν και στο διεθνή χώρο, ιδιαίτερα στο γειτονικό βαλκανικό χώρο. Οι προϋποθέσεις ήταν πάρα πολύ αυστηρές, υπέρογκες οι δεσμεύσεις και τα ποσά που προέβλεπε μέχρι τώρα το νομοθετικό πλαίσιο και φυσικά λειτουργούσε εις βάρος και του υγιούς ανταγωνισμού, αλλά και των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Η κατάργηση του γενικού και από τον εσωτερικό τουρισμό, αφού ζούμε σε μία ανοιχτή ανταγωνιστική αγορά, είναι μία σημαντική βελτίωση.

Ένα επίσης σημαντικό βήμα γίνεται στον επιμερισμό των ευθυνών και στον καταλογισμό των ποινών, όταν παραβιάζουν τις συγκεκριμένες νομοθετικές διατάξεις τα τουριστικά γραφεία και οι τουριστικές επιχειρήσεις.

Θα θυμόμαστε όλοι οξυτάτα περιστατικά τα οποία δεν τιμούν ούτε τον κλάδο ούτε τις συγκεκριμένες επιχειρήσεις ούτε τη Χώρα μας. Εκδρομείς εγκαταλείπονταν, από τουριστικές επιχειρήσεις, από τουριστικά λεωφορεία ακόμα και σε ξένες χώρες εκμεταλλεόμενα την ασάφεια του νομοθετικού πλαισίου, χωρίς αυστηρές συνέπειες μετέπειτα γι' αυτές.

Με αυτό λοιπόν, το σχέδιο νόμου ρυθμίζονται επακριβώς και αυξάνονται οι ποινές που επιβάλλονται διοικητικές, ποινικές και οικονομικές, για τις πιθανές παραβιάσεις των νόμων.

Τόνισα προηγουμένως και θα επαναλάβω ότι σε ορισμένες, αλλά πολύ σημαντικές περιπτώσεις, που μπορούμε να τις διευκρινίσουμε εδώ στη συζήτηση στην Ολομέλεια, μπορεί να διευρυνθεί ακόμη περισσότερο η δραστηριότητα των ΤΕΟΜ. Τα τουριστικά λεωφορεία και οι επιχειρήσεις που ασχολούνται αποκλειστικά με το μεταφορικό έργο να μπορούν να κλείνουν αυτοτελείς συμφωνίες με ένα σύλλογο ή με ένα σωματείο χωρίς να χρειάζεται διαμεσολάβηση της τουριστικής επιχείρησης. Κατανοούμε όλοι, ότι αυτό θα μειώσει το κόστος για τον καταναλωτή, στον χρήστη. Βεβαίως υπάρχουν πολλές φορές και δυσλειτουργίες. Ίσως μπορούμε εδώ να δούμε περισσότερο την στήριξη των ΤΕΟΜ για να υπάρξει στήριξη και της μικρής επιχείρησης αλλά και περιορισμός του κόστους.

Μία άλλη σημαντική τομή που γίνεται με το παρόν νομοσχέδιο είναι ότι ελέγχεται αυστηρότερα το έργο των τουριστικών λεωφορείων και βεβαίως και των τουριστικών επιχειρήσεων με έναν αριθμό στοιχείων του λεωφορείου που απαιτείται να έχει μαζί του ο οδηγός κατά την εκτέλεση του μεταφορικού έργου. Με τα χαρτιά αυτά θα ελέγχεται η ασφάλεια του μεταφορικού μέσου και η τήρηση των υψηλών προδιαγραφών των λεωφορείων. Τα Τ.Λ. πρέπει όταν το τουριστικό έργο που παρέχουν έχει περισσότερες από μία διανυκτερεύσεις, να έχουν μαζί τους ονομαστικούς καταλόγους της ομάδας των επιβατών. Μ' αυτόν τον τρόπο δεν μπαίνουν στον πειρασμό να υπεισέλθουν σε έργο που ανήκει στα ΚΤΕΛ ή σε άλλο μεταφορικό μέσο, δηλαδή να εκτελέσουν και συγκοινωνιακό έργο.

Μία άλλη τομή που θέλω να τονίσω είναι ότι οι τουριστικές πλέον επιχειρήσεις για να εκδόσουν άδεια κυκλοφορίας τουριστικού λεωφορείου είτε είναι τουριστικές επιχειρήσεις είτε είναι ΤΕΟΜ, δε χρειάζονται να εισάγουν εκείνο το μεγάλο ποσό συναλλάγματος από παράλληλες υπηρεσίες και δραστηριότητες τον προηγούμενο χρόνο που προβλέπεται μέχρι σήμερα ο σχετικός νόμος.

Έτσι προσδιορίζεται ως ελάχιστο ποσό διασφάλισης της αξιοπιστίας της συγκεκριμένης επιχείρησης τα 150.000 ECU. Αυτά βεβαίως αναφέρονται και στις ΤΕΟΜ και στις τουριστικές επιχειρήσεις. Πάλι μ' αυτόν τον τρόπο στηρίζονται οι μικρές και οι μεσαίες τουριστικές επιχειρήσεις, αλλά και νέοι επαγγελματίες που θα ήθελαν να μπουν στον κλάδο.

Τέλος το νομοσχέδιο κατοχυρώνει τον επιχειρηματικό και κοινωνικό ρόλο των ΚΤΕΛ όπως και τον ρόλο των τουριστικών λεωφορείων. Νομίζω, ότι αυτό είναι μία γενική διαπίστωση με την οποία συμφωνούν και οι εμπλεκόμενοι κλάδοι. Όπως

τόνισα και στην αρχή της εισήγησής μου ζούσαμε μέχρι τώρα σ' ένα καθεστώς αβεβαιότητας και συγκρούσεων που δεν τιμούσαν ούτε τους κλάδους ούτε τους εργαζόμενους αλλά ούτε και την Ελληνική Πολιτεία. Τονίζω ότι αυτή η προσαρμογή γίνεται με βάση τα ελληνικά δεδομένα ώστε να γίνει προσαρμογή στους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης χωρίς κραδασμούς. Μία αυτόματη μεταφορά της ευρωπαϊκής πραγματικότητας στη Χώρα μας, δεν είναι δυνατόν να γίνει, διότι λόγω και του διαρθρωτικού Δυναμικού και του κοινωνικού στάτους αλλά και λόγω της γεωγραφικής πραγματικότητας της Χώρας μας τα ΚΤΕΛ είχαν και έχουν ένα ρόλο σημαντικό, κοινωνικό, ακόμα και εθνικό πολλές φορές. Ο ρόλος αυτός πρέπει να αναγνωρισθεί.

Το πιο σημαντικό είναι πως με το παρόν νομοσχέδιο κατοχυρώνονται τα συμφέροντα των χρηστών καταναλωτών, αφού όπως περιέγραφα και προηγουμένως πολλαπλασιάζονται και αυστηροποιούνται πολύ περισσότερο οι εγγυήσεις, οι προϋποθέσεις που πρέπει να έχουν τα λεωφορεία, οι επιχειρήσεις, γενικότερα οι κλάδοι που παρέχουν αυτές τις υπηρεσίες. Έτσι, λοιπόν, και οι δύο κλάδοι νομίζω πως θα ωφεληθούν από το νομοσχέδιο αυτό και βεβαίως στα πιθανά σημεία αλληλοεπικάλυψης που θα υπάρχουν εκεί, έρχεται ο νόμος του ανταγωνισμού, εκεί έρχεται η αγορά μέσα από τις δημοπρασίες, να λύσει τις πιθανές διαφωνίες τους. Αυτή νομίζω πως είναι η προοπτική που οι κλάδοι θα πρέπει να πάρουν υπόψη τους, για το επαγγελματικό τους αύριο. Οι αποκλειστικότητες δηλαδή που σήμερα διαμορφώνονται στο μεταφορικό έργο στους δύο κλάδους, σιγά-σιγά θα πρέπει να περιορίζονται προς όφελος και των κλάδων και της εξυγιάνσής τους και της ανάπτυξης και του εκσυγχρονισμού τους και βεβαίως προς όφελος των χρηστών καταναλωτών, προς όφελος της εθνικής μας οικονομίας.

Αυτή νομίζω είναι μια εικόνα, μια αίσθηση, μια δυναμική που ήδη οι επιχειρηματίες των χώρων αυτών την έχουν συνειδητοποιήσει και κάνουν σημαντικές προσπάθειες και επενδύσεις στην κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού και της ανάπτυξής τους, μπροστά στο μεγάλο αυτό ανταγωνισμό εσωτερικό και διεθνή.

Τέλος, ελπίζω πως με το νομοσχέδιο αυτό θα κλείσει τουλάχιστον για ένα σημαντικό χρονικό διάστημα η συνεχής αντιδικία από τις αλληλοεπικαλύψεις που υπήρχαν και από τα κενά του νομοθετικού πλαισίου που υφίστατο μέχρι σήμερα και θα αναπτυχθούν οι κλάδοι κάτω από ένα ασφαλές και υγιές καθεστώς. Βεβαίως θα αναβαθμιστούν και οι τουριστικές υπηρεσίες στη Χώρα θα βοηθηθεί η εθνική οικονομία μας και φυσικά θα ωφεληθούν οι καταναλωτές.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα Δυτικά θεωρεία αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ", σαράντα πέντε μαθητές και δύο συνοδοί-δάσκαλοί τους από το Γ' Δημοτικό Σχολείο Αμαρουσίου.

(Χειροκροτήματα από όλες τις Πτέρυγες).

Ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Νικόλαος Κωνσταντόπουλος ορίζει ως Ειδικό Αγορητή για τη συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου το Βουλευτή Ευβοίας κ. Ευάγγελο Αποστόλου.

Επίσης, ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Δημήτριος Τσούβλας ορίζει ως Ειδικό Αγορητή για τη συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου τον κ. Γεώργιο Ρόκο.

Κύριοι συνάδελφοι, θα καλέσω τώρα τον Εισηγητή της Μειοψηφίας τον κ. Θεόδωρο Κασσίμη.

Όπως βλέπω, η αρχή του νομοσχεδίου θα τελειώσει σύντομα και επομένως θα μπούμε τουλάχιστον σε ορισμένα από τα άρθρα, για να το ολοκληρώσουμε την προσεχή Τρίτη, όπως είπαμε.

Ορίστε, κύριε Κασσίμη, έχετε το λόγο.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως και στην επιτροπή τοποθετηθήκαμε, πιστεύουμε πράγματι ότι το σχέδιο νόμου σε ορισμένα σημεία διευκρινίζει ασάφειες του

νόμου που είχαν δημιουργήσει μέχρι σήμερα προβλήματα και ξεκαθαρίζει σε αρκετό βαθμό το έργο των τουριστικών λεωφορείων.

Λυπούμεθα, όμως, διότι ορισμένες παρατηρήσεις που κάναμε, που είχαν ως αρχή αφ'ενός μεν τη λογική και αφ'ετέρου την απεμπόληση από την πολιτική εξουσία του δικαϊώματος να ανακατεύεται στα πάντα, ώστε να δίνει το δικαίωμα στους πολίτες να πιστεύουν ότι κάτι κρύβεται πίσω από μία απόφαση, δεν έγιναν δεκτές.

(Στο σημείο αυτό την προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΑΝΗΣ).

Συγκεκριμένα θα ήθελα να επισημάνω, ότι διατηρεί το σχέδιο νόμου στα ΚΤΕΛ το δικαίωμα να μεταφέρουν σε εκδρομές μαθητές ή από το σπίτι στο σχολείο και αντίστροφα, αλλά μόνο δημοσίων σχολείων. Και ερώτησα και εκεί την Υπουργό, γιατί δημοσίων σχολείων; Δηλαδή των ιδιωτικών σχολείων τα παιδιά θέλουν μαλακό κάθισμα τουριστικού λεωφορείου και των δημοσίων σχολείων τα παιδιά μπορούν να καθίσουν και στα καθίσματα των λεωφορείων των ΚΤΕΛ;

Η αλήθεια είναι άλλη. Η αλήθεια είναι ότι τα ΚΤΕΛ σε πολλές περιπτώσεις υποχρεούνται από τους νομάρχες να μεταφέρουν παιδιά σε διάφορα σχολιά με μειωμένο κόμιστρο με ειδική συμφωνία, γιατί διαφορετικά τα παιδιά αυτά δε θα πάνε στο σχολείο. Δεν μπορούμε να υποχρεώσουμε τους ιδιοκτήτες των τουριστικών λεωφορείων και έτσι τι κάνουμε; Τους αφήνουμε να έχουν ένα έργο, αλλά τους αφαιρούμε τη δυνατότητα, - ελαχίστη, αλλά υπάρχει - να έχουν και το έργο της μεταφοράς παιδιών ιδιωτικών σχολείων.

Πιστέψτε με, δεν καταλαβαίνω κάτω από ποια λογική δικαίου επιτρέπουμε στα ΚΤΕΛ να μεταφέρουν ή σε εκδρομές ή το πρωί παιδιά δημοσίων σχολείων και όχι παιδιά ιδιωτικών σχολείων. Και εδώ θέλω να δηλώσω κάτι: Είμαι υπέρ του να ενισχύσουμε τα τουριστικά λεωφορεία και να αναβαθμίσουμε την ποιότητά τους, αλλά όχι χωρίς προηγουμένως να δούμε αν πράγματι αναβαθμίζεται η ποιότητα και αν πράγματι μπαίνουν διαδικασίες αντικειμενικές και όχι διαβλητές.

Ένα άλλο σημείο: Είχα τονίσει κάπου ότι έχουμε φτιάξει τις ΤΕΟΜ, τις εταιρείες που έχουν τουριστικά λεωφορεία και το νομοσχέδιο επιμένει να ορίζει υποχρεωτικό μεσάζοντα το τουριστικό γραφείο. Μα, εάν θέλαμε κάτι τέτοιο, γιατί ζητήσαμε με προεδρικό διάταγμα, με υπουργική απόφαση και φτιάχτηκαν αυτόνομες εταιρείες με προδιαγραφές που να έχουν τουριστικά λεωφορεία;

Είπε η κυρία Υπουργός στην επιτροπή, μα, ποιος οργανώνει την εκδρομή; Και εγώ σας λέω κάτι πάρα πολύ απλό: Ένα σχολείο θέλει να πάει μία διήμερη εκδρομή. Ένας εξωραϊστικός σύλλογος, οι πρόσκοποι θέλουν να πάνε μία διήμερη εκδρομή. Δεν μπορούν να πάνε στην εταιρεία που έχει τα λεωφορεία. Πρέπει να πληρώσουν προμήθεια στο τουριστικό γραφείο. Αυτό είναι αδιανόητο, δεν έχει καμία λογική και προτείνουμε στην κυρία Υπουργό να βάλει ότι, το μεταφορικό έργο διενεργείται από δημοσίας χρήσης τουριστικά λεωφορεία για λογαριασμό προσχηματισμένης ομάδας ή τουριστικού γραφείου, το οποίο έχει μία λογική.

Ειλικρινέστατα ο εκπρόσωπος των τουριστικών γραφείων, όταν τον ρωτήσαμε στην επιτροπή γιατί μπήκε αυτό, μου είπε, για να κερδίσουμε χρήματα. Αλλά και εμείς ως Κοινοβούλιο δε θέλουμε να μειώσουμε το κόστος όπου είναι δυνατόν, της εκδρομής, της μεταφοράς για τον καταναλωτή;

Αυτήν την επιμονή υποχρεωτικά να νομοθετούμε μεσάζοντα στο μεταφορικό έργο προσώπων δεν μπορεί καθόλου να την καταλάβω. Πρέπει να ξέρετε, κύριοι συνάδελφοι, ότι το κύκλωμα αυτό έχει παρουσιάσει πάρα πολλά μελανά σημεία, πολλές παρανομίες, από τις οποίες κάποιοι προσπορίζονται δεκάδες εκατομμύρια. Είς βάρος ποίων; Είς βάρος των νομοταγών, των υγιών επιχειρήσεων.

Και εδώ στις προϋποθέσεις για να ανοίξεις τουριστικό γραφείο προβλέπεται ότι πρέπει να προσκομίσεις για απόδειξη του τζίρου σου ή αντίγραφα τιμολογίων ή βεβαίωση της οικείας ΔΟΥ, της εφορίας. Και ζητήσαμε να αφαιρεθούν αυτά τα αντίγραφα τιμολογίων διότι στο παρελθόν γινόνταν το εξής που είναι γνωστό: Εκδίδουν τιμολόγια, τα φωτοτυπούν,

τα πάνε στο Υπουργείο και τα ακυρώνουν στη συνέχεια ενώ είναι πολύ απλό: Πας στη ΔΟΥ άνευ χαρτοσήμου μία αίτηση, σου δίνει μία βεβαίωση του τζίρου σου και τελειώσε.

Γιατί επιτρέπουμε τη δυνατότητα στον κακό εκείνο επιχειρηματία να μας φέρει τιμολόγια που στην ουσία είναι πλασματικά; Το ίδιο πράγμα θέλω να πω, ότι στις προϋποθέσεις για αγορά μεταχειρισμένου τουριστικού λεωφορείου, επιμείναμε σε κάτι το οποίο βλέπω δυστυχώς ότι το αρνείται πεισματικά η κυρία Υπουργός, ότι όταν είναι προελεύσεως εξωτερικού να ζητούμε να συνοδεύονται τα έγγραφα από ένα πιστοποιητικό του εργοστασίου κατασκευής για το χρόνο κατασκευής.

Επισημάναμε στην κυρία Υπουργό, που αυτό δεν είναι καχυποψία, ότι περισσότερες από εκατόν ογδόντα υποθέσεις πήγαν στον εισαγγελέα το 1993 επί δικής μου εποχής, γιατί βρήκαμε τουριστικά λεωφορεία μαϊμούδες. Από το Βέλγιο και τη Γερμανία στέλνανε οι εξαγωγείς πλαστά χαρτιά που έδειχναν ότι έχουν κυκλοφορήσει μόνο δέκα χρόνια, ενώ είχε λήξει στην ουσία ο χρόνος ζωής τους, πέρασαν εδώ, πήραν άδεια και κυκλοφορούσαν -και φυσικά τα πήραν φθηνότερα γιατί ένα χωρίς χρόνο ζωής το παίρνεις τζάμπα, ένα με δέκα χρόνια ζωής το πληρώνεις πιο ακριβά- και τότε κάναμε μία ολόκληρη επιχείρηση σε συνεργασία με τα εργοστάσια κατασκευής, τα οποία μας είπαν από τον αριθμό πλαισίου ποιο χρόνο κυκλοφόρησαν. Και εδώ επεσήμανα ότι όποιος το επέβαλλε είχε μία πονηριά. Εκκρεμούν πολλές από αυτές τις μηνύσεις στη Δικαιοσύνη.

Όταν, λοιπόν, επιμένει ο νομοθέτης να μη δέχεται ότι πρέπει να έχει πιστοποιητικό του εργοστασίου, πολλά μπορούν να ισχυριστούν πλέον προς το δικαστήριο. Καμία εταιρεία δεν έχει αντίρρηση να δώσει ένα πιστοποιητικό ή ο εδώ αντιπρόσωπός της, θεωρημένο από το Επιμελητήριο ή ο εξαγωγέας -είναι ένα FAX- που να μας λέει ότι το μεταχειρισμένο αυτοκίνητο που θα μπει στην Ελλάδα έχει κατασκευαστεί το συγκεκριμένο χρόνο. Και δεν το λέω καχύποπτα, το λέω από πείρα.

Ένα άλλο σημείο στο οποίο θέλω να επανέλθω είναι το θέμα των διοικητικών κυρώσεων. Το νομοσχέδιο προβλέπει ότι η ένσταση στην αρμοδία Επιτροπή για τις γενικές κυρώσεις, έχει ανασταλτικό χαρακτήρα. Είχα επισημάνει ότι παγια τακτική είναι η επιτροπή να μη συνεδριάζει ποτέ. Άρα αναστέλλεται επ'αόριστον η οποιαδήποτε διοικητική κύρωση. Παρακάλεσα την κυρία Υπουργό και είδα ότι το έβαλε, αλλά έβαλε το μισό "να συνεδριάζει υποχρεωτικά ανά τρίμηνο η επιτροπή". Εγώ στο σημείωμά μου είχα προσθέσει "και αποφαίνεται υποχρεωτικά επί του συνόλου των ενστάσεων", γιατί και εδώ είναι περίεργο. Η επιτροπή δεν πρόλαβε για την ένσταση του "Κασσίμη" και φυσικά όσο δεν προλαβαίνει η επιτροπή γιατί θα συνεδριάζει κάθε τρεις μήνες και όλο του "Κασσίμη" δεν θα προλαβαίνει να εξετάσει την ένσταση, και έτσι μπορεί να διαιωνίζεται η παρανομία χωρίς καμία κύρωση, επειδή δεν πρόλαβε η επιτροπή. Νομίζω ότι θα πρέπει να μπει "η υποχρέωση να εξετάζει το σύνολο των ενστάσεων ανά τρίμηνο".

Ένα άλλο σημείο. Σε περίπτωση παραβάσεων επί δύο συνεχής χρόνων, το σχέδιο νόμου προβλέπει ότι ο γενικός γραμματέας δύναται να αφαιρέσει την άδεια. Και επισημάναμε στην Επιτροπή γιατί "δύναται;". Αυτό τι σημαίνει; Θα κοιτάξει αν είναι όμορφος ο επιχειρηματίας και δε θα του την αφαιρέσει και αν είναι άσχημος, θα την αφαιρέσει; Γιατί δίνουμε δυνητική δυνατότητα χωρίς κανένα κριτήριο σε ένα πολιτικό πρόσωπο. Αν πιστεύουμε ότι πρέπει μετά από συνεχείς παραβάσεις επί δύο συνεχόμενα χρόνια να αφαιρεθεί η άδεια, να προβλέπεται ρητά. Έτσι και η πολιτική εξουσία γλυτώνει από πιέσεις και αν θέλετε δε δίνουμε την εντύπωση ότι έχουμε δύο μέτρα και δύο σταθμά όχι επειδή το επιβάλλει ο νόμος, αλλά επειδή μας το επιτρέπει ο νόμος. Δεν χρειάζεται, θα έπρεπε σε αυτό να είμαστε απόλυτοι.

Θέλω να έρθω και σε ένα σημείο που είναι πάρα πολύ σημαντικό. Έφερε η κυρία Υπουργός τρεις τροπολογίες τη δεύτερη μέρα της συζήτησεως στην Επιτροπή, η μία εκ των οποίων μας υποχρέωσε να αποχωρήσουμε από την Επιτροπή. Είναι αυτή η τροπολογία, η οποία επεκτείνει τις

προγραμματικές συμφωνίες σε όλο το δημόσιο τομέα.

Πριν φθάσω εκεί, θα ήθελα να πω ότι η Επισημονική Επιτροπή της Βουλής έχει κάνει ορισμένες σωστές λεκτικές παρατηρήσεις. Θα παρακαλούσα να εξετασθούν από την κυρία Υπουργό, γιατί πράγματι μερικές είναι σημαντικές.

Δηλώσαμε ότι η Νέα Δημοκρατία δε διαφωνεί καθόλου με τις προγραμματικές συμφωνίες, για όσο μας επιτρέπονται ακόμη, οι οποίες μπορούν να ενισχύσουν την ελληνική βιομηχανία, αλλά έχουμε την εμπειρία του 1985, που είχαν και τότε νομοθετηθεί, -νομίζω επί Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, του σημερινού Πρωθυπουργού, του κ. Σημίτη, -και είδαμε ότι και τότε νομοθετήθηκαν χωρίς καμία διαδικασία, χωρίς καμία προϋπόθεση, με αποτέλεσμα να αποτύχει το σύστημα, λόγω της αδιαφάνειας και των παρεμβάσεων, και αντί να οδηγηθούμε σε εκσυγχρονισμό της ελληνικής βιομηχανίας, οδηγηθήκαμε σε αθέμιτο ανταγωνισμό σε βάρος ενός κομματιού της ελληνικής βιομηχανίας.

Εδώ δηλώσαμε, και το δηλώνουμε και σήμερα: Αποσύρατε την τροπολογία, το άρθρο 16, γιατί ενετάχθη στο νομοσχέδιο και φέрте την ολοκληρωμένη. Συμφωνούμε ότι πρέπει να βοηθήσουμε να ενισχυθεί η ελληνική βιομηχανία, αλλά να βοηθήσουμε πραγματικά. Φέрте εδώ ένα σχέδιο νόμου, να το ψηφίσουμε γρήγορα-γρήγορα, αλλά τι να μας λείπει; Να μας λείπει με ποιες διαδικασίες επιλέγονται εκείνες οι βιομηχανίες και τα προϊόντα, που κάνουμε προγραμματικές συμφωνίες, για να ξέρουμε ότι πληρούνται τρεις προϋποθέσεις: Η μία είναι η προστασία του καταναλωτή, η άλλη είναι η προστασία του δημοσίου συμφέροντος και η τρίτη, ότι πράγματι αυτή η προγραμματική συμφωνία βοηθάει τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής βιομηχανίας.

Με αυτήν τη φιλοσοφία είμαστε απόλυτα σύμφωνοι. Φέрте μία τέτοια πλήρη διάταξη και θα την ψηφίσουμε. Δεν είναι δυνατόν, όμως, να δεχόμαστε να ψηφίσουμε μία διάταξη, η οποία έχει καλές προθέσεις θεωρητικά, αλλά στην ουσία επιτρέπει -αν θέλετε- να ακούγονται πάρα πολλά, ότι παύει να γίνουν προγραμματικές συμφωνίες από κάποια διοικητικά συμβούλια άνευ διαδικασίας, με αποτέλεσμα να ενισχύσουν κάποιους επιχειρηματίες και όχι κάποιες βιομηχανίες, να μη βοηθήσουν στον εκσυγχρονισμό της ελληνικής βιομηχανίας και φυσικά να ανταγωνιστούν αθέμιτα τις υπόλοιπες μονάδες του κλάδου.

Γι' αυτό η Νέα Δημοκρατία δε θα ψηφίσει το σχέδιο νόμου, αν και θέλουμε να πιστεύουμε ότι τουλάχιστον στο σώμα του νόμου ορισμένες παρατηρήσεις, τις οποίες κάναμε, θα γίνουν δεκτές για τη βελτίωση του σχεδίου.

Κάνουμε έκκληση στην Κυβέρνηση να αποσύρει το άρθρο 16 και να το φέρει αμέσως μετά τις γιορτές, να το ψηφίσουμε, αλλά να προβλέπονται και οι διαδικασίες και ο τρόπος επιλογής, και των βιομηχανιών και των κλάδων και των προϊόντων. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Ορέστης Κολοζώφ ορίζει ως Ειδικό Αγορητή στο συζητούμενο νομοσχέδιο, τον κ. Νίκο Γκατζή.

Κύριοι συνάδελφοι, ο Βουλευτής του Συνασπισμού κ. Πέτρος Κουνιάκης ζητά ολιγοήμερη άδεια απουσίας του στο εξωτερικό.

Εγκρίνει η Βουλή;

**ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Η Βουλή ενέκρινε.

Ο κ. Γκατζής έχει το λόγο.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευτές με το νομοσχέδιο που έρχεται σήμερα για συζήτηση, γίνεται μια προσπάθεια της Κυβέρνησης να γίνει η προσαρμογή και προς τον τομέα αυτόν, τον τριτογενή τομέα.

Είναι γνωστό, κύριοι συνάδελφοι, πόσο έχει πληγεί η Χώρα μας από τις κατευθύνσεις αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πόσο έχει πληγεί από τις ντιρεκτίβες και τις Οδηγίες που



έρχονται καθημερινά να προσαρμοστούν με το ευρωπαϊκό πλαίσιο, πόσο έχει πληγεί ουσιαστικά η βιομηχανία μας. Η Ελλάδα σήμερα αποτελεί ένα απέραντο μουσείο στη βιομηχανία και το ξεκλήρισμα της βιομηχανικής παραγωγής έχει τα κοινωνικά και οικονομικά αποτελέσματα που τα ζούμε όλοι.

Πέρα, όμως, απ' αυτό, μετά το κύτπημα της βιομηχανίας, έρχεται να συρρικνωθεί και η γεωργία μας. Καλούνται εκατόν σαράντα χιλιάδες αγροτικές οικογένειες, να προστεθούν στους ήδη ανέργους εργάτες. Η ανεργία ξεπέρασε το 10%. Καταλαβαίνετε, λοιπόν, γιατί και ο αγώνας των αγροτών σήμερα είναι τόσο πεισματικός και δίκαιος.

Πέρα, όμως, από εκεί, θα ήθελα να πω ότι με την εισαγωγή προς συζήτηση του νομοσχεδίου, που γίνεται για μια προσαρμογή της Χώρας μας στο νομοθετικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα έχουμε νέα πλήγματα, νέα κτυπήματα, σε μια σειρά από εργαζόμενους που ασχολούνται με το επάγγελμα αυτό.

Αξίζει να σημειώσει κανείς, ότι από τα πέντε χιλιάδες λεωφορεία, τα πεντακάσια τα κατέχουν οι δέκα περίπου επαγγελματίες αυτού του είδους και τα υπόλοιπα τεσσαερίσημι χιλιάδες τα κατέχουν επτά χιλιάδες επαγγελματίες με μισές άδειες κ.λπ. Όταν λοιπόν το νομοσχέδιο δίνει τη δυνατότητα να έρχονται στη Χώρα μας μεγάλες εταιρείες, καταλαβαίνετε πόσο γρήγορα θα πληγούν οι μικροί επαγγελματίες, και φυσικά δε θα γλυτώσουν και οι λιγότερο ισχυροί ή οι περισσότερο ισχυροί σ' αυτό το είδος του επαγγέλματος.

Από την άποψη αυτή, λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, στη φιλοσοφία αυτής της αντίληψης της προσαρμογής που έχει το νομοσχέδιο - όχι επειδή είναι προσαρμογή, αλλά επειδή θα πλήξει μια νέα τάξη επαγγελματιών, εμείς είμαστε αντίθετοι και δε θα το ψηφίσουμε.

Αξίζει, όμως, να αναφερθεί κανείς και σε ορισμένα άρθρα, τα οποία δείχνουν την ταξική αντίληψη του νομοσχεδίου, μεταξύ των ήδη επαγγελματιών. Για παράδειγμα, για να αποκτήσει ένας επαγγελματίας μια νέα άδεια χρειάζεται 150.000 ECU. Ο προηγούμενος συνάδελφος είπε ότι δίνει τις ίδιες δυνατότητες σε μικρούς και μεγάλους. Δεν είναι καθόλου έτσι. Ένα μεγάλο τουριστικό γραφείο έχει τη δυνατότητα, στον προηγούμενο χρόνο της λειτουργίας του, να έχει τα 45 εκατ. δρχ. περίπου, που είναι τα 150.000 ECU. Ένας μικρός, όμως, της ΤΕΟΜ είναι αδύνατον, όταν κάνει μεταφορές και μόνο, να έχει τη δυνατότητα τζίρου 45 εκατομμυρίων. Το ένα είναι αυτό.

Το δεύτερο είναι ότι έχει άνιση μεταχείριση μεταξύ των ΚΤΕΛ και των λεωφορειούχων. Θα έλεγα ότι δεν είναι τόσο μεταξύ των λεωφορειούχων η αδικία, όπως είτε ο προηγούμενος συνάδελφος της Νέας Δημοκρατίας. Είναι γνωστό ότι πολλά ΚΤΕΛ έχουν φτιάξει και τουριστικά γραφεία -δεν ξέρω αν το αγνοεί αυτό ο συνάδελφος, αλλά είναι της Κορίνθου, των Πατρών, της Θεσσαλονίκης, της Κεφαλλονιάς- τα οποία χρησιμοποιούν μάλιστα τα δικά τους λεωφορεία. Επομένως, δεν υπάρχει καμία ανισότητα και θα έλεγα ότι είναι πολύ προνομιούχοι ως προς αυτήν την κατεύθυνση.

Μια άλλη ανισότητα υπάρχει, αγαπητοί συνάδελφοι, μεταξύ των δραστηριοτήτων των τουριστικών γραφείων και των μικρών ΤΕΟΜ. Αυτή είναι κατάφωρη. Γίνονται ουσιαστικά οι μικροί, τα υποζύγια, για να στηρίζουν τους μεγάλους και δεν έχουν κανένα μέλλον.

Πέρα από κει, αγαπητοί συνάδελφοι, το νομοσχέδιο με το άρθρο 6 ανοίγει διόπλατα τις πόρτες για τις μεγάλες επιχειρήσεις, που σας έλεγα προηγούμενα. Αρκεί στα νέα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου που δίνει το δικαίωμα ο νόμος αυτός να ιδρυθούν, να υπάρχει ουσιαστικά μια άδεια, την οποία και μπορεί να αγοράσει και μπορεί να κάνει ένα μέτοχο.

Από κει και πέρα, ανοίγει διόπλατα ο δρόμος για να επεκταθεί αυτή η εταιρεία και να γίνει ένα μεγαθήριο ή και να έρθει μια ξένη εταιρεία απέξω και να εγκατασταθεί στη Χώρα μας.

Κύριοι συνάδελφοι, η Νέα Δημοκρατία δεν το ψηφίζει γι' αυτούς τους λόγους τους οποίους εξέφρασε. Δεν είναι όμως, ενάντια

στη φιλοσοφία, στο πνεύμα ουσιαστικά του νομοσχεδίου, που η κατεύθυνσή του είναι να εξαφανίσει τους μικρούς.

Εμείς τι θα λέγαμε, κύριε Πρόεδρε; Ότι θα πρέπει οπωσδήποτε να δοθούν κίνητρα θεσμικά και οικονομικά. Να γίνουν επαγγελματικοί συνεταιρισμοί, για να αντέξουν αυτοί οι μικροί στη λαίλαπα που έρχεται. Φαντασθήτε ότι σε πολύ λίγο χρονικό διάστημα, όταν θα πέσουν μέσα σ' αυτό τον άνισο αγώνα οι μικροί, θα βρίσκονται χωρίς επάγγελμα, θα προστεθούν στις χιλιάδες των ανέργων και τότε, καταλαβαίνετε τα κοινωνικά επιπρόσθετα προβλήματα που θα δημιουργήσει αυτό το νομοσχέδιο, όταν δεν έχουν καν τη δυνατότητα να προστατευθούν, όταν δεν έχουν κανένα κίνητρο να συγχωνευθούν, να αποτελέσουν μεγάλες εταιρείες.

Όσον αφορά για τις τροπολογίες, έχουμε να κάνουμε ορισμένες παρατηρήσεις σχετικά με την τροπολογία η οποία ήλθε, σε σχέση με τις προγραμματικές συμφωνίες. Κατά τη συζήτηση που έγινε στην Επιτροπή, με την πρώτη ματιά που ρίξαμε, θεωρήσαμε αρχικά ότι οι συμφωνίες αυτές είναι θετικές. Θα πούμε την άποψή μας, από τη στιγμή που το επεξεργαστήκαμε καλύτερα και είδαμε ότι θα πρέπει κανείς να είναι επιφυλακτικός όταν έρχεται μια τροπολογία και τοποθετείται αμέσως.

Για τους όρους της προγραμματικής συμφωνίας: Οι προγραμματικές συμφωνίες, χωρίς να είναι αγαπητοί συνάδελφοι, πανάκεια και βέβαιο πλεονέκτημα για την ανάπτυξη της Χώρας μας προς όφελος του Λαού μας, είναι δυνατό, μέσα στις σημερινές συνθήκες, να αποτελέσουν κάποιο θετικό βήμα, κάτω, όμως, από συγκεκριμένες κατευθύνσεις και πολιτικές. Οι βασικές αυτές πολιτικές, πρέπει να αποβλέπουν στην αύξηση της απασχόλησης, στην ανάπτυξη των τεχνολογιών και όχι στην απλή χρήση τους, και σε τιμές προμήθειας λογικές και όχι σε ληστρικές, του Δημοσίου, μέσα από δήθεν εγχώρια παραγωγή. Πρέπει να μην αποτελούν το άλλοθι για την εισβολή στη Χώρα μας μεγάλων πολυεθνικών μονοπωλίων, που μέσα από τη δήθεν ανάπτυξη εγχώριας παραγωγής, εξασφαλίζονται μεγάλες τιμές και τεράστια υπερκέρδη, χωρίς να υπάρχει η προοπτική να συνεχιστεί η παραγωγή τους και μετά την παραγγελία που εξασφαλίζουν.

Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, οι όροι που πρέπει να καλύπτουν οι προγραμματικές συμφωνίες, κατά την άποψή μας είναι οι εξής: α) Να αυξάνουν την εγχώρια παραγωγή, βιομηχανική, βιοτεχνική κ.λπ., όσο είναι δυνατόν περισσότερο, στο μέγιστο δηλαδή βαθμό. Προτίμηση πρέπει να υπάρχει όταν η εγχώρια παραγωγή γίνεται από επιχείρηση του Δημοσίου, αφού έτσι, μαζί με τα άλλα πλεονεκτήματα, είναι σχετικά εξασφαλισμένη και η μελλοντική παραγωγική δραστηριότητα στον αντίστοιχο αυτό τομέα.

β) Να αυξάνουν την τεχνογνωσία της Χώρας μας με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και με την ανάπτυξή τους. Επίσης, και σ' αυτόν τον όρο προτίμηση πρέπει να έχουν οι επιχειρήσεις του δημόσιου τομέα. Διαφορετικά, αν απευθυνόμασταν με διαγωνισμούς κ.λπ., δε θα ήταν οπωσδήποτε και προγραμματικές συμφωνίες. Για τους ίδιους λόγους στους οποίους αναφερθήκαμε προηγούμενα, όπως και στο α', πρέπει το ίδιο να τονίσουμε και το γ'. Να υπάρχουν δηλαδή, τιμές λογικές, που να αντιστοιχούν στις διεθνείς τιμές, και για την εξασφάλιση αυτών των όρων, η καλύτερη λύση που θα μπορούσε να υπάρξει, είναι μεν ο διαγωνισμός, αλλά μπορούμε να έχουμε προσφορές, τις οποίες να επεξεργασθεί η αρμόδια επιτροπή και να προχωρήσει κατόπιν στην ανάθεση, αφού οι προγραμματικές συμφωνίες γίνονται γι' αυτόν το σκοπό και να γίνεται με προτίμηση όπως είπαμε παραπάνω, του Δημοσίου, ούτως ώστε και το Δημόσιο να εξασφαλίζει προμήθειες που το συμφέρουν από τη μια και από την άλλη, ο φορέας να εξασφαλίζει εργασία παραπέρα και τη δημιουργία προϋποθέσεων εργασίας.

δ) Για να εξασφαλιστούν οι παραπάνω όροι, χρειάζεται διαφάνεια, ώστε τα περιβόητα και τόσο διαφημιζόμενα διαπλεκόμενα συμφέροντα, που δεν είναι άλλα από τις συμμαχίες μεγάλων κεφαλαιούχων, κύρια πολυεθνικών εταιρειών με

ντόπιους παράγοντες, οι οποίοι είναι "γνωστοί άγνωστοι", να μην μπορούν, σε όσο βαθμό είναι δυνατό, να δρουν σε βάρος της οικονομίας της χώρας και του Λαού μας ανεξέλεγκτα.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, το Κόμμα μας υποστηρίζει ότι τόσο οι προγραμματικές συμφωνίες, όσο και οι μεγάλες προμήθειες και έργα, πρέπει να ελέγχονται και τελικά να εγκρίνονται από επιτροπές, που θα εκπροσωπούνται από τα Κόμματα της Βουλής.

Έχουμε να κάνουμε και ορισμένες κριτικές ως προς το νομοσχέδιο, πέρα από τις απόψεις μας αυτές. Με βάση τις παραπάνω σκέψεις, η σχετική τροπολογία που υποβάλλεται, μπορεί να περιλαμβάνει τον όρο για προγραμματικές συμφωνίες από μεγάλες Δ.Ε.Κ.Ο. και να προχωρεί ακόμη σε κάποια αποκέντρωση διαδικασιών, δεν καλύπτει, όμως, κανέναν από τους παραπάνω τέσσερις όρους, τους οποίους θέσαμε.

Έτσι, πρώτον, πουθενά δεν αναφέρεται ότι θα γίνεται βασικά με εγχώριες βιομηχανίες, βιοτεχνίες, ούτε θα υπάρχει προτίμηση σε επιχειρήσεις του δημοσίου τομέα. Ξέρουμε ότι αυτό το απαγορεύει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Έτσι, όμως, αχρηστεύεται ο κύριος στόχος των προγραμματικών συμφωνιών. Αντίθετα, είναι δυνατόν, και με την απειλή των Ευρωδικαστηρίων, να υποχρεωθούν Δ.Ε.Κ.Ο., να πάντως να έχουν και να εκτελούν μακροχρόνιες συμφωνίες με ξένες πολυεθνικές, με ζημιά για τη Χώρα και για την ίδια την οικονομία.

Δεύτερον, τα ίδια με τα αναφερόμενα στην προηγούμενη παράγραφο άρθρα ισχύουν και για την ανάπτυξη εγχώριας τεχνολογίας και τεχνολογίας.

Τρίτον, δεν εξασφαλίζεται καθόλου ότι οι τιμές θα είναι σε λογικά πλαίσια -τουλάχιστον οι συμφερότερες για το Δημόσιο- αφού ούτε διαγωνισμός, όπως είπαμε, θα έχει προβλεφθεί.

Έτσι, αγαπητοί φίλοι, με βάση τα παραπάνω συμπεράσματα, το Κόμμα μας δεν μπορεί να ψηφίσει αυτήν την τροπολογία. Θα μπορούσαμε να ψηφίσουμε μία σχετική τροπολογία, η οποία θα είχε τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

Πρώτον, ο προγραμματισμός και οι διαδικασίες μέχρι την ανάθεση προγραμματικών συμφωνιών, να υπαχθούν στους φορείς του δημόσιου τομέα, που δραστηριοποιούνται στους τομείς ύδατος, ενέργειας, μεταφορών και τηλεπικοινωνιών, ώστε να αποφευχθούν γραφειοκρατικές χρονοβόρες διαδικασίες. Όμως, η τελική ανάθεση ή απόρριψη, να πραγματοποιείται από την επιτροπή του άρθρου 3 του ν. 2256/95.

Δεύτερον, να υπάρχει διατύπωση ότι οι προγραμματικές συμφωνίες έχουν στόχο την ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής και τεχνολογίας.

Εφόσον δεν παίρνετε τέτοια μέτρα, που να ενισχύουν πραγματικά, πρώτον, τη δραστηριότητα του δημόσιου τομέα στην παραγωγή, δεύτερον, τις τιμές και τρίτον, την τεχνολογία -είναι ίσως μία ακόμη δυνατότητα, με την οποία θα μπορέσουν οι μεγάλες προμηθευτικές εταιρείες, ξένες ιδιαίτερα, να πάρουν και αυτές τις προμήθειες- και δεν έχει αυτήν την εξασφάλιση που εμείς, κατ' ελάχιστο, τουλάχιστον, σ' αυτά τα τρία σημεία προτείνουμε, δεν μπορούμε να ψηφίσουμε την τροπολογία αυτή.

Ως προς τις μετατάξεις των εργαζομένων από τα Ελληνικά Ναυπηγεία στο δημόσιο τομέα, κατ' αρχήν το Κόμμα μας ήταν και είναι αντίθετο με τη συνολική ρύθμιση που έγινε για τα Ναυπηγεία Σκαρामαγκά. Επίσης, αφού έχουμε αυτήν τη γενικότερη αντίληψη, φυσικό είναι να την έχουμε και για τις επιμέρους ρυθμίσεις, όπως είναι οι ρυθμίσεις που θέλουν να γίνουν στη μετάταξη μέρους του προσωπικού.

Εμείς, κύριοι συνάδελφοι, ήμασταν και είμαστε υπέρ της δημιουργίας ενός ευρύτερου δημόσιου τομέα της ναυπηγοεπισκευαστικής. Από αυτήν την άποψη, λοιπόν, η όλη αντίληψή μας, έρχεται σε σύγκρουση και με τη συνεχιζόμενη αυτή πολιτική που ακολούθησε η Κυβέρνηση προς τα ναυπηγεία.

Βέβαια, δε θέλουμε με κανένα τρόπο οι εργαζόμενοι να μείνουν χωρίς δουλειά, λόγω της γενικότερης αντίθεσής μας με την κυβερνητική πολιτική ως προς το συγκεκριμένο θέμα.

Είμαστε, όμως, υποχρεωμένοι να καταψηφίσουμε την τροπολογία.

Κύριοι συνάδελφοι, για την άλλη τροπολογία δεν είμαι σε θέση ακόμα να τοποθετηθώ. Το ψάχνουμε και ίσως μέχρι το τέλος της διαδικασίας να προλάβουμε να τοποθετηθούμε.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ευχαριστούμε τον κ. Γκατζή.

Ο κ. Αποστόλου έχει το λόγο.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ:** Κύριε Πρόεδρε, το προτεινόμενο από την Κυβέρνηση νομοσχέδιο έρχεται για κύρωση ουσιαστικά από τη Βουλή, μιας και επί της ουσίας πρόκειται για ρύθμιση των διαφορών που ενέσκηψαν μεταξύ των ΚΤΕΛ και των ιδιοκτητών τουριστικών λεωφορείων. Είναι διαφορές, που χρονικά έχουν την αφετηρία τους από τη δεκαετία του 1970 και δεν επιλύθηκαν. Μάλιστα οξύνθηκαν τη δεκαετία '80-'90 και έφτασαν στα άκρα το 1995, όταν είναι σε όλους γνωστό, ότι οι αντιτιθέμενες ομάδες πήραν στα χέρια τους την επίλυση των διαφορών με τραγικές συνέπειες.

Από το 1990, που άρχισε η όξυνση των διαφορών τους, η μία κατηγορία παρακολουθούσε την άλλη σε ένα αδιάληπτο κυνηγητό για το μεροκάματο. Κοινή αιτία ο ανταγωνισμός στην προσφορά υπηρεσιών και στις τιμές μεταξύ τους και η έλλειψη ρυθμιστικού, κανονιστικού πλαισίου, για τον ορισμό του κατ' ελάχιστον και κυρίως έργου της κάθε κατηγορίας επαγγελματιών. Στη δεκαετία του 1980 άρχισε η αντικατάσταση του στόλου των παλιών πούλμαν. Τα νέα κόστιζαν πανάκριβα και η απόσβεσή τους καθώς και το εισόδημα, δεν έβγαιναν εύκολα. Αντίθετα τα ΚΤΕΛ δεν είχαν και δεν έχουν ανταγωνιστές, αφού έχουν νομοθετικά κατοχυρωμένο μονοπώλιο, αλλά και τη συνεχή εύνοια των κυβερνήσεων, αφού συνεχώς τους διέγραφε και τους ρύθμιζε οφειλές προς το Δημόσιο, προς τους ασφαλιστικούς οργανισμούς.

Στη δεκαετία του 1980, το Π.Α.Σ.Ο.Κ. για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα από την πλευρά των τουριστικών λεωφορείων, έδωσε τη δυνατότητα στα τουριστικά λεωφορεία να δημιουργήσουν τουριστικές επιχειρήσεις, τουριστικά γραφεία. Μάλιστα φτάσαμε στο σημείο να έχουμε σε κάθε γειτονιά και ένα τουριστικό γραφείο. Δεν υπήρχε, όμως, ένα νομοθετικό πλαίσιο, δεν υπήρχαν εκείνες οι κανονιστικές διατάξεις που θα ρυθμίζουν την αγορά.

Έτσι πάλι στη δεκαετία του 1990 υπήρχε μια όξυνση και ένας πόλεμος, ο οποίος έφτασε, όπως είπα και πιο μπροστά, στα άκρα, ενώ από την άλλη πλευρά υπήρχε μια υποβάθμιση μπορώ να πω, και του έργου που προσέφεραν και οι δύο αντιμαχόμενες παρατάξεις.

Βέβαια το ξαναλέω, ότι τα ΚΤΕΛ για λόγους κομματικούς, είχαν ιδιαίτερες ρυθμίσεις και είχαν και ένα μονοπωλιακό χαρακτήρα στις μεταφορές τους. Όμως, είναι θετικό το ότι ο Υπουργός Μεταφορών, μπροστά σ'αυτήν την κατάσταση πήρε την πρωτοβουλία και με τη συναίνεση των δύο στρατοπέδων, κάθησαν να ρυθμίσουν τις διαφορές τους.

Από την άποψη ότι αυτό το νομοσχέδιο είναι προϊόν ενός συναινετικού διαλόγου, ενός συμβιβασμού των προτάσεων των δύο αντιμαχόμενων παρατάξεων, υπό την έννοια αυτή, εμείς είμαστε θετικοί και ψηφίζουμε το νομοσχέδιο.

Βέβαια έχουμε μία επιφύλαξη όσον αφορά το χρόνο απόσβεσης. Το είπα και στη Διαρκή Επιτροπή, ότι τα είκοσι τρία χρόνια είναι πολλά και το επαναλαμβάνω, γιατί υπάρχει μέσα στο νομοσχέδιο η λογική της απόσβεσης εις βάρος της λογικής της ασφάλειας και αυτό είναι το σημαντικότερο για το χρήστη των μέσων μεταφοράς.

Όσον αφορά τις τροπολογίες, θα τοποθετηθώ αναλυτικότερα στη δευτερολογία μου.

Εκείνο που έχω να τονίσω ειδικά στην τροπολογία για τις προγραμματικές συμφωνίες, είναι ότι αυτό που εισάγει, εμείς πιστεύουμε ότι είναι η αδιαφάνεια και η μη τήρηση συγκεκριμένων κανόνων, όσον αφορά τις διαδικασίες προμηθειών του Δημοσίου. Μήπως με αυτήν την τροπολογία προσπαθούμε να παρακάμψουμε τη δέσμευση που είχε πάρει η Κυβέρνηση για θεσμική θωράκιση του δημοσίου συμφέροντος και συγκρότηση μιας ανεξάρτητης αρχής, η οποία θα πραγματοποιεί τις μεγάλες προμήθειες του Δημοσίου;

Επιφυλασσόμαστε για την ψήφο μας σχετικά με την

τροπολογία αυτή και αν δεν υπάρχουν εκ μέρους της κυρίας Υπουργού ορισμένες διευκρινίσεις που θα θέσω στη δευτερολογία μου, θα είμαστε αρνητικοί.

Όσον αφορά την τροπολογία για το βιοτεχνικό πάρκο, σας είπα και στην Επιτροπή, ότι υπάρχει πρόβλημα σχετικά με το αν η έκταση είναι δασική ή δεν είναι. Αν έχει χαρακτηριστεί ως αναδασωτέα, δεν υπάρχει δυνατότητα. Το λέω αυτό, γιατί στην απόφαση που μας φέρατε γράφει ότι πρόκειται για αναδασωτέα έκταση που κήρυξε ο Νομάρχης το 1934. Πιο κάτω αναφέρετε εσείς τη λέξη "δασωτέα". Μετά εσείς προτείνετε να φυτέψουμε δένδρα, δηλαδή να τη δασώσουμε, επειδή βρίσκεται κοντά σ' ένα κοιμητήριο, ενώ πριν λέτε ότι δεν μπόρεσε να δασωθεί η έκταση γιατί είναι τέτοιο το έδαφος.

Θέλω να διευκρινισθεί αυτό το θέμα, γιατί αν πρόκειται για δασική έκταση, θα υπάρχει και συνταγματικό πρόβλημα. Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ο κ. Ρόκος έχει το λόγο.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι λογικό, σε μία χώρα, όπως είναι η Ελλάδα μας, όπου οι εξελίξεις ακολουθούν κατά συνέπεια την εξέλιξη της Ευρώπης, όπου ο Τουρισμός έχει αναπτυχθεί και αναπτύσσεται συνεχώς, να μπαίνουν ζητήματα. Τα τελευταία είκοσι χρόνια μπαίνει ζήτημα μεταφοράς και παρέμβασης των δυνατοτήτων της Χώρας στο να διακινήσει τους εγχώριους ή ξένους τουρίστες.

Υπάρχει, όμως, μια ιστορία. Υπάρχει το ΚΤΕΛ, που είναι γνωστό σ' όλους πώς δημιουργήθηκε και τις ανάγκες που το υπαγόρευσαν. Είναι γνωστό πώς δόθηκαν κάποιες άδειες, ήταν γνωστό πώς επανήλθαν και ξαναδόθηκαν κάποιες άλλες άδειες και με ποια κριτήρια δόθηκαν, ώστε να δημιουργηθεί ένα μονοπωλιακό σύστημα διακίνησης πολιτών.

Μέσα από τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες ήρθε ο ν. 711 να καταργήσει μέρος του ν. 102/73 και έπαιξε κάποιο ρόλο ίσως τότε, όμως, δεν έδωσε λύση. Αυτό αποδεικνύεται από την πραγματικότητα και από τις ιστορικές εξελίξεις.

Έχω στα χέρια μου αντικρουόμενες αποφάσεις δικαστηρίων στα Ιωάννινα, μεταξύ των διαδίκων του ΚΤΕΛ τότε και των τουριστικών γραφείων, οι οποίες λίγες μέρες αργότερα αναίρεθηκαν από το Εφετείο Ιωαννίνων. Έχω σειρά άλλων κρουμάτων, όπου υπήρχαν και παρεμβάσεις ακόμα από τον Ε.Ο.Τ., που έδειχναν ότι πραγματικά υπάρχει ανάγκη εκσυγχρονισμού.

Αυτό που έκανε η κυρία Υπουργός ήταν θετικό, το να προσπαθήσει να δώσει μία λύση στα σύγχρονα προβλήματα. Νομίζω, όμως, ότι δούλευε πολύ λίγο η πρόταση. Δεν έλαβε υπόψη της κάποιες πραγματικές συνθήκες που σήμερα υπάρχουν στην Ελλάδα. Είναι άλλο το ΚΤΕΛ των Αθηνών, είναι άλλο το ΚΤΕΛ της υπόλοιπης Ελλάδας. Το ΚΤΕΛ των Αθηνών δρομολογεί πενήντα λεωφορεία, παρ' όλο τον κολοσσό της πόλης, το ΚΤΕΛ των Ιωαννίνων έχει διακόσι πενήντα. Αυτό δείχνει μια προδιάθεση και μια αναγκαιότητα αναζήτησης διαφοροποίησης ή διεύρυνσης της λογικής διεύθεσης των προβλημάτων.

Γιατί εδώ που δημιουργείται η κρίση σήμερα, δημιουργείται κυρίως στις μικροτουριστικές επιχειρήσεις της υπαίθρου. Κάποιοι επενδυτές, ακολουθώντας τις ανάγκες τους και βλέποντας ότι υπάρχει πραγματικά ανάγκη στην ύπαιθρο, στήριξης της συνεχώς αυξανόμενης τουριστικής κίνησης, αυτοαναπτυχθήκανε, αυτοδημιουργήθηκαν και νομίζω ότι έκαναν πάρα πολύ σωστά.

Βλέπει κανείς σε τουριστικές πόλεις, ωραιότατα τουριστικά γραφεία υποδοχής και με όλα τα μέσα μεταφοράς. Βλέπει, όμως, την ίδια στιγμή ένα επί χρόνια επιδοτούμενο ΚΤΕΛ, να μη δείχνει τίποτα να έχει αλλάξει σ' αυτήν τη Χώρα. Έρχεται ο τουρίστας στην Ηγουμενίτσα και κατά το νόμο θα πρέπει να επιβιβαστεί στο ΚΤΕΛ για να πάει στη Θεσσαλονίκη. Αυτά τα λεωφορεία, ούτε μέσα στο νόμο προβλέπεται ότι πρέπει να αλλάξουν, μέσα σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα, όπως επιβάλλεται κατά τα άλλα, στα τουριστικά λεωφορεία.

Απαγορεύεται, όμως, στα τουριστικά λεωφορεία την ίδια στιγμή να μπορούν να δρομολογήσουν και να μπορούν να

δείξουν στο διερχόμενο την προσπάθεια που έχει κάνει από μόνος του ο μικροεπενδυτής Έλληνας, δημιουργώντας το τουριστικό του γραφείο. Τα ΚΤΕΛ, όμως, μπορούν να κάνουν ολική μίσθωση -το επιτρέπεται στο άρθρο 1 στην παρ. β'- πράγμα το οποίο βεβαίως δεν επιτρέπεται να κάνουν τα τουριστικά λεωφορεία.

Λέτε και κάτι άλλο, που είναι ακατανόητο: Μεταφορά μαθητών και στρατιωτών με ΚΤΕΛ. Διανοθήκατε τι σημαίνει να κινηθούν μικροί μαθητές με τα λεωφορεία που σήμερα δρομολογούν τα ΚΤΕΛ, χωρίς μπάνιο μέσα, χωρίς κανένα άλλο μέσο εξυπηρέτησης; Βλέπετε, τα τουριστικά λεωφορεία έχουν μέσα το μπάνιο τους, έχουν την κουζίνα τους, για να ζεστάνουν τα παιδιά το φαγητό, έχουν τόσα μέσα εξυπηρέτησης. Όμως, εμείς τα ωθούμε στα ΚΤΕΛ, τα οποία, όμως δε θέλουμε να τα εκσυγχρονίσουμε ή να τα επιβάλουμε να εκσυγχρονιστούν μέσα από έναν υγιή ανοιχτό ανταγωνισμό.

Να μπουν, λοιπόν, στη λογική της δημοπρασίας σύμβασης έργων, και όσον αφορά τους μαθητές και όσον αφορά τη μεταφορά των στρατιωτών. Γιατί και σ' αυτούς επιβάλλεται λίγο-πολύ να μεταφέρονται με λεωφορεία του ΚΤΕΛ ή επιτρέπεται να παρεμβαίνουν τα λεωφορεία του ΚΤΕΛ και ξέρουμε τις δυνατότητες παρέμβασης που έχουν και τους μηχανισμούς που λειτουργούν.

Ηλικίες λεωφορείων: Για τα τουριστικά λεωφορεία είναι είκοσι τρία χρόνια. Δεν ξέρω αν τα χρειάζονται. Αν θέλουν πραγματικά να μπουν με δυνατότητες σε έναν υγιή ανταγωνισμό, πανευρωπαϊκό, όπως γίνεται σήμερα - προβλέπεται ότι λεωφορεία και εταιρίες της Ε.Ο.Κ. μπορούν να μπουν στην Ελλάδα- δεν θα πρέπει να τους αφήσουμε τόσο άπλα, με τα είκοσι τρία χρόνια.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Συγγνώμη, κύριε Ρόκο.

Κύριε Λυμπερακίδη, εκείνο το αδέσποτο φορητό τηλέφωνο σας παρακαλώ να το κλείσετε διότι αφ'ενός είναι αδέσποτο, αφ'ετέρου συνεχώς κουδουνίζει. Ενοχλεί τους ομιλητές και την Αίθουσα. Ευχαριστώ πολύ.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ:** Στήριξη των δύο ανταγωνιστών. Το 1993, αν θυμάμαι καλά, αν έχω καλά στοιχεία, επί Υπουργίας του κ. Γιαννόπουλου, είχαν δοθεί στα ΚΤΕΛ 65 δισ. για να εκσυγχρονίσουν το στόλο τους και να φιάζουν αξιοπρεπή γραφεία στις έδρες των ΚΤΕΛ. Σκεφτήκαμε αν σ' αυτούς οι οποίοι σήμερα υπηρετούν τον ελληνικό τουρισμό -δηλαδή στα τουριστικά γραφεία- δώσαμε με τέτοιες ενισχύσεις; Είμαστε τουλάχιστον διατεθειμένοι από δω και πέρα να τους δώσουμε, βάσει μιας λογικής φυσικά; Να τους περιορίσουμε βεβαίως τα χρόνια χρήσης των αυτοκινήτων, να τους χρηματοδοτήσουμε για ανανέωση του στόλου, με ευεργετικά δάνεια, δηλαδή με ίσους όρους με τα ΚΤΕΛ.

Φορολογικό σύστημα. Το ΚΤΕΛ ελέγχεται με βιβλία εσόδων-εξόδων των ιδίων ιδιοκτητών. Τα τουριστικά λεωφορεία και τα γραφεία τους έχουν μπει στα αντικειμενικά κριτήρια και ξέρετε τι σημαίνει αυτό, πόσο άνισο είναι σαν μέτρο φορολογικού ελέγχου.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ:** Δηλαδή φορολογούνται περισσότερο;

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ:** Εσείς το ξέρετε που ήσασταν και πρώην Υπουργός Οικονομικών. Οι ίδιοι, σε ένα σύστημα παραιοοικονομίας που έχετε υιοθετήσει εσείς τόσα χρόνια και που το διατηρείτε ακόμα σήμερα, θεωρούνται ότι αδικούντα.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ:** Είναι στο σύστημα βιβλίων.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ:** Δεν θα κάνουμε διάλογο.

Τι προτείνει κανείς; Μέσα από την ιδεολογικοπολιτική φιλοσοφία σας έχετε υιοθετήσει έναν υγιή ελεύθερο ανταγωνισμό. Υιοθετείστε τον και σ' αυτό το μέτρο, μην παρεμβαίνετε. Θέλετε τα ΚΤΕΛ να πάρουν κάποια έργα διακίνησης στρατιωτών ή σχολείων; Ας μπουν στη λογική του δημόσιου διαγωνισμού. Και την ίδια στιγμή μέσα απ' όλους τους φορείς, να δείξετε και εσείς και το Υπουργείο Παιδείας την ανάγκη που υπάρχει σήμερα, διακίνησης και εκδρομών των μαθητών

με σύγχρονα λεωφορεία, όπως απαιτούν οι καιροί μίας εκσυγχρονισμένης κοινωνίας.

Πρέπει να προσπαθήσουμε αυτό που είναι σήμερα πράγματι αναγκαίο να πραγματοποιηθεί στη Χώρα μας, δηλαδή η στήριξη του μικρού και μεσαίου επιχειρηματία, που είναι από στοιχεία που υπάρχουν, για όλη την Ευρώπη η μεγαλύτερη σε ποσοστό συμμετοχή σε εργασία, και η έκτη στην Ευρώπη δύναμη μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε επίπεδο αριθμών. Να τη στηρίξουμε για ν' αναπτύσσεται σε μία κοινωνία ανοιχτή, χωρίς παρεμβασμούς. Και αυτό για να βοηθήσουμε πράγματι έναν κλάδο και έναν τομέα της οικονομίας μας, που είναι ένας από τους κυρίαρχους, τον τουρισμό.

Τουρισμός με ημίμετρα και λογικές σαν αυτές που περνάνε και που στηρίζουν κάποιες ακόμη ιστορικές καταβολές των ΚΤΕΛ και των ιδιοκτητών τους, κάπου -κάπου, σιγά να παραμερίζονται. Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Η κυρία Υπουργός Ανάπτυξης έχει το λόγο.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το παρόν σχέδιο νόμου προωθείται μία εκτεταμένη τροποποίηση του ισχύοντος ν. 711/77 περί ειδικών τουριστικών λεωφορείων. Προσπαθούμε να εκσυγχρονίσουμε την ισχύουσα νομοθεσία και να οριοθετήσουμε το έργο μεταξύ τουριστικών λεωφορείων και ΚΤΕΛ. Υπάρχουν οι κοινοτικές οδηγίες, στις οποίες έχουμε υποχρέωση να προσαρμοστούμε και ταυτόχρονα υπάρχει και μία διαμορφωμένη κατάσταση στη Χώρα μας, που πρέπει να τη δούμε ρεαλιστικά.

Για να φέρουμε αυτό το σχέδιο νόμου έχουν γίνει επανειλημμένες συζητήσεις, για αρκετό διάστημα, μεταξύ των δυο φορέων ή των δύο τάξεων, αυτών που εκπροσωπούν τα πούλμαν και αυτών που εκπροσωπούν τα ΚΤΕΛ, με πάρα πολλές διαφωνίες μεταξύ τους, διαφωνίες, που πολλές φορές είχαν εκφραστεί έντονα.

Μετά από τρία χρόνια περίπου προσπάθειας, έγινε μία συμφωνία στα περισσότερα σημεία. Και με βάση και την εμπειρία μας από την μέχρι τώρα λειτουργία, αλλά και την ανάγκη προσαρμογής της νομοθεσίας μας στα δεδομένα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, φέρνουμε αυτό το σχέδιο νόμου, το οποίο θεωρούμε ότι βελτιώνει πάρα πολύ την ισχύουσα κατάσταση και αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς το πλήρες άνοιγμα της αγοράς, όπως προβλέπεται να γίνει στα επόμενα χρόνια.

Τα ΚΤΕΛ έχουν από το νόμο την αρμοδιότητα να κάνουν τη συγκοινωνία. Τα τουριστικά λεωφορεία να κάνουν τις διαδρομές με ολική μίσθωση, αυτό που σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού θεωρείται ως τουριστικό προϊόν. Πρέπει να παραδεχτώ ότι υπάρχει σε ορισμένα σημεία μία διαφοροποίηση από αυτά που ισχύουν διεθνώς. Επειδή ακριβώς υπάρχει μία διαμορφωμένη κατάσταση στη Χώρα μας, προσπαθούμε σταδιακά, όπως είπα, να πάμε στην πλήρη απελευθέρωση της αγοράς, που όλα τα λεωφορεία ή τα άλλα, με οποιαδήποτε μορφή μπορούν να λειτουργούν ανταγωνιστικά στην αγορά και να εκτελούν όλες τις διαδρομές είτε είναι τουριστικές είτε είναι συγκοινωνίες.

Λόγω, όμως, της ιδιομορφίας της Χώρας μας, διότι δεν υπάρχει σε πολλές χώρες αντίστοιχη κατάσταση με ΚΤΕΛ, προσπαθούμε να ανταποκριθούμε και στη σημερινή πραγματικότητα και στις ανάγκες για βελτίωση του τουριστικού προϊόντος. Στόχος μας είναι να εξυπηρετούμε όλους τους πολίτες και κυρίως τους τουρίστες, παρέχοντας υπηρεσίες υψηλής ποιότητας.

Με το παρόν σχέδιο νόμου γίνεται μια οριοθέτηση του επαγγελματικού έργου, αποδέσμευση της δραστηριότητας των μεταφορών, με τη στενή τους έννοια, από την υποχρέωση λήψης άδειας τουριστικού γραφείου ως προϋπόθεση άσκησης αυτού του έργου, διευκόλυνση και απλούστευση των διαδικασιών και εντατικοποίηση των ελέγχων και των μέτρων καταστολής για την τήρηση των προβλεπόμενων διατάξεων. Γίνεται και διευθέτηση ορισμένων μέτρων, τα οποία εκκρεμούσαν μεταξύ των δύο κλάδων.

Θέλω να πω ότι και στη Διарκή Επιτροπή έγινε μία εκτενής

συζήτηση και δόθηκαν απαντήσεις σε πολλά ερωτήματα. Ορισμένες από αυτές τις προτάσεις τις είχα κάνει αποδεκτές και είχα επιφυλαχθεί, για να εκφράσω την άποψή μου σε ορισμένες άλλες.

Σε λίγο θα κυκλοφορήσει ένα δακτυλογραφημένο έντυπο με κάποιες είτε ουσιαστικές είτε φραστικές διορθώσεις σε επιμέρους άρθρα.

Στο άρθρο 1 παρ. 1, εδάφιο ε', απαλείφεται η φράση, την οποία είχα δεχθεί στη Διарκή Επιτροπή "εφ' όσον δεν εξυπηρετείται από το οικείο ΚΤΕΛ με τακτική γραμμή". Αυτό γίνεται, γιατί σήμερα αυτό που ισχύει, είναι ακριβώς αυτό που λέει η αρχική πρόταση. Έτσι, αν προστεθεί αυτή η φράση, υπαναχωρούμε από αυτά που ισχύουν σήμερα και εμπλέκεται ακόμα περισσότερο η κατάσταση, γιατί όπως είπα, θα πρέπει να πάμε σταδιακά σε μία απελευθέρωση. Τουλάχιστον, όμως, τώρα θα πρέπει να προσαρμοστούμε στο ότι ολική μίσθωση κανονικά έπρεπε να κάνουν μόνο τα πούλμαν. Σε ορισμένες περιπτώσεις έχουμε δεχθεί να κάνουν και τα ΚΤΕΛ.

Στο άρθρο 3 παρ. 2, προστίθεται η φράση "ο ίδιος αυτός κατάλογος καταχωρείται σε ειδικό βιβλίο, που τηρούν υποχρεωτικά τα τουριστικά γραφεία και οι ΤΕΟΜ και του οποίου οι σελίδες θεωρούνται από τον ΕΟΤ".

Αυτό ήταν ένα αίτημα, για να δυσκολέψουμε -παρ' όλο που είναι αρκετά γραφειοκρατικό αυτό το σύστημα- τη δυνατότητα των πούλμαν να αλλάζουν τους καταλόγους στις διάφορες διαδρομές.

Στο ίδιο άρθρο, στην παρ. 3, μετά τις λέξεις "το φύλλο πορείας" προστίθεται "και ο ονομαστικός κατάλογος των μεταφερομένων, όπου απαιτείται".

Στο άρθρο 4, παρ. 2, εδάφιο γ', απαλείφεται η φράση "αντιγράφων των τιμολογίων παροχής υπηρεσιών".

Στο άρθρο 6, στο τέλος της παρ. 2, προστίθεται μια φράση, για να καλυφθεί μία ανάγκη, η οποία έχει προκύψει τελευταίως και κακώς δεν το είχαμε συμπεριλάβει. Δηλαδή οι περιπτώσεις που αυτός που παίρνει άδεια για τουριστικό λεωφορείο, χρησιμοποιεί το leasing και δεν αγοράζει το λεωφορείο από την αρχή. Χρησιμοποιεί τη χρηματοδοτική μίσθωση, έναν θεσμό που πρόσφατα έχει εισαχθεί στη Χώρα μας.

Επομένως, στο άρθρο 6, στο τέλος της παρ. 2 προστίθεται: "Σε περίπτωση χρηματοδοτικής μίσθωσης, η κυριότητα του τουριστικού λεωφορείου ως πράγματος, μεταβιβάζεται στο φορέα χρηματοδότησης, χωρίς προηγούμενο αποχαρακτηρισμό του οχήματος ως τουριστικού λεωφορείου Δ.Χ. Η άδεια κυκλοφορίας παραμένει στο όνομα του δικαιούχου μισθωτή".

Στο άρθρο 8 παρ. 2, στο τέλος της παρ. 2 προστίθεται: "Η ημερομηνία της πρώτης κυκλοφορίας του μεταχειρισμένου λεωφορείου προέλευσης εξωτερικού, πιστοποιείται με έγγραφο του εποπτευόντος τις μεταφορές κρατικού φορέα της αντίστοιχης χώρας".

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Κυρία Υπουργέ, μου επιτρέπετε;

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Μάλιστα, κύριε συνάδελφε.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Όχι κυκλοφορίας, αλλά κατασκευής. Είναι τελείως διαφορετικό. Αυτό μόνο μας διασφαλίζει, η ημερομηνία κατασκευής του λεωφορείου, όχι της πρώτης κυκλοφορίας.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Κύριε Κασσίμη, νομίζω πως όταν λέμε ότι ένα λεωφορείο μπορεί να κυκλοφορεί χ αριθμό χρόνων, είναι όχι από την ημερομηνία που κατασκευάστηκε, αλλά από την ημερομηνία που κυκλοφορεί.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Όχι, κυρία Υπουργέ. Από την ημερομηνία κατασκευής, γιατί η παρελθούσα κυκλοφορία μπορεί να έχει εξαφανιστεί και να φαίνεται πρώτη κυκλοφορία πολύ μεταγενέστερη.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Εσείς όταν αγοράζετε ένα αυτοκίνητο το '95, αλλά έχει κατασκευαστεί το '93, τι λέτε, ότι είναι παλιό δύο ετών;

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Εάν θέλετε, κυρία Υπουργέ, βάλετε το έτσι. Εγώ σας λέω ότι έτσι μπορεί να περιγραφεί, καθότι

έρχεται από άλλη χώρα, από το εξωτερικό -γι' αυτά τα αυτοκίνητα μιλάμε- και εκεί μπορεί να έχει χαθεί η πρώτη κυκλοφορία και να εμφανίζεται με πλαστά πιστοποιητικά, ενώ η ημερομηνία κατασκευής είναι θέμα εργοστασίου παραγωγής. Αυτή ισχύει όπου λέμε για χρόνο ζωής αυτοκινήτων.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Κύριε Κασσίμη, μπορεί να γίνει και αυτό που λέτε, αλλά συνήθως όταν λέμε τα αυτοκίνητα τα καινούρια που εισάγονται είναι ότι δεν έχουν κυκλοφορήσει. Δεν είναι ότι έχουν κατασκευαστεί την ημερομηνία που εισάγονται. Με αυτήν την πρόταση που κάνετε, μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να μειώνουμε το χρόνο, επειδή έχουν κατασκευαστεί και μένουν στην κατασκευάστρια εταιρεία.

'Αλλωστε λέμε ότι πιστοποιείται με έγγραφο του εποπτεύοντος τις μεταφορές κρατικού φορέα. Σε αυτούς τους φορείς να έχουμε και κάποια εμπιστοσύνη. Το ότι μπορεί να υπάρχει κάποια περίπτωση παραβίασης, ότι και να κάνουμε, ότι και ελέγχους να βάλουμε, ότι και να σκεφτούμε, σίγουρα κάποιοι θα βρουν κάποιο τρόπο να το παρακάμψουν. Αλλά με αυτό το σκεπτικό δεν μπορούμε να επιβάλουμε βάρη, αυτό που λέμε για τόσα χρόνια, να το μειώνουμε, για να μην υπάρξει κάποιος ο οποίος θα παραβιάσει τον κανόνα.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Κυρία Υπουργέ...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Κύριε Κασσίμη, δεν τελειώνει αυτή η συζήτηση με αυτό τον τρόπο.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, συμφωνήσαμε να τελειώσουμε γρήγορα. Θέλετε να κάνουμε καλό νόμο ή θέλετε να τηρήσουμε τον τύπο;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Αν δεν τηρούμε τον τύπο όμως μέσα σε αυτήν την Αίθουσα, τότε οι συζητήσεις δε θα έχουν και αποτέλεσμα.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Σας υπόσχομαι τότε να μην τελειώσουμε σήμερα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Κύριε Κασσίμη, είπατε την άποψή σας, η κυρία Υπουργός την κατάλαβε. Όμως βλέπω, ότι επιμένει ότι δεν θα πρέπει να μπει η ημερομηνία του τύπου του αυτοκινήτου, αλλά η ημερομηνία που το αυτοκίνητο έχει κυκλοφορήσει. 'Αρα υπάρχει μια διάσταση. Αυτό το θέμα δε λύνεται με το να συζητάτε συνεχώς.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, είδα μία πρόθεση από την κυρία Υπουργό πράγματι να το βελτιώσουμε.

Θέλω να επισημάνω κάτι, το οποίο μπορεί να μην το έχει υπόψη της. Αυτά τα χαρτιά είχαν πλαστογραφηθεί, κυρία Υπουργέ. Το μόνο μη πλαστογραφημένο χαρτί, μπορεί να είναι η εργοστασιακή βεβαίωση. Φάξτε στους φακέλους του ΕΟΤ που έχουν πάει στη δικαιοσύνη. Αυτά τα χαρτιά ακριβώς πρώτης κυκλοφορίας είχαν πλαστογραφηθεί για εκατόν ογδόντα τουριστικά λεωφορεία. Αυτά λέμε να καταργήσουμε. Και είναι πολύ πιο απλό ο αντιπρόσωπος του εργοστασίου, ή το εργοστάσιο να μας δίνει μια βεβαίωση της ημερομηνίας κατασκευής του οχήματος.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Κύριε Κασσίμη, τα αυτοκίνητα δεν πωλούνται μόλις κατασκευάζονται αυτομάτως. Ζητάμε πιστοποιητικό από το Υπουργείο Μεταφορών της χώρας, που πιστεύω ότι το Υπουργείο Μεταφορών είναι και πιο αξιόπιστο από τον κατασκευαστή.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Κυρία Υπουργέ, παρ' όλο που δεν επιτρέπεται να παρέμβω να σας πω το εξής: Για τα μεταχειρισμένα τα οποία εισάγονται, πιθανόν να λάβετε τον τύπο που κατασκευάστηκε το αυτοκίνητο, την ημερομηνία που κατασκευάστηκε. Αντίθετα, γι' αυτά τα καινούργια που πωλούνται, για να μη χάνεται ο χρόνος, διότι κάποιο αυτοκίνητο μπορεί να κατασκευάστηκε το 1983, αλλά να πρωτοκυκλοφόρησε ως καινούριο το 1985, τότε αυτό το αυτοκίνητο να μη χάνει τα δυο χρόνια αυτά, αλλά εφ'όσον είναι καινούριο να μπει από εκεί. Δηλαδή για τα μεταχειρισμένα να λαμβάνεται υπόψη ο τύπος.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Μα, το θέμα είναι για τα μεταχειρισμένα κύριε Πρόεδρε. Δεν αναφέρεται σε καινούρια. Ζητάμε από το Υπουργείο Μεταφορών που αυτό δίνει την άδεια κυκλοφορίας, να ξέρουμε πότε έδωσε άδεια κυκλοφορίας στο αυτοκίνητο. Μιλάμε μόνο για τα

μεταχειρισμένα. Τα καινούρια ούτως ή άλλως δεν έχουν πρόβλημα.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Αυτά είναι πλαστογραφημένα. Ζητήστε τους φακέλους. Αυτή η άδεια πλαστογραφήθηκε.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Και το άλλο μπορεί να πλαστογραφηθεί, κύριε Κασσίμη. Αλλά ο πιο αρμόδιος φορέας, για να μας πει πότε κυκλοφόρησε ένα αυτοκίνητο, είναι το Υπουργείο Μεταφορών της αντίστοιχης χώρας που δίνει την άδεια κυκλοφορίας.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Κύριε Κασσίμη σας παρακαλώ. Δεν έχει νόημα να συζητάμε.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Τέλος, στο άρθρο 13, παρ. 1.1 εδάφιο δ', το "επί 2 συνεχή έτη" γίνεται "επί 2 συνεχόμενα έτη".

Στο ίδιο εδάφιο διαγράφονται οι λέξεις "δύνата να".

Στο ίδιο άρθρο παρ. 1.2. εδάφιο β' το "σε περίπτωση αξιόποινης συμπεριφοράς κατά το ανωτέρω εδάφιο α' ο οδηγός κ.λπ.", μένει ως έχει. Στην παρ. 1.2 γ', αντί του όρου "ο φορέας του τουριστικού γραφείου ή της Τ.Ε.Ο.Μ." γίνεται "ο ιδιοκτήτης" και απαλείφεται η φράση "τιμωρείται γενικά ο εντεταλμένος για τη διοίκηση του νομικού προσώπου".

Ολες αυτές οι διορθώσεις θα κυκλοφορήσουν και γραπτά, γιατί καταλαβαίνω ότι είναι λίγο δύσκολο να τα παρακολουθήσετε προφορικά.

Ετέθη ένα θέμα το οποίο είχε τεθεί και στη Διαρκή Επιτροπή για την επέκταση του χρόνου από δέκα οκτώ σε είκοσι τρία χρόνια.

Κύριοι συνάδελφοι, για μεν τα ΚΤΕΛ δεν υπάρχει κανένα χρονικό όριο. Για όλα τα αυτοκίνητα και για τα πούλμαν δεν υπάρχει κανένα χρονικό όριο στις χώρες της Ενωμένης Ευρώπης. Είμαστε εμείς που έχουμε αυτό το χρονικό περιορισμό βάλει, τα δέκα οκτώ χρόνια και τώρα τον επεκτείνουμε στα είκοσι τρία χρόνια. Αυτό δε σημαίνει σε καμιά περίπτωση, μείωση, υποβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών, διότι τα τουριστικά λεωφορεία, όπως και όλα τα άλλα οχήματα, ελέγχονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες, που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις. Το θέμα είναι ότι θα μπορούσαμε, αν θέλετε, να συμμορφωθούμε προς τα ευρωπαϊκά δεδομένα, να καταργήσουμε κάθε όριο.

Αν δεν έχετε αντίρρηση αυτό να γίνει έτσι, διότι δεν υπάρχει όριο ούτε για τα ΚΤΕΛ, ούτε για τα οχήματα στην Ενωμένη Ευρώπη και γι' αυτό το επεκτείνουμε στα είκοσι τρία χρόνια. Η πλήρης προσαρμογή μας στα δεδομένα της Ενωμένης Ευρώπης, είναι πλήρης κατάργηση.

Νομίζω, ότι δεν δικαιολογούνται επιχειρήματα ότι θα υποβαθμιστεί η ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών, διότι, όπως γνωρίζετε, ο ανταγωνισμός οξύνεται και θα οξυνθεί ακόμη περισσότερο μεταξύ των τουριστικών λεωφορείων, όχι μόνο των ελληνικών, αλλά και των ευρωπαϊκών, τα οποία είναι και αυτά ελεύθερα να κυκλοφορούν στην ελληνική αγορά. Με δεδομένο ότι ο κύριος όγκος της δραστηριότητας των τουριστικών λεωφορείων απευθύνεται σε ξένους τουρίστες, και ο ανταγωνισμός είναι οξύς, η ίδια η αγορά λειτουργεί με τρόπο ώστε να διαφυλάσσει και να βελτιώνει την ποιότητα ζωής. Και θα δείτε την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών. Και αν δούμε τη διαχρονική εξέλιξη, βλέπουμε ότι τα πούλμαν αλλάζουν πίο συχνά από,τι πολλά χρόνια πριν και έτσι δεν θεωρώ ότι αυτό που βάζουμε για τα είκοσι τρία χρόνια είναι υποβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών. Και όπως πολύ καλά γνωρίζετε κάποιο μπορεί να διατηρηθεί πολύ καλά και κάποιο μπορεί σε πολύ λιγότερα χρόνια να βγει από την αγορά.

( Στο σημείο αυτό ακούγεται ο προειδοποιητικός ήχος της λήξης του χρόνου ομιλίας της κυρίας Υπουργού )

Κύριε Πρόεδρε, δεν ξέρω αν θα μου δώσετε λίγο χρόνο, γιατί θέλω να αναφερθώ και στις τροπολογίες.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Έχετε χρόνο.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Εννοώ πέρα από το ένα λεπτό που έχω.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Θα σας δώσω, γιατί δικαιούσθε τριάντα λεπτά και εγώ σας έκλεψα το χρόνο, βάζοντάς σας είκοσι λεπτά.

Δεν είναι, όμως, τροπολογίες είναι άρθρα που έχουν ενσωματωθεί στο νομοσχέδιο.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Για τα δημόσια και τα ιδιωτικά: Κύριε Κασσίμη, επιμένετε σ' αυτό, κάτι το οποίο δεν το ζητάει κανείς. Και είναι πρωτοφανές να μη ζητάει κάτι ένας φορέας...

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Πέστε μου τη λογική.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Συγγνώμη, αλλά αν θέλετε να πάμε σε εναρμόνιση μ' αυτά που ισχύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και που προβλέπονται στις οδηγίες, τότε θα πρέπει να απαγορεύσουμε στα ΚΤΕΛ να έχουν αυτό το δικαίωμα.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Τη λογική πέστε μου και αφήστε τον εκβιασμό...

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Το βάζουμε και δίνουμε στις περιπτώσεις αυτές τη δυνατότητα να υπάρχουν διαγωνισμοί και όποιος δίνει τις καλύτερες προσφορές... Αυτό είναι θέμα του νομάρχη.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Και για τις εκδρομές στα δημόσια σχολεία, γίνεται διαγωνισμός;

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Δεν είναι μόνο για τις εκδρομές, αλλά και για τις μεταφορές, κύριε Κασσίμη.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Για τις μεταφορές γίνεται διαγωνισμός;

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Ναι, για τις μεταφορές όταν γίνονται με ολική μίσθωση μπορούν να κάνουν διαγωνισμό και όποιος δίνει την καλύτερη προσφορά.

Θα αναφερθώ πρώτα στο άρθρο 17, γιατί ειπώθηκε για το βιοτεχνικό πάρκο. Ειπώθηκε ότι οι εκτάσεις που ανήκουν στο Δημόσιο με απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας του 1934, είχαν κηρυχθεί δασωτές. Από το 1934 μέχρι σήμερα που έχουν περάσει πάνω από εξήντα χρόνια δεν έχουν φυτρώσει ούτε δένδρα, ούτε θάμνοι, ούτε τίποτε γιατί το έδαφος είναι τέτοιο. Είχε κηρυχθεί δασωτέο. Δεν ήταν δάσος το οποίο κατεστράφη από πυρκαγιά, από πλημμύρα ή δεν αποψιλώθηκε από τίποτε άλλο η περιοχή εκεί, όπως προβλέπει το Σύνταγμα. Η διάθεση τότε του νομοθέτη ήταν να το κάνει δάσος. Πέρασαν όμως τόσα χρόνια, πάνω από εξήντα και όχι δάσος δεν έχει γίνει, αλλά είναι το ίδιο φαλακρό όπως ήταν και τότε.

Αυτό που προτείνουμε, είναι ακριβώς να μπορέσει να εγκατασταθεί εκεί η βιοτεχνική περιοχή, όπου θα μαζευτούν οχλούσες και μολύνουσες βιοτεχνίες από την Αττική σ' ένα βιοτεχνικό πάρκο, το οποίο θα δημιουργηθεί με όλες τις προβλεπόμενες σήμερα υποδομές και την απαιτούμενη τεχνολογία για να διασφαλίζει την καλή λειτουργία των επιχειρήσεων, αλλά και κυρίως το περιβάλλον.

Θα αναβαθμίσει γενικά το περιβάλλον της Αθήνας, της Αττικής με την μεταφορά και εγκατάσταση αυτών των βιοτεχνιών εκεί. Επιπλέον ζητάμε γι' αυτήν την περίπτωση να μην ισχύσει η απόσταση που προβλέπεται σε άλλες περιπτώσεις. Να μην υπάρχουν οικήματα από τα νεκροταφεία σε απόσταση λιγότερη των διακοσίων πενήντα μέτρων. Εκεί υπάρχει ένα νεκροταφείο και δε νομίζω ότι δημιουργείται κανένα ιδιαίτερο πρόβλημα είτε από πλευράς περιβάλλοντος είτε από άλλο λόγο, που δεν θα μπορεί να εγκατασταθεί το βιοτεχνικό πάρκο. Έρχομαι τώρα στο άρθρο 16 για τις προγραμματικές συμφωνίες.

Εχει γίνει αρκετή συζήτηση στη Χώρα μας για τις προγραμματικές συμφωνίες και σίγουρα οι τοποθετήσεις δεν είναι άσχετες από το τί θέλουμε να κάνουμε και τι συμφέροντα θέλουμε να εξυπηρετήσουμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δώσει τη δυνατότητα σε τέσσερις χώρες, Ελλάδα, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιρλανδία, για μια μεταβατική περίοδο μέχρι το τέλος του 1997 να μπορούν να χρησιμοποιούν το θεσμό των προγραμματικών συμφωνιών για τους τέσσερις εξαιρούμενους τομείς, ύδατος, μεταφορών, τηλεπικοινωνιών και ενέργειας. Και εμείς για αρκετά χρόνια δεν έχουμε αξιοποιήσει αυτήν τη μεταβατική διάταξη που μας έδωσε η Ευρωπαϊκή Ένωση ακριβώς για να μπορέσουμε να ενισχύσουμε την εγχώρια

βιομηχανία.

Όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από την προηγούμενη θητεία μου στο Υπουργείο το 1985-1986, θυμάμαι, με μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι μεγάλες χώρες Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία, έδιναν το 95%-100% των κρατικών προμηθειών σε εγχώριες βιομηχανίες, με νομότυπες διαδικασίες.

Ο θεσμός των προγραμματικών συμφωνιών εχρησιμοποιείτο και τον χρησιμοποιούν όλες οι χώρες σε όλες τις περιπτώσεις. Ακόμη και στην Αγγλία, που έχει ιδιωτικοποιηθεί ο ΟΤΕ, χρησιμοποιείται ο θεσμός των προγραμματικών συμφωνιών. Και εμείς, αντί να αξιοποιήσουμε αυτήν τη δυνατότητα, με τη μίζερια και την κακομοιριά, που μας δέρνει πολλές φορές, προσπαθούμε με έμμεσο τρόπο να μην ενισχύσουμε την εγχώρια βιομηχανία. Δεν είναι περιέργο ότι πλέον σήμερα και η Ανώτατη Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος και όλες οι συνδικαλιστικές οργανώσεις σ' αυτούς τους τομείς και ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών και ο Σύνδεσμος Κατασκευαστών, όλοι οι φορείς εργοδοσίας και όλοι οι συνδικαλιστικοί φορείς είναι υπέρ της προώθησης του θεσμού των προγραμματικών συμφωνιών. Ακούστηκε ότι θα πρέπει να το καθυστερήσουμε και να το φέρουμε αργότερα. Πείτε καλύτερα και ξεκάθαρα να μη το προχωρήσουμε, γιατί ξέρετε πολύ καλά ότι έχουμε δυνατότητα για τη σύναψη προγραμματικών συμφωνιών μόνο μέχρι 31.12.97. Και ένας χρόνος είναι πάρα πολύ σύντομο διάστημα για να διαμορφωθούν και να υπογραφούν οι προγραμματικές συμφωνίες. Και βέβαια δεν μπορούμε να τις υπογράψουμε την τελευταία ημέρα, γιατί εκεί θα υπάρξει καταστροφή του νόμου και θα έχουμε συνέπειες από την Ευρωπαϊκή Ένωση και θα πρέπει να επισπεύσουμε τις διαδικασίες με όλους τους φορείς του Δημόσιου που μπορούν να κάνουν προγραμματικές συμφωνίες για να αξιοποιήσουμε έστω αυτό το μικρό χρονικό διάστημα που μας δίδεται.

Ειπώθηκε για θέματα διαφάνειας. Προβλέπεται και από τις κοινοτικές οδηγίες ο τρόπος διενέργειας των προγραμματικών συμφωνιών. Δε σημαίνει ότι ο κάθε ένας βρίσκει κάποιον και του αναθέτει μια συμφωνία, υπάρχει ολόκληρη διαδικασία.

Η μόνη δημόσια επιχείρηση -προς έπαινο της- που έχει αξιοποιήσει το θεσμό των προγραμματικών συμφωνιών για τα προηγούμενα χρόνια, είναι η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού. Έχει δώσει μέχρι τώρα πάνω από 100 δισ. σε προγραμματικές συμφωνίες και ενώ για όλα τα έργα που έχουν γίνει με διαγωνισμό υπάρχουν αιτήσεις δήθεν για σκάνδαλα και είναι για όλα η διοίκηση στα δικαστήρια, για τις προγραμματικές ούτε έχει ακουστεί τίποτα, ούτε έχει γίνει καμία προσφυγή από κανέναν στην ελληνική επικράτεια.

Αυτό δε σας λέει ότι οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν ήταν πράγματι και διαφανείς και αξιόπιστες; Και αυτό γιατί; Διότι καλούνται και ο ΣΕΒ και όλες οι επιχειρήσεις που έχουν παραγωγική δραστηριότητα στη Χώρα μας και παράγουν το συγκεκριμένο αντικείμενο και η προγραμματική συμφωνία γίνεται με όλες τις επιχειρήσεις που μπορούν πράγματι να συμμετάσχουν στη συγκεκριμένη προμήθεια.

Γίνεται με διαδικασίες, με βάση προηγούμενους διαγωνισμούς και οι τιμές είναι πάντα χαμηλότερες από τους διαγωνισμούς, γιατί παίρνουμε ως βάση το διαγωνισμό που έχει γίνει για το συγκεκριμένο προϊόν και αρχίζουν οι διαπραγματεύσεις με τις επιχειρήσεις. Και ακριβώς επειδή οι επιχειρήσεις γνωρίζουν ότι θα έχουν μία ζήτηση για τα επόμενα πέντε έως έξι χρόνια και μπορούν να προγραμματίσουν πιο σωστά την παραγωγή τους, μπορούν και μειώνουν τις τιμές.

Είναι στη διάθεσή σας και ήδη τα έχω πει και δημοσίως, επανελλημένως, οι προγραμματικές συμφωνίες που έχει συνάψει η ΔΕΗ, οι τιμές με τις οποίες έχουν συναφθεί οι προγραμματικές συμφωνίες, τα οφέλη και για τη ΔΕΗ, η οποία δεν έχει την ανάγκη να κρατάει μεγάλα αποθέματα, αλλά και για την τεχνολογική αναβάθμιση των ιδίων των επιχειρήσεων.

Το ερώτημα είναι ένα και μόνο: Θέλουμε να ενισχύσουμε την εγχώρια βιομηχανία "να" ή "όχι"; Αν θέλουμε, πρέπει να αξιοποιήσουμε την τελευταία δυνατότητα που έχουμε να

ενισχύσουμε την εγχώρια παραγωγή και αν το είχαμε κάνει πριν από χρόνια, όταν η Κοινότητά μας το επέτρεψε, ίσως σήμερα να είχαμε λιγότερες προβληματικές στη Χώρα μας και μεγαλύτερη απασχόληση.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο;  
**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Μισό λεπτό, κύριε Σιούφα.

Τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα Γενικά Δυτικά Θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην Έκθεση της Αίθουσας "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ" είκοσι δύο μαθητές και μαθήτριες, με τρεις συνοδούς δασκάλους από το Α' Δημοτικό Σχολείο Ρέντη.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις Πτέρυγες)

Είναι εγγεγραμμένοι δύο ακόμη Βουλευτές να μιλήσουν. Να τελειώσουν εκείνοι και να μιλήσετε μετά εσείς, κύριε Σιούφα;

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Δύο λεπτά θέλω μόνο, κύριε Πρόεδρε, για μία τρέχουσα απάντηση.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Δηλαδή θέλετε να κάνετε μία παρέμβαση;

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Για δύο λεπτά.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ορίστε, έχετε το λόγο.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Κύριε Πρόεδρε, δεν μπορώ να αντιληφθώ το πάθος και την έκρηξη, κλείνοντας την εισήγησή της, από την πλευρά της κυρίας Υπουργού.

Προφανώς αν τα απευθύνει στον εαυτό της και στην Κυβέρνηση ως αίτια γιατί έφθασε η βιομηχανία της Χώρας μας εδώ, μπορεί να εκφράζει αυτή την εσωτερική αγανάκτηση, έχοντας προφανώς κάποιο καθρέφτη μπροστά της. Αλλά απευθυνόμενη στην Αίθουσα και στους Βουλευτές και σε μία ήρεμη συζήτηση για ένα τόσο μεγάλο θέμα, δε δικαιολογούνται ούτε το πάθος της, ούτε η επίθεσή της κατά αντιπάλων που δεν βλέπω κανέναν μέσα στην Αίθουσα.

Η πλευρά της Αξιοματικής Αντιπολίτευσης έθεσε το καίριο θέμα των προγραμματικών συμβάσεων στη σωστή βάση. Είπα στην κυρία Υπουργό, στη Διαρκή Επιτροπή, ότι ένα τόσο μεγάλο θέμα, δε θα πρέπει να το δούμε ευκαιρικά και στο γόνατο, ως συμπλήρωμα ενός τρέχοντος νομοσχεδίου.

Κρατήστε το νομοσχέδιο αυτό -είμαστε κατ' αρχήν σύμφωνοι με το σκοπό που επιτελούν οι προγραμματικές συμβάσεις- να έρθει ένα ολοκληρωμένο νομοθέτημα και πραγματικά να κτίσουμε, έστω και μετά από έντακα χρόνια, μία άλλη κατεύθυνση στη δική σας λογική, στο θέμα των προγραμματικών συμβάσεων.

Διότι, λίγο-πολύ, τι είπατε; Όσο δεν ήσασταν εσείς στο Υπουργείο Βιομηχανίας, όλοι οι άλλοι Υπουργοί που πέρασαν από εκεί, δεν έκαναν τίποτα. Και ανακαλύψατε αυτή τη διαδικασία και τη μεθόδευση, για να σωθεί η βιομηχανία, το 1995. Και όλοι οι άλλοι Υπουργοί, κυρίως του χώρου σας, -κυρίως και προς εκείνους στρέφεται αυτό το θέμα- δεν έκαναν τίποτα και τώρα ξαναφευρίσκετε εσείς την πυρίτιδα, μια και βρεθήκατε σ' αυτό το υπερΥπουργείο που τώρα λέγεται Υπουργείο Ανάπτυξης. Αυτό είναι το ένα θέμα κύριε Πρόεδρε.

Η Νέα Δημοκρατία είπε ότι θα καταψηφίσει το νομοσχέδιο επί της αρχής, παρ' ότι συμφωνεί στις υπόλοιπες διατάξεις. Επίσης, αναμέναμε σήμερα εδώ από την κυρία Υπουργό να πει και ορισμένα κεντρικά θέματα για τους στόχους της, -γιατί δεν ήταν παρούσα και όταν συζητήθηκε η επερώτηση της Νέας Δημοκρατίας- για την τουριστική πολιτική που θα ακολουθηθεί τουλάχιστον τώρα, -γιατί την τουριστική κρίση που περνάει η Πατρίδα μας.

Και ενώ και στη Διαρκή Επιτροπή και σήμερα, επ' αρκετόν κουβεντιάζουμε για τον τουρισμό και για ένα έλασσον θέμα, για το μεγάλο ζήτημα μέσα στο οποίο εντάσσονται και αυτές οι ρυθμίσεις, η κυρία Υπουργός σιωπής.

Δε θα το ψηφίσουμε το νομοσχέδιο, κύριε Πρόεδρε, επί της αρχής, για τους λόγους για τους οποίους σας έθεσα πριν. Αλλά πρέπει κάποτε να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους μέσα στην Αίθουσα.

Η κυρία Υπουργός, η οποία μίλησε με τόσο επιθετικότητα, πρέπει να λάβει υπόψη της και ορισμένα άλλα δεδομένα γ' αυτό τον τομέα.

(Στο σημείο αυτό ακούγεται ο προειδοποιητικός ήχος του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή).

Τελείωσα, κύριε Πρόεδρε, σε ένα δευτερόλεπτο.

Το 1982 παρέλαβε, με δείκτη 100 το 1980 όλες τις προϋποθέσεις που απαιτεί σήμερα το Μάαστριχτ, πλην του πληθωρισμού. Ειδικά δε, στον τομέα της βιομηχανίας, σήμερα με δείκτη 100 και αναφορά στο 1980, είμαστε κάτω από το 100. Αυτή ήταν η πολιτική την οποία ακολουθήσατε κυρία Παπανδρέου σ' αυτό τον τομέα, για τον οποίο έρχεσθε τώρα και λέτε ότι βρήκατε την πυρίτιδα και ανακαλύψατε τον τροχό για να σωθεί, να εκσυγχρονισθεί και να γίνει ανταγωνιστική η ελληνική βιομηχανία.

Κάποτε λοιπόν κύριε Πρόεδρε, το μέτρο δεν κάνει κακό και μάλιστα στη χώρα και του "γνώθι σαυτόν" και του "παν μέτρον ἄριστον".

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ο κ. Σπυριούννης έχει το λόγο. Δεν είναι εδώ.

Ο κ. Πεττονής έχει το λόγο.

**ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΠΟΝΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στη Διαρκή Επιτροπή είχα υποστηρίξει ότι δεν είναι σκόπιμες οι διατάξεις οι οποίες προβλέπουν ποινικές κυρώσεις και δίκες στα Ποινικά Δικαστήρια. Είχα υποστηρίξει και εξακολουθώ να το πιστεύω, ότι οι διοικητικές κυρώσεις είναι αποτελεσματικές. Μπορούν ενδεχομένως να είναι αυστηρότερες αλλά οι ποινικές κυρώσεις δε δικαιολογούνται.

Διαπιστώνω ότι η κυρία Υπουργός, -όπως έχει δικαίωμα- εμμένει στις ποινικές κυρώσεις. Είμαι υποχρεωμένος να επιστήσω την προσοχή ότι αυτές οι διατάξεις για ποινικές κυρώσεις επιβάλλεται να αποσυρθούν για ένα πρόσθετο, και θα μου επιτραπεί να υποστηρίξω, σοβαρό λόγο.

Διατάξεις αρμοδιότητας των δικαστηρίων επιβάλλεται να προσυπογράφονται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης. Αυτό ισχύει πολύ περισσότερο, όταν πρόκειται για ποινικές διατάξεις. Από το γεγονός, λοιπόν, ότι ο κύριος Υπουργός Δικαιοσύνης, εξ όσων διαπιστώνω, δεν προσυπογράφει το νομοσχέδιο, νομίζω ότι γεννάται σοβαρό θέμα και μου ενισχύει τους δισταγμούς τους οποίους έχω, αν είναι σκόπιμη η επιμονή σ' αυτές τις διατάξεις. Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ο κ. Σιούφας έχει το λόγο, ως Κοινοβουλευτικός Επρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Δε θέλω το λόγο, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Εισερχόμεθα στο στάδιο των δευτερολογιών.

Ο κ. Κασσίμης έχει το λόγο.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, η κυρία Υπουργός έκανε πράγματι, -αποδεχόμενη κάποιες παρατηρήσεις μας μια βελτίωση στα άρθρα του νομοσχεδίου. Αλλά θέλω να της θυμίσω ότι δεν εκπροσωπεί εδώ τη συμπαθή τάξη των ιδιοκτητών τουριστικών λεωφορείων, ώστε να μας απειλεί ότι θα αφαιρέσει το δικαίωμα αυτό από τα ΚΤΕΛ, αν επιμένουμε. Και το λέω αυτό, γιατί αν εφαρμόσει την απειλή της θα την κυνηγήσουν όλοι οι νομάρχες. Δεν θα βρεθεί λεωφορείο να μεταφέρει μαθητές από τα χωριά.

Επιμένω σ' αυτό γιατί είναι θέμα αρχής. Δεν είναι δυνατόν τα λεωφορεία των ΚΤΕΛ να είναι κατάλληλα για να μεταφέρουν σε εκδρομές ή να μεταφέρουν από το σχολείο στο σπίτι, τους μαθητές των δημοσίων σχολείων και όχι των ιδιωτικών. Δεν υπάρχει καμία απολύτως λογική, ούτε καμία δικαιολογία πέραν της απειλής, ωσάν να εκπροσωπούμε εμείς τη μία τάξη και η κυρία Υπουργός την άλλη. Καμία τάξη δεν εκπροσωπούμε εμείς. Εκπροσωπούμε το δίκαιο, το λογικό και τα συμφέροντα του Ελληνικού Λαού.

Και τώρα θα έλθω στο περίφημο της πρώτης άδειας κυκλοφορίας ή του χρόνου κατασκευής. Φαίνεται ότι δεν είναι επιμελής η κυρία Υπουργός και οι σύμβουλοί της είναι λίγο περίεργοι, διότι και στην επιτροπή την παρακάλεσα να ζητήσει τους φακέλους από τα τουριστικά λεωφορεία "-μαϊμούδες" που μπήκαν στην Ελλάδα και τα τουριστικά λεωφορεία

- "μαϊμούδες" είχαν αν και μαϊμού άδεια πρώτης κυκλοφορίας. Αυτό ανακαλύψαμε. Και φυσικά αυτό που προβλέπεται, το έγγραφο της κρατικής αρχής, είναι η άδεια πρώτης κυκλοφορίας. Μα, αυτή, κυρία Υπουργέ, ήταν πλαστογραφημένη. Με την επιμονή την οποία έχετε, απλώς δίνετε ένα στοιχείο, σε ποιους; Σ' αυτούς που είναι στα ποινικά δικαστήρια για τα λεωφορεία-"μαϊμούδες" που φέρανε. Και εδώ πάρα πολλά ερωτηματικά γεννώνται. Γιατί οδηγούμεθα εκεί; Ποιος είναι αυτός ο οποίος δεν θέλει την πραγματική διαφάνεια; Και να σας πω γιατί. Ο αντιπρόσωπος του εργοστασίου που θα σας δώσει τη βεβαίωση για την ημερομηνία κατασκευής, από το πλαίσιο του οχήματος, δεν έχει κανένα συμφέρον, παρά μόνο την καλή φήμη του εργοστασίου. Τίποτε άλλο. Ο εξαγωγέας της μάντρας από το Βέλγιο ή τη Γερμανία, ο οποίος έφτιαξε τα σχετικά έγγραφα είναι αυτός ο οποίος έγραψε, σε συνεργασία με μαντράδες της Ιεράς Οδού και της Οδού Αθηνών τις "μαϊμούδες", τα οποία πέρασαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών, μπήκαν τα πούλμαν και κάποια στιγμή το πήραμε χαμπάρι και το ψάξαμε. Γιατί λοιπόν επιμένετε; Ένα αυτοκίνητο δεν πουλιέται μετά από δέκα χρόνια, κυρία Υπουργέ. Πουλιέται σε έξι μήνες, ένα χρόνο το πολύ. Θέλετε να κάνουμε το "23", "24", αλλά να είμαστε βέβαιοι ότι το λεωφορείο κυκλοφόρησε, βγήκε στην αγορά όταν το εργοστάσιο το έβγαλε; Να δώσουμε ένα περιθώριο ενός χρόνου, ναι, αλλά να μπορούμε να έχουμε σιγουριά αφ' ενός και δεύτερον να μη χρησιμοποιηθεί ο δικός σας νόμος για να αθωωθούν αυτοί οι οποίοι, πλαστογραφώντας τα έγγραφα της επισήμου αρχής, της πρώτης ημερομηνίας κυκλοφορίας, είναι σήμερα στα δικαστήρια.

Όσον αφορά το θέμα των προγραμματικών συμφωνιών- επιτρέψτε μου τη φράση-θεωρώ απαράδεκτο και το ύφος και τον τόνο και την προσπάθεια της κυρίας Υπουργού. Εμείς είπαμε και επιμένουμε ότι θέλουμε τις προγραμματικές συμφωνίες. Η κα Παπανδρέου είναι δέκα μήνες στο Υπουργείο αυτό. Σήμερα, με τη διαδικασία του επείγοντος ανακάλυψε ότι σ' ένα χρόνο δεν μπορούμε πια να φέρουμε προγραμματικές συμφωνίες; Τι έκανε επί δέκα μήνες; Με τι ησυχολείτο δέκα μήνες αν όχι με το υπ' αριθμόν ένα -όπως μας είπε- θέμα στηρίξεως και ενισχύσεως του εκσυγχρονισμού της ελληνικής βιομηχανίας;

Και ας έλθουμε σ' ένα άλλο θέμα. Εγώ δέχομαι ότι η ΔΕΗ πράγματι, έχει ακολουθήσει ένα επιτυχημένο μοντέλο. Δεν θα το αμφισβητήσω. Στο θέμα των ενστάσεων κλπ. που είπατε. Μα δεν έχουν διαδικασία ενστάσεως σε μία προγραμματική συμφωνία και το ξέρετε. Αυτό, για να μην δημιουργούμε λανθασμένες εντυπώσεις. Δέχομαι όμως το μοντέλο της ΔΕΗ που είναι επιτυχημένο. Γιατί δε μας το φέρνει εδώ; Πού είναι το πρόβλημα δηλαδή; Γιατί μέχρι την Τρίτη δεν μπορεί να μας φέρει το μοντέλο της ΔΕΗ, το οποίο είναι πολύ καλό, να το δούμε και εδώ και να εφαρμόσθει αυτό; Γιατί δεν ξέρω αν ο ΟΤΕ, ή η ΕΥΔΑΠ ή οποιοσδήποτε άλλος εφαρμόσει το μοντέλο αυτό, αφού πουθενά στο νόμο δεν προβλέπεται με ποια διαδικασία επιλέγεται; Επαφίεμεθα, λοιπόν, στα όποια διοικητικά συμβούλια, να αποφασίζουν εάν και πώς και σε τι θα κάνουν προγραμματική συμφωνία. Μα είναι πάρα πολύ απλό, ούτε χρονοβόρο είναι. Το θέμα είναι: Θέλουμε πράγματι διαφάνεια ή πατώντας πάνω σε μία πολύ σωστή πολιτική την οποία ζητάει απεγνωσμένα η ελληνική βιομηχανία, θα κοιτάζουμε με παρεμβάσεις να διοχετεύσουμε και ορισμένες συμφωνίες σε κάποιες μονάδες, οι οποίες ούτε τον καταναλωτή εξυπηρετούν ούτε το δημόσιο συμφέρον και όχι μονάχα δεν θα εκσυγχρονισθούν, αλλά θα ανταγωνισθούν αθέμιτα άλλες υγιείς μονάδες του κλάδου;

Γι' αυτό ζητούμε να αποσυρθεί. Αν θέλετε, την Τρίτη στη συζήτηση, φέρτε μας το μοντέλο αυτό να το ακολουθήσουν υποχρεωτικά όλοι οι φορείς του Δημοσίου και να το ψηφίσουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ο κ. Μαγκριώτης έχει το λόγο.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νομίζω πως και στη Διαρκή Επιτροπή, στο

διάλογο που αναπτύχθηκε εκεί-αλλά και σε τούτη την Αίθουσα, έχει γίνει κατανοητό και είναι κοινή διαπίστωση, πως το σχέδιο νόμου που συζητούμε, όχι απλώς διευκρινίζει το καθεστώς λειτουργίας των τουριστικών λεωφορείων, των ΚΤΕΛ και των άλλων μεταφορικών μέσων, αλλά διευθετεί μία σειρά από προβλήματα, που δημιουργούσαν τα νομοθετήματα, τα οποία μέχρι τώρα υπήρχαν και στα πλαίσια των οποίων λειτουργούσαν αυτοί οι φορείς. Ταυτόχρονα, προσαρμόζει το παραγωγικό έργο των κλάδων αυτών στα νέα δεδομένα, της ελληνικής πραγματικότητας, αλλά και στην ευρωπαϊκή πραγματικότητα. Δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για να λειτουργήσουν αφενός μεν στο ανοιχτό ανταγωνιστικό περιβάλλον, να είναι κερδοφόρες και αποδοτικές, να λειτουργήσουν με όρους βεβαιότητας αλλά και για να προσφέρουν υψηλές υπηρεσίες χαμηλού κόστους στους χρήστες, στους καταναλωτές.

Με αυτή λοιπόν την έννοια, εκτιμώ πως οι αιτήσεις των Κομμάτων της Αντιπολίτευσης απέναντι στο νομοσχέδιο, αφορούν, αν θέλετε, τη φιλοσοφία του, γιατί δυστυχώς, ένα νομοσχέδιο ρυθμιστικό, κανονιστικό φαίνεται πως αναδεικνύει και αποκαλύπτει διαφωνίες στο επίπεδο της φιλοσοφίας που δεν θα έπρεπε να υπάρχουν. Από την άλλη πλευρά, διαπιστώνω άρνηση από το Κόμμα της Αξωματικής Αντιπολίτευσης, να συμβάλει με δημιουργικές προτάσεις για την σύνθεση των απόψεων των προτάσεων, των προθέσεων των κλάδων, μία σύνθεση που επετεύχθη σε μεγάλο βαθμό μετά από ένα πολύ σκληρό και δύσκολο πολλές φορές, διάλογο μεταξύ των φορέων και τη σημαντική συμβολή που είχαν τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία, τόσο το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών, όσο και το Υπουργείο Ανάπτυξης, όχι μόνο την τελευταία περίοδο, αλλά και τα προηγούμενα χρόνια.

Εμείς πιστεύουμε πως το νομοσχέδιο αυτό δεν δίνει τελικές λύσεις, γιατί είναι ένα πεδίο υπηρεσιών το οποίο συνεχώς αλλάζει και δυστυχώς, η Χώρα μας άργησε να κάνει τα βήματα προσαρμογής και εκσυγχρονισμού που θα έπρεπε να είχε κάνει. Αυτό βεβαίως, είναι ευθύνη και της Πολιτείας, αλλά και των ίδιων των παραγωγικών φορέων.

Συνεπώς σήμερα, κάνουμε ένα σημαντικό βήμα. Αφήνουμε βεβαίως και μερικά θέματα που πολύ σύντομα θα κληθούμε να τα ρυθμίσουμε και αυτά.

Δεν θέλω να επεκταθώ περισσότερο στη δευτερολογία μου. Ίσως στην κατ'άρθρον συζήτηση, υπάρξουν ορισμένες παρατηρήσεις, παρεμβάσεις.

Εκείνο όμως, που θέλω να πω είναι πως το παρόν νομοσχέδιο πρέπει να ψηφιστεί με την ευρύτερη δυνατή πλειοψηφία, γιατί παρόλες τις επιμέρους ενστάσεις που έχουν οι δύο κλάδοι, είναι προϊόν σύνθεσης και κοινής τους συμφωνίας. Είναι, αν θέλετε, τα σημεία της τελευταίας υποχώρησης του κάθε κλάδου στην κατανομή του μεταφορικού έργου. Και δεν μπορούσε να είναι διαφορετικά, αφού ζούμε την ελληνική ιδιομορφία.

Πρέπει όμως, την άλλη πλευρά να τονίσω ότι και οι ίδιοι οι εκπρόσωποι των κλάδων, οι εργαζόμενοι στους χώρους αυτούς, θα πρέπει να κατανοήσουν ακόμη περισσότερο την αναγκαιότητα του εκσυγχρονισμού τους προσπαθούν σε αυτήν την κατεύθυνση να αναπτύξουν τις επιχειρήσεις τους, να αναβαθμίσουν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, μέσα από τον περιορισμό του κόστους λειτουργίας των επιχειρήσεών τους, μπορούν να προχωρήσουν τότε μπορεί και η Πολιτεία να στηρίξει το κοινωνικό και επιχειρηματικό τους έργο. Αυτό μπορεί να γίνει στα πλαίσια της γενικότερης υποστήριξης της εθνικής μας οικονομίας όπου οι κλάδοι αυτοί έχουν αποφασιστική συμβολή αφού στηρίξουν την τουριστική ανάπτυξη της Χώρας.

Θα ήθελα να πω προς τους φίλους των δύο αυτών κλάδων, πως ίσως να μένουν με τη γεύση κάποιας πικρίας ο κάθε ένας από την πλευρά του και κάποιων ενστάσεων.

Πρέπει όμως, να καταλάβουν πως η Πολιτεία θα προχωρήσει σε ρυθμίσεις γενικού χαρακτήρα, με βάση την παραγωγική, την οικονομική, την κοινωνική πραγματικότητα και με βάση το κοινοτικό πλαίσιο, αλλά και το ανοιχτό ανταγωνιστικό περι-



βάλλον και πως μέσα από αυτό, θα πρέπει να δουν την δική τους προσαρμογή, τη δική τους λειτουργία. Να μη δουν, δηλαδή, με μια οπτική αντιπαλότητας τις ρυθμίσεις που επιφέρει αυτό το σχέδιο νόμου, γιατί είναι και προϊόν δικής τους συνεργασίας και δικής τους συμβολής.

Η απόλυτη υιοθέτηση των απόψεων και των θέσεων του ενός κλάδου ή του άλλου, νομίζω πως είναι κατανοητό πως δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτές και δεν είναι αυτός ο ρόλος της Πολιτείας και της Βουλής.

Εμείς, νομοθετούμε για το κοινωνικό σύνολο, για τον καταναλωτή, για τους επαγγελματικούς κλάδους, μέσα στα συγκεκριμένα δεδομένα, μέσα στη συγκεκριμένη πραγματικότητα.

Θα κλείσω λέγοντας, πως η τάση των ρυθμίσεων, όπως το διαβλέπουμε και από αυτό το σχέδιο νόμου, αλλά και όπως διαγράφεται -και το γνωρίζουμε πολύ καλά- στην ανοιχτή ανταγωνιστική οικονομία στην οποία ζούμε και αναπτυσσόμαστε, είναι η απελευθέρωση του μεταφορικού έργου, που βεβαίως, πάντοτε θα παίρνει υπόψη και τις δικές μας εθνικές και γεωγραφικές ιδιορρυθμίες. Γι'αυτό και αναφερόμαστε -και το ξανατονίζω- στον υψηλό κοινωνικό τους ρόλο και προσφορά και δεν πρέπει να το παραγνωρίζουμε αυτό. Γι'αυτό και υπάρχουν ρυθμίσεις, οι οποίες σε ένα μεγάλο βαθμό φαίνονται να μην είναι συμβατές με κοινοτικές Οδηγίες. Είναι συνειδητές επιλογές της Κυβέρνησης, είναι συνειδητές επιλογές της κοινοβουλευτικής μας Πλειοψηφίας, για να στηριχθεί αυτός ο επαγγελματικός κλάδος, όχι μόνο γιατί ιστορικά προσέφερε, αλλά και γιατί προσφέρει και σήμερα και γιατί φυσικά, αναφέρεται σε ένα σημαντικό επαγγελματικό χώρο και ταυτοχρόνως σε ένα σημαντικό χώρο εργαζομένων στις επιχειρήσεις αυτές. Νομοθετώντας, πρέπει να παίρνουμε υπόψη και τα δικά τους συμφέροντα.

Από την άλλη πλευρά βεβαίως, θα ήθελα να τονίσω προς τους φίλους των τουριστικών λεωφορείων και γενικότερα, των τουριστικών επιχειρήσεων πως ο εκσυγχρονισμός και η προσαρμογή που επέρχεται με αυτό το νομοσχέδιο, τους επιβάλλει τις ανάλογες προσπάθειες για την ανάπτυξη των επιχειρήσεών τους και για τον εκσυγχρονισμό τους και βεβαίως, για την αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Ελπίζω λοιπόν, πως με το νομοσχέδιο αυτό, θα κλείσει ο κύκλος αρκετών χρόνων οξύτητας, αντιπαραθέσεων και πολλές φορές και βίαιων γεγονότων, και θα μπορούμε σε μια εποχή δημιουργικής συνεργασίας των συγγενών κλάδων δημιουργικής ανάπτυξης και αναβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών, προς όφελος και του επαγγελματικού τους χώρου, αλλά και της εθνικής μας οικονομίας. Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Ο κ. Γκατζής έχει το λόγο.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευτές, όταν εμείς ακούμε για εκσυγχρονισμό και προσαρμογή προς την ευρωπαϊκή νομοθεσία, είμαστε γενικά κουμπωμένοι. Και είμαστε κουμπωμένοι με την έννοια ότι καμία μέχρι τώρα τέτοια νομοθεσία που να είναι υπέρ της ανάπτυξης της Χώρας, που να είναι υπέρ των λαϊκών κοινωνικών στρωμάτων, δεν ήρθε. Το ένα είναι αυτό.

Δεύτερον, αυτή η ίδια η νομοθεσία που φέρνει η κυρία Υπουργός, δεν δίνει κανένα κίνητρο, δεν φέρνει κανένα μέτρο που να προστατεύσει αυτούς τους μικρούς επαγγελματίες. Είναι επτά χιλιάδες αυτοί, οι οποίοι έχουν τα τεσεερίμισι χιλιάδες αυτοκίνητα και είναι άλλα πεντακόσια αυτοκίνητα που τα έχουν άλλοι δέκα.

Κανένα κίνητρο δεν δίνει ούτως ώστε αυτοί να οδηγηθούν σε επαγγελματικές ενώσεις για να επιβιώσουν, όταν από την άλλη πλευρά ανοίγει διάπλατα την πόρτα για να έρθουν οι μεγάλες μεταφορικές εταιρείες και να εγκατασταθούν στη Χώρα μας. Ξέρουμε φυσικά, τις συνέπειες αυτής της πολιτικής.

Όσον αφορά δε την προγραμματική συμφωνία, έβαλε η κυρία Υπουργός το ερώτημα: Θέλετε να ενισχύσουμε την εγχώρια παραγωγή; Μα, οι παρατηρήσεις τις οποίες κάναμε, αυτόν ακριβώς το ρόλο και το σκοπό θέλουν να κατοχυρώσουν.

Οι προτάσεις που γίνονται μέσα από την τροπολογία του νόμου δεν αναφέρουν πουθενά και δεν κατοχυρώνουν ότι οι προμήθειες θα γίνονται από ελληνικές βιομηχανίες, ότι όταν μια δημόσια επιχείρηση παράγει ομοειδή εμπορεύματα θα είναι ο προμηθευτής κατά προτίμηση. Δεν αναφέρεται πουθενά ότι με αυτές τις διαδικασίες θα ενισχύσουμε την αύξηση της τεχνολογίας και της τεχνογνωσίας, που είναι απαραίτητες για την περαιτέρω ανάπτυξη της οικονομίας της Χώρας μας.

Δεν αναφέρεται πουθενά ότι οι τιμές αυτές θα είναι τέτοιες που θα χαρακτηρίζονται, όχι απλά λογικές, αλλά δεν θα είναι αυξημένες και ξέρουμε πως σ' αυτές τις τιμές μπαίνουν και τα διαπλεκόμενα συμφέροντα.

Τέλος, πρέπει να πούμε ότι θα πρέπει να προστατευθούν από τις εταιρείες αυτές, ιδιαίτερα τις ξένες κι αυτό δεν αναφέρεται πουθενά. Λέμε ότι θα ενισχύσουμε την ντόπια παραγωγή, το ντόπιο δυναμικό, λέμε ότι θα ενισχύσουμε παραπέρα όλη την ανάπτυξη της Χώρας. Μας έφερε παραδείγματα η κυρία Υπουργός για το τι γίνεται στην Αγγλία. Δεν υπάρχει όμως καμία απολύτως θεσμική κατοχύρωση μέσα απ' αυτήν την τροπολογία που να κατοχυρώνει αυτόν ακριβώς τον σκοπό τον οποίο είπε. Επομένως, μη μας βάζετε σε ψεύτικα διλήμματα, κυρία Υπουργέ, γιατί κατά την άποψή μας, δεν υπάρχει τέτοια βούληση που να κατοχυρώνεται αυτή η αντίληψη και αυτή η πολιτική και να διασφαλίζονται οι προμήθειες, να γίνονται από εγχώριες βιομηχανίες και κατά προτίμηση από το Δημόσιο. Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Ο κύριος Δανέλλης έχει το λόγο.

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΑΝΕΛΛΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να αναφερθώ στην κατατεθείσα τροπολογία για τις προγραμματικές συμφωνίες, η οποία ενσωματώθηκε -αν και άσχετη- ως άρθρο 16 στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο, γιατί κατά τη γνώμη μας θέτει ένα μείζον πολιτικό ζήτημα.

Οι προγραμματικές συμφωνίες και η επέκταση που γίνεται στον τομέα των μεταφορών και τηλεπικοινωνιών έχει, κατά τη γνώμη μας εκβιαστικό χαρακτήρα, αφού η χρήση του δικαιώματος των προγραμματικών συμφωνιών από τα κράτη-μέλη, λήγει, όπως είπε η κυρία Υπουργός στις 31.12.97.

Να υπενθυμίσουμε εδώ ότι ισχύουν από το 1984. Τόσο το ΠΑΣΟΚ, όσο και η Νέα Δημοκρατία, αδιαφόρησαν προκλητικά. Αντίθετα, αυτή η άρνηση σε όλο το διάστημα αυτό έγινε το πεδίο πάνω στο οποίο εκκολαύτηκαν τα γνωστά και αδιαφανή γύρω από τις προμήθειες του ΟΤΕ. Ακόμα και σήμερα βρίσκεται σε εξέλιξη η δικαστική διευρεύνηση για το κατά πόσο ζημιώθηκε ή ωφελήθηκε το δημόσιο, ο ΟΤΕ, οι καταναλωτές και σήμερα πλέον οι μέτοχοι του ΟΤΕ.

Είναι εκβιαστικό, γιατί έρχεται με τη μορφή της τροπολογίας. Είναι πολιτικά απαράδεκτο, κατά την άποψή μας, γιατί έπρεπε να έρθει ως τροποποίηση του νόμου για την παροχή άδειας λειτουργίας του ΟΤΕ και των άλλων Οργανισμών που αφορά.

Είναι τεχνοκρατικά ελλιπείς, γιατί παρεμβαίνει με τρόπο που εκφεύγει από τα πλαίσια διοίκησης του ΟΤΕ και παρακάμπτει το business plan του ΟΤΕ, που ήδη όπως γνωρίζουμε είναι εγκεκριμένο. Εντείνει την αδιαφάνεια, γιατί αντί να υπάρξει αυστηρό πλαίσιο νομοθετικής κατοχύρωσης του ελέγχου και της διαφάνειας στις μεγάλες προμήθειες για τα έργα του Δημοσίου, έρχεται και αναθέτει τα πάντα στα Δ.Σ. των Οργανισμών. Ακυρώνει στην πράξη την εν εξελίξει διαδικασία προμήθειας από τους Οργανισμούς του Υπουργείου Μεταφορών, που όπως ξέρουμε, τρέχουν για τον ΟΣΕ, για τον ΗΛΠΑΠ, για τον ΗΣΑΠ, για την ΕΘΕΛ, όπως και στον ΟΤΕ για τις υπολοίπες δύο εκατ. ψηφιακές παροχές και τα κέντρα που έχει στο πρόγραμμά του. Το συνολικό ύψος των ως άνω προμηθειών φθάνει τα 3 τρις. δραχμές. Γι' αυτό είναι πολιτικά απαράδεκτη η ρύθμιση των ζητημάτων αυτών ως τροπολογία.

Η Κυβέρνηση επιχειρεί σήμερα, με τρόπο αδιανόητο για μας, να υφαρπάξει μια έγκριση που θα τις δίνει το δικαίωμα, μέσω των διορισμένων απ' αυτή διοικήσεων των ΔΕΚΟ, να κάνει ανεξέλεγκτα, ό,τι επιθυμεί, αγνοώντας την καθολική απαίτηση για διαφάνεια και τήρηση των πολιτικών κανόνων

στο παιχνίδι των προμηθειών του Δημοσίου.

Επιμένουμε ότι αυτός δεν είναι τρόπος διαχείρισης του δημοσίου χρήματος. Με αυτήν την τροπολογία προσπαθούμε να παρακάμψουμε τη δέσμευση της Κυβέρνησης για την άμεση θεσμική θωράκιση του δημοσίου συμφέροντος με τη συγκρότηση ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, που θα πραγματοποιεί τις μεγάλες προμήθειες του Δημοσίου.

Οι επικλήσεις που κάνει η Κυβέρνηση στην εισηγητική έκθεση της τροπολογίας για τα οφέλη, τόσο των φορέων του Δημοσίου, όσο και των εγχώριων βιομηχανιών, όχι μόνο δεν αναιρεί, αλλά υπογραμμίζει το μέγεθος της κυβερνητικής ευθύνης για τις επιλογές αδιαφάνειας που εξακολουθεί να κάνει.

Με τη τροπολογία που εισήγαγε η κυρία Υπουργός Ανάπτυξης, παύει οριστικά το ενδεχόμενο να αποκτήσει η Χώρα θεσμικό πλαίσιο που θα κατοχυρώνει την πολιτική και το πολιτικό σύστημα από τις πιέσεις που υπάρχουν παντού για προτίμηση και τις διαδικασίες συγγενών δικαιωμάτων μεταξύ Δημοσίου και ιδιωτών.

Δημιουργεί σκιές και μεγεθύνει τις υποψίες για διαπλοκή συμφερόντων και την εκχώρηση δημοσίων εξουσιών που ανήκουν στην ευθύνη του Κράτους και της Κυβέρνησης, στα διορισμένα άτομα απ'αυτή, που δεν ελέγχονται καν απ'τη Βουλή.

Σήμερα συνολικές προμήθειες 2 τρις, δηλ. δεν θα περάσουν καν από τη Βουλή για έγκριση, αφού τέτοια πρόβλεψη δεν υπάρχει στη διάταξη. Οι ειδικοί στον Οργανισμό αυτό, είναι διορισμένοι απ'την Κυβέρνηση και ούτε καν με τις διατάξεις του Νόμου για τον εκσυγχρονισμό των ΔΕΚΟ, που εσείς οι ίδιοι έχετε ψηφίσει. Έναν νόμο που τα αρνητικά αποτελέσματά του τα βλέπουμε στον ΟΤΕ με την επιλογή του γενικού μάντζερ.

Ο Συνασπισμός δεν μπορεί να ψηφίσει την τροπολογία αυτή και ζητεί από την Κυβέρνηση να αποσύρει τη διάταξη προκειμένου να μπορέσουμε να ψηφίσουμε και το νομοσχέδιο στο οποίο δεν διαφωνούμε. Να τη φέρει ως αυτοτελές και ουσιαστικό νομοσχέδιο, ώστε πραγματικά να μας δοθεί η ευκαιρία να γίνει μια συζήτηση επί της ουσίας, σ'όλες αυτές τις παραμέτρους που συνθέτουν το πρόβλημα και το οποίο νομίζουμε, ότι κανείς δεν διαφωνεί ότι είναι μείζον πολιτικό ζήτημα.

Οι προγραμματικές συμφωνίες των ΔΕΚΟ, θα πρέπει να περνούν για έγκριση από την ανεξάρτητη διοικητική αρχή των προμηθειών του Δημοσίου, που πρέπει να συσταθεί οπωσδήποτε. Είναι υποχρέωσή μας να απαλλάξουμε για πάντα την πολιτική ζωή του Τόπου από τα όσα συμβαίνουν και όσα ρίχνουν σκιές ύποπτων συμφερόντων. Είναι τεράστια η πολιτική ευθύνη της Κυβέρνησης, γιατί αρνείται να κάνει το μεγάλο βήμα της διαφάνειας στο οποίο είχε επανειλημμένα δεσμευθεί και του ελέγχου στο δημόσιο χρήμα και στις προμήθειες του Δημοσίου. Και δείχνει βεβαίως το μέγεθος της αναξιοπιστίας μεταξύ προεκλογικών λόγων και δεσμεύσεων, υποσχέσεων και της κυβερνητικής πρακτικής σήμερα. Νομίζουμε, ότι είναι ένα ιστορικό χρέος -είναι η ευκαιρία σήμερα που μας δίνεται- σαν ένα βήμα εκσυγχρονισμού της πολιτικής ζωής. Η Κυβέρνηση καλείται πραγματικά να κάνει αυτό το βήμα.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ(Παναγιώτης Σγουρίδης):** Ο κ. Ρόκος έχει το λόγο.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, είπα και στην πρωτολογία μου ότι οι τροποποιήσεις που περνάνε σήμερα, είναι και αυτές συνέπεια μιας διαδικασίας συμβιβασμών. Ο ν. 711 έχει έλθει για να αντικαταστήσει τον 102 και άφησε ένα σωρό ατέλειες. Και ο σημερινός αφήνει ατέλειες γιατί είναι και αυτός προϊόν συμβιβασμών δύο τάσεων, δύο διεκδικητών όπως είπα και ο εισηγητής της Πλειοψηφίας, προηγουμένως.

Εάν δεν υπάρχουν τολμηρές αποφάσεις -και σε μια τέτοια κατεύθυνση θα μπορούσαμε να μπορούμε- δεν πρόκειται να πάμε μπροστά. Είπε η κυρία Υπουργός και καλά έκανε και το υιοθετώ, να απαλειφεί εντελώς τα όρια ηλικίας των λεωφορείων, τα είκοσι τρία χρόνια, που έχει καθιερωμένα έτσι

κι αλλιώς μόνο στον ένα φορέα. Στα πλαίσια ενός υγιούς ανταγωνισμού, μίας συνεχώς αυξανόμενης ανταγωνιστικότητας και κίνησης, δεν χρειάζονται πια. Θα μπορούσαμε έτσι να το υιοθετήσουμε.

Όμως, επιμένω, ότι είναι στην κατεύθυνση των συμβιβασμών, γιατί κάποια υιοθετεί για τους μεν και κάποια απορρίπτει για τους δε και έτσι αφήνει ακόμα και ευαίσθητα συναισθήματα -τα οποία εγώ προανέφερα προηγουμένως- χωρίς να τα αμβλύνει. Είπα προηγουμένως ότι δίνει την ίδια στιγμή τη δυνατότητα στα ΚΤΕΛ να κάνουν μεταφορά μαθητών χωρίς να τα υποχρεώνει όμως, να έχουν ένα σύγχρονο εξοπλισμό, όπως εκ των πραγμάτων, μέσα από την ανταγωνιστικότητα, έχουν αποκτήσει τα τουριστικά λεωφορεία. Έτσι διακινούνται μαθητές με ΚΤΕΛ της μηχανικής οργάνωσης που υπήρχε εδώ και είκοσι με τριάντα χρόνια. Απλώς έχουν μεγαλώσει τον αριθμό καθισμάτων.

Θα έπρεπε δηλαδή αν επιμένουμε να κάνουμε κάτι τέτοιο, να το κάνουμε επί ίσοις όροις.

Όσον αφορά την τροπολογία, δεν θα ντραπώ να ομολογήσω ότι με βρίσκει εξ'απίνης. Φθάνει δηλαδή κανείς να λείπει σε μία συνεδρίαση για να διαπιστώνει σήμερα ότι θα πρέπει να αποφασίσει για ένα σημαντικό ζήτημα, το οποίο για μας είναι κυρίαρχο και πρέπει να συζητηθεί με ευρύτητα και σε βάθος χρόνου, με ουσιαστική προετοιμασία. Δεν μπορούν να περνούν με τροπολογίες τόσο σημαντικά ζητήματα, αυτά που καθορίζουν πράγματι το "μπουμ" της ελληνικής οικονομίας και τον έλεγχο της. Έναν έλεγχο που προσπαθεί να γίνεται για μια φορά ακόμη, μέσα από διορισμένες διοικήσεις, κάτι που μας βρίσκει αντίθετους.

Δεν μπορεί κομματικά μέλη που από συνήθεια αξιοποιούνται, χωρίς τεχνικές γνώσεις, χωρίς αντίληψη, χωρίς προηγούμενο, με μόνο κριτήριο την πελατειακή σχέση, να αποφασίζουν για τόσο σημαντικά ζητήματα. Θα παρακαλούσαμε να αποσυρθεί και να έλθει κανονικά για να συζητηθεί με ευρύτητα και σοβαρότητα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Δεν υπάρχει άλλος εγγεγραμμένος για να δευτερολογήσει.

Η κυρία Υπουργός Ανάπτυξης έχει το λόγο.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Κύριε Πρόεδρε, το σχέδιο νόμου, όπως είπα και στην αρχή, προσπαθεί να εκσυγχρονίσει την υπάρχουσα νομοθεσία και να προσαρμοστούμε σε μεγάλο βαθμό με τα ισχύοντα στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Πράγματι υπάρχουν ορισμένα σημεία τα οποία ανταποκρίνονται στην ελληνική ιδιομορφία και ιδιαιτερότητα, σε αυτά που ισχύουν στη Χώρα μας. Και είναι μία προσπάθεια συμβιβασμού συγκρουόμενων συμφερόντων μεταξύ των δύο φορέων, τάξεων. Όπως είπα η προσπάθεια είναι να βελτιώσουμε την κατάσταση, να εκσυγχρονίσουμε το πλαίσιο στην προοπτική της πλήρους προσαρμογής μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, του πλήρους ανοίγματος της αγοράς, ώστε ο ανταγωνισμός μεταξύ των ιδιοκτητών μεταφορικών μέσων να είναι το μόνο κριτήριο για το μεταφορικό τους έργο.

Θα ήθελα να απαντήσω στην παρατήρηση του κ. Πεπτονή, ότι πράγματι και εγώ προτιμώ τις διοικητικές κυρώσεις από τις ποινικές. Όμως, πολλές φορές είμαστε αναγκασμένοι να πάμε και σε ποινικές κυρώσεις, μιας και οι παραβάσεις που γίνονται επανειλημμένα δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν από διοικητικές ποινές.

Θέσατε ένα θέμα συνυπογραφής. Αυτό έχει τεθεί σε κάποια αρμόδια όργανα. Δεν μας είπαν ότι δεν μπορεί να κατατεθεί έτσι. Αλλά μπορώ να το αντιμετωπίσω και στην επόμενη συνεδρίαση ελπίζω να έχω ικανοποιήσει την παρατήρησή σας, η οποία είναι πράγματι σωστή.

Η μεγάλη συζήτηση γίνεται για το θέμα των προγραμματικών συμφωνιών. Κατ'αρχάς θα ήθελα να πω ότι δεν πρόκειται για διαδικασία επείγοντος. Είναι μία τροπολογία που κατατέθηκε στη Διάρκη Επιτροπή, συζητήθηκε εκεί, διότι δε θεωρούμε ότι είναι ανάγκη να φέρουμε χωριστό νομοσχέδιο. Να φέρουμε ένα άρθρο χωριστό. Εκτός και αν θέλετε με αυτό το στόχο

να περάσει το διάστημα που είναι λίγων ημερών ακόμη, ώστε να μην μπορούν να συναφθούν προγραμματικές συμφωνίες.

Το 1990 υπήρξε αυτή η ρύθμιση από την Ευρωπαϊκή Ένωση που έδινε την εξαίρεση για τέσσερις τομείς και για τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες να μπορούν να ισχύουν προγραμματικές συμφωνίες. Και πράγματι εδώ υπάρχει μία καθυστέρηση τόσο από τη Νέα Δημοκρατία, όσο και από την Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Υπήρξε μία έντονη πίεση τόσο από τη Γ.Σ.Ε.Ε., όσο και από τον Σ.Ε.Β., που σε κοινές παραστάσεις, γραπτές και προφορικές ζητούσαν να προχωρήσουμε στις προγραμματικές συμφωνίες ως ένα μέσον ενίσχυσης της ελληνικής βιομηχανίας.

Οι φορείς των τεσσάρων κλάδων, εκτός από τη Δ.Ε.Η., δεν έχουν δικαίωμα υπογραφής προγραμματικών συμφωνιών. Με βάση όμως το ν. 2286/1995 έχουν δικαίωμα σύναψης μιας σύμβασης με ανοικτό διαγωνισμό, με κλειστό διαγωνισμό, με διαπραγμάτευση. Και αυτό που κάνουμε μ' αυτήν την τροπολογία είναι να δώσουμε το δικαίωμα και στους άλλους φορείς να υπογράψουν προγραμματικές συμφωνίες και μέσα στα πλαίσια αυτών των συμφωνιών να συνάπτουν συμβάσεις οι οποίες γίνονται σύμφωνα με τους κανονισμούς προμηθειών των φορέων, που ισχύουν σήμερα. Όλοι οι φορείς έχουν κανονισμούς. Θα μπορούν, όμως, να προχωρήσουν σε μια προγραμματική συμφωνία, ενώ δεν έχουν το δικαίωμα σήμερα.

Αυτό που κάνουμε είναι το νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει για τη Δ.Ε.Η. Για τη Δ.Ε.Η. ισχύει από το 1984 και το επεκτείνουμε σε άλλους δημόσιους φορείς, ώστε να μπορούν να προχωρήσουν σε προγραμματικές συμφωνίες.

Θέλω να επισημάνω, ότι η σύναψη μιας προγραμματικής συμφωνίας δε σημαίνει ότι δεν υπάρχει έλεγχος. Υπάρχει διαρκής και συνεχής έλεγχος και από την Κυβέρνηση και από το Κοινοβούλιο. Η προγραμματική συμφωνία, λέει ότι κάποιες επιχειρήσεις θα προμηθεύουν τη Δ.Ε.Η. με τα συγκεκριμένα υλικά, με τις συγκεκριμένες προδιαγραφές στις τιμές για τόσα χρόνια. Και μέσα υπάρχει ο τρόπος αναθεώρησης για κάθε χρόνο. Δηλαδή, το πώς υπολογίζονται οι τιμές και πώς θα εμπεριέχεται η καινούρια τεχνολογία, οι ποιοτικοί έλεγχοι κ.λπ. Όλα αυτά είναι στη διάθεση και του Κοινοβουλίου και όποιων άλλων επιτροπών ελέγχουν. Δεν είναι μια προμήθεια, που υπογράφεται για τόσα εκατομμύρια και τελειώσει. Εμπεριέχονται όλα τα στοιχεία για τη συνεχή αναθεώρηση, για το κάθε πότε παραδίδονται, κάθε πότε γίνεται αναθεώρηση της τιμής, του κόστους και της αξιολόγησης της τεχνολογίας που εμπεριέχεται.

Είναι γνωστό, ότι η Κυβέρνηση είναι υπέρ της διαφάνειας και υπέρ της εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος. Δε δεχόμαστε, όμως, να χρησιμοποιείται αυτό ως πρόσχημα, για να μην ενισχύσουμε την εγχώρια βιομηχανία, γιατί με την πρόταση να μη συζητηθεί τώρα και να παραπεμφθεί στις καλλένδες θα περάσει το χρονικό διάστημα των λίγων μηνών, που έχουμε για να συναφθούν προγραμματικές συμφωνίες. Και βέβαια η Νέα Δημοκρατία, βρήκε αυτόν τον τρόπο για να συγκαλύψει το εσωτερικό της πρόβλημα.

Είναι γνωστό, ότι και προεκλογικά υπήρχαν μέλη της Νέας Δημοκρατίας, που ήταν εναντίον των προγραμματικών συμφωνιών και άλλα που ήταν υπέρ. Επειδή έχετε τα εσωτερικά σας προβλήματα και δεν έχετε συγκεκριμένη πολιτική, δεν μπορεί η Κυβέρνηση να σας περιμένει να τα λύσετε για να προχωρήσουμε σε προγραμματικές συμφωνίες διότι ο χρόνος δεν περιμένει. Χρειάζεται να προχωρήσουμε, διότι το διάστημα που έχουμε είναι πολύ μικρό. Εσείς που είστε το Κόμμα, που συνήλθε εκφράζετε τα συμφέροντα των επιχειρηματιών, δεν εκπλήσσεσθε που όλοι οι επιχειρηματίες, μικροί και μεγάλοι, και όλα τα επιμελητήρια, βιομηχανικά και βιοτεχνικά και οι σύνδεσμοι ελληνικών βιομηχανιών της επαρχίας και της Αθήνας, είναι υπέρ των προγραμματικών συμφωνιών;

Και αυτό, γιατί θέλουν να ενισχυθούν οι ελληνικές βιομηχανίες και εσείς θέλετε να εξυπηρετήσετε τις ξένες επιχειρήσεις, για να κάνουμε εισαγωγές και όχι να δίνουμε δουλειά σε ελληνικές επιχειρήσεις. Εάν είχαμε ακολουθήσει αυτήν την τακτική, απλώς σας αναφέρω κάποιες εταιρείες οι οποίες σήμερα όχι

μόνο δουλεύουν και απασχολούν Έλληνες εργάτες, αλλά έχουν αναπτύξει και μια σημαντική τεχνολογία, δε θα υπήρχαν. Και ο κ. Τζανής γνωρίζει για ποιες επιχειρήσεις μιλάμε.

Μπορεί να θέλετε να αυξηθεί η ανεργία, να δοθούν δυνατότητες σε εισαγωγείς και ξένες επιχειρήσεις, αλλά εμείς πραγματικά έστω και με καθυστέρηση -και πραγματικά υπάρχει καθυστέρηση- θέλουμε να ενισχύσουμε τις επιχειρήσεις που παράγουν στην Ελλάδα. Και αυτό το κάνουμε με διαφάνεια και αποτελεσματικότητα.

Σας είπα και να μην κρυβόμαστε όλοι πίσω από τους διαγωνισμούς. Διαγωνισμούς κάνει η Δ.Ε.Η. και για τους διαγωνισμούς όλους της Δ.Ε.Η. υπάρχουν προσφυγές στα δικαστήρια. Για τις προγραμματικές συμφωνίες δεν υπάρχει καμία προσφυγή, διότι οι διαδικασίες που ακολουθούνται είναι και διαφανείς και αποτελεσματικές. Όλα τα στοιχεία είναι στη διάθεση του καθενός, για να δείτε με τι τιμές είχε πάρει τα ίδια προϊόντα μέσω διαγωνισμών και με τι τιμές τα παίρνει μέσω προγραμματικών συμφωνιών.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδης):** Κύριοι συνάδελφοι, τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα Δυτικά Γενικά Θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην Έκθεση της αίθουσας ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ σαράντα έξι μαθητές και μαθήτριες με δύο συνοδούς καθηγητές από το Πολυκλαδικό Λύκειο Κορυδαλλού, Πειραιά.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις Πτέρυγες)

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Σιούφας έχει το λόγο.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Κύριε Πρόεδρε, αν η ομιλία της κυρίας Υπουργού είναι η έκφραση του εκσυγχρονισμού, που πρεσβεύει η ηγετική ομάδα του κυβερνώντος Κόμματος, ελκρινά θα μου επιτρέψετε να ομολογήσω και εγώ και όλοι οι συνάδελφοι, ότι τα δείγματα αυτού του πολιτικού λόγου, δε συνιστούν εκσυγχρονισμό, αλλά ό,τι πιο αναχρονιστικό θα μπορούσε να σκεφθεί κανείς.

Και θα ξεκινήσω από την τελευταία αποστροφή της κυρίας Υπουργού, η οποία είπε ότι, επειδή η Αντιπολίτευση ολόκληρη και κύρια η Αξιωματική Αντιπολίτευση ζητάει για ένα τόσο μεγάλο θέμα για το οποίο λέει επίσημα ότι είναι υπέρ των προγραμματικών συμφωνιών, να υπάρξει διαδικασία ευρείας συζήτησης και τεκμηρίωσης των απόψεων, η κυρία Υπουργός λέει ότι εμείς αυτό το θέλουμε είτε να ενισχύσουμε τις εισαγωγές και συνεπώς τους εισαγωγείς είτε γιατί δε θέλουμε να προλάβουμε το χρόνο μέσα στον οποίο θα πρέπει να αρχίσουν να λειτουργούν οι προγραμματικές συμβάσεις.

Κύριε Πρόεδρε, ή απέλειπε η λογική ή η κυρία Υπουργός έχει την αίσθηση ότι δεν απευθύνεται σε Κοινοβούλιο, αλλά σε συγκεντρώση συνδικαλιστών του χώρου της.

Γατί, κύριε Πρόεδρε, για να κάνουμε τα πράγματα ιδιαίτερα λιανά, τι λέει η Αντιπολίτευση στην Κυβέρνηση; Αυτό το μείζον θέμα των προγραμματικών συμφωνιών που μπορεί πράγματι να αποτελέσει ένα εργαλείο εκσυγχρονισμού των επιχειρήσεων, πρέπει να γίνει όχι ευκαιριακό μέσα από ένα άλλο νομοσχέδιο ως τροπολογία, αλλά ως κεντρικό θέμα. Και ενώ υποδεικνύουμε τον τρόπο, με τον οποίο θα έχει πολιτικό κέρδος η Κυβέρνηση από μια τέτοια συζήτηση, έρχεται και το στρέφει εναντίον μας. Αυτό είναι το πρόβλημα.

Αλλά, η κυρία Υπουργός, είχε τη φαινή ιδέα σήμερα, που είναι ξεσηκωμένη ολόκληρη η Ελλάδα, δύο μήνες μετά τις εκλογές μ' αυτήν την Κυβέρνηση, που υποτίθεται, ότι έκανε περίπατο και κέρδισε ολόκληρο τον Ελληνικό Λαό, έχει τον αγροτικό πληθυσμό της Χώρας από τα αλλεπάλληλα λάθη μέσα σε δέκα ημέρες, σε κινητοποιήσεις, σε αγανάκτηση και σε δυσφορία και λόγω των εσωτερικών συγκρούσεων που συμβαίνουν στην Κυβέρνηση και για το χειρισμό αυτού του θέματος και λέει ότι θα πρέπει να περιμένει η Νέα Δημοκρατία να λύσει τα εσωτερικά της προβλήματα για να αντιμετωπίσει τα θέματα των προγραμματικών συμβάσεων.

Κυρία Υπουργός, είσθε αρκετά ευφυής άνθρωπος και σήμερα μου κάνει κατάπληξη η φτώχεια των επιχειρημάτων που

χρησιμοποιείτε για να μας αντιμετωπίσετε. Θα σας απαντήσω όμως και για το πρόβλημα.

Πράγματι η Νέα Δημοκρατία έχει ένα εσωτερικό πρόβλημα, θα το ξεπεράσει, όμως, γιατί είναι δημοκρατικά οργανωμένο Κόμμα και θα βγει ακόμη πιο ισχυρή από την κρίση την οποία έχει. Άλλωστε εμείς και το θεσμικό μας ρόλο τον επιτελούμε αλλά δεν είμαστε και αυτοί που κυβερνάμε και παίρνουμε αποφάσεις. Και δείτε μέσα στους δύο μήνες ποιες είναι οι δικές σας οι αποφάσεις. Οι μόνες αποφάσεις που πήρατε ήταν για την πάνω τάξη, σεις που σεμνύνεσθε ότι προστατεύετε τους μη έχοντες και τους μη κατέχοντες. Εδώ ρυθμίσατε θέμα κοτέρων, ρυθμίσατε θέμα πολυτελών αυτοκινήτων και από την άλλη ώρα φέρατε τον ορυμαγδό της φορολογικής επιδρομής.

Εμείς σας φταίμε γι' αυτό; Δε βλέπετε τους συναδέλφους σας στις ψηφοφορίες; Δε βλέπετε τους συναδέλφους σας στις επιλογές, στην ψηφοφορία για τον Πρόεδρο της Βουλής και τόσα άλλα θέματα και μιλάτε για εσωτερικό πρόβλημα της Νέας Δημοκρατίας; Σεις κυβερνάτε, σεις οδηγείτε τον Τόπο από το κακό στο χειρότερο και από την άλλη μεριά αυτοϋμνείσθε, αυτοϋπερηφανεύεσθε για εκσυγχρονιστικά πράγματα, για κατακτήσεις την ώρα που όλα πάνε τον κατήφορο και οπισθοδρομούν.

Κύριε Πρόεδρε, εγώ δε θα φύγω διά μακρών από το κεντρικό θέμα που μας απασχολεί σήμερα. Είπαμε στην κυρία Υπουργό για τις διατάξεις του νομοσχεδίου - τις συζητούμε, τις συζητήσαμε, θα ψηφίσουμε τις περισσότερες απ' αυτές- αλλά για την επίδοσή σας, που την έχετε αναγάγει σε εθνικό σπορ, τη γονατογραφία και για τη ρύθμιση σημαντικών ζητημάτων μέσω τροπολογιών εμείς στο βαθμό που μπορούμε θα αντισταθούμε θα το καταγγέλλουμε και μέσα και έξω από τη Βουλή και ο Ελληνικός Λαός θα βγάλει τα συμπεράσματά του. Αυτή είναι η απάντηση από την Πλευρά της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης.

Είναι μείζον το θέμα και είναι πολύ σωστά τα επιχειρήματα τα οποία έθεσε ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Συνασπισμού πριν από λίγο. Τα είπε ο συνάδελφος κ. Κασσίμης και οι άλλοι συνάδελφοί μου της Νέας Δημοκρατίας και στη Διαρκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή, όταν αναγκασθήκαμε να αποχωρήσουμε από τη συνεδρίαση, τα επανέλαβε και σήμερα από του Βήματος της Βουλής, τα επανέλαβε δύο φορές και ο ομιλών και απευθυνόμεθα σε ζύλινα αυτά. Εκεί έχει καταλήξει πλέον η Κυβέρνηση. Τα έχει τόσο χαμένα διότι δε γνωρίζει ούτε τι θέλει ούτε τι πρέπει να κάνει ούτε πώς να κυβερνήσει και έχει ξεσηκώσει εναντίον της όλες τις κοινωνικές ομάδες. Δεν της φταίμε εμείς γι' αυτό, της φταίει η δική της ανικανότητα, τα πολλά πράγματα τα οποία υποσχέθηκε και της φταίνει και οι ατυχείς χειρισμοί που κάνει στη συνέχεια μαζί με τα μεγάλα τα αγεφύρωτα προβλήματα τα οποία έχει και το Κόμμα και η Κυβέρνηση και τα οποία σκεπάζονται μόνο για ένα λόγο, λόγω της συγκολλητικής ουσίας που ασκεί η Κυβέρνηση και η άσκηση της εξουσίας αυτής καθ' εαυτής.

Βεβαίως ο πεπειραμένος και βετεράνος της πολιτικής, διακεκριμένο στέλεχος του Κοινοβουλίου ο κ. Κεφαλογιάννης μου θυμίζει τώρα και άλλα ζητήματα, μεταξύ των οποίων και αυτό το μείζον θέμα που δημιουργήθηκε τις τελευταίες μέρες με το μορατόριουμ αλλά δεν είναι του παρόντος να μπλέξουμε πολλά θέματα. Τα έχετε μπλέξει τόσο πολύ εσείς και εμείς εδώ παρακολουθούμε τα θέματα με ηρεμία και ενημερώνουμε τον Ελληνικό Λαό κάνοντας το χρέος μας απέναντί του μέσα και έξω από τη Βουλή.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ο κ. Σφυρίου έχει το λόγο.

**ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ:** Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, είναι προφανές ότι ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας επιβεβαιώνοντας την ανυπαρξία πολιτικής πάνω στο συγκεκριμένο ζήτημα για το οποίο συζητούμε, το θέμα των προγραμματικών συμφωνιών, συμβάσεων σαν μοχλό για την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας, τελικά πήρε το λόγο προκειμένου να αναπτύξει με κορώνες έναν ορυμαγδό τοποθετήσεων, επί παντός επιστητού, αλλά μόνο για την ουσία του θέματος δε μας είπε.

Δε θέλω να παρακολουθήσω, βεβαίως, την τακτική και να

αρχίσω από το μορατόριουμ και να φτάσω στις αγροτικές κινητοποιήσεις και δεν ξέρω σε ποια άλλα θέματα περιπλανήθηκε ο κ. Σιούφας, γιατί δεν είναι το ζήτημά μας αυτό. Το ζήτημά μας είναι οι διατάξεις που έχουν προταθεί, που έχουν ψηφιστεί από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή, που έχουν περιληφθεί στο νομοσχέδιο περί των προγραμματικών συμφωνιών και επ' αυτού δεν ακούσαμε κουβέντα.

Λέει ο κύριος συνάδελφος, ότι θα έπρεπε να έλθει σε ένα ξεχωριστό νομοσχέδιο να έχουμε το χρόνο... Μα, υπήρχε ο χρόνος από την προηγούμενη βδομάδα, που το θέμα συζητήθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή. Ήταν μια ολόκληρη εβδομάδα. Είχε τη δυνατότητα η Νέα Δημοκρατία να είναι όλη εδώ, από τον Πρόεδρο του Κόμματος, τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο και όλους τους Βουλευτές να αναπτύξουν τις απόψεις τους πάνω στο ζήτημα της συγκεκριμένης πολιτικής -αν έχουν πολιτική- και να τις αναπτύξουν με υπευθυνότητα, αν έχουν υπευθυνότητα απέναντι στην εθνική οικονομία και στον Ελληνικό Λαό για να μας πουν τελικά τι προσβέουσιν και τι προτείνουν σε ό,τι αφορά το συγκεκριμένο μοχλό ανάπτυξης των προγραμματικών συμφωνιών.

Νομίζω ότι, με την τοποθέτηση που έγινε προηγουμένως, επιβεβαιώθηκε η ανυπαρξία πολιτικής και όλα τα υπόλοιπα είναι ως εκ του πονηρού, δε νομίζω ότι έχουν σχέση με το θέμα που συζητάμε σήμερα.

Θα ήθελα, παίρνοντας το λόγο, να μην ξανακάνω χρήση του δικαιώματος, κύριε Πρόεδρε -και ελπίζω να μην προκληθώ, προκειμένου να ξαναπάρω το λόγο- να αναφέρω σε σχέση με το νομοσχέδιο κάτι, που θα μπορούσα να το κάνω κατά τη συζήτηση των άρθρων, ότι πρέπει να συμπληρωθεί. Πρόκειται για παράλειψη εκ παραδρομής που δεν είναι ευθύνη του Υπουργείου Ανάπτυξης, είναι ευθύνη του Υπουργείου Μεταφορών. Διότι η νομοθεσία καλύπτει πάντοτε και αυτόν τον οργανισμό μαζί με τα ΚΤΕΛ παγίως από την εποχή της ιδρύσεώς του μέχρι σήμερα.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Κύριε Πρόεδρε, η μόνη απάντηση που μπορώ να δώσω στον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι "ράβδος εν γωνία, άρα βρέχει!".

**ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΤΖΑΝΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Δεν υπάρχει άλλος εγγεγραμμένος να μιλήσει.

Η κυρία Υπουργός έχει το λόγο.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Οι Βουλευτές δε θα μιλήσουν;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Δεν έχουν δικαίωμα να μιλήσουν.

**ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΤΖΑΝΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Δεν υπάρχει τέτοια διαδικασία.

Η κυρία Υπουργός, έχει το λόγο για πέντε λεπτά.

**ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΤΖΑΝΗΣ:**...

**ΗΛΙΑΣ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ:**...

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:**...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Δε γράφεται τίποτα στα Πρακτικά από τις παρεμβάσεις οι οποίες έγιναν. Η κυρία Υπουργός είναι εδώ παρούσα να δώσει απαντήσεις.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:**...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ορίστε, κυρία Υπουργός.

**ΗΛΙΑΣ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ:**...

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:**...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Δε θα γράφεται τίποτα στα Πρακτικά.

**ΗΛΙΑΣ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ:**...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Σας παρακαλώ, κύριε Βλαχόπουλε!

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:**...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Κύριε Κασσίμη, σας παρακαλώ!

Ορίστε, κυρία Υπουργός, έχετε το λόγο.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Νομίζω ότι είναι μέσα στη σωστή κοινοβουλευτική πρακτική το να έρχεται και μία τροπολογία στην Ολομέλεια.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Δεν έχουμε δικαίωμα, να μιλήσουμε.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Θα μιλήσετε και σ' αυτήν.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Δεν έχουμε δικαίωμα αλλά η τροπολογία είναι γραμμένη στο γόνατο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Θα μιλήσετε την Τρίτη, όταν θα συζητήσουμε τις τροπολογίες.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω ότι ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, ακριβώς επειδή δεν έχει επιχειρήματα, δεν μπορεί να δικαιολογήσει, γιατί δε δικαιολογείται η αντίρρηση και η αντίδρασή του στις προγραμματικές συμφωνίες, γιατί είναι μία τακτική που εφαρμόζεται από όλες τις χώρες και έχει βοηθήσει τις βιομηχανίες άλλων χωρών.

Είπα πράγματι ότι και το Π.Α.Σ.Ο.Κ. καθυστέρησε στην προώθηση των προγραμματικών συμφωνιών, όπως και η Νέα Δημοκρατία και προσπαθούμε να καλύψουμε έως το τελευταίο διάστημα μια παράλειψη συνολικά της πολιτικής ηγεσίας που είχε ως αποτέλεσμα να μην ενισχύσουμε την εγχώρια παραγωγή στο βαθμό που θα μπορούσαμε να την είχαμε ενισχύσει.

Και επειδή δεν υπάρχει κανένα επιχείρημα, δεν μπορεί κανείς πολιτικός να βγει και να πει καθαρά ότι "είμαι υπέρ των εισαγωγών και εναντίον της παραγωγής εδώ "γι' αυτό η Νέα Δημοκρατία προσπαθεί να μεταφέρει τη συζήτηση σε θέματα άλλα γενικότερα.

Θα ήθελα να πω ότι πράγματι ο εκσυγχρονισμός σημαίνει και τομές, σημαίνει και συγκρούσεις, σημαίνει έργο, σημαίνει αποτελεσματικότητα και όταν προσπαθούμε να επιτύχουμε τους στόχους, που έχει βάλει το πρόγραμμα σύγκλισης με το θετικό δεδομένο των τριών προηγούμενων χρόνων -αλλά το 1997 είναι γνωστό, ότι είναι πολύ δύσκολος ο Προϋπολογισμός- έχουμε και αντιδράσεις.

Οι αντιδράσεις, όμως, είναι σε έργο που κάνει η Κυβέρνηση, σε ένα πρόγραμμα που έχει βάλει για να προχωρήσει αυτή η Χώρα στο 2000...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Αφού φωνάζατε προηγουμένως, τώρα τα λέτε σαν τα πισσουνάκια, κύριε Βλαχόπουλε και κύριε Κασσίμη.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Έχουμε φθάσει στα επίπεδα που επιθυμεί η ελληνική κοινωνία και αυτό το κάνουμε με τις λιγότερες δυνατές θυσίες, αλλά αυτό δε σημαίνει, βέβαια, ότι δεν υπάρχουν θυσίες και για τους εργαζόμενους και για τους λιγότερο έχοντες και κατέχοντες.

Η διαφορά των βαρών έχει μειωθεί, όμως σίγουρα υπάρχουν και αντιδράσεις. Αυτές τις αντιδράσεις σε κάποιο βαθμό τις θεωρούμε ότι είναι λογικές, υπάρχουν όμως και αντιδράσεις οι οποίες έχουν και πολιτική σκοπιμότητα και αυτό έχει καταδειχθεί και στην τελευταία αγροτική διαδήλωση αντίδραση.

Όμως, αγαπητοί συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, εμείς μέσα από την υλοποίηση του προγράμματός μας θα εκσυγχρονίσουμε τη Χώρα. Και σε αυτό τον εκσυγχρονισμό της Χώρας θα θέλαμε πράγματι να έχουμε και μία ισχυρή αντιπολίτευση, που να ασχολείται με τα προβλήματα του Λαού και της Χώρας και όχι να παρακολουθούμε με θλίψη, όπως και ο Ελληνικός Λαός, να υπάρχουν αυτά τα εσωτερικά προβλήματα.

Ευχόμαστε με όλη μας την ψυχή -γιατί και εμείς είχαμε κάποτε εσωτερικά προβλήματα, αλλά τα ξεπεράσαμε με πολύ πιο δημοκρατικό και αποτελεσματικό τρόπο- να τα ξεπεράσετε το γρηγορότερο δυνατό γιατί η Χώρα χρειάζεται και την Αντιπολίτευση.

**ΘΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ:** Θα πέσετε γρήγορα;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Εφαρμόσαμε το σχέδιο Ξενοκράτης. Θα το εφαρμόσετε και σείς.

Ορίστε, κύριε Σιούφα, έχετε το λόγο.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Έτσι που το πάει η Κυβέρνηση, φοβούμαι ότι χρειάζεται για τον εαυτό της σχέδιο Ξενοκράτη,

κύριε Πρόεδρε, για να απαντήσω στη δηλητηριώδη παραίνεσή σας. Αλλά θα σταθώ και στα όσα είπε η κυρία Υπουργός.

Απάντηση πρώτη: Να μη σας προκαλεί θλίψη η Νέα Δημοκρατία, κυρία Υπουργός. Σας είπα και πριν, κοιταχείτε στον καθρέφτη και δείτε στο δικό σας Κόμμα τι συμβαίνει, από την τοποθέτηση ότι αποτελείτε θίασο. Έτσι χαρακτήρισε την Κυβέρνηση εξέχον στέλεχος και μάλιστα της ομάδος των εκσυγχρονιστών.

Αν θα πέσουμε, θα πέσουμε όλοι μαζί. Και δεν το είπε τυχαία ο κύριος Πρωθυπουργός. Είναι γνωστοί οι λόγοι για τους οποίους τα έθεσε αυτά. Γνωρίζετε πόσα βγήκαν στη δημοσιότητα από την τελευταία συνεδρίαση του Εκτελεστικού σας Γραφείου και το τι έγινε εκεί.

Συνεπώς, αυτό το οποίο λέει απλά ο Λαός και έχει χρησιμοποιηθεί πολλές φορές στην Αίθουσα, "στο σπίτι του κρεμασμένου μη μιλάτε για σχοινί". Αλλά εσείς κυβερνάτε και έχετε τεράστιες ευθύνες και επί της ουσίας δεν απαντήσατε.

Αλλά πριν προχωρήσω, κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω, ότι εδώ κυκλοφόρησε μια τροπολογία. Όπως γνωρίζετε και γνωρίζει και η κυρία Υπουργός, η συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου ήταν να γίνει σε δύο συνεδριάσεις με οργανωμένη συζήτηση. Και γνωρίζετε καλά, γιατί είσθε μέλος της Διάσκεψης των Προέδρων, ότι όλες οι τροπολογίες, οι οποίες κατατίθενται μετά, παρατείνουν το χρόνο συζήτησης στην Ολομέλεια. Εδώ ήρθε μία ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα τροπολογία, με εξαιρετικά ενδιαφέρον περιεχόμενο, αλλά τότε θα συζητηθεί έτσι όπως μεθοδεύονται οι χρόνοι; Γιατί ο κύριος Πρόεδρος αποφάσισε να λήξει σήμερα η συζήτηση στις 15.00' και να συνεχίσουμε την Τρίτη. Έχουμε ήδη την πρώτη τροπολογία και δεν ξέρω βεβαίως και πόσες άλλες θα επιτρέψει ο Πρόεδρος του Σώματος να ακολουθήσουν. Θέτω το διαδικαστικό θέμα.

Έρχομαι και πάλι επί της ουσίας. Για τα θέματα τα οποία έθεσε η αξιότιμος κυρία Υπουργός της απαντήσαμε, ότι εκείνοι με καθυστέρηση εισαγόντων το θέμα των προγραμματικών συμβάσεων. Εμείς ξεκαθαρίσαμε την επίσημη θέση της Νέας Δημοκρατίας και είπαμε "ναι" στις προγραμματικές συμβάσεις.

Μπορούν να αποτελέσουν εργαλείο στήριξης της εγχώριας βιομηχανίας, αλλά και ταυτόχρονα με διαδικασίες διαφάνειας αλλά και εκσυγχρονισμού της ιδίας της βιομηχανίας, πέρα από τη στήριξη της. Αυτά είναι πολύ μεγάλα ζητήματα.

Και ενώ τα έθεσα και στην πρωτολογία μου και στη δευτερολογία μου, η κυρία Υπουργός επιμένει στη μόνιμη διατύπωση ότι η Νέα Δημοκρατία δε θέλει τις προγραμματικές συμβάσεις.

Δεν είπα αυτό, κυρία Υπουργέ. Ημουν σαφής και κατηγορηματικός. Εσείς μπλέκετε τα πράγματα. Εμείς σας είπαμε, σχεδόν όλα τα Κόμματα της Αντιπολίτευσης, ότι το θέμα είναι μείζον και έπρεπε να έρθει ως ξεχωριστό νομοσχέδιο και όχι ευκαιριακά.

Να γιατί σας είπα ότι έχετε αναγάγει σε εθνικό σπόρ τη γωνογραφία. Θέλετε να σας αναφέρω για το διάστημα αυτό των δύο μηνών, πόσα μεγάλα θέματα ήρθαν έτσι, την τελευταία στιγμή; Ή να πάμε στην προηγούμενη θητεία αυτής της Κυβέρνησης; Γιατί αποτελείτε συνέχεια.

Το θέμα είναι ένα. Δύο μήνες χρειάστηκαν για να κυβερνήσετε και να ξεσηκώσετε εναντίον σας ολόκληρο τον Ελληνικό Λαό. Αυτό πράγματι αποτελεί εκσυγχρονισμό και πολύ μεγάλη πρωτοτυπία. Σας την πιστώνουμε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Δεν υπάρχει άλλος εγγεγραμμένος να μιλήσει.

Η κυρία Υπουργός έχει το λόγο.

**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπ. Ανάπτυξης):** Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω στον κ. Σιούφα να έχει υπομονή. Θα είμαστε Κυβέρνηση όχι μόνο γι' αυτήν την τετραετία αλλά και για την επόμενη.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Ολοκληρώθηκε η συζήτηση επί της αρχής του νομοσχεδίου και ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο επί της αρχής;

**ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Κατά πλειοψηφία.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Συνεπώς, το νομοσχέδιο, αρμοδιότητος του Υπουργείου Ανάπτυξης "Τροποποίηση του ν.711/1977 "περί Ειδικού Τουριστικών Λεωφορείων και άλλες διατάξεις" έγινε δεκτό επί της αρχής κατά πλειοψηφία.

Εισερχόμαστε στη συζήτηση μερικών από τα άρθρα μέχρι τις 3.00 η ώρα.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ:** Όχι τέτοια ώρα, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Μισό λεπτό, κύριε συνάδελφε. Ας διευκολύνουμε το Σώμα με τη συζήτηση κάποιων άρθρων.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Να ακούσουμε την πρότασή σας, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Σκέφτομαι να συζητήσουμε ένα-δύο άρθρα μέχρι τις 3.00' η ώρα και να κλείσουμε.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Δε νομίζω ότι προλαβαίνουμε να συζητήσουμε πάνω από ένα άρθρο. Να συζητηθούν τα άρθρα ένα προς ένα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Κύριε Σιούφα, από τη στιγμή που υπάρχει το πρόβλημα του ότι έχουμε μόνο μία ημέρα συζήτησης για τα άρθρα...

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Δε φταίμε εμείς γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Δε θα διευκόλυνε, κύριε Σιούφα, να συζητήσουμε ένα-δύο άρθρα σήμερα μέχρι τις 3.00' η ώρα και να συνεχίσουμε την Τρίτη;

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Λογάριζα κύριε Πρόεδρε μετά από τη μακρά συζήτηση, που έγινε μεταξύ όλων των συναδέλφων, ότι την άνεση του χρόνου θα την επιδιώκατε εσείς και όχι εμείς.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Κάνετε κάποια πρόταση;

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Η πρότασή μου είναι να ξεκινήσουμε με το άρθρο 1.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Την Τρίτη να ξεκινήσουμε με το άρθρο 1 και να τελειώσουμε στις 12.00' το βράδυ.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Όχι, προς αυτό δεν υπάρχει συμφωνία, διότι είναι και τα θέματα των τροπολογιών.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

Συνεννοηθείτε με τον Πρόεδρο του Σώματος. Αυτό που εμείς συμφωνήσαμε είναι να ψηφίσουμε το νομοσχέδιο την Τρίτη σε μία συνεδρίαση, συζητώντας τα άρθρα του συγκεκριμένου νομοσχεδίου. Ό,τι άλλο έρχεται εμβόλιμο, όπως η τροπολογία η οποία ήρθε, είναι εκτός του χρόνου τον οποίο συμφωνήσαμε. Να δώσετε και άλλη συνεδρίαση.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Να διατεθεί ο ανάλογος χρόνος για να συζητηθεί η τροπολογία ή οι τροπολογίες τις οποίες θα έχουμε.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Από που να διατεθεί; Κατά τον Κανονισμό δεν επιτρέπεται μετά τη 12η νυχτερινή.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Γι' αυτό λέμε μέχρι τις 11.00' να συζητήσουμε τα άρθρα και να πάμε...

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Όχι, κύριε Πρόεδρε. Να συζητηθεί τότε η τροπολογία.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Μόλις με ενημέρωσε ο Πρόεδρος, ότι θα διατεθεί ο ανάλογος χρόνος ο οποίος θα χρειαστεί για τη συζήτηση της τροπολογίας πέραν της 12ης, αν χρειαστεί.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Εμείς δε συμφωνούμε κύριε Πρόεδρε. Θα συζητήσουμε το θέμα όταν θα έρθει η ώρα του.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Επομένως να κλείσουμε τη συνεδρίαση.

Κύριοι συνάδελφοι έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Παρασκευής, 15 Νοεμβρίου 1996 και της Δευτέρας, 18 Νοεμβρίου 1996 και ερωτάται το Σώμα αν επικυρώνονται;

**ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Συνεπώς τα Πρακτικά της Παρασκευής, 15 Νοεμβρίου 1996 και της Δευτέρας 18 Νοεμβρίου 1996 επικυρώθηκαν.

Κύριοι συνάδελφοι δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε την συνεδρίαση;

**ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 14.44' λύεται η συνεδρίαση για αύριο Παρασκευή, 6 Δεκεμβρίου 1996 και ώρα 10.00' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος, Κοινοβουλευτικό Έλεγχο, συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και στη συνέχεια επερώτηση των Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας προς τον Υπουργό Εξωτερικών, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη.

**ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ**